

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ' - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 6
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΦΕΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΡΟΥΣΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΜΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓ.

ΤΑΜΙΑΣ: ΜΠΡΟΥΜΑ ΕΛΕΝΗ

ΜΕΛΗ: ΒΑΣΙΛΙΚΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ
ΔΕΠΟΥΝΤΗ-ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ
ΔΡΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ ΕΥΤΥΧΙΑ
ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΜΠΑΡΛΑΜΑ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ
ΠΑΠΑΘΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΠΟΥΛΑΝΤΖΑ-ΑΓΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΣΕΡΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΝΟΜΟΙ

Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.

**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4093
(ΦΕΚ Α' 222/12-11-2012)**

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή

**Άρθρο πρώτο
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.**

**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ,
ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ
ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.1.
ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ
ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

1. Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 18-6/1992, Α' 84), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καταργείται και αντικαθίσταται με τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών που έχει ως εξής:

**«ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ
ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ**

Άρθρο 1

Υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών

1. Κάθε ημεδαπό πρόσωπο των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 2 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994, κοινοπραξία, κοινωνία ή νομική οντότητα που ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια και αποβλέπει στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική

ή βιομηχανική ή βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση ή από ελευθέριο επάγγελμα ή από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση, καθώς και οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, έχει τις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου σχετικά με την τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων και υποβολή δεδομένων για διασταύρωση.

2. Τις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου έχει και κάθε αλλοδαπό πρόσωπο ή νομική οντότητα που αποκτά πραγματική-φυσική επαγγελματική εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια ή ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια αποβλέποντας στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική ή βιομηχανική ή βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση ή από ελευθέριο επάγγελμα ή από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση. Εξαιρετικά, τις υποχρεώσεις αυτές έχει και κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια, εφόσον ανεγείρει ακίνητο κυριότητάς της εντός της ελληνικής επικράτειας ή πραγματοποιεί σε τέτοιο ακίνητο προσθήκες ή επεκτάσεις. Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Άρθρο 2

Τρόπος απεικόνισης συναλλαγών

1. Από την απεικόνιση των συναλλαγών στα βιβλία και από τα στοιχεία πρέπει να προκύπτουν συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία των καταχωρίσεων και να υποστηρίζονται αυτές, ώστε να είναι ευχερής η αναλυτική πληροφόρηση και εφικτή η επαλήθευση αυτών από τον φορολογικό έλεγχο, για τις ανάγκες όλων των φορολογικών αντικειμένων.

2. Τα βιβλία και τα στοιχεία τηρούνται στην ελληνική γλώσσα και στο ευρώ, εκτός αν έχει νομίμως επιτραπεί η τήρηση αυτών κατ' άλλον τρόπο. Τα στοιχεία που εκδίδονται για συναλλαγές με το εξωτερικό επιτρέπεται να διατυπώνονται σε ξένη γλώσσα και να αναγράφεται σε αυτά το ξένο νόμισμα στο οποίο γίνεται η συναλλαγή.

Ειδικά, τα τιμολόγια και τα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου συνενωμένα ή μη με

στοιχεία διακίνησης μπορεί να εκφράζονται σε ξένη γλώσσα για συναλλαγές και στο εσωτερικό της χώρας. Η φορολογική αρχή δικαιούται, για ορισμένους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών ή σε ορισμένες περιπτώσεις, να ζητά για λόγους ελέγχου, μετάφραση των στοιχείων που εκφράζονται σε ξένη γλώσσα, τα οποία προσκομίζονται μεταφρασμένα εντός ευλόγου προθεσμίας, η οποία τίθεται από την φορολογική αρχή. Τα ποσά που αναφέρονται στα ανωτέρω στοιχεία είναι δυνατόν να εκφράζονται σε οποιοδήποτε νόμισμα, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό του οφειλόμενου φόρου εκφράζεται στο εθνικό νόμισμα του κράτους - μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών με τη χρήση του μηχανισμού μετατροπής που προβλέπεται στο άρθρο 91 της Οδηγίας 2006/112/ΕΕ.

3. Κάθε εγγραφή στα βιβλία, που αφορά συναλλαγή ή άλλη πράξη του υπόχρεου, πρέπει να στηρίζεται σε στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή σε δημόσια έγγραφα ή σε άλλα πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία.

4. Μηχανογραφικές καταστάσεις ή βεβαιώσεις, σε έγγραφη ή μαγνητική μορφή, οι οποίες εκδίδονται ή παράγονται από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς και πιστοποιούν την πραγματοποίηση από αυτές εισπράξεων ή πληρωμών για λογαριασμό του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ασφαλιστικών οργανισμών, επέχουν θέση παραστατικών εγγράφων των δημοληψιών που αναφέρονται σε αυτές.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως «ηλεκτρονικό τιμολόγιο» νοείται το τιμολόγιο που περιέχει τις απαιτούμενες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο πληροφορίες και το οποίο εκδίδεται και λαμβάνεται σε οποιαδήποτε ηλεκτρονική μορφή. Η χρήση ηλεκτρονικού τιμολογίου υπόκειται στην αποδοχή του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών.

Η αυθεντικότητα της προέλευσης, η ακεραιότητα του περιεχομένου και η αναγνωσιμότητα των τιμολογίων, σε χαρτί ή σε ηλεκτρονική μορφή, διασφαλίζεται από τη χρονική στιγμή της έκδοσής τους έως τη λήξη της περιόδου

φύλαξής τους. Κάθε υπόχρεος ορίζει τον τρόπο διασφάλισης της αυθεντικότητας της προέλευσης, της ακεραιότητας του περιεχομένου και της αναγνωσιμότητάς του με κάθε πρόσφορο τρόπο ο οποίος διασφαλίζει την αξιοπιστία της διαδρομής μεταξύ τιμολογίου και παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών. Με τον όρο «αυθεντικότητα της προέλευσης» νοείται η διασφάλιση της ταυτότητας του προμηθευτή ή του εκδότη του τιμολογίου. Με τον όρο «ακεραιότητα του περιεχομένου» νοείται ότι το περιεχόμενο που απαιτείται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία δεν έχει αλλοιωθεί.

Για την υλοποίηση των προαναφερομένων η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου ενός ηλεκτρονικού τιμολογίου, θεωρείται ότι διασφαλίζεται με τους πιο κάτω ενδεικτικά αναφερόμενους τρόπους:

- α) Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του π.δ. 150/2001 (Α' 125).
- β) Ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων (EDI), όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/Ε.Κ. της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα Ε.Κ. EL 388/28.12.1994), εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτή την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα των δεδομένων.
- γ) Σήμανση με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του ν. 1809/1988.

Στην περίπτωση που πλήθος τιμολογίων αποστέλλεται ή τίθεται στη διάθεση του ίδιου αποκτώντος αγαθά ή λήπτη υπηρεσιών, οι κοινές ενδείξεις στα διάφορα τιμολόγια είναι δυνατόν να παρατίθενται μία μόνο φορά, όταν είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών κάθε τιμολογίου.

Ειδικά, για συναλλαγές με ιδιώτες το αντίτυπο των φορολογικών στοιχείων ή παραστατικών που προορίζεται για τον πελάτη, μπορεί να μην αποστέλλεται σε χαρτί, εφόσον ο πελάτης αποδέχεται τη λήψη ηλεκτρονικών αρχείων, τα οποία περιέχουν όλα τα δεδομένα και τις ενδείξεις που αποτυπώνονται στο στέλεχος ή το ηλεκτρονικό αρχείο του εκδότη των στοιχείων.

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να συγχωνεύει ή συνενώνει οποιοδήποτε βιβλίο ή βιβλία, στοιχείο ή στοιχεία, βιβλίο και στοιχείο ή βιβλία και στοιχεία σε άλλο, με την προϋπόθεση ότι από το βιβλίο ή το στοιχείο που προκύπτει από τη συγχώνευση ή τη συνένωση παρέχονται τουλάχιστον τα δεδομένα των συγχωνευομένων ή συνενωμένων βιβλίων ή στοιχείων. Επί συνένωσης βιβλίου με στοιχείο το βιβλίο μπορεί να τηρείται σε περισσότερα του ενός αντίτυπα.

7. Σε περίπτωση θλάθης μηχανήματος ή γενικά μη λειτουργίας του λογισμικού παρατείνεται η προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων με εξαίρεση της αναλυτικής πληροφόρησης της παραγράφου 23 του άρθρου 4. Η παράταση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί την προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

8. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή (Η/Υ) για την τήρηση των βιβλίων ή την έκδοση των στοιχείων υποχρεούται να θέτει στη διάθεση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., το κατάλληλο προσωπικό για τη χρήση του λογισμικού της επιχείρησης, για όσο χρόνο απαιτηθεί, κατά τη διάρκεια του ελέγχου και να επιτρέπει, σε συνεργείο ελέγχου που συμμετέχει και υπάλληλος με ειδικότητα πληροφορικής, την απευθείας λήψη οποιουδήποτε στοιχείου ή πληροφορίας από τα αρχεία του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επίσης, υποχρεούται να παρέχει κάθε πληροφορία στον φορολογικό έλεγχο σχετικά με τις εφαρμογές λογισμικού που αναφέρονται τουλάχιστον στην εφαρμογή των διατάξεων της Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών. Τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου έχει και όποιος αναλαμβάνει τη μηχανογραφική τήρηση των βιβλίων των υπόχρεων.

Άρθρο 3

Εξαιρέσεις - Απαλλαγές

1. Το Δημόσιο, το ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή επιτροπή ή ένωση προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα και αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγ-

ματο δικαίωμα επί ακινήτου στην ημεδαπή, οι ξένες αποστολές και οι διεθνείς οργανισμοί υποχρεούνται μόνο στη λήψη, έκδοση, υποβολή και διαφύλαξη των στοιχείων που ορίζονται ρητά από τον παρόντα νόμο.

Τα πρόσωπα αυτά, εκτός από το Δημόσιο, όταν ενεργούν πράξεις παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ή στο φόρο εισοδήματος θεωρούνται υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών μόνο για τις δραστηριότητες αυτές και έχουν τις υποχρεώσεις των άρθρων 1 έως 10.

2. Δεν είναι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών τα φυσικά πρόσωπα, με εξαίρεση τους ελεύθερους επαγγελματίες, τα οποία, ευκαιριακά και ως παρεπόμενη απασχόληση, πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες για τις οποίες εκδίδονται στοιχεία από τον αντισυμβαλλόμενο.

3. Απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και έκδοσης αποδείξεων λιανικής ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών φυσικό πρόσωπο, που πραγματοποίησε κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο ακαθάριστα έσοδα μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000), ευρώ από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, αθροιστικά ή διαζευκτικά.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται επί ελευθέρων επαγγελματιών, επί υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) σε άλλο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών και σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό, επί των υπόχρεων στην τήρηση πληροφοριών του άρθρου 4, καθώς και επί προσώπων που επιλέγουν την ένταξή τους στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α.

4. Σε περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, η νέα εταιρεία έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, που είχε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις ή κλάδους που μετασχηματίστηκαν.

5. Έξοδα πρώτης εγκατάστασης, αγορές και λοιπές συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τον ιδρυτή, πριν τη σύσταση νομικού προσώπου ή υποκαταστήματος αλλοδαπού προσώπου ή κοινοπραξίας ή την έναρξη λειτουργίας ατομικής επιχείρησης και οποιασδήποτε επιχείρησης γενικά, καταχωρούνται στα βιβλία των προσώπων αυτών μετά τη σύστασή τους ή την υποβολή της δήλωσης έναρξης εργασιών, κατά περίπτωση.

Άρθρο 4

Τήρηση Απλογραφικών ή Διπλογραφικών βιβλίων

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών τηρεί απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 5 του άρθρου αυτού ή απαλλάσσεται από την τήρηση βιβλίων όπως ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 από την έναρξη κάθε διαχειριστικής του περιόδου.

2. Στην τήρηση διπλογραφικών βιβλίων εντάσσονται οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες και περιορισμένης ευθύνης εταιρίες, καθώς και οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να τηρήσουν απλογραφικά βιβλία οι αλλοδαπές γενικά επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στην Ελλάδα με βάση τις διατάξεις των αναγκαστικών νόμων 89/1967 (Α' 132) και 378/1968 (Α' 82), τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών αεροπορικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα και απαλλάσσονται από τη φορολογία εισοδήματος με τον όρο της αμοιβαιότητας, καθώς και οι αλλοδαπές Α.Ε. και Ε.Π.Ε. του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1.

3. Σε απλογραφικά βιβλία εντάσσονται με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού:

α) Ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών, καθώς και ο πρατηριούχος χονδρικής πώλησης καπνοβιομηχανιών προϊόντων.

Όποιος από τους παραπάνω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών διατηρεί και κλάδο παροχής άλλων υπηρεσιών ή πώλησης αγαθών τηρεί, για όλες τις δραστηριότητές

του τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του.

β) Ο εκμεταλλευτής πλοίου δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του ν. 27/1975.

γ) Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία βενζίνης και πετρελαίου και ο πωλητής πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης. Όποιος από τους παραπάνω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών των περιπτώσεων β' και γ' διατηρεί και κλάδο πώλησης άλλων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί για τον κλάδο αυτόν τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του.

δ) Ο νέος υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών κατά την έναρξη εργασιών του.

ε) Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3, σε περίπτωση υποχρέωσης τήρησης διπλογραφικών βιβλίων.

4. Στην κατηγορία που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδά τους, οι λοιποί υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων και των αστικών επαγγελματικών εταιρειών δικηγόρων των προεδρικών διαταγμάτων 518/1989 (Α' 220) και 81/2005 (Α' 120), για τους οποίους δεν προβλέπεται ένταξη με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού.

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων τα όρια για την ένταξη σε τήρηση απλογραφικών ή διπλογραφικών βιβλίων, ορίζονται με βάση το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ως ακολούθως:

Βιβλία	όρια ακαθάριστων εσόδων
Απλογραφικά (Β' Κατηγορίας)	μέχρι και 1.500.000 ευρώ
Διπλογραφικά (Γ' Κατηγορίας)	Άνω των 1.500.000 ευρώ

Αν η προηγούμενη διαχειριστική περίοδος είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη του 12μήνου τα

ετήσια ακαθάριστα έσοδα για την ένταξη σε κατηγορία βιβλίων βρίσκονται με αναγωγή.

Όταν πωλούνται αγαθά για λογαριασμό τρίτου ως ακαθάριστο έσοδο για την τήρηση βιβλίων θεωρείται η αξία των αγαθών που πωλήθηκαν.

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών, από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου, μπορεί να τηρήσει βιβλία ανώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία εντάσσεται, με την προϋπόθεση της τήρησης όλων των βιβλίων και των στοιχείων, που ορίζονται για την κατηγορία αυτή.

7. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που εντάσσεται σε τήρηση διπλογραφικών βιβλίων για την άσκηση του επαγγέλματός του, τηρεί λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής.

8. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 13 και 14 του παρόντος άρθρου, για την τήρηση των ημερολογίων και καθολικών εφαρμόζεται υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (π.δ. 1123/1980, Α' 283), μόνο ως προς την δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβαθμίων, δευτεροβαθμίων και των υπογραμμισμένων τριτοβαθμίων λογαριασμών, και από τους λογαριασμούς της ομάδας 9 μόνο ο λογαριασμός 94, εφόσον τα ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις αγαθών (λογαριασμοί 70, 71) υπερβαίνουν τα πέντε εκατομμύρια ευρώ ανά λογαριασμό. Η ανάπτυξη των δευτεροβαθμίων λογαριασμών, σε μη θεσμοθετημένους από τις διατάξεις του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου τριτοβαθμίους λογαριασμούς, καθώς και η ανάπτυξη των τριτοβαθμίων λογαριασμών σε επίπεδο τεταρτοβαθμίων, γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής και τις ανάγκες του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών.

Διατάξεις που επιβάλλουν την τήρηση κλαδικών λογιστικών σχεδίων κατισχύουν των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων.

Από τους λογαριασμούς του γενικού και των αναλυτικών καθολικών πρέπει να προκύπτουν συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία των κα-

ταχωρίσεων, ώστε να είναι ευχερής η πληροφόρηση ή η επαλήθευση από το φορολογικό έλεγχο, για τις ανάγκες όλων των φορολογικών αντικειμένων.

9. Το πρώτο, το δεύτερο και τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 21 του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί τήρησης διπλογραφικών βιβλίων.

10. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί διπλογραφικά βιβλία τηρεί επίσης:

10.1. Μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.103 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Τα έπιπλα και σκευή μπορεί να παρακολουθούνται στο μητρώο παγίων ανά συντελεστή απόσβεσης.

10.2. Βιβλίο απογραφών στο οποίο μετά από καταμέτρηση καταγράφονται και αποτιμώνται όλα τα στοιχεία της επαγγελματικής του περιουσίας που κατέχει κατά τη λήξη της διαχειριστικής του περιόδου. Την ίδια υποχρέωση έχουν στο τέλος κάθε έτους και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους. Για την αποτίμηση των στοιχείων της απογραφής εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι κανόνες αποτίμησης του π.δ. 1123/1980.

Όταν τα λογιστικά βιβλία τηρούνται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), η αξία των μενόντων αποθεμάτων των ιδιοπαρχθέντων έτοιμων προϊόντων και της παραγωγής σε εξέλιξη, όπως αυτή προσδιορίζεται με βάση τα Δ.Λ.Π. δεν αναπροσαρμόζεται με τις διαφοροποιήσεις στοιχείων κόστους μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης. Οι διαφορές αυτές, εφόσον υπάρχουν, ποσοτικοποιούνται σε ετήσια συνολική βάση, ανεξάρτητα αν αποτελούν στοιχεία κόστους των πωληθέντων ή των μενόντων προϊόντων και καταχωρούνται στον Πίνακα των Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης και στον Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής Φορολογικής Βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β.), που ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 14 του άρθρου αυτού.

Στο βιβλίο απογραφών καταχωρούνται:

α) Τα αποθέματα τα οποία καταγράφονται στο βιβλίο ή σε καταστάσεις διακεκριμένα για κάθε αποθηκευτικό χώρο. Τα αποθέματα που βρίσκονται σε τρίτους καταχωρούνται ανά τρίτο χωρίς να απαιτείται καταχώριση και κατά αποθηκευτικό χώρο τρίτου. Η καταχώριση, η οποία περιλαμβάνει το είδος, τη μονάδα μέτρησης, την ποσότητα, την κατά μονάδα αξία, στην οποία αποτιμήθηκε κάθε είδος, καθώς και τη συνολική του αξία, γίνεται με μία εγγραφή για ολόκληρη την ποσότητα κάθε είδους αγαθού, για κάθε αποθηκευτικό χώρο. Τα πιο πάνω αναφερόμενα αγαθά που βρίσκονται σε υποκατάστημα ή σε αποθηκευτικό χώρο καταχωρούνται διακεκριμένα στο βιβλίο απογραφών της έδρας και τα δεδομένα των αγαθών αυτών δίνονται άμεσα στον έλεγχο που διενεργείται στο υποκατάστημα ή στον αποθηκευτικό χώρο.

β) Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναγράφονται κατά ομοειδείς κατηγορίες τουλάχιστον με την αξία κτήσης ή κόστος ιδιοκατασκευής, προσαυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων, τις αποσβέσεις τους και την αναπόσβεστη αξία τους.

Σε περίπτωση ολοσχερούς απόσβεσης παγίου περιουσιακού στοιχείου διατηρείται στο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων αναπόσβεστη αξία ενός λεπτού του ευρώ, όταν το περιουσιακό αυτό στοιχείο εξακολουθεί να παραμένει στην κυριότητα του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών.

Κατ' εξαίρεση, τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών, κατά συντελεστή αποσβέσεων, με το συνολικό ποσό της αξίας κτήσης τους, τις αποσβέσεις και την αναπόσβεστη αξία τους.

γ) Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, τα οποία μπορεί να καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών με τα υπόλοιπα μόνο των πρωτοβάθμιων λογαριασμών, εφόσον ανάλυση καθενός λογαριασμού δίνεται στον έλεγχο. Ειδικά για τις μετοχές, τις ομολογίες και τα λοιπά χρεόγραφα κατα-

χωρείται για κάθε είδος η ποσότητα, η αξία κτήσης και η τρέχουσα αξία.

δ) Τα αποθέματα κυριότητας άλλου υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών που βρίσκονται κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου στις εγκαταστάσεις του κατ' είδος και ποσότητα, εφόσον τα δεδομένα αυτά δεν προκύπτουν από άλλα βιβλία.

ε) Ο νόμιμα συνταχθείς ισολογισμός και λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων, η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα υποδείγματα των παραγράφων 4.1.202, 4.1.302 και 4.1.402 του άρθρου 1 του π.δ. 1123/1980, καθώς και οι πίνακες που ορίζονται από τις περιπτώσεις α' και γ' της παραγράφου 15 του άρθρου αυτού. Ειδικά τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 που τελούν υπό εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους συντάσσουν και καταχωρούν στο βιβλίο απογραφών προσωρινό ισολογισμό λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα υποδείγματα του προηγούμενου εδαφίου.

11. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί διπλογραφικά βιβλία, υποχρεούται να τηρεί ηλεκτρονικό φάκελο ελέγχου ανά διαχειριστική περίοδο, ο οποίος ενημερώνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της λήξης της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος με τα αναλυτικά δεδομένα του τελευταίου προσωρινού και του οριστικού ισοζυγίου των λογαριασμών όλων των βαθμίδων, των ημερολογίων, του βιβλίου απογραφών και ισολογισμού, των πληροφοριών της παραγράφου 23 του άρθρου αυτού, και του μητρώου παγίων, εφόσον αυτά τηρούνται μηχανογραφικά.

12. Η ενημέρωση των διπλογραφικών βιβλίων γίνεται:

α) Του ή των ημερολογίων μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβεί την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης Φ.Π.Α..

Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται το γενικό καθολικό και τα αναλυτικά καθολικά με εξαίρεση αυτά των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τα οποία μπορεί να ενημερώνονται μέχρι την εικοστή (20ή) του μεθεπόμενου μήνα.

- β) Του Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων και του ιδιαίτερου Φορολογικού Μητρώου Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του Ισολογισμού.
- γ) Η ποσοτική καταχώριση των αποθεμάτων στο βιβλίο απογραφών ή σε καταστάσεις μέχρι την 20ή ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.
- δ) Του βιβλίου απογραφών με την αξία των αποθεμάτων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και το κλείσιμο του ισολογισμού μέχρι την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

13. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που συντάσσει τις Ετήσιες Οικονομικές του Καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) τηρεί τα λογιστικά του βιβλία ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες των Δ.Λ.Π. ή με βάση τις αρχές και τους κανόνες της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας.

14. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί τα βιβλία του σύμφωνα με τους κανόνες των Δ.Λ.Π. υποχρεούται:

A. Να συντάσσει Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής - Φορολογικής Βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β.).

Στον Πίνακα αυτόν καταχωρούνται σε χωριστές στήλες για κάθε πρωτοβάθμιο διαφοροποιημένο λογαριασμό σε χρέωση ή πίστωση:

- α) Η αξία όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία (Λογιστική βάση).
- β) Η αξία όπως προσδιορίζεται με βάση τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας (Φορολογική βάση).
- γ) Η διαφορά μεταξύ Λογιστικής και Φορολογικής βάσης.

B. Να τηρεί ιδιαίτερο Φορολογικό Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων της εταιρείας και χρησιμοποιείται ως βάση του

ποσοτικού προσδιορισμού των αναγκαίων καταχωρίσεων στον Π.Σ.Λ.Φ.Β. και στον Πίνακα Φορολογικών Αποτελεσμάτων, στο βαθμό που, κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., προκύπτουν διαφορές στην αποτίμηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων είτε λόγω της διαφοροποίησης της προ των αποσβέσεων αξίας τους είτε λόγω της διαφοροποίησης των συσσωρευμένων αποσβέσεων.

Γ. Να συντάσσει Πίνακες Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης, Σχηματισμού Φορολογικών Αποθεματικών και Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Φορολογικών Αποθεματικών, των οποίων τα δεδομένα προκύπτουν από λογαριασμούς που τηρούνται με τη διπλογραφική μέθοδο.

15. Οι συναλλαγές του υποκαταστήματος με εξηρητημένη λογιστική, αντί να καταχωρούνται σε ιδιαίτερα βιβλία ή καταστάσεις, καταχωρούνται στα βιβλία της έδρας και ειδικά οι αγορές, οι πωλήσεις και το ταμείο κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος και δίνεται άμεσα στον έλεγχο το υπόλοιπο ταμείου κάθε υποκαταστήματος για το οποίο δεν τηρούνται βιβλία μέχρι την ημέρα που σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 12 του άρθρου αυτού έπρεπε να έχει γίνει η ενημέρωση των ημερολογίων.

Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα τηρούνται ίδια διπλογραφικά βιβλία και εξάγεται τελικό αποτέλεσμα το οποίο ενσωματώνεται με λογιστική εγγραφή στα βιβλία της έδρας.

16. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που εντάσσεται σε τήρηση απλογραφικών βιβλίων τηρεί:

- α) Βιβλίο εσόδων - εξόδων.
- β) Βιβλίο απογραφών ή καταστάσεις απογραφής, εφόσον τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του από την πώληση αγαθών υπερέβησαν το όριο των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. Τα έσοδα της πρώτης διαχειριστικής περιόδου δεν ανάγονται σε ετήσια βάση.

17. Στο βιβλίο εσόδων - εξόδων καταχωρούνται διακεκριμένα:

- α) Το είδος του δικαιολογητικού, ο αύξων αριθμός και η χρονολογία έκδοσης ή λήψης του, καθώς και το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του εκδότη των στοιχείων αγορών και εξόδων.
- β) Τα έσοδα από την πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων και βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, από την παροχή υπηρεσίας και από λοιπές πράξεις.
- γ) Οι δαπάνες για αγορά αγαθών, διακεκριμένα και ανάλογα με τον προορισμό τους για μεταπώληση ή παραγωγή προϊόντων, οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και λοιπές πράξεις.
- δ) Η αξία αγοράς και πώλησης των παγίων στοιχείων.
- ε) Ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις.
- στ) Οι αυτοπαραδόσεις αγαθών ή η ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.
- ζ) Τα έσοδα και έξοδα για λογαριασμό τρίτου που αφορούν πράξεις για τις οποίες εκδίδονται εκκαθαρίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 6 του παρόντος.
- η) Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερο στοιχείο επί των πιο πάνω πράξεων, οι οποίες καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.

Το ποσό κάθε πράξης των περιπτώσεων β', γ', δ' και στ' αναλύεται στον χρόνο ενημέρωσης, σε ιδιαίτερες στήλες του τηρούμενου βιβλίου ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες του Φ.Π.Α..

18. Η καταχώριση-ενημέρωση του βιβλίου εσόδων-εξόδων με τις πιο πάνω πράξεις γίνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα κάθε ημερολογιακού τριμήνου και όχι πέραν του χρόνου της εμπρόθεσμης υποβολής της περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α..

Στην περίπτωση που κατά την διάρκεια της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών πριν από την παραλαβή τους, η ενημέρωση των βιβλίων γίνεται κατά την παραλαβή των αγαθών. Εφόσον στο τέλος της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών που δεν έχουν ακόμα παραληφθεί, καταχωρούνται σχετικές

εγγραφές σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων-εξόδων και τακτοποιούνται με την παραλαβή των αγαθών.

Επιπλέον, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του οικείου οικονομικού έτους καταχωρείται ανακεφαλαιωτικά, συγκεντρωτικά και όχι ανά παραστατικό, ανάλυση των δεδομένων της παραγράφου 17 του άρθρου αυτού, ανάλογα με τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος και την συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων ή καταστάσεων που ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

19. Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου εσόδων-εξόδων ή σε καταστάσεις καταχωρείται, μέχρι τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο, η ημερομηνία και η αξία κτήσης του, το οικείο δικαιολογητικό, ο συντελεστής απόσβεσής του, οι αποσβέσεις και η αναπόσβεστη αξία.

20. Στο βιβλίο απογραφών ή σε καταστάσεις απογραφής καταχωρούνται τα εμπορεύματα, τα προϊόντα, τα ημιέτοιμα, οι Α' και Β' ύλες, καθώς και τα υλικά συσκευασίας, τα οποία κατέχει ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών κατά τη λήξη της διαχειριστικής του περιόδου και βρίσκονται σε δικές του εγκαταστάσεις ή σε εγκαταστάσεις τρίτων. Η καταχώριση αυτή γίνεται με τον τρόπο που ορίζεται με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της υποπαραγράφου 10.2 της παραγράφου 10 του άρθρου 4. Τα πιο πάνω αναφερόμενα αγαθά που βρίσκονται σε υποκατάστημα ή σε αποθηκευτικό χώρο καταχωρούνται διακεκριμένα στο βιβλίο απογραφών της έδρας και τα δεδομένα των αγαθών αυτών δίνονται άμεσα στον έλεγχο που διενεργείται στο υποκατάστημα ή στον αποθηκευτικό χώρο.

Το βιβλίο ενημερώνεται, με την ποσοτική καταχώριση των αποθεμάτων, μέχρι την 20ή Φεβρουαρίου του επόμενου έτους, η δε αξία τίθεται μέχρι τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής, της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

21. Τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο

Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν, με ένα ποσό, για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού.

Σε περίπτωση χρήσης φορολογικής ταμειακής μηχανής αναγράφεται ο αριθμός του ημερήσιου δελτίου «Ζ», όπως ορίζεται από τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις περί Τεχνικών Προδιαγραφών των φ.τ.μ..

Παρέχεται η δυνατότητα καταχώρισης των ημερήσιων δελτίων «Ζ» με μία μηνιαία συγκεντρωτική εγγραφή με βάση δελτίο μηνιαίας αναφοράς, που εκτυπώνεται από την φ.τ.μ., και στο οποίο εμφανίζονται τα αντίστοιχα αθροίσματα των επί μέρους ημερήσιων δελτίων «Ζ», με αναγραφή στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της περιόδου που αφορά, καθώς και του πρώτου και του τελευταίου αριθμού του ημερήσιου δελτίου «Ζ» του αντίστοιχου μήνα. Τα ημερήσια δελτία «Ζ» θα συνεχίσουν να εκδίδονται και να διαφυλάσσονται κατά τα οριζόμενα από τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις περί τεχνικών προδιαγραφών των φ.τ.μ. και των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 9. Στον ίδιο χρόνο διαφυλάσσονται και τα παραπάνω δελτία αναφοράς.

Τα ποσά των ακαθάριστων εσόδων και ο Φ.Π.Α που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί επίσης να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν, με ένα ποσό, με την προϋπόθεση ότι θα δίνεται άμεσα στον έλεγχο όταν ζητηθεί από αυτόν κατάσταση με ανάλυση των εσόδων για κάθε ένα είδος και σειρά στοιχείων που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα με αναγραφή του πρώτου και τελευταίου αριθμού ή του αύξοντα αριθμού του ημερήσιου δελτίου «Ζ» κατά περίπτωση.

Τα ποσά των εξόδων μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σε αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν συγκεντρωτικά με ένα ποσό, με αναγραφή και του πλήθους των αντίστοιχων δικαιολογητικών.

22. Στο υποκατάστημα, πλην των πρόσκαιρων εγκαταστάσεων, τηρείται βιβλίο εσόδων - εξόδων για τις συναλλαγές κάθε υποκαταστήματος με δυνατότητα μη τήρησής του, εφόσον οι αγορές και οι πωλήσεις κάθε υποκαταστήματος

παρακολουθούνται χωριστά στο βιβλίο εσόδων - εξόδων της έδρας, από τα αντίστοιχα δεδομένα της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος.

Όταν στο υποκατάστημα τηρείται ιδιαίτερο βιβλίο εσόδων-εξόδων τα δεδομένα του καταχωρούνται διακεκριμένα συγκεντρωτικά στο αντίστοιχο βιβλίο της έδρας μέχρι την προθεσμία ενημέρωσής του.

23. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών της παραγράφου αυτής, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί, εκμεταλλευτής χώρου διαμονής ή φιλοξενίας, εκπαιδευτηρίου, κλινικής ή θεραπευτηρίου, κέντρων αισθητικής, γυμναστηρίων, χώρου στάθμευσης, καθώς και οι γιατροί και οδοντίατροι, παρέχουν ασφαλείς πληροφορίες για τις συναλλαγές τους μέχρι την έκδοση του στοιχείου, για το οποίο έχουν υποχρέωση, όπου και αναγράφονται τα στοιχεία του πελάτη. Η διασφάλιση των πληροφοριών αυτών γίνεται είτε με την καταχώριση χειρόγραφα σε θεωρημένα έντυπα ή, επί μηχανογραφικής τήρησης, με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του ν. 1809/19-88 (Α' 222). Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Άρθρο 5

Δελτίο Αποστολής

1. Δελτίο αποστολής εκδίδεται από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών:

- α) σε κάθε περίπτωση χονδρικής πώλησης ή παράδοσης ή διακίνησης αγαθών προς οποιονδήποτε και για οποιονδήποτε σκοπό, εφόσον δεν εκδόθηκε συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας,
- β) σε κάθε περίπτωση παραλαβής από αυτόν αγαθών για διακίνηση, από μη υπόχρεο σε έκδοση δελτίου ή από αρνούμενο την έκδοσή του,
- γ) επί διακίνησης αγαθών μεταξύ των επαγγελματικών εγκαταστάσεών του,
- δ) επί ποσοτικής παραλαβής σε επαγγελματική του εγκατάσταση, χωρίς στοιχείο διακίνησης, εμπορεύσιμων ή πάγιων αγαθών από οποιονδήποτε τρίτο για αγορά, πώληση, απλή διαμεσολάβηση προς πώληση, αποθήκευση, φύλαξη, χρήση, καθώς και για επε-

ξεργασία στην περίπτωση που ο αποστολέας είναι υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών ή αγρότης του ειδικού καθεστώτος. Όταν κατά την παραλαβή των αγαθών εκδίδεται άμεσα τιμολόγιο αγοράς δεν απαιτείται να εκδίδεται δελτίο αποστολής.

2. Δελτίο αποστολής εκδίδεται και από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3, σε περίπτωση αποστολής αγαθών σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, λόγω πώλησης ή για να πωληθούν για λογαριασμό τους.

3. Δελτίο αποστολής εκδίδεται και από τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., εφόσον διακινούν οπωρολαχανικά, νωπά αλιεύματα, άνθη και φυτά για πώληση απευθείας ή μέσω τρίτων, για επεξεργασία ή συσκευασία, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο. Για τα λοιπά αγροτικά προϊόντα εκδίδουν δελτία αποστολής μόνον, όταν τα διακινούν με δημόσιας χρήσης μεταφορικά μέσα και για τις αιτίες που προαναφέρονται.

4. Συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής εκδίδεται σε περίπτωση μεταφοράς και διανομής αγαθών, που η ποσότητά τους καθορίζεται από τον παραλήπτη, κατά την παραλαβή τους. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται οχήματα ιδιωτικής χρήσης για τη διακίνηση κάθε είδους αγαθών, αντί της έκδοσης Συγκεντρωτικού Δελτίου Αποστολής δύναται να τηρείται θεωρημένο βιβλίο κινητής αποθήκης, ξεχωριστά σε κάθε όχημα, στο οποίο καταχωρούνται εντός δεκαπέντε (15) ημερών, τα δελτία αποστολής εφοδιασμού του οχήματος με αγαθά και τα εκδιδόμενα παραστατικά για τη διάθεση αυτών, τα οποία φυλάσσονται επί του οχήματος μέχρι την ενημέρωση του βιβλίου αυτού.

Κατά την παράδοση των αγαθών εκδίδεται, κατά παραλήπτη, δελτίο αποστολής ή συνενωμένο δελτίο αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας ή απόδειξη λιανικής πώλησης, εφόσον στην τελευταία περίπτωση πρόκειται για υπόχρεο τήρησης βιβλίων. Στο στοιχείο που εκδίδεται, κατά περίπτωση, αναγράφεται και το είδος και η ποσότητα των αγαθών, με εξαίρεση τις αποδείξεις που εκδίδονται από φορολογική ταμειακή μηχανή και εφόσον δεν τηρείται ο λο-

γαριασμός 94 του Ε.Γ.Λ.Σ., καθώς και η ακριβής ώρα παράδοσής τους. Με την επιστροφή στην επιχείρηση αναγράφεται στο πρωτότυπο του συγκεντρωτικού δελτίου αποστολής η ποσότητα των αγαθών που επιστρέφονται ή εκδίδεται δελτίο αποστολής, στο οποίο αναγράφονται το είδος και η ποσότητα των επιστρεφόμενων αγαθών, καθώς και ο αύξων αριθμός του συγκεντρωτικού δελτίου αποστολής.

Το συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής αυτής της παραγράφου, κατάλληλα γραμμογραφημένο σε στήλες, μπορεί να εκδίδεται την πρώτη ημέρα της διακίνησης των αγαθών, ανεξαρτήτως απόστασης, εφόσον, κάθε ημέρα και μέχρι τριάντα (30) ημέρες πριν από την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου αναγράφονται σε ιδιαίτερη στήλη τα υπόλοιπα των ποσοτήτων κάθε είδους αγαθών που διακινούνται την ημέρα αυτή.

5. Στο δελτίο αποστολής αναγράφονται:

- α) Τα στοιχεία του αποστολέα και παραλήπτη, όπως ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 6. Όταν τα αγαθά αποστέλλονται σε ιδιώτη αναγράφεται μόνο το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του. Στο συγκεντρωτικό δελτίο αποστολής, ως παραλήπτης, αναγράφεται η λέξη «Διάφοροι».
- β) Η ακριβής ώρα παράδοσης ή έναρξης της αποστολής, που σημειώνεται τουλάχιστον στο πρώτο αντίτυπο, με τετραψήφιο αριθμό.
- γ) Ο αριθμός κυκλοφορίας του πρώτου χρησιμοποιούμενου, κατά τη μεταφορά των αγαθών, φορτηγού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης ή το όνομα του πλωτού μέσου επί θαλάσσιων μεταφορών.
- δ) Ο τόπος από τον οποίο τα αγαθά αποστέλλονται, καθώς και ο τόπος προορισμού, όταν δε συμπίπτει με τη διεύθυνση του καταστήματος ή του υποκαταστήματος του αποστολέα και του καταστήματος του παραλήπτη, κατά περίπτωση.
- ε) Η ημερομηνία έκδοσης αυτού. Σε περίπτωση που το δελτίο αποστολής εκδίδεται για τη διακίνηση αγαθών με ενδιάμεσο σταθμό, αναγράφεται σε αυτό εκτός από την ημερομηνία και ώρα διακίνησής τους μέχρι τον ενδιάμεσο αυτό σταθμό και η ημερομη-

νία και η ώρα της κυρίως διακίνησής τους από το σταθμό αυτό μέχρι το τελικό σημείο προορισμού τους.

- στ) Ο σκοπός της διακίνησης.
- ζ) Το είδος, η μονάδα μέτρησης, η ποσότητα κάθε είδους, το άθροισμα των ποσοτήτων των ειδών, αριθμητικώς και ολογράφως, ανεξάρτητα αν για τον προσδιορισμό της ποσότητας κάθε είδους χρησιμοποιήθηκε η ίδια ή διαφορετική μονάδα μέτρησης. Δεν υπάρχει υποχρέωση αναγραφής του αθροίσματος των ποσοτήτων αριθμητικώς και ολογράφως όταν το δελτίο αποστολής εκδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (Η/Υ).
- η) Επί αποστολής αγαθών εκτός της χώρας με σκοπό την αποθήκευση και εν συνεχεία την πώληση, αναγράφεται και η αξία των αγαθών που αποστέλλονται.
- θ) Ο αριθμός του τιμολογίου αγοράς ή πώλησης ηρτημένων καρπών.

6. Τα αγαθά που αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται, συνοδεύονται κατά τη διακίνησή τους με το πρώτο αντίτυπο του δελτίου αποστολής, που παραδίδεται στον παραλήπτη τους. Όταν για τη διακίνηση αγαθών, εκδίδεται δελτίο αποστολής δεν επιτρέπεται στη συνέχεια για την ίδια συναλλαγή η έκδοση συνενωμένου δελτίου αποστολής με φορολογικό στοιχείο αξίας και αντίστροφα. Το στοιχείο αυτό συνοδεύει τα αγαθά σε όλη τη διαδρομή και παραδίδεται στον παραλήπτη τους.

Επί μεταφοράς αγαθών με μεταφορικά μέσα δημόσιας χρήσης, ο υπόχρεος απεικόνιση συναλλαγών ή τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. παραδίδουν στο μεταφορέα ή το μεταφορικό γραφείο τα στοιχεία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, που συνοδεύουν τα αγαθά μέχρι την παράδοσή τους στον παραλήπτη.

Επί αποστολής αγαθών από πρόσωπο μη υπόχρεο στην έκδοση των στοιχείων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής, το πρόσωπο αυτό παραδίδει στο μεταφορέα ή το μεταφορικό γραφείο ενυπόγραφη δήλωση μεταφοράς, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, το

επάγγελμα και η διεύθυνσή του, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία του παραλήπτη, ο τόπος προορισμού και συνοπτική περιγραφή των ειδών.

7. Το δελτίο αποστολής, σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής από τον τόπο έναρξης της διακίνησης μέχρι τον τόπο παράδοσης ή προορισμού, συνοδεύει τα διακινούμενα αγαθά και επιδεικνύεται άμεσα στο φορολογικό έλεγχο.

Η επικαιρότητα του δελτίου αποστολής, εξαρτάται από την απόσταση, τον τρόπο της μεταφοράς, το είδος των χρησιμοποιούμενων μεταφορικών μέσων και τις ειδικότερες συνθήκες της μεταφοράς.

Το βάρος της απόδειξης της χρονικής διάρκειας των δελτίων αποστολής φέρει ο υπόχρεος σε έκδοσή τους, ο οποίος μπορεί να αναγράφει στα δελτία αποστολής, γεγονότα ή καταστάσεις, που δικαιολογούν τη χρονική διάρκεια αυτών.

8. Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η έκδοση δελτίου αποστολής στις εξής περιπτώσεις:

- α) Διακινήσεις ειδών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό αυτών ως αγαθών, υπό την έννοια ότι πρόκειται για ενσώματα είδη που δεν εμπεριέχονται σε αυτά δικαιώματα ή δεν έχουν εμπορευματική αξία για τον αποστολέα, τον παραλήπτη ή άλλον τρίτο και δεν προκύπτει από τη διάθεση αυτών, αυτούσιων ή μη, έσοδο.
- β) Διακινήσεις ανταλλακτικών παγίων από τον υπόχρεο απεικόνιση συναλλαγών μεταξύ των εγκαταστάσεών του, εφόσον δεν αποτελούν γι' αυτόν αντικείμενο εμπορίας και προορίζονται αποκλειστικά για την αποκατάσταση βλαβών στις εγκαταστάσεις του και οι διακινήσεις αυτές διενεργούνται με μεταφορικά μέσα ιδιωτικής χρήσης κυριότητάς του ή μισθωμένα δημόσιας χρήσης.
- γ) Μεταφοράς, με μεταφορικά μέσα ιδιωτικής χρήσης ή μισθωμένα δημόσιας χρήσης: γα) αυτούσιων λατομικών προϊόντων (άμμου, σκύρων κλπ.) από κατασκευαστικές επιχειρήσεις, που παράγονται από τις ίδιες επιχειρήσεις για τα έργα που εκτελούνται από αυτές, γβ) μεταλλεύματος, από εργοτάξιο σε

εργοτάξιο και από εργοτάξιο σε χώρους αποθήκευσης, επεξεργασίας και εκφόρτωσης, κατά περίπτωση, που ενεργούνται από μεταλλευτικές επιχειρήσεις και γγ) πέτρας, χαλικιού, αργιλοπετρώματος και αργιλοχώματος, από επιχειρήσεις παραγωγής αδρανών υλικών, ασβέστη και τσιμέντου, από τους χώρους περισυλλογής ή εξόρυξης στους χώρους επεξεργασίας.

δ) Διακίνηση αγαθών που αναφέρονται στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 16 του άρθρου 6, τα οποία διατίθενται μέσω δικτύου με συνεχή ροή.

Άρθρο 6

Τιμολόγηση Συναλλαγών

1. Για την πώληση αγαθών για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου και την παροχή υπηρεσιών από υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών σε άλλο υπόχρεο, σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή σε πρόσωπα εκτός της χώρας, για την άσκηση του επαγγέλματός τους ή την εκτέλεση του σκοπού τους, κατά περίπτωση, εκδίδεται τιμολόγιο, τουλάχιστον διπλότυπο.

Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών οφείλει να εξασφαλίζει την έκδοση τιμολογίου από τον ίδιο σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, καθώς επίσης εξονόματός του και για λογαριασμό του από τον πελάτη του ή από τρίτον, για τις παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από αυτόν, είτε στο εσωτερικό της χώρας, είτε σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σε τρίτη χώρα.

2. Για τις χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που επαναλαμβάνονται κάθε ημέρα ή και κατά αραιότερα χρονικά διαστήματα μέσα στον ίδιο μήνα, προς τον ίδιο υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., ο πωλητής μπορεί, αντί της έκδοσης τιμολογίου για κάθε πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, να τηρεί κατάσταση κατά αγοραστή - πελάτη, στην οποία καταχωρείται για κάθε πώληση αγαθών ή για κάθε παροχή υπηρεσιών η ημερομηνία παράδοσης

των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών, το είδος, η ποσότητα και η αξία των αγαθών ή το είδος των υπηρεσιών και το ποσό της αμοιβής που συμφωνήθηκε. Με βάση τα δεδομένα της κατάστασης αυτής εκδίδεται το τιμολόγιο την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου που αφορά, στο οποίο δεν απαιτείται αναλυτική περιγραφή, εφόσον η πιο πάνω κατάσταση συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, ένα των οποίων επισυνάπτεται στο τιμολόγιο. Η κατάσταση αυτή δεν απαιτείται όταν το τιμολόγιο που εκδίδεται περιέχει αναλυτικά όλα τα δεδομένα που απαιτούνται από τις κατ' ιδίαν διατάξεις.

3. Επίσης, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει τιμολόγιο όταν εισπράττει επιδοτήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, αποζημιώσεις, επιστροφές τόκων, εισφορές και άλλα ανόργανα έσοδα. Για την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου, ως είσπραξη θεωρείται και η πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου, εφόσον αυτός εγγράφως έλαβε γνώση της πίστωσης αυτής.

4. Τιμολόγιο εκδίδεται και από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τις πωλήσεις αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούν σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή σε πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α..

5. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 εκδίδουν τιμολόγιο για τα αγαθά που αγοράζουν από πρόσωπα που δεν έχουν υποχρέωση για έκδοση τιμολογίου κατά την πώληση αγαθών. Στην περίπτωση άρνησης από υπόχρεο έκδοσης τιμολογίου ή έκδοσης ανακριβούς τιμολογίου το γεγονός γνωστοποιείται άμεσα από τον αγοραστή των αγαθών ή τον λήπτη των υπηρεσιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του αντισυμβαλλόμενου σε Κεντρικές Υποδομές.

6. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 όταν αγοράζουν αγροτικά προϊόντα από αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. εκδίδουν τιμολόγιο.

Για το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα, για την πώληση αγαθών, στις διατά-

ξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου αυτού, για δε τις επαναλαμβανόμενες αγορές τα οριζόμενα στην παραπάνω παράγραφο 2.

7. Τα αγαθά που παραλαμβάνονται από τρίτο προς πώληση ή προς επεξεργασία για λογαριασμό του καταχωρούνται, κατ' είδος και ποσότητα σε διπλότυπη κατάσταση κατά εντολέα. Στην ίδια κατάσταση καταχωρούνται κατ' είδος, ποσότητα και αξία τα αγαθά που πωλούνται ή παραδίδονται μετά την επεξεργασία, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του τρίτου, ο Φ.Π.Α. και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο για την εκκαθάριση. Την τελευταία ημέρα κάθε μήνα εκδίδεται εκκαθάριση κατά εντολέα, στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του εντολέα, η συνολική αξία των πωλήσεων ή της αμοιβής κατά συντελεστή Φ.Π.Α., το ποσό του Φ.Π.Α., η προμήθεια που αναλογεί, ο Φ.Π.Α. της προμήθειας, καθώς και οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό του εντολέα. Η εκκαθάριση με το ένα αντίτυπο της κατάστασης και τα δικαιολογητικά των δαπανών, που εκδόθηκαν στο όνομα του εντολέα και αναγράφονται αναλυτικά στην κατάσταση, αποστέλλονται στον εντολέα μέχρι τη δεκάτη πέμπτη (15η) ημέρα του μήνα της εκκαθάρισης και προκειμένου για τον τελευταίο μήνα της διαχειριστικής περιόδου μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα. Η εκκαθάριση και η κατάσταση, ως προς τον εντολέα, υποκαθιστούν τα στοιχεία πώλησης αυτού.

Η πιο πάνω κατάσταση μπορεί να μη συντάσσεται εάν τα στοιχεία της αναγράφονται στην εκκαθάριση.

8. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και επί αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών για λογαριασμό τρίτου.

Επί αγοράς αγαθών ή λήψης υπηρεσιών από πρόσωπο που δεν έχει υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου αυτό εκδίδεται από τον αντιπρόσωπο.

Στην περίπτωση αυτή στο τιμολόγιο αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εντολέα, διαφορετικά η αγορά θεωρείται, κατ' αμάχητο τεκμήριο, ότι έγινε για λογαριασμό του αντιπροσώπου.

Στις περιπτώσεις χορήγησης αμοιβών (προ-

μηθειών), που απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α., σε υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, δύναται ο λήπτης των υπηρεσιών, υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών, να εκδίδει εκκαθάριση έως το τέλος του δεύτερου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου των συμβαλλομένων με την προϋπόθεση, ότι αφορά το σύνολο των περιπτώσεων στην ίδια διαχειριστική περίοδο.

9. Στο τιμολόγιο αναγράφονται η ημερομηνία έκδοσης αυτού, τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, η ημερομηνία και τα στοιχεία της συναλλαγής καθώς και ο αύξων αριθμός ή οι αριθμοί των δελτίων αποστολής που εκδόθηκαν για τη διακίνηση ή την παραλαβή των αγαθών που αφορά το τιμολόγιο.

Ακόμη, στο τιμολόγιο αναγράφονται υποχρεωτικά και οι ακόλουθες ενδείξεις:

- α) Όταν η πράξη απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α., η αντίστοιχη εθνική διάταξη ή διάταξη της Οδηγίας 2006/112/EK σύμφωνα με την οποία η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών απαλλάσσεται από το φόρο αυτό.
- β) Επί ενδοκοινοτικής παράδοσης ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, τα στοιχεία που απαριθμούνται στην παράγραφο 4 του άρθρου 11 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248).
- γ) Όταν εφαρμόζεται το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους των πρακτορείων ταξιδιών, η αναφορά «Καθεστώς περιθωρίου - Ταξιδιωτικά πρακτορεία».
- δ) Όταν ο υπόχρεος στο Φ.Π.Α. είναι φορολογικός αντιπρόσωπος κατά την έννοια του άρθρου 35 του Κώδικα Φ.Π.Α., τα πλήρη στοιχεία του προσώπου αυτού, καθώς και ο Α.Φ.Μ. του.
- ε) Όταν ο λήπτης είναι υπόχρεος καταβολής του φόρου, η αναφορά «Αντίστροφη επιβάρυνση».
- στ) Όταν εφαρμόζεται ένα από τα ειδικά καθεστώτα που ισχύουν στον τομέα των μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής και αρχαιολογικής αξίας, η αναφορά «Καθεστώς περιθωρίου - Μεταχειρισμένα αγαθά», «Καθεστώς περιθωρίου - Έργα τέχνης» ή «Καθε-

στών περιθωρίου - Αντικείμενα συλλεκτικής και αρχαιολογικής αξίας» αντιστοίχως.

10. Ως πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων νοούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, η διεύθυνση και ο Α.Φ.Μ.. Για το Δημόσιο και τα εξομοιούμενα με αυτό πρόσωπα, καθώς και για τους διεθνείς οργανισμούς και τις ξένες αποστολές, αναγράφεται τουλάχιστον η επωνυμία και η διεύθυνση, καθώς και ο Α.Φ.Μ..

11. Ως πλήρη στοιχεία της συναλλαγής νοούνται το είδος των αγαθών, η ποσότητα, η μονάδα μέτρησης, η τιμή μονάδας και η αξία ή το είδος των υπηρεσιών και η αμοιβή, η οποία, όπου συντρέχει περίπτωση, αναλύεται κατά συντελεστή Φ.Π.Α. ή απαλλαγή από το Φ.Π.Α.. Οι παρεχόμενες εκπτώσεις αναγράφονται κατά τις ίδιες διακρίσεις. Στο καθαρό ποσό περιλαμβάνονται οι κατά το χρόνο της συναλλαγής συναλλακτικές και ειδικές φορολογικές επιβαρύνσεις και προστίθεται ο Φ.Π.Α. που αναλογεί. Ακόμη αναγράφεται το συνολικό ποσό της αξίας της συναλλαγής ή της αμοιβής. Επί αγοράς ηρτημένων καρπών ορισμένου κτήματος στο τιμολόγιο αναγράφεται ως ποσότητα αυτή που υπολογίζεται να αποληφθεί.

Επί παροχής πολλαπλών συναφών υπηρεσιών ως είδος μπορεί να αναγράφεται συνοπτική περιγραφή τούτων, εφόσον γίνεται παραπομπή στην οικεία σύμβαση.

Ειδικά επί παροχής ιατρικών υπηρεσιών το είδος αυτών αναγράφεται κατά γενική κατηγορία.

12. Στο τιμολόγιο που εκδίδει ο αντιπρόσωπος οίκου εξωτερικού, εκτός από τα στοιχεία του, τα στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου οίκου εξωτερικού και τα στοιχεία της συναλλαγής, όπως αυτά αναφέρονται στις παραγράφους 9, 10 και 11 του άρθρου αυτού αναγράφει τον αριθμό του τιμολογίου ή της παραγγελίας, στα οποία αναφέρεται η προμήθεια. Επίσης, εκδίδει τιμολόγιο με το ίδιο περιεχόμενο και στις περιπτώσεις που παίρνει προμήθεια και από τον παραγγελέα ή μόνο από αυτόν.

13. Για τις επιστροφές και τις εκπτώσεις ή άλλες διαφορές, εκτός του Φ.Π.Α., οι οποίες ανα-

φέρονται σε προηγούμενες συναλλαγές, εκδίδεται πιστωτικό τιμολόγιο από τον εκδότη του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που εκδόθηκε αντί τιμολογίου, στο οποίο αναγράφονται, εκτός των στοιχείων των συμβαλλομένων, το είδος, η ποσότητα, η μονάδα μέτρησης, η τιμή και η αξία κατά συντελεστή Φ.Π.Α. των επιστρεφόμενων αγαθών, το ποσό των εκπτώσεων και των τυχόν διαφορών, ο αύξων αριθμός ή οι αριθμοί των στοιχείων της συναλλαγής που αφορά η επιστροφή ή η παρεχόμενη έκπτωση, καθώς και ο Φ.Π.Α.. Επί εκπτώσεων που υπολογίζονται με βάση τις πωλήσεις δεν απαιτείται η αναγραφή των πιο πάνω αριθμών. Πιστωτικό τιμολόγιο για το Φ.Π.Α. εκδίδεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται αυτό ρητά από σχετικές διατάξεις.

14. Το τιμολόγιο εκδίδεται κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής των αγαθών στον παραλήπτη, κατά περίπτωση. Κατ' εξαίρεση, όταν για τη διακίνηση έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής, το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών στον αγοραστή και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις έκδοσης του τιμολογίου σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης ή αποστολής των αγαθών, όταν αυτές αφορούν ενδοκοινοτικές αποστολές ή παραδόσεις αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28 του ν. 2859/2000, το τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη 15η του επόμενου μήνα της παράδοσης ή αποστολής αγαθών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων. Το τιμολόγιο αγοράς ηρτημένων καρπών εκδίδεται κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης. Επί επιστροφής αγαθών το πιστωτικό τιμολόγιο εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από το χρόνο της παραλαβής τους και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο που παραλήφθηκαν τα αγαθά. Στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας το τιμολόγιο εκδίδεται με την ολοκλήρωση της παροχής. Όταν η παροχή υπηρεσίας διαρκεί, εκδίδεται τιμολόγιο κατά το χρόνο που καθίσταται απαιτητό μέρος της αμοιβής, για το μέρος αυτό και την υπηρεσία

που παρασχέθηκε. Πάντως, το τιμολόγιο δεν μπορεί να εκδοθεί πέραν της διαχειριστικής περιόδου που παρασχέθηκε η υπηρεσία. Στην περίπτωση εκτέλεσης τεχνικών έργων ή εγκαταστάσεων, το τιμολόγιο εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την προσωρινή επιμέτρηση και πάντως μέσα στην ίδια φορολογική περίοδο που πραγματοποιήθηκε η επιμέτρηση. Ειδικά σε περίπτωση παροχής σε πελάτη δικαιώματος λήψης υπηρεσιών, για συγκεκριμένο ή μη χρονικό διάστημα, έναντι προκαθορισμένης αμοιβής, ανεξάρτητα αν αυτή αφορά συγκεκριμένο ή μη πλήθος υπηρεσιών, το τιμολόγιο εκδίδεται κατά το χρόνο που η αμοιβή είναι απαιτητή και ο πελάτης αποκτά το σχετικό δικαίωμα λήψης των υπηρεσιών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων.

15. Εάν ο αγοραστής των αγαθών ή υπηρεσιών είναι πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 3, το τιμολόγιο μπορεί να εκδοθεί μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία έγινε η παράδοση ή η αποστολή των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών ή η πιστοποίηση δημόσιων έργων ή η οριστικοποίηση από τις αρμόδιες αρχές της πώλησης συγγραμμάτων.

Όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου, τα οποία εκδίδονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον παραδίδονται μέχρι την ημέρα αυτή, σε αυτόν που αφορούν.

Ειδικά, όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου που εκδίδονται στο τέλος κάθε μήνα, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα, με εξαίρεση τα τιμολόγια που εκδίδονται στο χρόνο που προβλέπεται από τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου 14, τα οποία επιτρέπεται να εκδίδονται εντός του επόμενου δεκαπενθημέρου από τον προβλεπόμενο αυτόν χρόνο και με ημερομηνία έκδοσης αυτή της συμπλήρωσης ενός μήνα από την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών στον αγοραστή.

16. Εξομοιώνονται με τιμολόγια:

- a) Τα συντασσόμενα συμβόλαια μεταβίβασης στις πωλήσεις ακινήτων, βιομηχανοστασιών, πλοίων, αυτοκινήτων, αεροσκαφών και λοιπών μηχανημάτων, καθώς και λοιπά συντασσόμενα έγγραφα στις πωλήσεις μετοχών, παραγώγων, ομολογιών, ομολόγων, εντόκων γραμματίων και λοιπών συναφών που περιλαμβάνουν τα στοιχεία των τιμολογίων,
- β) Λοιπά στοιχεία που εκδίδονται για πωλήσεις φυσικού αερίου μέσω δικτύου, ύδατος μη ιαματικού, αερίοφωτος, ηλεκτρικού ρεύματος, θερμικής ενέργειας ή παροχής τηλεπικοινωνιακών, ταχυδρομικών, τραπεζικών, χρηματιστηριακών, χρηματοδοτικών εργασιών, καθώς και στις περιπτώσεις είσπραξης ανταποδοτικών τελών και λοιπών συναφών δικαιωμάτων από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., δημοτικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, εφόσον περιλαμβάνουν τα στοιχεία του τιμολογίου και αντίτυπο αυτών παραδίδεται στον πελάτη.
- γ) Η απόδειξη λιανικής, στην οποία αναγράφεται γενική περιγραφή του είδους των αγαθών ή υπηρεσιών ή η γενική περιγραφή του είδους που προκύπτει από το αντικείμενο εργασιών που εμφανίζεται στα στοιχεία του εκδότη υπό την προϋπόθεση της αποδοχής του στοιχείου αυτού από τον αντισυμβαλλόμενο για τις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών, καθώς και τις πωλήσεις μη εμπορεύσιμων αγαθών για τον αγοραστή υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών ή τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., αξίας κάθε συναλλαγής μέχρι εκατό (100) ευρώ.

17. Τα πρόσωπα που εκδίδουν τιμολόγιο εξ ονόματος και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα, με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

- a) Τα πρόσωπα αυτά να είναι υποκείμενα στο φόρο στη χώρα εγκατάστασής τους. Ειδικά, όταν τα πρόσωπα αυτά είναι εγκατεστημένα σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική

πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμπέλειας με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 1402/1983 (Α' 167), του ν. 1914/1990 (Α' 178) και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003 (Επίσημη Εφημερίδα L 264/2003, σελ. 1-11), θα πρέπει να αποδεικνύεται η άσκηση δραστηριότητας από τα πρόσωπα αυτά στη χώρα εγκατάστασής τους από επίσημο έγγραφο της οικείας φορολογικής αρχής.

- 6) Να υπάρχει προηγούμενη συμφωνία, πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου, μεταξύ τους που αποδεικνύεται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο και από την οποία να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, η ακριβής διεύθυνση της εγκατάστασης από την οποία θα εκδίδονται τα τιμολόγια, η ρητή αποδοχή της συγκεκριμένης διαδικασίας, που καθορίζεται με το άρθρο αυτό, οι όροι της τιμολόγησης, καθώς και οι διαδικασίες αποδοχής του κάθε τιμολογίου από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών.

Ειδικά, στην περίπτωση έκδοσης τιμολογίων από τον πελάτη ή τον τρίτο που είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 1402/1983, του ν. 1914/1990 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003, η ανωτέρω συμφωνία απαιτείται να έχει καταρτισθεί εγγράφως, η οποία να έχει κατατεθεί πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών για λογαριασμό του οποίου ο πελάτης ή ο τρίτος εκδίδει τιμολόγια.

- γ) Τα εκδιδόμενα τιμολόγια από τον πελάτη του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών ή τον τρίτο πρέπει να φέρουν τα πλήρη στοιχεία του πελάτη ή του τρίτου, καθώς και του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών για λογαριασμό του οποίου εκδίδονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος νόμου διακριτά και με σαφή αναφορά στην ιδιότητα εκάστου. Ο πελάτης ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασής του εκδίδει

το τιμολόγιο στο όνομα και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών με την ένδειξη «αυτοτιμολόγηση».

- δ) Για τα τιμολόγια που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

18. Ως στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου γίνονται δεκτά όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 7

Αποδείξεις Λιανικών Συναλλαγών

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει απόδειξη λιανικής, τουλάχιστον διπλότυπη, για κάθε πώληση αγαθού, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, ή παροχή υπηρεσίας προς φυσικό πρόσωπο, για την ικανοποίηση ατομικών ή οικογενειακών αναγκών ή προς τα μέλη προμηθευτικού συνεταιρισμού με βάση διατακτικές του ή αλλαγή λιανικώς πωληθέντος αγαθού.

2. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εκδίδει απόδειξη επιστροφής στις εξής περιπτώσεις:

- α) Στην επιστροφή λιανικώς πωληθέντος αγαθού, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, εφόσον επιστρέφεται ποσό άνω των τριάντα (30) ευρώ.
- β) Στην έκπτωση, μετά την έκδοση της απόδειξης λιανικής, που αφορά διαρκή καταναλωτικά αγαθά, των οποίων η αρχική τιμή είχε επιβαρυνθεί λόγω διακανονισμού, ή αγαθά που διαπιστώνεται εκ των υστέρων ελάττωμα, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, το είδος και η ποσότητα, καθώς και ο αύξων αριθμός της σχετικής απόδειξης.

3. Στην απόδειξη λιανικής ή επιστροφής αναγράφεται και η αξία της πώλησης ή το ποσό της αμοιβής ή επιστροφής ή έκπτωσης, κατά συντελεστή Φ.Π.Α.. Το ποσό της αμοιβής αναγράφεται και ολογράφως όταν η απόδειξη εκδίδεται χειρόγραφη. Επί παροχής υπηρεσιών από

ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα και υπόχρεους τήρησης πληροφοριών της παραγράφου 23 του άρθρου 4 χωρίς αμοιβή, στην απόδειξη λιανικής αναγράφεται η ένδειξη «δωρεάν», εφόσον δεν εκδίδεται στοιχείο αυτοπαράδοσης.

Σε περίπτωση αλλαγής λιανικώς πωληθέντος αγαθού αναγράφεται χωριστά τουλάχιστον η αξία του αγαθού που παραδίδεται στον πελάτη, η αξία του αγαθού που επιστρέφεται και η τυχόν διαφορά και εφόσον επιστρέφεται ποσό άνω των τριάντα (30) ευρώ το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη.

Οι ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα, αναγράφουν και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη.

Οι εκμεταλλευτές γεωργικών μηχανημάτων ή ελαιουργείου ή αλευρόμυλου ή εργοστασίου αποφλοιώσης ρυζιού αναγράφουν και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη, καθώς και το είδος, την ποσότητα και την αξία του στην τρέχουσα τιμή, όταν η αμοιβή καταβάλλεται σε είδος.

Ο υπόχρεος τήρησης του λογαριασμού 94 του Ε.Γ.Λ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 4, αναγράφει στην απόδειξη λιανικής ή στην απόδειξη επιστροφής, κατά περίπτωση, και το είδος και την ποσότητα του αγαθού που πωλήθηκε ή επιστράφηκε ή αλλάχθηκε.

4. Ο χρόνος έκδοσης των αποδείξεων, ορίζεται, κατά περίπτωση ως εξής:

α) Στην πώληση αγαθών, κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής του αγαθού. Κατ' εξαίρεση, όταν για τη διακίνηση έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής, η απόδειξη μπορεί να εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15η) ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του μήνα αποστολής και πάντως όχι πέραν της διαχειριστικής περιόδου. Όταν η αποστολή των αγαθών γίνεται σε τρίτο, με εντολή του αγοραστή, σε χρόνο μεταγενέστερο από την έκδοση της απόδειξης λιανικής, στο δελτίο αποστολής αναγράφεται ο αριθμός της απόδειξης αυτής.

β) Στην παροχή υπηρεσιών, στο χρόνο που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 14

και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 15 του άρθρου 6, με εξαίρεση την περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, όπου η απόδειξη εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη, καθώς και στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών θεάματος ή μεταφοράς προσώπων, όπου η έκδοση πραγματοποιείται το αργότερο, κατά το χρόνο έναρξης του θεάματος ή της μεταφοράς.

γ) Στην περίπτωση εκτέλεσης οποιουδήποτε τεχνικού έργου ή εγκατάστασης που ανήκει σε ιδιώτη, κατά την παράδοση του έργου ή της εγκατάστασης και μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου για το έργο που έχει εκτελεστεί.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις συναλλαγές των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 16 του άρθρου 6, εφόσον από τις επιχειρήσεις πώλησης των ειδών ή παροχής των υπηρεσιών αυτών ή από τα πρόσωπα είσπραξης ανταποδοτικών τελών, εκδίδονται άλλα έγγραφα, που περιλαμβάνουν τα στοιχεία της απόδειξης λιανικής και αντίτυπο αυτών των εγγράφων παραδίδεται στον πελάτη, καθώς και στην είσπραξη αμοιβής από συμβολαιογράφο, εφόσον η αμοιβή του αναγράφεται στο συμβόλαιο για το οποίο εισπράττεται.

Κατ' εξαίρεση, για τις πωλήσεις ύδατος μη ιαματικού, ηλεκτρικού ρεύματος και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία ή άλλα παραστατικά αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του πελάτη - καταναλωτή, η διεύθυνσή του και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός της αστυνομικής του ταυτότητας, αν στερείται αριθμού φορολογικού μητρώου. Τις υποχρεώσεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

6. Η έκδοση εισιτηρίων θεάτρων, κινηματογράφων, συναυλιών και λοιπών συναφών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, καθώς και η έκδοση εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων δύνανται να ανατίθενται σε τρίτο.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις.

Άρθρο 8 Έγγραφα μεταφοράς και Στοιχεία Λοιπών Συναλλαγών

1. Ο μεταφορέας με βάση τα έγγραφα των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 7 του άρθρου 5, εκδίδει κατά την παραλαβή των προς μεταφορά αγαθών και το αργότερο πριν την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου, για κάθε μεταφορά, φορτωτική κατά φορτωτή και παραλήπτη σε τέσσερα (4) αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο συνοδεύει τα αγαθά, αποτελεί αποδεικτικό παράδοσης αυτών και παραμένει στο μεταφορέα, το δεύτερο παραδίδεται στο φορτωτή, το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο παραμένει ως στέλεχος.

2. Το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας, με βάση τα έγγραφα των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 7 του άρθρου 5, εκδίδει για κάθε μεταφορά, φορτωτική κατά αποστολέα και παραλήπτη σε τέσσερα (4) αντίτυπα. Το πρώτο αντίτυπο προορίζεται για το μεταφορικό γραφείο ή τον διαμεταφορέα, το δεύτερο παραδίδεται στον αποστολέα, το τρίτο έχει την ένδειξη «Αποδεικτικό Δαπάνης» και παραδίδεται σε αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο παραμένει ως στέλεχος.

Όταν η φόρτωση των αγαθών γίνεται από τις εγκαταστάσεις του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα, η φορτωτική εκδίδεται με την παραλαβή των προς μεταφορά αγαθών και το αργότερο πριν την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου και το πρώτο αντίτυπο αυτής συνοδεύει τα αγαθά και επιστρέφεται στο μεταφορικό γραφείο ή στον διαμεταφορέα.

Όταν η μεταφορά ενεργείται κατ' εντολή του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα απευθείας από τον αποστολέα στον παραλήπτη, η φορτωτική του μεταφορικού γραφείου ή του διαμεταφορέα εκδίδεται μέχρι το τέλος της επόμενης ημέρας από την ολοκλήρωση της μεταφοράς και με ημερομηνία έκδοσης αυτή της προηγούμενης ημέρας.

Στην περίπτωση αυτή το πρώτο αντίτυπο της φορτωτικής μπορεί να παραμένει στο μεταφορικό γραφείο ή στον διαμεταφορέα εφόσον

φυλάσσεται για όσο χρόνο ορίζεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και επιδεικνύεται όταν ζητηθεί από τον έλεγχο.

Για τη μεταφορά των αγαθών το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας, όταν η φόρτωση γίνεται από τις εγκαταστάσεις του, εκδίδει διπλότυπη κατάσταση αποστολής αγαθών, στην οποία αναγράφει το είδος και τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος και την ποσότητα των μεταφερόμενων αγαθών και τον τόπο του προορισμού τους. Το ένα αντίτυπο της κατάστασης αυτής παραδίδεται στον μεταφορέα για την έκδοση της συγκεντρωτικής φορτωτικής. Εφόσον στην κατάσταση επισυνάπτεται αντίγραφο των τετραπλότυπων φορτωτικών που εκδόθηκαν αναγράφεται μόνο ο αριθμός κάθε φορτωτικής, το συνολικό βάρος των αγαθών που μεταφέρονται και ο συνολικός αριθμός των δεμάτων.

3. Η φορτωτική περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, το επάγγελμα και τη διεύθυνση του αποστολέα ή φορτωτή και του παραλήπτη των αγαθών, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του καταβάλλοντος τα κόμιστρα,
- β) όταν η μεταφορά ενεργείται απευθείας από τον αποστολέα στον παραλήπτη, κατ' εντολή μεταφορικού γραφείου, διαμεταφορέα ή άλλου τρίτου, στη φορτωτική αναγράφονται και τα πλήρη στοιχεία του εντολέα,
- γ) την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης της φορτωτικής, καθώς και την ημερομηνία έναρξης της μεταφοράς από το μεταφορέα,
- δ) τον τόπο προορισμού των προς μεταφορά αγαθών,
- ε) το είδος και τον αριθμό του συνοδευτικού στοιχείου του αποστολέα,
- στ) τους αριθμούς των δεμάτων, το είδος κατά γενική κατηγορία και την ποσότητα των μεταφερομένων αγαθών,
- ζ) το κόμιστρο και τις λοιπές επιβαρύνσεις της μεταφοράς,
- η) τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου ή το όνομα του πλωτού μέσου, προκειμένου περί θαλασσίων μεταφορών.

4. Ο μεταφορέας εκδίδει φορτωτική και όταν μεταφέρει αγαθά δικά του. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι δημόσιες μεταφορικές επιχειρήσεις.

5. Ο μεταφορέας, αντί φορτωτικής, μπορεί να εκδίδει διπλότυπη απόδειξη για μεταφορές αποσκευών που συνοδεύονται από τον ταξιδιώτη ή μικροδεμάτων ή για μεταφορές εντός της αστικής περιοχής των πόλεων ή για μεταφορές εμπορικών ή κενών οχημάτων με πλωτά μέσα. Στην απόδειξη αυτή, που εκδίδεται πριν από την εκκίνηση του μεταφορικού μέσου και το ένα αντίτυπό της παραδίδεται στον καταβάλλοντα το κόμιστρο, αναγράφονται:

- α) επί μεταφοράς αποσκευών, τουλάχιστον το κόμιστρο,
- β) επί μεταφοράς μικροδεμάτων, τα στοιχεία του φορτωτή και του παραλήπτη, το είδος κατά γενική κατηγορία, η ποσότητα των αγαθών και το κόμιστρο,
- γ) επί αστικών μεταφορών, τα στοιχεία της προηγούμενης περίπτωσης β', ο αριθμός του συνοδευτικού στοιχείου του αποστολέα και η ώρα εκκίνησης του μεταφορικού μέσου,
- δ) επί μεταφοράς οχημάτων με πλωτά μέσα, τα στοιχεία αυτού που καταβάλλει το ναύλο και το ποσό αυτού.

6. Ο μεταφορέας, το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας εκδίδει διορθωτικό σημείωμα μεταφοράς σε τρία αντίτυπα: α) όταν επιστρέφει ποσό κομιστρών, β) όταν κατά την παράδοση των αγαθών στον παραλήπτη διαπιστωθούν ποσοτικές διαφορές και γ) σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης της μεταφοράς κατά τρόπο, τόπο και χρόνο διαφορετικό από αυτόν που αναγράφεται στη φορτωτική και για κάθε άλλη διαφορά. Στο σημείωμα αυτό, που υπογράφεται από το μεταφορέα και τον παραλήπτη, γράφονται τα στοιχεία του μεταφορέα, του φορτωτή ή αποστολέα και του παραλήπτη, ο αριθμός της φορτωτικής, το ποσό της διαφοράς των κομιστρών, καθώς και οι διαφορές που διαπιστώθηκαν. Το πρώτο αντίτυπο αποστέλλεται στο φορτωτή ή αποστολέα, το δεύτερο παραδίδεται στον παραλήπτη και το τρίτο παραμένει ως στέλεχος.

7. Ο μεταφορέας που πραγματοποιεί διεθνείς μεταφορές οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες ή εναέριες, δύναται να εκδίδει γι' αυτές τις μεταφορές άλλα ισοδύναμα με τα παραπάνω στοιχεία, εφόσον αυτά προβλέπονται από διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες έχει προσχωρήσει και η χώρα μας.

8. Ο μεταφορέας που πραγματοποιεί θαλάσσιες ή εναέριες μεταφορές δύναται να αναθέτει την έκδοση των εγγράφων μεταφοράς σε αντιπρόσωπο ή σε πράκτορα, εφόσον πριν από την ανάθεση γνωστοποιήσει τούτο εγγράφως στη Δ.Ο.Υ., στην οποία υπάγεται ο αντιπρόσωπος του ή ο πράκτοράς του.

9. Επί μεταφοράς αγαθών ενός φορτωτή με μεταφορικά μέσα δημόσιας χρήσης, που προορίζονται να παραδοθούν σε περισσότερους από έναν παραλήπτες, μπορεί να εκδίδεται μία συγκεντρωτική φορτωτική κατά αποστολέα για κάθε μεταφορά, αντί της έκδοσης φορτωτικών κατά φορτωτή και παραλήπτη, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόμιστρο καταβάλλεται στο μεταφορέα από τον φορτωτή. Στη συγκεντρωτική φορτωτική αναγράφονται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα και η διεύθυνση του φορτωτή, ο τόπος φόρτωσης, το συνολικό κόμιστρο αριθμητικώς και ολογράφως, η χρονολογία εκκίνησης του μεταφορικού μέσου, καθώς και για κάθε παραλήπτη ο αριθμός και το είδος του συνοδευτικού φορολογικού στοιχείου, το είδος κατά γενική κατηγορία, η ποσότητα των αγαθών που προορίζονται γι' αυτόν και ο τόπος προορισμού (εκφόρτωσης).

10. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, μεταφορέας, θεωρείται αυτός που ενεργεί τη μεταφορά αγαθών με κόμιστρο, με μεταφορικά μέσα που ανήκουν σε αυτόν ή εκμεταλλεύεται αυτός, και φορτωτής αυτός που αναθέτει στον μεταφορέα το έργο της μεταφοράς.

11. Ο μεταφορέας, επί μεταφοράς αγαθών με ή χωρίς παροχή και άλλων υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδει, αντί φορτωτικής, τιμολόγιο ή απόδειξη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7, εφόσον τηρείται το ημερολόγιο μεταφοράς,

που προβλέπεται από τις διατάξεις της Α.Υ.Ο. 1077844/641/0015/ΠΟΛ.1144/6.8.1992 (Β' 517). Τα προαναφερόμενα ισχύουν και για τα μεταφορικά γραφεία ή τους διαμεταφορείς, χωρίς την προϋπόθεση της τήρησης ημερολογίου μεταφοράς.

Στο περιεχόμενο του τιμολογίου ή της απόδειξης αναγράφονται, εκτός των άλλων, τα πλήρη στοιχεία του καταβάλλοντος τα κόμιστρα, τα μεταφερόμενα αγαθά, κατά γενική κατηγορία, το κόμιστρο ή την αμοιβή, τις λοιπές επιβαρύνσεις της μεταφοράς και τον αναλογούντα Φ.Π.Α..

12. Στις περιπτώσεις αυτοπαράδοσης αγαθών ή ιδιοχρησιμοποίησης υπηρεσιών, που προβλέπονται από το ν. 2859/2000, εκδίδεται απόδειξη αυτοπαράδοσης. Αντί της απόδειξης αυτής μπορεί να εκδίδεται άλλο στοιχείο αξίας, εφόσον κατά την έκδοσή τους αναγράφεται η ένδειξη «απόδειξη αυτοπαράδοσης».

13. α) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που τηρεί βιβλία οποιασδήποτε κατηγορίας και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για κάθε δαπάνη που αφορά την άσκηση της επιχείρησής του ή την εκτέλεση του σκοπού τους, αντίστοιχα, για την οποία ο δικαιούχος δεν υποχρεούται στην έκδοση στοιχείου του παρόντος νόμου, εκδίδει διπλότυπη απόδειξη δαπάνης. Διπλότυπη απόδειξη δαπάνης εκδίδεται επίσης και από τον εκμεταλλευτή επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για την καταβολή στους οδηγούς αμοιβών οι οποίες δεν υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας.

β) Στην απόδειξη δαπάνης, η οποία υπογράφεται και από το δικαιούχο και στα δύο αντίτυπα, αναγράφονται: α) τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων όπως περιγράφονται στην παράγραφο 10 του άρθρου 6, β) η αιτιολογία και το ποσό της δαπάνης αριθμητικώς και ολογράφως. Δεν απαιτείται η αναγραφή του ποσού ολογράφως στις αποδείξεις που εκδίδονται με Η/Υ, γ) οι τυχόν φόροι και οι λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις.

γ) Για τα δώρα που γίνονται από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών σε διάφορα πρόσωπα, για την επαγγελματική του προβολή ή

για την εκπλήρωση κοινωνικής του υποχρέωσης, συνυφασμένης με την επαγγελματική του δραστηριότητα, αξίας του καθενός μέχρι εκατόν πενήντα (150) ευρώ, μπορεί να συντάσσεται σχετική κατάσταση, με το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση των προσώπων αυτών, αντί της έκδοσης της διπλότυπης απόδειξης του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής για κάθε πρόσωπο.

δ) Όταν καταβάλλονται μισθοί, ημερομίσθια, ή άλλες παροχές σε μισθωτούς δύναται, αντί της έκδοσης απόδειξης δαπάνης, να συντάσσεται κατάσταση στην οποία υπογράφουν οι δικαιούχοι για τα ποσά που λαμβάνουν. Επί καταβολής μισθών και ημερομισθίων με τη μεσολάβηση τράπεζας δεν απαιτείται υπογραφή της κατάστασης, εφόσον υπάρχει σχετική εξουσιοδότηση των δικαιούχων της αμοιβής, που δίδεται μία φορά με ταυτόχρονη εντολή προς την τράπεζα για πίστωση συγκεκριμένου λογαριασμού.

Άρθρο 9

Διασφάλιση συναλλαγών και Διαφύλαξη Δεδομένων

1. Η αυθεντικότητα των στοιχείων διακίνησης διασφαλίζεται με τη χρήση θεωρημένων από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντύπων, επί χειρόγραφης έκδοσής τους, ή με τη χρήση ειδικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης του νόμου 1809/1988 (Α' 222), επί μηχανογραφικής έκδοσης αυτών, και των στοιχείων αξίας λιανικών συναλλαγών για παροχή υπηρεσίας με θεώρηση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζονται για τα εισιτήρια επιχειρήσεων μεταφοράς προσώπων με λεωφορεία, σιδηρόδρομους και αεροπλάνα, όταν εκτελούν συγκοινωνίες, καθώς και για τα εισιτήρια πλοίων, εφόσον φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο και απαλλάσσονται του Φ.Π.Α.. Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

2. Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου και μέχρι την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τα βιβλία τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά

εγγραφών, φυλάσσονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν και επιδεικνύονται άμεσα στο φορολογικό έλεγχο.

Με γνωστοποίηση στην αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία της έδρας του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί τα βιβλία να τηρούνται, τα δε στοιχεία, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, να φυλάσσονται σε άλλο τόπο, με την προϋπόθεση ότι επιδεικνύονται στην προθεσμία που ορίζεται από την αρμόδια φορολογική αρχή.

Επίσης, με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, μπορεί τα βιβλία να ενημερώνονται σε άλλο τόπο με τα πρωτογενή φορολογικά στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά εγγραφών, τα οποία, μετά την ενημέρωσή τους, επιστρέφονται στην επαγγελματική εγκατάσταση που αφορούν.

Οι πληροφορίες της παραγράφου 23 του άρθρου 4 και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί, κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, τηρούνται στην επαγγελματική εγκατάσταση που ασκείται η σχετική δραστηριότητα.

3. Μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης αυτών κάθε διαχειριστικής περιόδου, μπορεί να φυλάσσονται σε οποιονδήποτε τόπο εντός ή εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και επιδεικνύονται στην προθεσμία που ορίζεται από την αρμόδια φορολογική αρχή. Όταν ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτόν, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

4. Ειδικά, για τη διαφύλαξη των τιμολογίων εφαρμόζονται τα εξής:

α) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών οφείλει να μεριμνά για την αποθήκευση των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον ίδιο ή εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τον πελάτη του ή από τρίτους, καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει. Αντίτυπα των τιμολογίων που εκδίδο-

νται εξ ονόματος και για λογαριασμό του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών, παραδίδονται σε αυτόν μέσα στην προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις περί Απεικόνισης Συναλλαγών για την ενημέρωση των τηρούμενων βιβλίων.

β) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών μπορεί να καθορίζει τον τόπο αποθήκευσης, υπό τον όρο να θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, έπειτα από οποιαδήποτε αίτησή τους, τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί, μέσα στις προθεσμίες που τίθενται με την αίτηση των αρχών αυτών, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Όταν ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτόν, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

γ) Όταν η αποθήκευση δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που να εξασφαλίζουν την πλήρη και επιγραμμική (on-line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται να αποθηκεύει στο εσωτερικό της χώρας τα τιμολόγια που εκδίδει ή λαμβάνει.

δ) Όταν η αποθήκευση γίνεται σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ν. 1402/1983, του ν. 1914/1990 και τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2003 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στην περίπτωση στ', ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται να αποθηκεύει στο εσωτερικό της χώρας, τα τιμολόγια που εκδίδει ή λαμβάνει.

ε) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών υποχρεούται στη διαφύλαξη των τιμολογίων με την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν ή τέθηκαν στη διάθεσή του, σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα. Επίσης, όταν τα τιμολόγια διαφυλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα, διαφυλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα και τα δεδομένα που εξασφαλίζουν τη

γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου κάθε τιμολογίου.

στ) Όταν ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών αποθηκεύει, με ηλεκτρονικά μέσα τα οποία εξασφαλίζουν πρόσβαση με απευθείας σύνδεση (on-line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, τιμολόγια τα οποία εκδίδει ή λαμβάνει, οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος και, όταν ο Φ.Π.Α. οφείλεται σε ένα άλλο κράτος-μέλος, οι αρμόδιες αρχές εκείνου του κράτους-μέλους έχουν δικαίωμα πρόσβασης, λήψης και χρήσης αυτών των τιμολογίων.

ζ) Με τον όρο «διαφύλαξη τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα» νοείται η διαφύλαξη δεδομένων που πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (περιλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και διαφύλαξης, καθώς και με ενσύρματα, ασύρματα, οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

5. Τα βιβλία, τα στοιχεία, τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών στα βιβλία, καθώς και τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα στα οποία αποθηκεύονται δεδομένα βιβλίων, για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτύπωσής τους, διατηρούνται στον εκάστοτε οριζόμενο από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου και οπωσδήποτε όσο χρόνο εκκρεμεί σχετική υπόθεση ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας.

6. Επιτρέπεται στους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες διατάξεις, να διαφυλάττουν τα εκδοθέντα και ληφθέντα φορολογικά στοιχεία σε μικροφίλμ ή σε ηλεκτρονική μορφή (οπτικοί δίσκοι CD-ROM τεχνολογίας WORM) με φωτογράφιση ή ψηφιοποίηση από τα αντίστοιχα στελέχη, μετά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων του φόρου προστιθέμενης αξίας ή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, κατά περίπτωση, για όσο χρόνο ορίζεται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, εφόσον υπάρχει και σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης (αναπαραγωγής) των φορολογικών στοιχείων, με την προϋπόθεση ότι τίθενται στη διάθεση της αρμόδιας φορολογικής αρχής στην προθεσμία που ορίζε-

ται από αυτή. Ειδικά για τα χρησιμοποιούμενα ηλεκτρονικά μέσα του ανωτέρω εδαφίου απαιτείται, προ της χρησιμοποίησής τους, σήμανση από αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών. Η αδυναμία αναπαραγωγής αντιγράφων λογίζεται ως μη διαφύλαξη των σχετικών φορολογικών στοιχείων. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μη σήμανσης των ηλεκτρονικών μέσων αρχειοθέτησης.

7. Τα αθεώρητα βιβλία που ενημερώνονται μηχανογραφικά, μπορεί να μην εκτυπώνονται, εφόσον τα δεδομένα τους φυλάσσονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης, με την προϋπόθεση ότι, τα δεδομένα αυτά εκτυπώνονται άμεσα, όταν ζητηθεί από το φορολογικό έλεγχο. Η μη διαφύλαξη των ηλεκτρομαγνητικών μέσων ή η αδυναμία αναπαραγωγής του περιεχομένου αυτών εξομοιώνεται με μη τήρηση των βιβλίων ή των καταστάσεων που εμπεριέχονται σε αυτά.

Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και για τα αποθηκευμένα δεδομένα, που επέχουν θέση στελέχους των εκδιδόμενων φορολογικών στοιχείων.

Άρθρο 10

Διασταυρώσεις και Απόδειξη Συναλλαγών

1. Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 υποβάλλουν καταστάσεις, για μηχανογραφική επεξεργασία και διασταύρωση πληροφοριών, με τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή την εκπλήρωση του σκοπού τους, από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών, από χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών και από καταβολή ή είσπραξη αμοιβών, αποζημιώσεων, οικονομικών ενισχύσεων και άλλων δικαιωμάτων.

Οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. υποβάλλουν καταστάσεις, μόνο για τα τιμολόγια πώλησης των προϊόντων τους, που δύναται να εκδίδουν οι ίδιοι για το σύνολο της παραγωγής τους.

2. Τα αναγκαία για διασταύρωση στοιχεία που αφορούν εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο προσώπων, λαμβάνονται από το Ολοκληρωμέ-

νο Πληροφοριακό Σύστημα Τελωνείων (Ο.Π.-Σ.Τ. - ICIS).

3. Οι καταστάσεις της προηγούμενης παραγράφου 1 περιέχουν το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο ή την επωνυμία, καθώς και τον Α.Φ.Μ. του υπόχρεου και το έτος που αφορούν.

Στις καταστάσεις αυτές καταχωρούνται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, ο Α.Φ.Μ. των συναλλασσομένων με τον υπόχρεο (προμηθευτών, πελατών κ.λπ.), ο συνολικός αριθμός των τιμολογίων ή άλλων φορολογικών στοιχείων και η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α..

Εξαιρετικά, δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές συναλλαγές, εφόσον η συνολική αξία, προ Φ.Π.Α., ενός εκάστου στοιχείου που έχει εκδοθεί γι' αυτές δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ.

4. Οι καταστάσεις της παραγράφου 1 υποβάλλονται μέχρι την εικοστή πέμπτη (25η) Ιουνίου κάθε χρόνου με τις συναλλαγές του προηγούμενου ημερολογιακού έτους.

Οι καταστάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων.

Οι ανωτέρω καταστάσεις δεν υποβάλλονται, όταν τα δεδομένα τους διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58).

5. Δεν υποχρεούνται στην υποβολή των καταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού:

- α) οι τράπεζες για τους τόκους καταθέσεων που χορηγούν, καθώς και για τους τόκους και τις προμήθειες που χορηγούν σε άλλες τράπεζες ή πρόσωπα του άρθρου 1 και πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή λαμβάνουν από τα παραπάνω πρόσωπα, με την εξαίρεση των προμηθειών που λαμβάνουν από πρόσωπα του άρθρου 1 ή πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή πρόσωπα του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. που πωλούν αγαθά ή παρέχουν υπηρεσίες σε κατόχους - χρήστες πιστωτικών καρτών,
- β) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα

της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τους τόκους καταθέσεων που λαμβάνουν από τράπεζες, για τους τόκους και τις προμήθειες που καταβάλλουν σε τράπεζες ή λαμβάνουν από αυτές, καθώς και για τους μισθούς, τα ημερομίσθια και τις συντάξεις που χορηγούν, με την εξαίρεση των προμηθειών που καταβάλλουν στις τράπεζες λόγω πώλησης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών σε κατόχους-χρήστες πιστωτικών καρτών,

- γ) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 ή πρόσωπα του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. για τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών εκτός της χώρας, καθώς και για τις αγορές αγαθών ή υπηρεσιών από επιχειρήσεις που δεν ασκούν δραστηριότητα εντός της χώρας,
- δ) τα πρόσωπα του άρθρου 1 και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 για τα ασφάλιστρα, τις επιστροφές ασφαλίσεων και τις εκπτώσεις επί των ασφαλίσεων που αναγράφονται στα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ή στις πρόσθετες πράξεις.

6. Για την απόδειξη της συναλλαγής από το λήπτη φορολογικού στοιχείου που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω, απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή έκδοσης του λήπτη του στοιχείου. Σε περίπτωση εκχώρησης επιταγών τρίτων εκδίδεται άμεσα λογιστική απόδειξη εκχώρησης αξιόγραφων, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία των εκχωρούμενων επιταγών.

Με επιταγή του αγοραστή ή με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό αποκλειστικά και μόνο εξοφλούνται επίσης, μερικά ή ολικά, και τα φορολογικά στοιχεία αξίας τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω, που αφορούν αγορές αγροτικών προϊόντων από πρόσωπο που παράγει τα προϊόντα αυτά, καθώς επίσης και το ποσό που αποδίδεται από τον αντιπρόσωπο στον εντολέα, επίσης πρόσωπο που παράγει τα ως άνω αγροτικά προϊόντα, για τις διενεργηθείσες πωλήσεις των προϊόντων αυτών, για λογαριασμό του, με βάση την εκκαθάριση της παραγράφου 7 του άρθρου 6, μετά την αφαίρεση της δικαιού-

μενης προμήθειας. Από την ως άνω υποχρέωση εξαιρούνται τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

Κατ' εξαίρεση, των αναφερομένων στα προηγούμενα εδάφια, επιτρέπεται ο συμψηφισμός αμοιβαίων ανταπαιτήσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων.

7. Στα εκδιδόμενα από τις τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα, παραστατικά στοιχεία πάσης φύσεως εισπράξεων ή πληρωμών μετρητοίς για συναλλαγές φυσικών ή νομικών προσώπων ή κοινοπραξιών ποσού άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ αναγράφεται και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του συναλλασσομένου. Σε περίπτωση αλλοδαπού φυσικού προσώπου αναγράφεται ο αριθμός διαβατηρίου ή ταυτότητας.

Στις εκδιδόμενες επιταγές που καλύπτουν εξόφληση επαγγελματικών συναλλαγών, ανεξαρτήτως ποσού, αναγράφεται υποχρεωτικά ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του εκδότη, του εκάστοτε οπισθογράφου, καθώς και του τελευταίου κομιστή που εισπράττει αυτήν. Επίσης αναγράφεται υποχρεωτικά ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της επιταγής που προσκομίζεται για εξόφληση οφειλής προς το Δημόσιο ανεξαρτήτως ποσού.

8. Το βάρος της απόδειξης της συναλλαγής φέρει τόσο ο εκδότης, όσο και ο λήπτης του στοιχείου, οι οποίοι δικαιούνται να επιβεβαιώνουν τα αναγκαία στοιχεία του αντισυμβαλλόμενου από τη δήλωση έναρξης εργασιών ή από άλλο πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, επιφύλασσομένων των διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου, τα οποία οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται εκατέρωθεν να παρέχουν, φέροντας ο καθένας και την ευθύνη για την ακρίβεια των στοιχείων που παρέχει.

Η επιβεβαίωση των στοιχείων των συναλλασσομένων μπορεί να γίνεται και από βάση δεδομένων ή αρχείο υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών, που είναι διαθέσιμα από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, καμπτομένου στην περίπτωση αυτή του ισχύοντος φορολογικού απορρήτου.

Άρθρο 11

Εξουσίες της Φορολογικής Αρχής

1. Ο αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής, μετά από εισήγηση του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. της έδρας του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών μπορεί με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του:

- α) να επιτρέπει τη μη έκδοση δελτίου αποστολής ή την έκδοσή του κατά διαφορετικό τρόπο, επί διακίνησης αγαθών μεταξύ των επαγγελματικών εγκαταστάσεων του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών, εφόσον δεν είναι εξαιρετικά δύσκολη η παρακολούθηση των διακινουμένων αγαθών,
- β) να απαλλάσσει τον υπόχρεο, κατά την έναρξη εργασιών από την τήρηση απλογραφικών βιβλίων και από την έκδοση των αποδείξεων λιανικής, στην περίπτωση που εκτιμάται ότι κατά τη διαχειριστική περίοδο αυτή δεν θα υπερβεί το όριο των ακαθαρίστων εσόδων της παραγράφου 3 του άρθρου 3.

2. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. δε θεωρεί φορολογικά στοιχεία σε υπόχρεο ο οποίος:

- α) δεν έχει εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες και απαιτητές υποχρεώσεις του από πάσης φύσεως φόρους του Δημοσίου από την επαγγελματική του δραστηριότητα, από δάνεια με την εγγύηση του Δημοσίου, πρόστιμα για παραβάσεις των διατάξεων του νόμου αυτού, τέλη ή εισφορές που βεβαιώνονται από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, όταν το σύνολο των υποχρεώσεων αυτών, χωρίς τις νόμιμες προσαυξήσεις ξεπερνά τις έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εκτός αν έχει υπαχθεί σε ρύθμιση τμηματικής καταβολής των ληξιπρόθεσμων χρεών του από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα και είναι απόλυτα συνεπής στην καταβολή των δόσεων αυτών. Επί ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων και περιορισμένης ευθύνης εταιρειών, κοινοπραξιών, κοινωνιών και αστικών εταιρειών πρέπει να ερευνάται, μόνο κατά την πρώτη θεώρηση μετά τη σύστασή τους, εάν έχουν εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και τα μέλη των εταιρειών ή της κοινοπραξίας ή της κοινωνίας ή της αστικής εταιρείας,
- β) δεν έχει υποβάλει στη δημόσια οικονομική

υπηρεσία δηλώσεις απόδοσης οποιουδήποτε παρακρατούμενου ή επιρριπτόμενου φόρου, τέλους, εισφοράς από οποιαδήποτε αιτία, καθώς και δηλώσεις φόρου εισοδήματος.

Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται πιο πάνω ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μπορεί, με απόφασή του, να εγκρίνει τη θεώρηση περιορισμένου αριθμού φορολογικών στοιχείων, αφού καταβάλλει ο υπόχρεος μέρος της οφειλής του που καθορίζεται με την ίδια απόφαση.

Το όριο της περίπτωσης α' ισχύει και σε κάθε περίπτωση μη θεώρησης βιβλίων και στοιχείων με βάση μη φορολογικές διατάξεις, εξαιρουμένων των χρεών προς τα Επιμελητήρια.

Ομοίως, κατ' εξαίρεση, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μπορεί να θεωρούνται βιβλία και περιορισμένος αριθμός στοιχείων σε υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών που οφείλουν ληξιπρόθεσμα και απαιτητά χρέη μη φορολογικά και έχουν κώλυμα θεώρησης από άλλες μη φορολογικές διατάξεις. Κάθε σχετική περίπτωση θα αναγγέλλεται εγγράφως στα αρμόδια κατά περίπτωση, για τα χρέη αυτά, πρόσωπα.

Η παρούσα παράγραφος παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Άρθρο 12

Εξουσίες Υπουργού Οικονομικών

Ο Υπουργός των Οικονομικών εκδίδει τις αναγκαίες αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 1-11 και της Οδηγίας 2006/112/ΕΕ, καθώς και αποφάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση της διαδικασίας.

Άρθρο 13

Θέση σε ισχύ

Οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα ισχύουν από 1.1.2013.

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις

1. Κάθε διάταξη αντίθετη στις διατάξεις των άρθρων 1-13 δεν ισχύει σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτά και παύουν να ισχύουν διοικητικά έγγραφα και εγκύκλιοι διαταγές, που αφορούν τις διατάξεις αυτές.

2. Όπου από τις κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (π.δ. 99/1977, Α' 34) και του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992, Α' 84), μετά την ισχύ του παρόντος νόμου νοούνται οι συναφείς διατάξεις των άρθρων 1-12.

3. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή σε βιβλία δεύτερης κατηγορίας νοούνται τα απλογραφικά βιβλία των παραγράφων 16 έως και 22 του άρθρου 4 και όπου γίνεται παραπομπή σε βιβλία τρίτης κατηγορίας νοούνται τα διπλογραφικά βιβλία των παραγράφων 7 έως και 15 του άρθρου 4.

4. Αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων, της Επιτροπής Λογιστικών Αμφισβητήσεων και της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων εξακολουθούν να ισχύουν για το χρόνο που ορίζεται και τα θέματα που ρυθμίζονται αντίστοιχα από αυτές, εφόσον με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υφίστανται οι σχετικές υποχρεώσεις.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 5, 7 και 8 παύουν να ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 2014. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήνεται Ομάδα Εργασίας, προκειμένου να επεξεργασθεί και να υποβάλει μέχρι 30.6.2013 τις προτάσεις της για περαιτέρω απλοποίηση και βελτίωση των προβλεπόμενων από τον παρόντα Κώδικα διατάξεων και αντίστοιχες τροποποιήσεις που απαιτούνται στην εμπορική και λογιστική νομοθεσία.»

2. α. Τα τρία πρώτα εδάφια της παραγράφου 21 του άρθρου 55 ν. 4002/2011 (Α' 180) αντικαθίστανται ως εξής:

«21. Η τοποθέτηση και η λήξη θητείας των προϊσταμένων των κατωτέρω οργανικών μονάδων, επιπέδου Τμήματος, Υποδιεύθυνσης και Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, διενεργείται χωρίς τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 84, 85 και 86 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 35-28/2007, Α' 26) και του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (Α' 51), με μόνη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για θη-

τεία ενός έτους που μπορεί να ανανεώνεται μέχρι δύο φορές ή να διακόπτεται πριν τη λήξη της, με όμοια απόφαση και κύριο κριτήριο την επίτευξη των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων που τους έχουν τεθεί.

Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αυτές τις οργανικές μονάδες πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τη θέση που καταλαμβάνουν, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 84 του Υπαλληλικού Κώδικα, να μην έχει επιβληθεί σε βάρος τους οποιαδήποτε ποινή και να μην εκκρεμεί πειθαρχική δίωξη.

Με την απόφαση τοποθέτησης καθορίζονται ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι για κάθε τρίμηνο της θητείας και για κάθε οργανική μονάδα, οι οποίοι ελέγχονται ανά τρίμηνο.»

- β. Σε περίπτωση που οι αποφάσεις τοποθέτησης, που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζουν ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους σε ετήσια βάση, οι στόχοι αυτοί κατανέμονται αναλογικά σε κάθε τρίμηνο της θητείας.
- γ. Στο τέλος του στοιχείου ε' του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 21 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 (Α' 180) προστίθενται οι λέξεις: «και όσες άλλες Δ.Ο.Υ. διατηρούνται σε λειτουργία.»
- δ. Το στοιχείο στ' του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 21 του άρθρου 55 του ν. 4002/2011 καταργείται και το στοιχείο ζ' του ίδιου ως άνω εδαφίου αναριθμείται ως στοιχείο στ'.
- ε. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ν. 3943/2011 (Α' 66) προστίθενται δύο εδάφια ως εξής: «Οι ελεγκτές αξιολογούνται σε τριμηνιαία βάση στη βάση του αριθμού και του είδους των ελέγχων, καθώς και των επιτευχθέντων εσόδων. Αμέσως μετά την επιλογή των ελεγκτών συνάπτεται συμβόλαιο αποδοτικότητας, στο οποίο εξειδικεύονται οι συγκεκριμένοι στόχοι που οφείλουν να εκπληρώσουν.»
- στ. Κατ' εξαίρεση, για χρονικό διάστημα έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, οι θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του

Κράτους προκηρύσσονται και οι υποψήφιοι επιλέγονται από πίνακα που καταρτίζει η Ειδική Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 16 του άρθρου 4 του ν. 3943/2011 (Α' 66) μετά από συνέντευξη, προκειμένου η Επιτροπή να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα και την ουσιαστική ικανότητα άσκησης των ειδικών καθηκόντων της θέσης. Για το χρονικό αυτό διάστημα, δεν απαιτείται η διενέργεια της προβλεπόμενης στο προηγούμενο εδάφιο συνέντευξης στην περίπτωση της επιλογής υπαλλήλων με τουλάχιστον διετή προηγούμενη εμπειρία σε ελεγκτικά καθήκοντα.

.....

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.6. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΚΤΙΜΗΤΗ

1. Ως Ορκωτός Εκτιμητής μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει την ιθαγένεια ή την έδρα του αντίστοιχα σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο αριθμός των ορκωτών εκτιμητών και των βοηθών ορκωτών εκτιμητών που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια είναι απεριόριστος. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του π.δ. 279/1979 (Α' 81) και η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 140/1990 (Α' 55), το οποίο αντικατέστησε τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 6 του π. δ. 279/1979 (Α' 81), καταργούνται.

2. Ο καθορισμός της αμοιβής για την παροχή εκτιμητικών υπηρεσιών γίνεται ελεύθερα με κοινή συμφωνία των μερών. Η παράγραφος 1 του άρθρου 11 του π.δ. 279/1979 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 140/1990 και η περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του π.δ. 279/1979, όπως προστέθηκε με το άρθρο 3 του π.δ. 140/1990, το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του αρ. 15 του ν. 820/1978 (Α' 174), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 979/1979 (Α' 234), καθώς και οποιαδήποτε άλλη νομοθετική διάταξη, απόφαση ή πράξη περιέχει ρυθμίσεις αντίθετες προς τα ανωτέρω, καταργούνται. Επίσης, καταργείται η παράγραφος

6 του άρθρου 39 του ν. 1041/1980 (Α' 75) που προβλέπει την απαλλαγή του Δημοσίου από την καταβολή δαπάνης εκτιμήςεως.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 39 του ν. 1041/1980 (Α' 75), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και το άρθρο 4 του π.δ. 140/1990 (Α' 55) καταργούνται, κατά το μέρος που στις διατάξεις αυτές προβλέπεται εκτίμηση αποκλειστικά από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών. Επίσης, καταργείται οποιαδήποτε άλλη διάταξη, απόφαση ή πράξη κατά το μέρος που προβλέπει την παροχή συγκεκριμένης εκτιμητικής υπηρεσίας υποχρεωτικά από μέλος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών ή από ομάδα ή επιτροπή στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά μέλος του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ε.7. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΕΛΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ, ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΟΦΕΙΛΩΝ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

1. Η είσπραξη των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 2362/1995 (Α' 247) «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις».

Τα τέλη κυκλοφορίας εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους εκείνου στο οποίο αφορούν. Εξαιρετικά για το πρώτο έτος εφαρμογής η καταβολή των τελών κυκλοφορίας θα αρχίσει την 15η Νοεμβρίου 2012.

Οι κάτοχοι των αυτοκινήτων οχημάτων είναι υπόχρεοι στην καταβολή των τελών κυκλοφορίας, που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση αυτών.

Ειδικά για τα οχήματα που τίθενται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία, τα τέλη κυκλοφορίας καταβάλλονται πριν από τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας.

Σε περίπτωση αλλαγής των χαρακτηριστικών οποιουδήποτε οχήματος, βάσει της οποίας

μεταβάλλεται το ύψος των τελών κυκλοφορίας, τα νέα τέλη οφείλονται από το επόμενο ημερολογιακό έτος.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής, μη καταβολής ή καταβολής μειωμένων τελών κυκλοφορίας, με υπαιτιότητα του φορολογουμένου, καταβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο ίσο με τα τέλη κυκλοφορίας. Το πρόστιμο αυτό μειώνεται στο ήμισυ των τελών κυκλοφορίας, προκειμένου για οχήματα των περιπτώσεων Α.γ, Α.δ, Β.α, Β.β, Β.γ και Β.δ της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (Α' 242), όπως ισχύει. Σε κάθε περίπτωση, το πρόστιμο για μη καταβολή τελών κυκλοφορίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 30,00 ευρώ.

Ο τρόπος, η διαδικασία, τα αρμόδια για την είσπραξη όργανα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια αναφορικά με την καταβολή των τελών κυκλοφορίας και των τυχόν κατά περίπτωση οφειλομένων προστίμων και την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να παρατείνεται η προβλεπόμενη στην παρούσα περίπτωση προθεσμία καταβολής των τελών κυκλοφορίας.

2. Για τα ποσά των τελών κυκλοφορίας που δεν έχουν καταβληθεί έως την καταληκτική προθεσμία πληρωμής τους, καθώς και για τα τυχόν οφειλόμενα πρόστιμα, δημιουργούνται χρηματικοί κατάλογοι από την Γ.Γ.Π.Σ. για λογαριασμό των αρμοδίων Δ.Ο.Υ. ή από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση.

Αρμόδιος για τη βεβαίωση των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας και προστίμων είναι ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που, κατά το χρόνο βεβαίωσης αυτών, είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του κατόχου του οχήματος.

Τα οφειλόμενα ποσά τελών κυκλοφορίας του τρέχοντος κάθε φορά έτους, καθώς και τα αντίστοιχα πρόστιμα βεβαιώνονται εφάπαξ.

Για την είσπραξη ή τη βεβαίωση των κατά περίπτωση οφειλομένων προστίμων, δεν απαιτείται η έκδοση απόφασης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ..

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος βεβαίωσης και καταβολής των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας και προ-

στήμων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης.

3. Τα όργανα της Αστυνομικής Αρχής προβαίνουν σε έλεγχο των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας, μέσω εφαρμογών διαλειτουργικότητας με τα συστήματα της Γ.Γ.Π.Σ. Στις περιπτώσεις οφειλής τελών κυκλοφορίας αφαιρούνται οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου οχήματος με πράξη της Αστυνομικής Αρχής, από την οποία επιστρέφονται μόνο εάν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει το αποδεικτικό καταβολής των τελών κυκλοφορίας, καθώς και του οφειλομένου, κατά περίπτωση, προστίμου ή αποδεικτικό στοιχείο περί μη οφειλής τελών κυκλοφορίας.

Εφόσον τα αφαιρεθέντα στοιχεία κυκλοφορίας δεν έχουν παραληφθεί από τους ενδιαφερομένους, μετά την παρέλευση εξαμήνου, αποστέλλονται από την αστυνομική αρχή στις αρμόδιες Υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας με σχετική ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Οι Υπηρεσίες αυτές δεν επιστρέφουν τα στοιχεία κυκλοφορίας, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει τα προσδιοριζόμενα στο πρώτο εδάφιο αποδεικτικά στοιχεία.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη μπορεί να καθορίζονται το ποσοστό επί του εισπραττομένου, κατά περίπτωση, προστίμου, λόγω μη καταβολής τελών κυκλοφορίας, το οποίο αποδίδεται στα Ασφαλιστικά Ταμεία των αστυνομικών, ο τρόπος απόδοσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τον τρόπο αφαίρεσης και επιστροφής των στοιχείων κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων.

Επίσης, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., δύναται με έγγραφό του να ζητά να αφαιρούνται με πράξη των Αστυνομικών Αρχών, οι πινακίδες και η άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος, σε περίπτωση κυκλοφορίας αυτοκινήτου οχήματος για το οποίο δεν έχουν καταβληθεί τα οφειλόμενα τέλη κυκλοφορίας.

4. Το ποσό των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων που καταβάλλεται όπως ορίζεται με τις ισχύουσες περί τελών κυκλοφορίας

διατάξεις αποτελεί στο σύνολο του έσοδο του Δημοσίου.

5. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 2093/1992 (Α' 181), όπως ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 2214/1994 (Α' 75) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ακινησία δεν αίρεται εάν ο κάτοχος του οχήματος δεν καταβάλλει τα τέλη κυκλοφορίας του έτους κατά το οποίο γίνεται η άρση.»

6. α. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου αφορούν στα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επομένων.

β. Καταργούνται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επομένων:

- (i) οι διατάξεις της παρ. 1 εδάφιο πέμπτο του άρθρου 36 του ν. 2093/1992, όπως ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 2214/1994 (Α' 75),
- (ii) οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 2093/1992 (Α' 181) όπως αντικαταστάθηκαν από την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 2214/1994 και στη συνέχεια από την παρ. 1 του άρθρου 115 του ν. 2362/1995, οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν. 2093/1992 όπως ισχύουν με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 2214/1994 και τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 2753/1999 (Α' 249),
- (iii) οι διατάξεις της παρ. 6 εδάφιο τρίτο του άρθρου 36 του ν. 2093/1992, όπως ισχύει,
- (iv) οι διατάξεις της παρ. 6 εδάφιο πέμπτο του άρθρου 36 του ν. 2093/1992, όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 2275/1994 (Α' 238),
- (v) οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 2873/2000 (Α' 285), όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 3697/2008 (Α' 194),
- (vi) οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (Α' 242),
- (vii) οι διατάξεις του άρθρου 7, του αρ-

- θρου 9 παρ. 2 εδάφιο τρίτο και του άρθρου 12 παρ. 1, παρ. 2 περ. α' και παρ. 3 του ν. 2523/1997 (Α' 179),
 (viii) οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 12 του ν. 3052/2002 (Α' 221) και
 (ix) οι διατάξεις των παραγράφων 1, περίπτωση Ζ και 5 του άρθρου 35 του ν. 3986/2011 (Α' 152),
 (x) Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 3986/2011.

γ. Καταργείται για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2013 και επόμενων κάθε αναφορά διάταξης νόμου στο «ειδικό σήμα τελών κυκλοφορίας». Όπου αναγράφεται η φράση «προμήθεια ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας», αυτή αντικαθίσταται από τη φράση «καταβολή τελών κυκλοφορίας».

7. α. Δεν επέρχεται μεταβίβαση της κυριότητας αυτοκινήτου οχήματος, εάν δεν καταβληθούν προηγουμένως τα τέλη κυκλοφορίας του έτους εντός του οποίου λαμβάνει χώρα η μεταβίβαση και τα τέλη κυκλοφορίας προηγουμένων ετών, τα οποία τυχόν οφείλονται για το χρόνο που το όχημα βρισκόταν στην κατοχή του μεταβιβάζοντος, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπομένων από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προστίμων.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ορίζεται ο τρόπος ελέγχου και η διαδικασία καταβολής των τυχόν οφειλόμενων τελών κυκλοφορίας και προστίμων τρέχοντος και παρελθόντων ετών, κατά τη μεταβίβαση αυτοκινήτων οχημάτων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων υποπεριπτώσεων.

γ. Καταργείται η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 2523/1997, καθώς και η περίπτωση δ' της παρ. 2 της αριθ. 1012568/12-06/Τ.&Ε.Φ./10.2.2004 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 365), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 27 του ν.

3220/2004, κατά το μέρος που αφορά στην υποχρέωση των Δ.Ο.Υ. για βεβαίωση καταβολής τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων κατά τη μεταβίβαση αυτών.

δ. Η ισχύς των διατάξεων της περίπτωσης 7 αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2013.

**ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Η:
 ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
 ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
 ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

Η.1. ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ (Γ.Ε.ΜΗ.)

1. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

2. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

3. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας καθώς και για τα στοιχεία των εταίρων και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

4. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3853/2010) αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

5. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

6. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, καθώς και για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας και για τα στοιχεία των εταίρων, και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

7. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υποβάλλουν τις απαραίτητες αιτήσεις και συμπληρώνουν τα απαραίτητα έντυπα για τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου.»

8. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει για τη χορήγηση Α.Φ.Μ. στους εταίρους, όπου απαιτείται, καθώς και για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας.»

9. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μεριμνήσει, μέσω πρόσβασης στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία, για την έκδοση Α.Φ.Μ. της εταιρίας, καθώς και για την αποστολή ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας, και για τα στοιχεία των εταίρων, και διαχειριστών αυτής στους οικείους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης.»

10. Το άρθρο 12 του ν. 3853/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προτυποποιημένα καταστατικά»:

1. Για τη σύσταση των ομορρυθμων εταιριών, των ετερορρυθμων εταιριών (κάθε μορφής), των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών και των ανωνύμων εταιριών, δύναται να γίνει

χρήση προτυποποιημένου καταστατικού, το οποίο συμπληρώνεται από τους ιδρυτές, αν πρόκειται για ομόρρυθμες εταιρίες, ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρίες και απλές ετερόρρυθμες εταιρίες ή από την Υπηρεσία Μιας Στάσης (συμβολαιογράφο), αν πρόκειται για εταιρία ετερόρρυθμη κατά μετοχές, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμη εταιρία και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία, μόνο ως προς τα στοιχεία που διαφοροποιούν την εταιρεία από άλλες του ίδιου εταιρικού τύπου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζεται το περιεχόμενο του προτυποποιημένου καταστατικού. Το προτυποποιημένο καταστατικό κατατίθεται στις Υπηρεσίες Μιας Στάσης της περίπτωσης α' της παρ. α' του άρθρου 2 εάν πρόκειται για ομόρρυθμες εταιρίες και ετερόρρυθμες εταιρίες. Αν πρόκειται για εταιρεία ετερόρρυθμη κατά μετοχές, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμη εταιρία και ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, το καταστατικό αυτό συντάσσεται από την Υπηρεσία Μιας Στάσης του άρθρου της περίπτωσης ββ' της παρ. α' του άρθρου 2. Οι Υπηρεσίες Μιας Στάσης προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στα άρθρα 5, 5Α, 6, 7 του παρόντος προκειμένου να γίνει καταχώρισή του στο Γ.Ε.ΜΗ.

2. Το προτυποποιημένο καταστατικό εταιρίας:
- α) Περιέχει τις απολύτως αναγκαίες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο διατάξεις και κατά τα λοιπά παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων.
 - β) Το προτυποποιημένο καταστατικό εταιρίας για κάθε τύπο εταιρίας θα είναι προσπελάσιμο από το διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ..

3. Στο μέτρο που ακολουθείται το προτυποποιημένο καταστατικό, τεκμαίρεται η νομιμότητα των διατάξεών του.»

11. Καταργείται η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 197 του ν. 4072/2012 (Α' 86).

12. Καταργείται η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 198 του ν. 4072/2012 και η περίπτωση ε' αναριθμείται σε δ' αντίστοιχα.

13. Καταργείται το άρθρο 199 του άρθρου 4072/2012.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΙΓ.1. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφασή του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ και κάθε ημέρα κράτησης σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο ορίζει και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας που κυμαίνονται από 100 έως 240

ώρες για ποινή ως ένα έτος, 241 έως 480 ώρες για ποινή από ένα έως δύο έτη, 481 έως 720 ώρες για ποινή από δύο έως τρία έτη, 721 έως 960 ώρες για ποινή από τρία έως τέσσερα έτη και 961 έως 1.200 ώρες για ποινή από τέσσερα έως πέντε έτη, ενώ προσδιορίζει και προθεσμία όχι μεγαλύτερη από πέντε έτη για την εκτέλεσή τους.»

4. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 7 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) διατάσσει την έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής ενός έως τριών μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας έως 240 ωρών, δύο έως πέντε μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 240 και έως 480 ωρών, τεσσάρων έως οκτώ μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 480 ωρών και έως 720 ωρών, επτά έως δώδεκα μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 720 ωρών και έως 960 ωρών και έντεκα έως δεκαεπτά μηνών για ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας μεγαλύτερης των 960 ωρών.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν. 663/1977 (Α' 215), ως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 24 του ν. 2145/1993 (Α' 88) και κατόπιν με την παράγραφο 2 του άρθρου 20 του ν. 4058/2012 (Α' 63), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα ποσά των επιβαλλομένων σε χρήμα ποινών, καθώς και τα ποσά που προκύπτουν από τη μετατροπή των στερητικών της ελευθερίας ποινών, προσαυξάνονται κατά την είσπραξη κατά ποσοστό 110%.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. ΓΠ-ΟΗ/1912 (Α' 3) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαστικό ένσημο καθορίζεται σε ποσοστό οκτώ τοις χιλίοις (8‰) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις, εφόσον το αιτούμενο ποσό είναι ανώτερο των διακοσίων (200) ευρώ. Επιπλέον αυτού, καταβάλλεται ποσοστό 0,8‰ υπέρ του Ενιαίου

ου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Ασφάλισης Νομικών), ποσοστό 0,8‰ υπέρ του οικείου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων και χαρτόσημο ποσοστού 2,4%, επί του ως άνω ποσοστού (0,8‰) του δικαστικού ενσήμου. Από την ισχύ της παρούσας διάταξης, παύει να ισχύει κάθε άλλη που αφορά καθορισμό του δικαστικού ενσήμου, κατά τα ανωτέρω ποσοστά εκτός της παραγράφου 1Α περίπτωση η' του άρθρου 10 του ν.δ. 1017/1971».

7. Το άρθρο 9 του ν. 3853/2010 (Α' 90) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 42 του ν.δ. 3026/1954 (Κώδικας περί Δικηγόρων) δεν εφαρμόζονται στη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων σύστασης εταιριών περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιριών.»

8.α. Το άρθρο 42 του ν.δ. 3026/1954 (Α' 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τη σύνταξη εγγράφου ενώπιον συμβολαιογράφου, με αντικείμενο την από επαχθή αιτία σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση, τροποποίηση ή κατάργηση εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητα (εκτός από την εξάλειψη υποθηκών και προσημειώσεων), είναι υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου μόνο για τον αποκτώντα το σχετικό δικαίωμα και εφόσον οι ανωτέρω συμβάσεις έχουν συνολικό αντικείμενο αξίας μεγαλύτερο των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ, ανεξαρτήτως του τύπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο. Στην περίπτωση αυτή γίνεται ειδική μνεία στο συμβόλαιο της παραστάσεως του δικηγόρου και επισυνάπτεται σε αυτό σχέδιο για τη σύμβαση, υπογεγραμμένο από αυτόν, με θεωρημένη την υπογραφή από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο.

2. Ειδικότερα για τη σύμβαση διανομής ή ανταλλαγής και για συμβάσεις εκ χαριστικής αιτίας δεν απαιτείται παράσταση δικηγόρου για κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο συντάσσεται το συμβολαιογραφικό έγγραφο.

3. Από 1.1.2014 η παράσταση δικηγόρου κατά

τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 είναι προαιρετική για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.»

6. Το άρθρο 92Α του ν.δ. 3026/1954 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο δικηγόρος για τις παρεχόμενες με έμμισθη εντολή υπηρεσίες του αμείβεται με πάγια μηνιαία αμοιβή που καθορίζεται με ελεύθερη συμφωνία με τον εντολέα του. Η αμοιβή των ασκούμενων δικηγόρων δεν μπορεί να είναι κατώτερη του εκάστοτε ισχύοντος κατώτατου νόμιμου μισθού υπαλλήλου του ιδιωτικού τομέα.

2. Οι αποδοχές των δικηγόρων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους με έμμισθη εντολή στους φορείς της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καθορίζονται όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 4024/2011.»

γ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του άρθρου 92 Α του ν.δ. 3026/1954, όπως τροποποιήθηκε από την προηγούμενη διάταξη της υποπερίπτωσης β'.

ΙΓ.2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1.α. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97) διαγράφονται οι λέξεις: «και στις φορολογικές και τελωνειακές προσφυγές εν γένει τριάντα (30) ημερών που αρχίζει όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο».

6. Η περίπτωση β' της υποπαραγράφου 2 της παραγράφου Β' του άρθρου πέμπτου του ν. 4079/2012 καταργείται.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2.α. Εξαιρετικώς στις φορολογικές και τελωνειακές διαφορές εν γένει η προσφυγή ασκείται εντός τριάντα (30) ημερών και η προθεσμία για την άσκησή της αρχίζει όπως ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο.

6. Ειδικώς στις περιπτώσεις της παρ. 2 του αρ-

θρου 64 η προθεσμία είναι ενενήντα (90) ημέρες από την έκδοση ή την κατά νόμο δημοσίευση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης.»

3. Η ρύθμιση της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με την περίπτωση 2 της παρούσας υποπαραγράφου, καταλαμβάνει πράξεις που εκδίδονται ή παραλείπεις που συντελούνται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

.....

Άρθρο τρίτο Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2012

ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου
5.12.2012
(ΦΕΚ Α' 237/)

Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων αρμοδιότητας των Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και λοιπές διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του Συντάγματος.

2. Την έκτακτη περίπτωση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης για την αντιμετώπιση κατεπειγόντων θεμάτων που αφορούν την ορθή εφαρμογή και τη διόρθωση αβλεψιών και παραλείψεων των νομοθετικών διατάξεων που αποτελούν προαπαιτούμενες ενέργειες στο πλαίσιο του εγκεκριμένου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.

3. Τη σχετική πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

**ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Άρθρο 16

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του ν. 2830/2000 (Α' 96) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν μεταβληθεί η έδρα του ειρηνοδικείου,

δεν μεταβάλλεται αυτοδικαίως και η έδρα του Συμβολαιογράφου, αλλά η τυχόν υπάρχουσα θέση Συμβολαιογράφου παραμένει εφεξής στην έδρα του καταργούμενου ειρηνοδικείου. Από την εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 110/2012 (Α' 193) δεν θίγονται οι υφιστάμενες θέσεις των Συμβολαιογράφων στις έδρες ή στις περιφέρειες των συγχωνευόμενων ειρηνοδικείων, η έδρα και η κατά τόπο αρμοδιότητα.»

2. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 2830/2000 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Εξαιρείται η διενέργεια αναγκαστικού ή εκούσιου πλειστηριασμού, ο οποίος διενεργείται στο κατάστημα του κατά τόπον αρμόδιου Ειρηνοδικείου.»

3. Στο ν. 2830/2000 προστίθεται μεταβατική διάταξη, η οποία διαλαμβάνει ως εξής:

«Οι πλειστηριασμοί, που ήδη έχουν προσδιορισθεί προς διενέργεια σε υπό συγχώνευση Ειρηνοδικείου μεταφέρονται και διενεργούνται στο κατάστημα του Ειρηνοδικείου στο οποίο συγχωνεύεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 110/2012 (Α' 193) και κατά την ήδη προσδιορισθείσα ημερομηνία».

4. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 1756/1988 (Α' 35) προστίθενται δύο εδάφια ως εξής:

«Στην περίπτωση συγχώνευσης δικαστηρίων, οι οργανικές θέσεις των δικαστικών λειτουργών διατηρούνται και μεταφέρονται αυτοδικαίως στο δικαστήριο, το οποίο προκύπτει από την εν λόγω συγχώνευση. Οι ως άνω θέσεις καταλαμβάνονται από τους υπηρετούντες στα συγχωνευόμενα δικαστήρια δικαστικούς λειτουργούς».

5. Στο άρθρο 18 του ν. 2812/2000 (Α' 67) προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«Στην περίπτωση συγχώνευσης δικαστηρίων οι υφιστάμενες οργανικές θέσεις των δικαστικών υπαλλήλων όλων των κλάδων διατηρούνται και μεταφέρονται αυτοδικαίως στο δικαστήριο το οποίο προκύπτει από την εν λόγω συγχώνευση. Οι ανωτέρω θέσεις καταλαμβάνονται από τους υπηρετούντες στα συγχωνευόμενα δικαστήρια δικαστικούς υπαλλήλους υπό

την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 4024/2011.»

6. Η παράγραφος 7 του άρθρου 9 του ν. 3910/2011 (Α' 11) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας κάθε επιτροπής και ο αναπληρωτής του. Καθήκοντα γραμματέα ανατίθενται σε υπάλληλο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών, εφόσον ο διαγωνισμός διενεργείται στην έδρα της Σχολής. Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός διενεργείται εκτός της έδρας της, ανατίθενται σε υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή σε δικαστικό υπάλληλο, ο οποίος υπηρετεί σε μια από τις δικαστικές υπηρεσίες του τόπου όπου διενεργείται ο διαγωνισμός».

7. Παρατείνεται έως την 31-12-2013 η ισχύς των πινάκων κατάταξης των υποψηφίων του διαγωνισμού για την πλήρωση κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων, που προκηρύχθηκε με την απόφαση 5223/23-1-2009 του Υπουργού Δικαιοσύνης (τεύχος προκηρύξεων ΑΣΕΠ 23).

8. Η ισχύς του πίνακα επιτυχόντων υποψηφίων δοκίμων Ειρηνοδικών Δ' τάξεως (Γ' 1046), που λήγει την 31-12-2012 παρατείνεται έως την 31-12-2013.

9. Στο άρθρο 14 του ν. 3898/2010 (Α' 211), προστίθενται παράγραφοι 2 και 3 ως εξής:

«2. Επιτρέπεται η αναγνώριση τίτλου διαπίστευσης διαμεσολαβητή που έχει αποκτηθεί από φορέα κατάρτισης αλλοδαπής προέλευσης κατόπιν εκπαίδευσης παρασχεθείσας στην Ελλάδα, εφόσον ο τίτλος αυτός αποκτήθηκε μέχρι την αδειοδότηση και έναρξη λειτουργίας φορέα ή φορέων κατάρτισης του άρθρου 5 του ν. 3898/2010 και σε κάθε περίπτωση μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2012.»

«3. Αιτήσεις αναγνώρισης τίτλων διαπίστευσης διαμεσολαβητών, που έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή του άρθρου 6 του ν. 3898/2010 και εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης θα εξετασθούν, σύμφωνα με το νόμο.»

10. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 54 του ν. 2776/1999 η φράση «πριν από την πάροδο ενός έτους» αντικαθίσταται με τη φράση «πριν από την πάροδο τριών ετών».

11. Στα υφιστάμενα κλειστά τμήματα των αγροτικών καταστημάτων κράτησης, μπορεί να μετάνονται κατάδικοι που εκτίουν ποινές έως δέκα ετών, χωρίς τις προϋποθέσεις της υπουργικής απόφασης για την κράτηση στις αγροτικές φυλακές, εφόσον υπάρχει επαρκής χώρος και συντρέχουν λόγοι αποσυμφόρησης των υπολοίπων καταστημάτων κράτησης της χώρας, λόγω υπερσυνωστισμού κρατουμένων.

12. Στο άρθρο 13 του ν. 3772/2009 (Α' 112) προστίθεται παράγραφος «4» ως εξής:

«4. Μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών ένταξης στο Ε.Σ.Υ. των ανωτέρω θεραπευτικών καταστημάτων, οι ανάγκες κάλυψης ιατρικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών των καταστημάτων κράτησης της χώρας θα καλύπτονται από τα αντίστοιχα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. με ευθύνη των αρμοδίων διοικητών Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.Π.Ε.) και την υποχρεωτική παροχή τέτοιων υπηρεσιών από το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι παροχής των ανωτέρω υπηρεσιών και κάθε σχετικό θέμα.»

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 18 του ν. 2776/1999 (Α' 291) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ίδρυση, κατάργηση ή συγχώνευση όλων των κατηγοριών και τύπων καταστημάτων κράτησης πραγματοποιείται με προεδρικό διάταγμα, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η δε μετατροπή, μετεγκατάσταση, μετονομασία και μεταβολή της έδρας τους γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για τη σύσταση θεραπευτικού καταστήματος του άρθρου 19 παράγραφος 4

του παρόντος, συναρμόδιος για την έκδοση του παραπάνω προεδρικού διατάγματος, εκτός από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι και ο Υπουργός Υγείας, επιφυλασσομένης της διατάξεως του άρθρου 3 παράγραφος 2 του ν. 1729/1987 (144 Α'), όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 του ν. 2161/1993 (119 Α'). Σε περίπτωση σύστασης, μέσα ή έξω από το κατάστημα κράτησης, ειδικού, κατά το άρθρο 6 του ν. 2345/1995 (213 Α'), κέντρου υγείας ή ειδικού περιφερειακού ιατρείου, αυτό διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος ως προς τη διοίκηση και φύλαξη των κρατουμένων και στελεχώνεται, ως προς μόνο το φυλακτικό και διοικητικό προσωπικό, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

14. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 3772/2009 (Α' 112) αντικαθίσταται ως εξής:

«1) α. τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αναπληρούμενο από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών-Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ιδίου υπουργείου ως πρόεδρο. Σε περίπτωση έλλειψης κάποιου εξ' αυτών το Συμβούλιο συγκροτείται από το νόμιμο αναπληρωτή του στα κύρια υπηρεσιακά του καθήκοντα».

15. Στο εδάφιο α) της παραγράφου 10 του άρθρου 1 του ν. 4043/2012 (Α' 25) η φράση «και σε χρονικό διάστημα μέχρι δέκα (10) μήνες» αντικαθίσταται με τη φράση «και σε χρονικό διάστημα μέχρι την 30ή Ιουνίου 2013».

16. Το εδάφιο (β) της περίπτωσης 6 της παραγράφου ΙΓ του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επί πλέον αυτού, καταβάλλεται ποσοστό οκτώ τοις χιλίοις (8%) υπέρ του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Ασφάλισης Νομικών), ποσοστό οκτώ τοις χιλίοις (8%) υπέρ του οικείου Ταμείου Υγείας Δικηγόρων και χαρτόσημο ποσοστού

2,4% επί του ως άνω ποσοστού (8%) του δικαστικού ενσήμου.»

Άρθρο 21

Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος, αρχίζει από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως προβλέπεται στις επιμέρους διατάξεις της παρούσας.

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2012

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου
18-12-2012
(ΦΕΚ Α' 246)

Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος.
2. Την έκτακτη περίπτωση εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης για τη διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας
3. Την πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

Άρθρο 5

Αναστολή πλειστηριασμών

1. Η προθεσμία της αναστολής των πλειστηριασμών, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικανοποίηση απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, από πιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες παροχής πιστώσεων, καθώς και από τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 16ης Δεκεμβρίου 2011 (Α' 262) και όπως η Πράξη αυτή κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν. 4047/2012 (Α' 31), παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2013.

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν. 3869/2010 (Α` 130), όπως ισχύει, η φράση «μέχρι την 31ή Δεκεμβρίου 2012» αντικαθίσταται από τη φράση «μέχρι την 31ή Δεκεμβρίου 2013».

.....

Άρθρο 7
Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος, αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 18 Δεκεμβρίου 2012

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Νέα Αγορανομική Διάταξη σχετικά με τη λιανική πώληση καυσόξυλων και το δικαίωμα του καταναλωτή να μην καταβάλει αντίτιμο αν δεν λάβει το νόμιμο παραστατικό στοιχείο της συναλλαγής του.

Απόφαση υπ' αριθμ. Α2 -1145/28.11.2012

(ΦΕΚ Β' 3313/12.12.2012 (τ. Β'))

Υπ. Αναπτ. Αντ/τας, Υποδ. Μετ. και Δικ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις:

1. Του Ν.Δ. 136/1946 «Περί Αγορανομικού Κώδικος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ Α' 298).
2. Το ν. 3668/2008 «Αναθεώρηση των διατάξεων περί κυρώσεων του ν.δ. 136/1946 «Περί Αγορανομικού Κώδικα» και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει (ΦΕΚ Α' 115/2008) και ιδιαίτερα το άρθρο 8α όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 236 του ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 86/11.4.2012)».
3. Την 7/2009 αγορανομική διάταξη «Τροποποίηση και νέα κωδικοποίηση Αγορανομικών Διατάξεων, εκδοθεισών μέχρι και την 14-5-09» (ΦΕΚ Β' 1388) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
4. Του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 98/2005).
5. Το Π.Δ 397/88 «Οργανισμός τού Υπουργείου Εμπορίου» (ΦΕΚ Α' 185/1988) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Το Π.Δ. 185/2009 «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε «Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας», μετατροπή του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης σε Γενική Γραμματεία Μακεδονίας-Θράκης και υπαγωγή στο Υπουργείο Εσωτερικών της Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας-Θράκης και της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής», (ΦΕΚ Α' 213/2009).
7. Το Π.Δ 189/09 «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (ΦΕΚ Α' 221/2009).
8. Του Π.Δ. 83/2012 «Διορισμός Αντωνίου Σαμαρά του Κωνσταντίνου ως Πρωθυπουργού» (ΦΕΚ 140 Α' 20.6.2012).
9. Του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών.» (ΦΕΚ Α' 141/2012).
10. Του Π.Δ. 86/2012 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α' 141/2012).
11. Την αριθμ. 30376/Δ106 721/05-07-2012 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Αθανάσιο Σκορδά». (ΦΕΚ Β' 2094/2012).
12. Την ανάγκη θέσπισης μέτρων για την προστασία του καταναλωτικού κοινού αναφορικά με την έκδοση των νομίμων παραστατικών στοιχείων κατά την αγορά προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών.
13. Την ανάγκη θέσπισης μέτρων για την προστασία του καταναλωτικού κοινού κατά την αγοραπωλησία καυσόξυλων και ειδικά τη θέσπιση νέας μονάδας μέτρησης εμπορίας προκειμένου να αποφευχθούν πρακτικές που ενδέχεται να παραπλανήσουν τον καταναλωτή.
14. Το γεγονός ότι από τις ρυθμίσεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1**Μη έκδοση νομίμων παραστατικών -
Δικαιώματα καταναλωτή**

1. Κατά την πώληση προϊόντων και παροχή υπηρεσιών και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, του Ποινικού Κώδικα και του ν. 2523/1997, ο καταναλωτής δεν υποχρεούται να καταβάλει το αντίτιμο εάν δεν λάβει το νόμιμο παραστατικό στοιχείο, όπως αυτό ορίζεται στις οικείες διατάξεις.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, όλες οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης προϊόντων αναρτούν πινακίδα σε εμφανές σημείο του καταστήματος και συγκεκριμένα πλησίον του ταμείου συναλλαγής στην οποία αναγράφεται με ευδιάκριτα και κεφαλαία γράμματα η ένδειξη σε ελληνική και αγγλική γλώσσα ως εξής: «Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ ΕΑΝ ΔΕΝ ΛΑΒΕΙ ΤΟ ΝΟΜΙΜΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ (ΑΠΟΔΕΙΞΗ-ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ)» «CONSUMER IS NOT OBLIGED TO PAY IF THE NOTICE OF PAYMENT HAS NOT BEEN RECEIVED (RECEIPT - INVOICE)».

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών αναγράφουν σε εμφανές σημείο του τηρούμενου τιμοκαταλόγου, με κεφαλαία γράμματα, ίδιου μεγέθους με τις τιμολογούμενες υπηρεσίες, την ένδειξη: «Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ ΕΑΝ ΔΕΝ ΛΑΒΕΙ ΤΟ ΝΟΜΙΜΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ (ΑΠΟΔΕΙΞΗ-ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ)» και εφόσον ο τιμοκατάλογος τηρείται και στην αγγλική γλώσσα και την ένδειξη: «CONSUMER IS NOT OBLIGED TO PAY IF THE NOTICE OF PAYMENT HAS NOT BEEN RECEIVED (RECEIPT - INVOICE)». Η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει και τα καταστήματα εστίασης και αναψυχής, με την ως άνω ένδειξη να αναγράφεται σε εμφανές σημείο του τιμοκαταλόγου με κεφαλαία γράμματα, ίδιου μεγέθους με τη γραμματοσειρά των προσφερόμενων ειδών.

.....

Άρθρο 3**Κυρώσεις**

1. Για τους παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 1 της παρούσας, εφόσον δεν αναρτάται η προβλεπόμενη πινακίδα ή δεν περιλαμβάνεται η απαιτούμενη ένδειξη στον τιμοκατάλογο οι παραβάτες τιμωρούνται, πέραν των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 15 του άρθρου 30 του Ν.Δ. 136/1946, επιβάλλεται και διοικητικό πρόστιμο 1.000 Ευρώ.

2. Για τους παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 1, εφόσον διαπιστωθεί η μη έκδοση του νόμιμου παραστατικού στοιχείου, εφαρμόζεται το άρθρο 47 του ν. 2065/1992 σύμφωνα με το οποίο τα ελεγκτικά όργανα υποχρεούνται να γνωστοποιούν τις παραβάσεις στη Διεύθυνση Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 2 της παρούσας, εξαιρουμένων των διατάξεων της παραγράφου 1, τιμωρούνται και δίδονται κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 136/1946 όπως ισχύει. Ειδικά για τους παραβάτες της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της παρούσας, πέραν των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 15 του άρθρου 30 του Ν.Δ. 136/1946 όπως ισχύει, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο 1.000 ευρώ.

Άρθρο 4**Ισχύς της παρούσας**

Η παρούσα τίθεται σε ισχύ σε όλη την Χώρα από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 1 και την αντίστοιχη επισυρόμενη κύρωση της παραγράφου 1 του άρθρου 3, οι οποίες τίθενται σε ισχύ μετά την πάροδο ενός μηνός από τη δημοσίευση της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση να ανακοινωθεί στον Ημερήσιο Τύπο και να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2012
Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΟΡΔΑΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

**Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 8/4045, 4968/
18-12-2012 Εισ.Α.Π.**

Αυτοτέλεια ή μη συνεχόμενων άρτιων οικοπέδων ή γηπέδων περιερχομένων στον αυτό κύριο με ένα ή διαφορετικά συμβόλαια.

I. Με τα ταυτόσημου περιεχομένου υπ' αριθ. 1954/2012 και 942/2012 έγγραφα των Προέδρων των Δ.Σ. των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων των Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου και του Εφετείου Κερκύρας, τίθεται το ερώτημα, αν, σε περίπτωση κτήσεως συνεχόμενων άρτιων οικοπέδων από τον αυτόν κύριο, με διαφορετικά συμβόλαια, τα οικοπέδα αυτά διατηρούν την αυτοτέλειά τους και εάν μπορούν να μεταβιβαστούν περαιτέρω ως άρτια και αυτοτελή οικοπέδα, σε εφαρμογή των περί αρτιότητας (κατά κανόνα ή κατά παρέκκλιση) διατάξεων της πολεοδομικής νομοθεσίας. Επί των ερωτημάτων αυτών η γνώμη μας είναι η εξής:

Το ζήτημα αυτό είχε τεθεί και στο παρελθόν, το δε Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με τις υπ' αριθ. 904/1978 και 430/1991 Γνωμοδοτήσεις της Ολομέλειάς του, είχε κρίνει ότι τα ως άνω οικοπέδα και γηπέδα, διατηρούν την αυτοτέλειά τους και επομένως η περαιτέρω μεταβίβασή τους είναι επιτρεπτή και δεν συνιστά κατάτμηση ενιαίου οικοπέδου ή γηπέδου.

Εναρμονισμένη με την άποψη αυτή ήταν και η συναλλακτική και συμβολαιογραφική πρακτική, καθώς επίσης και η πρακτική της Διοίκησης σε όσα θέματα (πολεοδομικά κ.λπ.) μπορούσε να τεθεί ο ανωτέρω προβληματισμός. Μη υπάρχοντων μάλιστα στοιχείων περί του αντιθέτου, ευλόγως μπορεί να υποτεθεί ότι οι εν λόγω πρακτικές (συναλλακτική, συμβολαιογραφική και δικαιοικητική), τηρούνταν παγίως ανέκαθεν. Τελευταίως το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την υπ' αριθ. 67/2011 Γνωμοδότηση της Ολομέλειάς του, έκρινε κατά πλειοψηφία, αφιστάμενο των προηγούμενων Γνωμοδοτήσεών του, ότι συνεχόμενα άρτια οικοπέδα ή γηπέδα, κείμενα σε

περιοχές εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου, που έχουν περιέλθει με διαφορετικά συμβόλαια στον αυτό κύριο ή σε περισσότερους συγκυρίους, χάνουν την αυτοτέλειά τους και αποτελούν αυτοδικαίως ένα ενιαίο οικοπέδο ή γηπέδο. Σημειώνεται ότι οι δικαστικές αποφάσεις που επικαλείται η πλειοψηφία της ως άνω υπ' αριθ. 67/2011 γνωμοδότησης και ειδικότερα η υπ' αριθ. 1269/2006 του ΑΠ και 4541/2009, 2657/2007, 3047/2002 του Σ.τ.Ε. δεν τέμνουν ευθέως το επίμαχο ζήτημα.

II. Σύμφωνα με την παράγραφο 12 του άρθρου 2 του Ν. 1577/1985 Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός (Γ.Ο.Κ.), «...γήπεδο είναι η συνεχόμενη έκταση γης που αποτελεί αυτοτελές και ενιαίο ακίνητο και ανήκει σε ένα ή περισσότερους συγκυρίους εξ αδιαιρέτου», ενώ σύμφωνα με την παράγραφο 13 του ίδιου άρθρου «οικόπεδο είναι κάθε γήπεδο που βρίσκεται μέσα στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή μέσα στα όρια οικισμού χωρίς εγκεκριμένο σχέδιο». Από τις διατάξεις αυτές, με τις οποίες δίδεται ο ορισμός των γηπέδων και των οικοπέδων, προκύπτει ότι τα εννοιολογικά στοιχεία που συγκροτούν κάθε μια από τις πιο πάνω κατηγορίες ακινήτων, είναι:

A. Των γηπέδων τα ακόλουθα, ήτοι:

- α) η αυτοτέλειά τους. Ως τέτοια πρέπει να νοηθεί η νομική αυτοτέλεια που τα διακρίνει από το υπόλοιπο γήινο έδαφος. Έτσι κάθε τμήμα του γήινου εδάφους, το οποίο οριοθετήθηκε είτε από τη βούληση του κυρίου του, είτε από το νόμο, αποτελεί αυτοτελές οικοπέδο ή γηπέδο (ΑΠ 231/1998 Νο.Β 47.930, με σημείωση Α. Λιβάνη, Μπαλή, *Γενικαί Αρχαί* §180, Α. Γεωργιάδη, *Εμπράγματο Δίκαιο* 2η έκδοση §10 αριθμός 1 σημ. 1, Γεωργιάδη - Σταθόπουλου ΑΚ άρθρα 948-949 αριθ. 10).
- β) η φύση της έκτασής τους ως συνεχόμενης, και
- γ) η ενότητα του ιδιοκτησιακού τους καθεστώτος.

B. Των οικοπέδων, τα ως άνω τρία στοιχεία και επί πλέον το στοιχείο της ένταξής τους σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή σε οικισμό.

Από το γράμμα των ανωτέρω διατάξεων αλ-

λά και τη συστηματική τους ένταξη στο Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό και μάλιστα υπό τον ειδικότερο τίτλο «ορισμοί», προκύπτει ότι με αυτές δε ρυθμίζεται το ζήτημα της απώλειας της αυτοτέλειας γηπέδων ή οικοπέδων, αλλά δίδονται οι ορισμοί των εννοιών αυτών. Η αυτοτέλεια όμως η οποία αποτελεί ιδιαίτερο στοιχείο για τη συγκρότηση της έννοιας των γηπέδων ή των οικοπέδων, παράλληλα με τη φύση τους ως συνεχών εκτάσεων, δεν εξαρτάται από το στοιχείο της συνέχειας αυτών. Ο νόμος, με την αναφορά στη φύση των γηπέδων ή των οικοπέδων ως συνεχών εκτάσεων, προβλέπει ένα, αυτονόητο άλλωστε για την ατομικότητα κάθε ακινήτου, εννοιολογικό στοιχείο και δεν σκοπεί με αυτήν στην κατάλυση του στοιχείου της αυτοτέλειας, υπό την ως άνω εκτεθείσα έννοια, στην περίπτωση που, με οποιοδήποτε τρόπο, συγχρόνως ή διαδοχικώς, περιέρχονται στο ίδιο πρόσωπο γήπεδα ή οικόπεδα αυτοτελή (μέχρι την κτήση τους), τα οποία συνεχονται (συνορεύουν) μεταξύ τους, έτσι ώστε η περαιτέρω μεταβίβαση ενός ή περισσότερων εξ αυτών, να αποτελεί κατάτμηση ενιαίου γηπέδου ή οικοπέδου, επαγόμενη τις εκ του νόμου προβλεπόμενες συνέπειες για το κύρος της μεταβίβασης ή την αρτιότητά τους. Η θέση άλλωστε αυτή περί μη καταλύσεως της αυτοτέλειας των γηπέδων ή οικοπέδων στην περίπτωση περί της οποίας γίνεται λόγος, υπαγορεύεται και από λόγους προστασίας των νομίμως υφισταμένων πραγματικών καταστάσεων, η οποία (προστασία) μάλιστα επιδιώκεται σε άλλες περιπτώσεις με διατάξεις με τις οποίες, κατά παρέκκλιση των θεσπιζόμενων νέων κανόνων αρτιότητας, λαμβάνεται πρόνοια διατηρήσεως της αρτιότητας και συνεπώς του οικοδομικώς εκμεταλλεύσιμου προϋφιστάμενων με μικρότερο εμβαδόν και διαστάσεις οικοπέδων. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ενόψει των σοβαρών οικονομικών συνεπειών που έχει η άρση της αυτοτέλειας για τον αποκτώντα γήπεδα που συνεχονται με άλλη ιδιοκτησία του, αν ήθελε τούτο ο νομοθέτης, θα διαλάμβανε ειδική και ρητή διάταξη στο προαναφερόμενο νομοθέτημα (Γ.Ο.Κ.)

III. Η αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, ότι δηλαδή στην περίπτωση περί της οποίας πρόκειται, αίρε-

ται η αυτοτέλεια των συνεχόμενων οικοπέδων ή γηπέδων, με τη σκέψη ότι ενδεχομένως η εκδοχή αυτή οδηγεί σε περιορισμό της δυνατότητας ή της έκτασης της δόμησης, δεν μπορεί να βρει έρεισμα στις διατάξεις του Συντάγματος που προβλέπουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Από τις δέουσες σταθμίσεις περισσότερων συνταγματικών αρχών που σχετίζονται με το θέμα, προκύπτει το αντίθετο. Η προστασία του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη οικισμών κατά τρόπο που εξασφαλίζει τους καλύτερους δυνατούς όρους διαβίωσης, που επιβάλλεται πράγματι από το Σύνταγμα (άρθρο 24 παρ. 1 και 2), πρέπει να επιδιώκεται με ρυθμίσεις οι οποίες καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τμήμα γης χαρακτηρίζεται ως οικοδομήσιμο και μεταβιβάσιμο, τους όρους δόμησης και τα όρια προστασίας του περιβάλλοντος, κατά τρόπο όμως αντικειμενικό και γενικό και όχι τυχαίο, εξαρτώμενο, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, από το γεγονός ότι δύο ή περισσότερα αυτοτελή μέχρι τώρα οικόπεδα ή γήπεδα, περιέρχονται στον αυτό κύριο, με διαφορετικά συμβόλαια. Διαφορετικά οι σχετικές ρυθμίσεις δεν θα εναρμονίζονταν με τη συνταγματική αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος), αφού θα επιβάρυναν μια κατηγορία προσώπων, προσδιοριζόμενη με τυχαίο, άρα μη αντικειμενικό, κριτήριο. Περαιτέρω, ρυθμίσεις με την ως άνω έννοια, ενόψει των αρνητικών συνεπειών τους όσον αφορά την οικονομική αξία και εκμετάλλευση των οικοπέδων ή των γηπέδων, θα επέδρασαν προσβολή του συνταγματικώς προστατευόμενου δικαιώματος ιδιοκτησίας των θιγόμενων προσώπων, δεδομένου ότι στη συνταγματική έννοια της ιδιοκτησίας περιλαμβάνεται, σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, κάθε δικαίωμα περιουσιακής φύσεως καθώς και τα κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα (βλ. αντί άλλων Α. Γεωργιάδη ανωτέρω § 27 αριθ. 8 επ. 40 αριθ. 7 επ.). ενώ στην έννοια της απαλλοτρίωσης περιλαμβάνεται και η αναιρέση ή ο σημαντικός, σε βαθμό μη ανεκτής θυσίας, περιορισμός της οικονομικής χρησιμότητας του πράγματος (Α. Γεωργιάδης, ανωτ. § 40 αριθ. 7).

Περαιτέρω η αποκρουόμενη ερμηνευτική εκδοχή, προσκρούει και στην αρχή της αναλογικό-

τητας. Πράγματι, αν γίνει δεκτή η εκδοχή αυτή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι ερμηνευόμενες διατάξεις του Γ.Ο.Κ., εισάγουν περιορισμό στο συνταγματικώς κατοχυρωμένο δικαίωμα (άρθρο 5 § 1 του Συντάγματος) της ανάπτυξης της προσωπικότητας και της συμμετοχής του ατόμου στην οικονομική ζωή της χώρας (οικονομική και επαγγελματική ελευθερία), επιβαλλόμενο, κατά την αντίληψη του νομοθέτη, από δημόσιο συμφέρον. Ο περιορισμός αυτός, στην περίπτωση της αποκρουόμενης ερμηνευτικής εκδοχής, αναμφίβολα δεν πληροί τις απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας, η οποία προβλέπεται από το Σύνταγμα (άρθρο 25 § 1) ως φραγμός σε κάθε περιορισμό των ατομικών ελευθεριών (περιορισμός των περιορισμών, όπως προσφυώς λέγεται). Ως γνωστόν, η υπό ευρεία έννοια αναλογικότητα, αναλύεται στα στοιχεία της καταλληλότητας, της αναγκαιότητας και της *stricto sensu* αναλογικότητας (Ολομ. ΑΠ 6/2009). Το μέτρο που εισάγει περιορισμό πρέπει να είναι κατάλληλο. Και είναι κατάλληλο, όταν μπορεί να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, όταν αποτελεί πρόσφορο μέσο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Η συνεισφορά του μέτρου στην πραγμάτωση του σκοπού, μπορεί βέβαια να είναι και μερική, δεν πρέπει όμως να είναι και ασήμαντη (Ι. Τέντες, Η αρχή της αναλογικότητας στο «ανθρώπινα δικαιώματα και ποινικό δίκαιο» σειρά ΠΟΙΝΙΚΑ 75, σελ. 168, Θεοχάρης Δαλακούρας, Αρχή της αναλογικότητας και μέτρα δικονομικού καταναγκασμού 1993). Στην προκειμένη περίπτωση, αν υποθεθεί ότι επιδιωκόμενος σκοπός είναι η προστασία του περιβάλλοντος με τον περιορισμό των επιφανειών γης που μπορούν να δομηθούν, η συμβολή του μέτρου στην επίτευξη του σκοπού αυτού είναι σχεδόν ασήμαντη, αφού πιθανότατα αφορά ελάχιστες κατά περιοχή περιπτώσεις ιδιοκτησιών προσώπων που έχουν στην κυριότητά τους συνεχόμενα άρτια οικόπεδα.

Ο ελεγχόμενος με βάση την αρχή της αναλογικότητας περιορισμός, πρέπει να είναι αναγκαίος, με την έννοια ότι δεν είναι δυνατή η επιβολή ενός άλλου, εξίσου δραστικού μέτρου, το οποίο περιορίζει σε μικρότερο βαθμό την ατομική ελευθερία (Ι. Τέντες ανωτέρω, σελ. 171, Θ. Δα-

λακούρας, ανωτέρω σελ. 99). Ειδικότερα, με νομοθετικές ρυθμίσεις ως προς τους όρους δόμησης και την κάλυψη των γηπέδων και οικοπέδων, μπορεί να επιτευχθεί τουλάχιστον ισάξιο αποτέλεσμα, με ήσσονος βαρύτητας, αλλά με γενικότερα και άρα αποτελεσματικότερα, περιοριστικά της ιδιοκτησίας και της οικονομικής ελευθερίας μέτρα.

Τα περιοριστικά μέτρα, τέλος, πρέπει να τελούν σε μια εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό ή κατ' άλλη διατύπωση, πρέπει κατά τη λήψη τους να τηρείται το όριο της λογικής επιβάρυνσης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι φανερό ότι με τη συγχώνευση περισσότερων αυτοτελών πραγμάτων σε ένα και την απαγόρευση της δυνατότητας πώλησης καθενός χωριστά αφενός και τη συνακόλουθη αφ' ετέρου απομείωση των πολεοδομικών τους δυνατοτήτων (περιοριστικά αποτελέσματα του ατομικού δικαιώματος), η αξία των πραγμάτων αυτών ελαττώνεται σημαντικά, ενώ η ωφέλεια για το περιβάλλον (επιδιωκόμενος σκοπός, δημόσιο συμφέρον), είναι ασήμαντη, λόγω του ότι πρόκειται για μέτρο όχι γενικό, αλλά τέτοιο που εφαρμόζεται σε μεμονωμένες και εξαιρετικές περιπτώσεις. Επομένως υπάρχει υπέρμετρη επιβάρυνση του θιγομένου.

Συμπερασματικά κανένα από τα τρία στοιχεία της αναλογικότητας δεν πληρούται εν προκειμένω, με συνέπεια ο εφαρμοστής του δικαίου να κωλύεται να υιοθετήσει την αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή.

IV. Τέλος, ενόψει και του ότι σε σχέση με το αναφερόμενο στο ερώτημα ζήτημα, παγίως ακολουθήθηκε η συναλλακτική, συμβολαιογραφική και διοικητική πρακτική που ήδη αναφέρθηκε, ενδεχόμενη απόκλιση από αυτήν με την υιοθέτηση αντίθετης άποψης, θα προσέκρουε έντονα στο αίσθημα ασφάλειας δικαίου, που αποτελεί διαχρονική αρχή και επιδίωξη κάθε έννομης τάξης (Παπανικολάου, *Μεθοδολογία*, σελ. 4, 5, 81, 132, 178, 206). Έτσι, αν υποθεθεί ότι, παρά τα όσα ανωτέρω, αναπτύσσονται, ήθελε θεωρηθεί ότι συντρέχει αποχρών λόγος να υιοθετηθούν τα αντίθετα με την ως άνω πρακτική, τούτο για λόγους ασφάλειας δικαίου, ενδείκνυται να γίνει με ρητή νομοθετική ρύθμιση, η οποία θα πρέπει

με μεταβατικές διατάξεις να λαμβάνει πρόνοια για τη μη ανατροπή των καταστάσεων που ήδη έχουν δημιουργηθεί, σύμφωνα με την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου
Νικόλας Παντελής

**Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 593/2012
Ν.Σ.Κ. (Τμ. Α')**

Ερωτάται: 1. Εάν απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας προκειμένου να μεταβιθασθεί το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας επί ακινήτων, σε εκτέλεση της υπ' αρ. 1902/2011 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών, 2. Σε καταφατική περίπτωση, εάν νομιμοποιείται η ενάγουσα Β. συζ. Κ.Σ. να ζητήσει και να λάβει αποδεικτικό ενημερότητας των εναγομένων, 3. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του πιστοποιητικού αυτού, λόγω οφειλών των εναγομένων, νομιμοποιείται η ενάγουσα να υποβάλει η ίδια αίτηση χορηγήσεως ρυθμίσεως ή διευκολύνσεως τμηματικής καταβολής για τις οφειλές των εναγομένων και να καταβάλει την πρώτη δόση, προκειμένου να συντρέξουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του αποδεικτικού, ώστε να της χορηγηθεί αυτό για να μεταβιθασθεί η ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων, χωρίς να καταστεί εγγυήτρια των οφειλών;

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

[...] Στο άρθρο 26 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43, τ. Α'), ως ισχύει, ορίζεται:

«1. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται να επιβάλλονται κατά οφειλετών, που δεν έχουν εκπληρώσει τις από οποιαδήποτε αιτία οφειλές τους προς το Δημόσιο, περιορισμοί και απαγορεύσεις, που ανάγονται στις κάθε φύσεως συναλλαγές, πράξεις ή ενέργειες αυτών είτε με τους ιδιώτες, εί-

τε με το Δημόσιο, δήμους κοινότητες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ιδρύματα κάθε κατηγορίας, οργανισμούς, τράπεζες, επιχειρήσεις δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και γενικό τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τους υπόχρεους υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, απόδοσης φόρου προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών.

2. Ως συναλλαγή, πράξη ή ενέργεια, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, νοείται ενδεικτικώς:

- α)...
- β) Η από κάθε αιτία μεταβίβαση ακινήτων ή παραχώρηση σε αυτά εμπράγματων δικαιωμάτων,
- γ)...
- δ)...
- ε)...

3. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αποδεικνύεται με αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο. Υ. και χορηγείται εφόσον ο αιτών:

α) έχει υποβάλει τις δηλώσεις που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και β) έχει καταβάλει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, που έχει χορηγηθεί από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο.

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας από τον προϊστάμενο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ., με αναγραφή στο σώμα του αποδεικτικού της αρμόδιας ΔΟΥ, Απαλλάσσεται ο συναλλασσόμενος της υποχρέωσης προσκόμισης του εντύπου αποδεικτικού ενημερότητας, σε όσες υπηρεσίες ή φορείς έχει πιστοποιηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών ότι υποχρεούνται να ζητούν και να λαμβάνουν μέσω ειδικού δικτύου επικοινωνίας με το πληρο-

φορικό σύστημα φορολογίας (TAXIS), τηλεομοιοτυπία, με την οποία βεβαιώνεται ότι ο συναλλασσόμενος είναι φορολογικό ενήμερος. Η βεβαίωση αυτή επέχει θέση ΑΦΕ και αποστέλλεται μόνο σε πιστοποιημένες συσκευές τηλεομοιοτυπίας. Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο. Υ.

4. Τα της ισχύος του αποδεικτικού, τα τηρητέα βιβλία ή έντυπα, τα του ελέγχου εφαρμογής του μέτρου αυτού, οι τυχόν εξαιρέσεις ή απαλλαγές από την υποχρέωση προσκόμισης του αποδεικτικού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με τις ως άνω κανονιστικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται ο χρόνος ισχύος του αποδεικτικού ενημερότητας, που μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με την οσία που ζητείται το αποδεικτικό...».

Στα άρθρα 1 και 2 της υπ' αρ. ΥΑ 1109793/6134-11/0016/ΠΟΛ.1223/24.11.1999 (ΦΕΚ 2134, τ. Β'), εκδοθείσης κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, ορίζονται:

«Άρθρο 1. Περιπτώσεις προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας.

Καθίσταται υποχρεωτική η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας στις εξής περιπτώσεις:

1...

2...

3. Για τη μεταβίβαση ακινήτων από τον μεταβιβάζοντα, για τη μεταβίβαση λόγω γονικής παροχής ή δωρεάς από τον παρέχοντα τη γονική παροχή ή τη δωρεά.

4. Για τη σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων από τον παρέχοντα το εμπράγματο δικαίωμα.

Άρθρο 2. Φορείς, Υπηρεσίες και πρόσωπα στα οποία προσκομίζεται το αποδεικτικό ενημερότητας.

Το αποδεικτικό ενημερότητας για τα χρέη προς το Δημόσιο προσκομίζεται, με βάση το αναφερόμενα στο προηγούμενο άρθρο:

1...

2...

3. Στις περιπτώσεις 3 και 4, στο συμβολαιο-

γράφο που συντάσσει τη σχετική πράξη, ο οποίος υποχρεούται να μνημονεύει στο κείμενο της πράξης τη ΔΟΥ που έχει εκδώσει το αποδεικτικό, τον αριθμό και την ημερομηνία αυτού.

4...

5...

Περαιτέρω, στο άρθρο 3 της ανωτέρω αποφάσεως αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο:

«Από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας απαλλάσσονται, οι περιπτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας μεταξύ των οποίων αναφέρεται και εκείνη των δικαιούχων ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.».

Στο άρθρο 5 της αυτής αποφάσεως ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο.Υ.».

στο άρθρο 6, μεταξύ άλλων, ότι «Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται η αιτία χορήγησής του, ως ακολούθως:

α)...

β) Για μεταβίβαση ακινήτου

γ)...

Περαιτέρω, στο άρθρο 8 της αυτής αποφάσεως ορίζεται:

«1.α) Όταν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για την είσπραξη χρημάτων, πέραν της προϋπόθεσης ενημερότητας του οφειλέτη σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής μπορεί να τεθεί, και όρος παρακράτησης μέρους της εισπραττόμενης απαίτησης, ο οποίος θα αναγράφεται επί του αποδεικτικού. Το ποσό της παρακράτησης για τον λόγο αυτό πρέπει να αποδίδεται στη Δ.Ο.Υ. από την Υπηρεσία ή τον φορέα που παραλαμβάνει το αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας εντός δέκα (10) ημερών από την πληρωμή του τίτλου, το αργότερο.

β) Το ίδιο ισχύει και για τη μεταβίβαση ακινήτων, όταν το αποδεικτικό ζητείται από τον πωλητή. Στη περίπτωση αυτή αναγράφεται επί του αποδεικτικού το συγκεκριμένο ακίνητο για το οποίο ζητείται η μεταβίβαση καθώς και το ποσό ή ποσοστό του τιμήματος, που παρακρατείται, το οποίο υπολογίζεται επί της πραγματικής

αξίας του ακινήτου όχι όμως σε αξία μικρότερη

Στην περίπτωση που δεν εκπληρωθούν οι ανωτέρω όροι παρακράτησης και απόδοσης που έχουν αναγραφεί επί του αποδεικτικού θεωρείται ότι το συμβόλαιο μεταβίβασης καταρτίσθηκε χωρίς την προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και επέρχονται οι νόμιμες συνέπειες.

Επίσης στο άρθρο 9 της αυτής αποφάσεως ορίζεται, μεταξύ άλλων:

«1. Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται ατελώς ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς τη Δ.Ο.Υ.

Η αίτηση αυτή περιέχει:

Α) Για φυσικό Πρόσωπο: ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση επαγγέλματος και κατοικίας, αριθμό αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου προκειμένου για αλλοδαπούς και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου.

Με την αίτηση δηλώνεται από τον ενδιαφερόμενο εάν είναι ή όχι μέλος ομόρρυθμης εταιρίας, κοινοπραξίας ή ομόρρυθμο μέλος ετερόρρυθμης εταιρίας, αν υποβάλλει ή όχι δηλώσεις, αν οφείλει ή όχι σε άλλη Δ.Ο.Υ. ή τελωνεία και ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η έκδοση του αποδεικτικού.»

Στο άρθρο 949 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται:

«Όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη. ...».

Στο άρθρο 1192 του Α.Κ. ορίζεται:

«Πράξεις που μεταγράφονται. Μεταγράφονται στο γραφείο μεταγραφών της περιφέρειας του ακινήτου:

1. Οι εν ζωή δικαιοπραξίες, στις οποίες περιλαμβάνονται και η αιτία θανάτου δωρεές, με τις οποίες συνιστάται, μετατίθεται, καταργείται εμπράγματο δικαίωμα (εμπράγματος δικαιοπραξίες) πάνω σε ακίνητο
2. ...
3. ...
4. Οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που περιέχουν καταδίκη σε δήλωση βούλησης για εμπράγματη δικαιοπραξία πάνω σε ακίνητο.
5. ...».

III. ΘΕΣΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, ότι το αποδεικτικό ενημερότητας αποτελεί περιορισμό

του οφειλέτου να συναλλάσσεται, χορηγείται δε εν όψει, μεταξύ άλλων, μεταβίβασεως από κάθε αιτία υπό του οφειλέτου ακινήτου ή εμπραγμάτων επί του τελευταίου δικαιωμάτων.

Επίσης προκύπτει (ιδ. άρθρο 3 της ανωτέρω υ. αποφάσεως), ότι οι περιπτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο, μεταξύ δε αυτών αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.»

Περαιτέρω, ιδίως από το άρ. 9 της ανωτέρω υ.α., κατά τις διατάξεις του οποίου απαιτείται να δηλώνονται συγκεκριμένα, προσωπικά στοιχεία του ιδίου του αιτούντος αλλά και από το θεσπιζόμενο γνωστό φορολογικά απόρρητο, συνάγεται, ότι το αποδεικτικά αυτά δικαιούται να ζητεί μόνον ο ενδιαφερόμενος για λογαριασμό του ιδίου και όχι ο αντισυμβαλλόμενός του για λογαριασμό του πρώτου.

Ο ανωτέρω αναφερόμενος περιορισμός της συναλλαγής προδήλως αναφέρεται στην εξελεύθερας βουλήσεως του οφειλέτου συναλλαγή, όταν δηλαδή ο ίδιος επιλέγει να μεταβιβάσει ακίνητο ή να παραχωρήσει επ' αυτού εμπράγματο δικαίωμα σε τρίτο. Όταν όμως η μεταβίβαση του ακινήτου δεν αποτελεί προϊόν εξελεύθερας βουλήσεως τούτου αλλ' επιβάλλεται σ' αυτόν αναγκαστικώς όπως δια δικαστικής αποφάσεως η οποία έχει καταστεί τελεσίδικη, τότε πρέπει να θεωρηθεί, ότι δεν υφίσταται υποχρέωση προσκομιδής εκ μέρους του οφειλέτου (μεταβιβάζοντος) αποδεικτικού ενημερότητας - τούτο, διότι, εν εναντία περιπτώσει, θα αρκούσε άρνηση του οφειλέτου-ηττηθέντος διαδίκου να ζητήσει και λάβει το εν λόγω αποδεικτικό ώστε να ματαιωθεί η εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως ματαιουμένης έτσι και της έννομης, δια της δικαστικής οδού, προστασίας του ενάγοντος. Περαιτέρω, θα αρκούσε, ο κάθε εναγόμενος προς μεταβίβαση ακινήτου, να αφήνει πάντοτε ένα μικρό έστω χρέος προς το Δημόσιο, να καθίσταται έτσι οφειλέτης του Δημοσίου και, εφ' όσον δεν θα χορηγείται σ' αυτόν αποδεικτικό ενημερότητας, να ματαιώνει, «νομίμως», το διατακτικό της δικαστικής αποφάσεως δια της οποίας διατάσσεται η μεταβίβαση εκ μέρους του ακινήτου.

Προς τα ανωτέρω συνάδει και η υπ' αρ. 199/1990 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους εκδοθείσα εν όψει της διατάξεως της παρ. 4 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 2048300/6844/19-7-1990 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, ως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της γνωμοδότησεως αυτής δια της οποίας έγινε δεκτό, ότι η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αφορά στις επαχθείς συμβάσεις εκποιήσεως ακινήτων, εκ των οποίων συνηθέστερη είναι η πώληση, ότι, δε, επί των λοιπών δικαιοπραξιών, πλην δηλαδή των επαχθών συμβάσεων, δεν δύναται να επεκταθεί η υποχρέωση αυτή, εφ' όσον, ως εκ της φύσεως τους οι σχετικές διατάξεις είναι στενώς ερμηνευτέες. Περαιτέρω και καθ' όσον αφορά στον αναγκαστικό πλειστηριασμό, έγινε δεκτό, ότι δεν δύναται να αγνοηθεί, ότι από της πλευράς του κυρίου του πλειστηριαζομένου πράγματος η μεταβίβαση της κυριότητας δεν καταρτίζεται στα πλαίσια ελεύθερης συναλλαγής ότι επομένως η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας εκ μέρους του οφειλέτου θα έθετε ενδεχομένως σε κίνδυνο ματαιώσεως την παρεχόμενη υπό της Πολιτείας έννομη προστασία. Επίσης και καθ' άρον αφορά στον εκούσιο πλειστηριασμό κατά την έννοια του άρθρου 1021 Κ.ΠολΔ, ο οποίος διενεργείται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως έγινε δεκτό, ότι, δεδομένου ότι η κατά την διαδικασία αυτή διενεργουμένη πώληση δεν έχει πάντοτε τον χαρακτήρα της κατ' ελευθέρα βούληση συναλλαγής ως προς τον κύριο του ακινήτου, δεν δύναται να θεωρηθεί, επίσης ότι υφίσταται υποχρέωση του κυρίου να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας αλλ' ότι η υποχρέωση αυτή υφίσταται για εκείνα τα πρόσωπα (κύριοι, συγκύριοι), οι οποίοι επισπεύδουν την δια της διαδικασίας πλειστηριασμού εκποίηση του ακινήτου.

Αντίθετη άποψη, ότι, δηλαδή, οι περιπτώσεις απαλλαγής από την υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται περιοριστικώς στον νόμο και επομένως μη αναφερόμενης ρητώς της προκειμένης περιπτώσεως ενώ επί παραδείγματι αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων αποζημιώσεων επιδικασθεισών δια δικαστικής αποφάσεως επ' αυτής δεν εξαιρείται η

υποχρέωση του οφειλέτου του Δημοσίου να προσκομίσει το εν λόγω αποδεικτικό, ότι, περαιτέρω, θα ήταν δυνατή η διεξαγωγή εικονικής δίκης μεταξύ των διαδίκων, επί σκοπώ μεταβίβασεως ακινήτου του οφειλέτου του Δημοσίου προς τον ενάγοντα, με αποτέλεσμα να χάνεται «ύλη» προς ικανοποίηση των απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του ηττηθέντος στην δίκη αυτή, πλην οφειλέτου του Δημοσίου, δεν είναι δυνατόν να κρατήσει, ως προς το πρώτο μεν σκέλος της διότι, ως προαναφέρθη, βούληση του νομοθέτου είναι να επιβάλει περιορισμό στην ελεύθερη εκ μέρους του οφειλέτου συναλλαγή και επομένως δεν εκρίθη σκόπιμο, ως εξυπακουόμενο, να τεθεί στις εξαιρέσεις ως προς το δεύτερο δε σκέλος της διότι τελικώς θα κατέληγε στην ανωτέρω αναλυθείσα καταστρατήγηση της οφειλομένης εκτελέσεως της δικαστικής αποφάσεως αφού ο καθ' ου και οφειλέτης του Δημοσίου «νομίμως» δεν θα ήταν δυνατόν να λάβει αποδεικτικό και να χωρήσει έτσι η μεταβίβαση, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου δεν θα είχαμε «εικονική» δίκη, δεδομένης της εν τοις πράγμασι αδυναμίας του Δημοσίου να γνωρίζει πότε υφίσταται τοιαύτη δίκη.

Περαιτέρω, εν όψει των προαναφερθεισών διατάξεων, ιδία εκείνης της παρ. 3 περ. β) του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, από την οποία, στενώς ερμηνευτέα ως εκ της φύσεώς της προκύπτει ότι την τακτοποίηση, με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής των οφειλών του ζητεί ο αιτούμενος το αποδεικτικό ενημερότητας καθώς και εν όψει των διατάξεων περί του φορολογικού απορρήτου, επίσης στενώς ερμηνευτέων, δεν είναι δυνατή εν προκειμένω η εκ μέρους της εναγούσης ρύθμιση των οφειλών των εναγομένων, ώστε να λάβει αυτή αποδεικτικό ενημερότητας επ' ονόματί τους.

Εξ άλλου, εκ της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 949 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει, ότι, επί καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, η δήλωση αυτή θεωρείται άτι έγινε μόλις η απόφαση καταστεί τελεσίδικη, εκ δε της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 1192 Α.Κ. προκύπτει, ότι μεταγράφεται, με τις εκ της μεταγραφής έννομες συνέπειες, η τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η οποία περιέχει καταδίκη σε δήλωση βου-

λήσεως για εμπράγματη δικαιοπραξία επί ακινήτου και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως δια λογαριασμό του οφειλέτου αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Κατά συνέπεια, εν προκειμένω και σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό, οι γενόμενες δωρεές κηρύχθηκαν ως έχουσες ανατραπεί υπό την έννοια, ότι, κατά τη δικαστική απόφαση, ουδέποτε τα ακίνητα περιήλθαν, κατά νόμο, στους προς τους οι δωρεές και επομένως αυτοί, στην πραγματικότητα, δεν μεταβιβάζουν το πράγμα, η δε δήλωση του οφειλέτου του Δημοσίου-ηττηθέντος διαδίκου στην συγκεκριμένη δίκη, περί μεταβιβάσεως του αναφερομένου στην τελεσίδικη απόφαση ακινήτου, έχει ήδη λάβει χώρα, εκ του νόμου, και, επομένως δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως, για λογαριασμό του, αποδεικτικού ενημερότητας η δε αναφερομένη στο διατακτικό της

αποφάσεως υποχρέωση των εναγομένων να μεταβιβάσουν στην ενάγουσα δια συμβολαιογραφικού εγγράφου την ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων ακινήτων πρέπει να ερμηνευθεί ότι δια του συμβολαιογραφικού εγγράφου θα δηλωθεί η αποδοχή εκ μέρους του νικήσαντος διαδίκου της ήδη λαβούσης χώραν δηλώσεως των εναγομένων.

Ενόψει των ανωτέρω γενομένων αποδεκτών, παρέλκει η απάντηση στα δεύτερο και τρίτο ερωτήματα.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Εν όψει των προεκτεθέντων επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε ομοφώνως επί μεν του πρώτου ερωτήματος αρνητικά, επί δε των λοιπών δε ερωτημάτων, ότι παρέλκει η απάντηση, εν όψει της απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 42/2010 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αναγκαστική εκτέλεση. Πλειστηριασμός ακινήτου. Ακύρωση πλειστηριασμού. Δικαίωμα του υπερθεματιστή να αναλάβει το πλειστηρίασμα που κατέβαλε σε περίπτωση ακύρωσης του πλειστηριασμού (1018 ΚΠολΔ). Ο υπερθεματιστής, όταν επισπεύδει πλειστηριασμό ο ίδιος με βάση το άρθρ. 1018 ΚΠολΔ, δικαιούται να αξιώσει προνομιακά και από τον καθού η εκτέλεση, στο πλαίσιο της νέας εκτελεστικής διαδικασίας, μόνο το κεφάλαιο της απαίτησης (ανάληψη πλειστηριάσματος), ενώ για τους τόκους δεν κατατάσσεται προνομιακά. Ματαίωση πλειστηριασμού με καταβολή από τον οφειλέτη. Ο πλειστηριασμός του άρθρ. 1018 ΚΠολΔ πρέπει να ματαιώνεται, δυνάμει του άρθρ. 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ, όταν καταβληθεί το πλειστηρίασμα, οι απαιτήσεις των δανειστών που αναγγέλθηκαν με εκτελεστό τίτλο, καθώς και τα έξοδα. Καταβολή τόκων υπερημερίας δεν είναι νοητή και άρα δεν μπορεί να απαιτηθεί, εκτός και αν η σχετική απαίτηση αναγγέλθηκε με βάση εκτελεστό τίτλο. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 1373/2007 ΕφΘεσ).

I. Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 14 του ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο κήρυξε ή δεν κήρυξε ακυρότητα. Ο λόγος αυτός αναίρεσης αναφέρεται σε ακυρότητες από το δικονομικό μόνο δίκαιο, που έχουν σχέση και με την εξέλιξη της εκτελεστικής διαδικασίας, όπως είναι και ο πλειστηριασμός και προβάλλονται (ακυρότητες) με ανακοπή κατά του κύρους της, όπως εκείνη του άρθρ. 933 του ΚΠολΔ. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 1018 εδ. α' και β' του ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν ακυρωθεί ο πλειστηριασμός και διενεργηθεί νέος, η απαίτηση του υπερθεματιστή του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε να αναλάβει το πλειστηρίασμα που κατέβαλε στον ακυρωθέντα πλει-

στηριασμό και διανεμήθηκε, κατατάσσεται προνομιακά αμέσως μετά τα έξοδα της εκτέλεσης του νέου πλειστηριασμού και πριν από τις απαιτήσεις των άρθρων 975, 975, 1007, 1012 παρ. 4 και 1015 παρ. 4, μάλιστα δε, για την προνομιακή ως άνω ικανοποίηση της απαίτησής του (προς ανάληψη του πλειστηριάσματος), μπορεί και ο ίδιος να επισπεύσει πλειστηριασμό με βάση την απόφαση που ακύρωσε την εκτέλεση και πιστοποίηση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ότι το πλειστηρίασμα έχει καταβληθεί και διανεμηθεί. Το δικαίωμα του υπερθεματιστή να αξιώσει το πλειστηρίασμα που καταβλήθηκε απ' αυτόν χωρίς όμως να λάβει το πράγμα που πλειστηριάστηκε, στηρίζεται στις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθρο 904 επ. ΑΚ), αδικαιολογώντας δε πλουτήσας (για αιτία λήξασα) στην περίπτωση αυτή είναι ο καθού η εκτέλεση, που απαλλάχθηκε από το χρέος του και όχι οι δανειστές στους οποίους διανεμήθηκε το πλειστηρίασμα. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1018 βασική προϋπόθεση αποτελεί η ακύρωση του πλειστηριασμού με δικαστική απόφαση, η οποία δέχεται σχετική ανακοπή του νομιμοποιούμενου προς τούτο και η επάνοδος του πλειστηριασθέντος στον καθού η εκτέλεση, αφού το άρθρο 1018 δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση ανενέργειας του πλειστηριασμού βάσει ανακοπής του άρθρου 936 ΚΠολΔ και γενικώς στις περιπτώσεις που, λόγω νομικών ελαττωμάτων, δεν απέκτησε ο υπερθεματιστής το πράγμα που πλειστηριάστηκε. Ο υπερθεματιστής, όμως, όταν επισπεύδει πλειστηριασμό ο ίδιος με βάση το άρθρο 1018 ΚΠολΔ δικαιούται να αξιώσει προνομιακά και από τον καθού η εκτέλεση, στο πλαίσιο της νέας εκτελεστικής διαδικασίας, μόνο το κεφάλαιο της απαίτησης (ανάληψη πλειστηριάσματος). Και ναι μεν είναι γεγονός ότι ο υπερθεματιστής δικαιούται και τους τόκους του επί του καταβληθέντος πλειστηριάσματος, αφού η δικαστική απόφαση περί ακύρωσης του πλειστηριασμού κατέστη τελεσίδικη, και επιδόθηκε, χρονικό σημείο από το οποίο ο υπόχρεος καθού η εκτέλεση γνωρίζει τη γέννηση της σχετικής αξίωσης του υπερθεματιστή για επιστροφή του πλειστηριάσματος (άρθρο 912 παρ. 2 του ΑΚ), όχι όμως προνομιακά, όπως το καταβληθέν

πλειστηρίασμα, με βάση τη διάταξη του άρθρου 1018 του ΚΠολΔ, αλλά ως ανέγγυος πιστωτής, που μπορεί να ασκήσει κατά του καθού η εκτέλεση σχετική αγωγή, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα των διατάξεων που καθιερώνουν τα προνόμια κατάταξης, και συνεπάγεται (ο εξαιρετικός χαρακτήρας), τη μη επέκταση του προνομίου στην παρακολουθηματική απαίτηση για τους τόκους, εφόσον από τη συγκεκριμένη διάταξη του άρθρου 1018 του ΚΠολΔ, με την οποία επισπεύδεται ο πλειστηριασμός από τον υπερθεματιστή, δεν προκύπτει κατά σαφή τρόπο το αντίθετο, ούτε για τους τόκους, αλλά ούτε και για όλες τις άλλες περαιτέρω απαιτήσεις του υπερθεματιστή από τυχόν επί πλέον ζημία του από την ακυρωθείσα εκτέλεση, που προϋποθέτουν η μεσολάβηση δικαστικής διάγνωσης και την απόκτηση τίτλου εκτελεστού, που δεν νοείται στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 1018 εδ. β' ΚΠολΔ. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ "έως την κατακύρωση, εκείνος, κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τις απαιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν, καθώς και τα έξοδα. Στην περίπτωση αυτή, ο πλειστηριασμός ματαιώνεται και αίρεται η κατάσχεση". Με την ρύθμιση αυτή παρέχεται στον καθού η εκτέλεση οφειλέτη η δυνατότητα να αποφύγει την ύστατη στιγμή τον πλειστηριασμό της περιουσίας του, εξοφλώντας στο ακέραιο τις απαιτήσεις του επισπεύδοντος, των αναγγελλθέντων δανειστών, καθώς και τα έξοδα που δικαιούνται να απαιτήσει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Για να θεωρηθεί έγκυρη η καταβολή, πρέπει να είναι προσήκουσα και πλήρης.

Εφόσον, όμως, πρόκειται για πλειστηριασμό που επισπεύδεται στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διάταξης του άρθρου 1018 εδ. β' του ΚΠολΔ εκ μέρους του υπερθεματιστή σε προηγθέντα και τελεσιδίκως ακυρωθέντα πλειστηριασμό, και για την ανάληψη από εκείνον του καταβληθέντος και διανεμηθέντος πλειστηριασματος στους δανειστές του καθού, οι απαιτήσεις του υπερθεματιστή υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και οι οποίες πρέπει να εξοφληθούν, ώστε να ματαιωθεί ο πλειστηριασμός σε εφαρ-

μογή της διάταξης του άρθρου 1002 παρ. 2 του ΚΠολΔ, περιλαμβάνουν μόνο το καταβληθέν πλειστηρίασμα του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε, και όχι και τους τόκους υπερημερίας, οι οποίοι, κατά την προαναφερθείσα ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 1018 εδ. β' του ΚΠολΔ, δεν περιλαμβάνονται στις αξιώσεις του υπερθεματιστή για τις οποίες επισπεύδεται από εκείνον ο πλειστηριασμός, ούτε ικανοποιούνται προνομιακά από το νέο πλειστηρίασμα, ώστε να δικαιολογείται και η υποχρέωση της καταβολής των από τον καθού η εκτέλεση για να ματαιωθεί ο νέος πλειστηριασμός εκτός και αν ο υπερθεματιστής αναγγέλθηκε για τόκους υπερημερίας με βάση εκτελεστό τίτλο. Η συνολική αυτή συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 1018 εδ. β' και 1002 παρ. 2 του ΚΠολΔ συνάγεται και από το γράμμα των συναφών διατάξεων των άρθρων 965 παρ. 3, 1004 παρ. 1 εδ. α' και 1005 παρ. 1 και 3 του ΚΠολΔ, στις οποίες η υποχρέωση του υπερθεματιστή αναφέρεται μόνο στην καταβολή του πλειστηριασματος που επιτεύχθηκε κατά τον πλειστηριασμό, χωρίς τόκους, όπου δε ο νόμος απαιτεί και την καταβολή τόκων υπερημερίας, ορίζει τούτο ρητά, όπως επί αναπλειστηριασμού κατά τη διάταξη του άρθρου 965 παρ. 5 τελ. εδ. του ΚΠολΔ, όταν ο αρχικός υπερθεματιστής ζητεί να του κατακυρωθεί το πράγμα, χωρίς στην περίπτωση αυτή να εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 423 του ΑΚ αλλά και η αρχή της συγκρότησης ενιαίου χρέους μεταξύ κεφαλαίου και οφειλομένων τόκων, που δεν ισχύει πάντοτε, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για την εφαρμογή δικονομικού χαρακτήρα διατάξεων, όπως εκείνη του άρθρου 1018 ΚΠολΔ (πρβλ. ΑΠ 1518/2005, 435/2002, 696-7/2003). Το γενικό επομένως, πόρισμα των όσων εκτέθηκαν είναι ότι ο πλειστηριασμός του άρθρου 1018 πρέπει να ματαιώνεται, δυνάμει του άρθρου 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ, όταν καταβληθεί το πλειστηρίασμα, οι απαιτήσεις των δανειστών που αναγγέλθηκαν με εκτελεστό τίτλο, καθώς και τα έξοδα. Καταβολή τόκων υπερημερίας δεν είναι νοητή και άρα δεν μπορεί να απαιτηθεί, εκτός και αν η σχετική απαίτηση αναγγέλθηκε με βάση εκτελεστό τίτλο. Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσαλλόμενη υπ' αριθμ. 1373/2007 απόφαση

του Εφετείου Θεσσαλονίκης έγιναν δεκτά τα ακόλουθα κατά την έρευνα του πρώτου λόγου της έφεσης της αναιρεσείουσας.

"Στην παρούσα κρινόμενη υπόθεση, η ανακόπτουσα εταιρεία με την επωνυμία «...», ισχυρίζεται με την κρινόμενη 186/ΤΜ/21/2003 ανακοπή, ότι ο εκπρόσωπός της..., ενεργώντας πριν την κατακύρωση, την 30ή Οκτωβρίου 2002 και κατά τη διάρκεια του ένδικου πλειστηριασμού, παρέδωσε στον εκπρόσωπο της επισπεύδουσας εταιρείας «...», ενώπιον της υπαλλήλου του πλειστηριασμού, τραπεζιτική επιταγή, εκδόσεως της Τράπεζας..., ισόποση προς το ζητούμενο από αυτήν ποσό κεφαλαίου (736.903,89 ευρώ), καθώς επίσης κατέβαλε σε μετρητά και το χρηματικό ποσό των 7.000 ευρώ, στο οποίο ανήλθαν τα έξοδα της εκτελέσεως, με αποτέλεσμα να εξοφλήσει πλήρως τις απαιτήσεις εκείνης υπέρ της οποίας γινόταν η εκτέλεση και τα έξοδα. Όμως, παρά την πληρωμή ολόκληρου του ποσού της απαιτήσεως, ο εκπρόσωπος της επισπεύδουσας εταιρείας απέκρουσε την καταβολή, διότι τη θεώρησε μη προσήκουσα, για το λόγο ότι η οφειλέτρια δεν κατέβαλε επιπλέον και την πρόσθετη παρεπόμενη απαίτηση νόμιμων τόκων υπερημερίας επί του ιδίου κεφαλαίου, ενώ η υπάλληλος του πλειστηριασμού αρνήθηκε για τον ίδιο λόγο να προβεί στη ματαίωση του πλειστηριασμού. Γι' αυτό, λόγω της προηγηθείσης σύννομης εξοφλήσεως των εξόδων και της απαιτήσεως της εταιρείας «...», υπέρ της οποίας γινόταν η εκτέλεση, ζητεί ν' ακυρωθούν: α) η... έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού και β) η... περίληψη κατακυρωτικής εκθέσεως της συμβολαιογράφου Βέροιας Α. Π., βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της. Ο λόγος αυτός της ανακοπής, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω μείζονα νομική σκέψη, είναι μη νόμιμος και πρέπει ν' απορριφθεί. Τούτο, διότι η ανακόπτουσα, ισχυριζόμενη ότι κατέβαλε ολόκληρο το φερόμενο ως οφειλόμενο χρηματικό ποσό κεφαλαίου του επιστρεφόμενου πλειστηριασμού και των εξόδων, προς το σκοπό να επιτύχει τη ματαίωση του νεότερου πλειστηριασμού και την άρση της κατασχέσεως του ακινήτου της, δεν ισχυρίζεται επιπλέον ότι κατέβαλε και τους νό-

μιμους τόκους υπερημερίας του ιδίου κεφαλαίου για το χρονικό διάστημα από την τελεσίδικη ακύρωση του πρώτου πλειστηριασμού μέχρι την ημερομηνία διενεργείας του ένδικου νέου πλειστηριασμού της 30-10-2002. Εξαιτίας της παραλείψεως αυτής της ανακοπούσης και της αρνήσεως της να καταβάλλει έντοκο το πλειστηριασμού του προηγούμενου πλειστηριασμού, η καταβολή δεν είναι πλήρης, δεδομένου ότι οι τόκοι δεν έχουν κατά κανόνα αυτοτέλεια και συγκροτούν ενιαίο χρέος με το κεφάλαιο. Συνακόλουθα, η καταβολή της οφειλόμενης απαιτήσεως, χωρίς συγχρόνως να καταβληθούν και οι ζητούμενοι από την επισπεύδουσα νόμιμοι τόκοι υπερημερίας που τη συνοδεύουν, δεν είναι πλήρης, δεν είναι έγκυρη και δεν επιφέρει απόσβεση της επισπευδόμενης απαιτήσεως και ματαίωση του πλειστηριασμού, κατά το άρθρο 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ". Το Εφετείο, με το να απορρίψει, με τις ανωτέρω σκέψεις, τον αντίστοιχο πρώτο λόγο της έφεσης της αναιρεσείουσας κατά της ομοίως κρινάσης πρωτόδικης απόφασης, με την οποία είχε επίσης απορριφθεί ο πρώτος λόγος της από 17-1-2003 ανακοπής της αναιρεσείουσας, παραβιάζοντας τις διατάξεις δικονομικού δικαίου των άρθρων 159, 933, 1018 εδ. β' και 1002 παρ. 2 του ΚΠολΔ δεν κήρυξε άκυρο τον προσβληθέντα πλειστηριασμό, κρίνοντας ότι για τη ματαίωσή του ήταν αναγκαία η εκ μέρους της αναιρεσείουσας προσφορά προς την αναιρεσίβλητη και των αξιουμένων από την τελευταία τόκων υπερημερίας επί του καταβληθέντος πλειστηριασμού στο πλαίσιο του προηγηθέντος και ακυρωθέντος τελεσίδικα αρχικού πλειστηριασμού. Επομένως, τα όσα συναφώς υποστηρίζει η αναιρεσείουσα με τον πρώτο λόγο του αναιρετηρίου, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, κατ' εκτίμηση ορθή των εκτιθεμένων στο αναιρετήριο, η πλημμέλεια από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, κρίνονται βάσιμα όπως και ο αντίστοιχος λόγος αναιρέσεως.

II. Επί της εκ του άρθ. 933 του ΚΠολΔ ανακοπής στηριζόμενης σε περισσότερους λόγους οι οποίοι στοχεύουν στην ευδοκίμηση του μοναδικού αιτήματος ακύρωσης της προσβαλλόμενης εκτελεστικής διαδικασίας, και, κατόπιν τούτου

ασκούνται, ως εκ της κοινότητας του σκοπού και του αντικειμένου τους, όχι παράλληλα, αλλά επικουρικά, με την έννοια της ζητούμενης δικονομικά επιτρεπτά, στο πλαίσιο της διάταξης του άρθρου 219 του ΚΠολΔ, έρευνας του επικουρικού λόγου μόνο στην περίπτωση της διάγνωσης της ουσιαστικής αβασιμότητας της αξίωσης που επιδιώκεται με τον προτεινόμενο ως κύριο ακυρωτικό λόγο, η αναίρεση της απορριπτικής απόφασης για τον κύριο ακυρωτικό λόγο, που στηρίξε και το απορριπτικό της πόρισμα, επιφέρει και τη συναίρεση της απορριπτικής επίσης απόφασης που εκδόθηκε για τον επικουρικός ασκηθέντα άλλο ακυρωτικό λόγο, γιατί η έρευνα και απόρριψη του τελευταίου στηρίζεται ουσιαστικά μεν στην ίδια απορριπτική αιτιολογία για τον κυρίως ασκηθέντα λόγο, δικονομικά δε αποκλειστικά στην πλήρωση της αίρεσης της απόρριψης του προταχθέντος ακυρωτικού λόγου, η οποία (πλήρωση) ανατρέπεται αυτοδικαίως και αναδρομικά με την αναίρεση της αντίστοιχης απορριπτικής διάταξης, ώστε πρέπει να επανεξετασθεί στο σύνολό της η ανακοπή κατά τον κύριο και επικουρικός ασκηθέντα λόγο κατά την μετ' αναίρεση ουσιαστική εκδίκαση της υπόθεσης (ΑΠ 580/1987 και 866/1976). Στην προκειμένη περίπτωση, με τον τρίτο λόγο της ένδικης ανακοπής της η αναιρεσείουσα, εκτός άλλων, που δεν αφορούν τον ερευνώμενο δεύτερο αναιρετικό λόγο, επικαλέστηκε επικουρικά, ως λόγο ακυρότητας του επίμαχου πλειστηριασμού, ότι και αν ακόμα το προς ανάληψη πλειστηρίασμα από την αναιρεσίβλητη με τους τόκους του ήταν απαιτητό στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 1018 εδ. β' και 1002 παρ. 2 του ΚΠολΔ, κατά κατάχρηση δικαιώματος αξίωσε τόκους η αναιρεσίβλητη, μη αρκεσθείσα στην προς αυτή έμπρακτη προσφορά από την αναιρεσείουσα του πλειστηριάσματος που είχε καταβάλει στον ακυρωθέντα πλειστηριασμό (251.100.000 δρχ. ή 735.903, 79 ευρώ), δεδομένου ότι το ένδικο ακίνητο ήταν μισθωμένο στο Δημόσιο προς 2.450.000 δρχ. το μήνα και η αναιρεσίβλητη, αφ' ου χρόνου περιήλθε το ακίνητο στην κατοχή της, ως υπερθεματίστριας, και μάλιστα από τον Απρίλιο του 1999 μέχρι τον Ιούνιο του 2000, εισέπραξε μισθώματα ύψους 36.880.903 δρχ., πο-

σό που υπερκάλυπτε τους φερόμενους τόκους από 14-1-2002, που επιδόθηκε η τελεσίδικη απόφαση για την ακύρωση του πρώτου πλειστηριασμού, μέχρι του νέου πλειστηριασμού, και οι τόκοι ανήλθαν συνολικά σε 65.412 ευρώ. Το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε τον τρίτο λόγο της έφεσης της αναιρεσείουσας, κατά της ομοίως κρινάσης πρωτόδικης απόφασης, όσο είχε σχέση με τον πιο πάνω επικουρικός ασκηθέντα λόγο ακύρωσης του ένδικου πλειστηριασμού, με την αιτιολογία ότι "η αναιρεσίβλητη διατηρεί αμείωτο το δικαίωμά της να επισπεύσει τον ένδικο πλειστηριασμό προς είσπραξη του πλειστηριάσματος που κατέβαλε στον προηγούμενο πλειστηριασμό που ακυρώθηκε και των νομίμων τόκων υπερημερίας, έστω και αν η ανακόπτουσα διατηρεί εναντίον της αξίωση για τα εισπραχθέντα μισθώματα, ώστε ο σχετικός ισχυρισμός, ως λόγος ακύρωσης από τη διάταξη του άρθ. 281 του ΑΚ, κρίνεται μη νόμιμος". Εν όψει, όμως, των όσων προαναφέρθηκαν στη μείζονα νομική σκέψη της παρούσας παραγράφου, η αναίρεση, κατά τα προεκτιθέμενα στην πρώτη σκέψη, της προσβαλλομένης, συνεπάγεται και τη συναίρεση της πιο πάνω παρακολουθηματικής απορριπτικής κρίσης και για τον επικουρικός ασκηθέντα λόγο, όσο στηρίζεται αφενός στην παραδοχή από την προσβαλλομένη της υποχρέωσης της αναιρεσείουσας να καταβάλει, για την ματαίωση του νέου πλειστηριασμού, και τους οφειλόμενους τόκους προς τον υπερθεματιστή-επισπεύδοντα του προηγούμενου ακυρωθέντος πλειστηριασμού, αλλά και όσο στηρίζεται στη διαπιστωθείσα από την προσβαλλομένη πλήρωση της αίρεσης υπό την οποία τελούσε δικονομικά η έρευνα του επικουρικός ασκηθέντος λόγου, που μετά την αναίρεση της αντίστοιχης απορριπτικής κρίσης, θεωρείται αναδρομικά μηδέποτε πληρωθείσα.

Μετά τα παραπάνω, πρέπει να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 1373/2007 οριστική απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης κατά τα κεφάλαιά της που απέρριψε τον πρώτο στο σύνολό του, και τον τρίτο (κατά το εις το σκεπτικό μέρος του) λόγους της έφεσης της αναιρεσείουσας, όσο είχαν σχέση με την απόρριψη από το πρωτοβάθ-

μιο Δικαστήριο του πρώτου (στο σύνολό του) και του τρίτου (κατά ένα μέρος κατά τα εις το σκεπτικό) λόγους της από 17-1-2003 ανακοπής της αναιρεσεύουσας, να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, αφού είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ) και να καταδικαστεί η αναιρεσίβλητη στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσεύουσας (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την αριθ. 1373/2007 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης κατά τα εις το σκεπτικό.

Παραπέμπει την υπόθεση κατά το αναιρούμενο μέρος της για περαιτέρω εκδίκαση, στο ίδιο Εφετείο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 95/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Η υποχρέωση συγκληρονόμου για συνεισφορά, η οποία συνεπάγεται, αν ασκηθεί η αντίστοιχη αξίωση, τον περιορισμό ή και μηδενισμό του μεριδίου του στην πραγματική ομάδα της κληρονομιάς, μπορεί να αντιταχθεί εναντίον του όχι μόνο με ένσταση στη δίκη διανομής των κληρονομιαίων, αλλά και στην αγωγή περί κλήρου. Επίσης, μπορεί να γίνει επίκληση της υποχρέωσης συνεισφοράς και με αναγνωριστική αγωγή, με αντικείμενο την αναγνώριση των μεριδίων των συγκληρονόμων στην ομάδα της κληρονομιάς. Τρόπος υπολογισμού κληρονομικής μερίδας. Η παραίτηση του κατιόντος κληρονόμου από το δικαίωμα συνεισφοράς δεν αποτελεί αποποίηση της κληρονομιάς αλλά παραίτηση από το δικαίωμά του για επίκληση της σχετικής αξίωσης για συνεισφορά, μπορεί δε να γίνει και με άτυπη και μη απευθυντέα σε άλλο δήλωση βουλήσεως, είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 40/2008 ΕφΝαυπλίου).

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1871, 1884, 1895, 1897, 1899 και 1900 του ΑΚ, όπως το άρθρο 1895 ΑΚ ίσχυε πριν από το ν. 1329/1983 και έχει εφαρμογή κατ' άρθρο

88 του εν λόγω νόμου εν προκειμένω ενόψει του χρόνου πραγματοποιήσεως της συνεισεκτέας παροχής, σαφώς προκύπτει ότι η υποχρέωση συγκληρονόμου για συνεισφορά, η οποία συνεπάγεται, αν ασκηθεί η αντίστοιχη αξίωση, τον περιορισμό ή και μηδενισμό του μεριδίου του στην πραγματική ομάδα της κληρονομιάς, μπορεί να αντιταχθεί εναντίον του όχι μόνο με ένσταση στη δίκη της διανομής των κληρονομιαίων, αλλά και στην περί κλήρου αγωγή. Επίσης, μπορεί να γίνει επίκληση της υποχρέωσης συνεισφοράς και με αναγνωριστική αγωγή, με αντικείμενο την αναγνώριση των μεριδίων των συγκληρονόμων στην πραγματική ομάδα της κληρονομιάς, όρος αναγκαίος για την επίτευξη της διανομής της κληρονομιάς σύμφωνα με τα άρθρα 1884, 1887 και 1888 παρ. 1 του ΑΚ, ανεξάρτητα του εάν η αναγνώριση γίνεται για τη διανομή των κληρονομιαίων ειδικώς ή ανακύπτει πριν από τη διανομή ως επιβαλλόμενη, χωρίς ειδικό συσχετισμό μαζί της (ΑΠ 1081/1990). Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 1825, 1830, 1831, 1833, 1834, 1835, 1896 και 1899 του ίδιου Κώδικα προκύπτει ότι για την εξεύρεση της πλασματικής ομάδας της κληρονομιάς, όταν επιβάλλεται να λειτουργήσει η διαδικασία της συνεισφοράς και του καταλογισμού, πρώτα αποτιμάται η αξία της πραγματικής ομάδας, δηλαδή του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που ανήκαν στον κληρονομούμενο κατά τον θάνατό του, με την αξία που είχαν κατά το χρόνο τούτο. Στη συνέχεια αφαιρείται η μερίδα του τυχόν επιζώντος συζύγου (1/4). Κατόπιν προστίθενται με την αξία του χρόνου κατά τον οποίο έγιναν οι συνεισεκτέες παροχές, στις οποίες περιλαμβάνεται και η σύσταση προικός κατ' άρθρο 1895 ΑΚ, όπως ίσχυε πριν τροποποιηθεί με το ν. 1329/1983, και έτσι δημιουργείται η πλασματική ομάδα της κληρονομιάς. Το άθροισμα το οποίο προκύπτει από την παραπάνω πρόσθεση διαιρείται με τον αριθμό των κατιόντων κληρονόμων. Στη συνέχεια από το πηλίκο που θα προκύψει από τη διαίρεση αυτή αφαιρείται η αξία της συνεισεκτέας παροχής, την οποία είχε λάβει ο υπόχρεος σε συνεισφορά κατιών, το υπόλοιπο δε, το οποίο θα προκύψει από την αφαίρεση αυτή, αποτελεί τη μερίδα του υπόχρεου σε συνει-

σφορά. Το δικαίωμα του υπόχρεου επί της μερίδας αυτής καθορίζεται αρχικά κατ' ανάγκη σε ποσό χρημάτων και υπολογίζεται μεν επί της, κατά τα ανωτέρω, πλασματικής ομάδας της κληρονομιάς, ασκείται όμως και καλύπτεται από την πραγματική ομάδα της κληρονομιάς αφού αυτή είναι η διανεμητέα μεταξύ των κατιόντων κληρονόμων, κατά ποσοστό ειδικότερα το οποίο εκφράζει τη σχέση της αξίας της μερίδας σε δραχμές προς την αξία των αντικειμένων της πραγματικής ομάδας της κληρονομιάς (ΑΠ 638/2003).

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 156 Α.Κ., η παραίτηση του δικαιούχου επιφέρει απόσβεση του δικαιώματος για ακύρωση. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η δήλωση παραίτησης από δικαίωμα (ρητή ή σιωπηρά) μπορεί να συναχθεί και από δηλώσεις ή πράξεις που γίνονται κυρίως για άλλο σκοπό, ενέχουν όμως συμπερασματικώς και άλλη δικαιοπρακτική βούληση, εκείνη της παραίτησης (ΑΠ 232/2005). Ειδικότερα δε η παραίτηση του κατιόντος συγκληρονόμου από το δικαίωμα της συνεισφοράς δεν αποτελεί αποποίηση της κληρονομιάς υπό την έννοια του άρθρου 1847 ΑΚ ή εκποίηση αυτής ή απαλλοτριωτική δικαιοπραξία των άρθρων 369, 1033, 1121 και 1143 ΑΚ, αλλά αποτελεί παραίτηση από το δικαίωμά του για επίκληση της σχετικής αξίωσης για συνεισφορά, δηλαδή νομικό γεγονός που συνεπάγεται απλώς απώλεια του δικαιώματος αυτού. Μπορεί δε να γίνει η παραίτηση, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, και με άτυπη και μη απευθυντέα σε άλλο δήλωση βούλησεως, είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς, συναγόμενη συμπερασματικώς από πράξεις που δείχνουν βούληση παραίτησεως, ακόμη και στην περίπτωση που περιλαμβάνονται στην κληρονομιά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, η σύμβαση μεταβιβάσεως των οποίων απαιτείται να γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου (πρβλ. ΑΠ 694/1973, ΑΠ 1135/2002, ΑΠ 975/2002,). Άλλωστε, με βάση τον ενδοτικό χαρακτήρα των διατάξεων για τη συνεισφορά, και οι ίδιοι οι συγκληρονόμοι κατιόντες μπορούν με κοινή μεταξύ τους συμφωνία να κανονίσουν τρόπο συνεισφοράς διαφορετικό από τον προβλεπόμενο στο νόμο και γενικότερα να τροποποιήσουν τις

διατάξεις για τη συνεισφορά. Μάλιστα, και ο υπόχρεος συνεισφοράς μπορεί να παραιτηθεί από τη συμμετοχή του στο ενεργητικό της κληρονομιάς με δήλωσή του ότι δεν επιθυμεί να μετέσχει στη διανομή και ότι αρκείται μόνο στην παροχή που έλαβε (ΟΛΑΠ 156/1962, ΑΠ 1128/1997). Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο λόγος αναίρεσης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάχισσα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτιθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τον πραγματικό κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση. Κατά δε το άρθρο 559 αρ.19 του Κ.Πολ.Δ. ιδρύεται λόγος αναίρεσης και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης.

Έλλειψη νόμιμης βάσης, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, υπάρχει όταν από το αιτιολογικό της απόφασης, που συνιστά την ελάχισσα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία σύμφωνα με το νόμο είναι αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση ότι συντρέχουν οι όροι της διάταξης που εφαρμόστηκε ή ότι δε συντρέχουν οι όροι της εφαρμογής της. Ιδρύεται, δηλαδή, ο λόγος αυτός, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν παραβιάστηκε ή όχι ορισμένη ουσιαστική διάταξη νόμου. Αναφέρεται ο

λόγος αυτός σε πλημμέλειες αναγόμενες στη διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος και δεν ιδρύεται όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, αρκεί τούτο να εκτίθεται σαφώς, πλήρως και χωρίς αντιφάσεις. Ως ζητήματα, τέλος, των οποίων η μη αιτιολόγηση ή η αιτιολόγηση κατά τρόπο ανεπαρκή ή αντιφατικό στερεί από την απόφαση τη νόμιμη βάση, νοούνται μόνο οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, που τείνουν δηλαδή στη θεμελίωση ή κατάλυση του δικαιώματος που ασκήθηκε, είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο, όχι όμως και τα πραγματικά ή νομικά επιχειρήματα που συνεχονται με την αξιολόγηση και στάθμιση των αποδείξεων, για τα οποία η έλλειψη ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας δεν ιδρύει λόγο αναίρεσης (ΟΛΑΠ 24/1992). Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του, αναφορικά με την ένδικη αγωγή του ενάγοντος με την οποία ζητούσε να αναγνωρισθεί: α) ότι η δοθείσα προς την εναγόμενη αδελφή του από τον κληρονομούμενο πατέρα τους εν ζωή παροχή (προίκα) είναι συνεισενεκτέα, β) ότι η εναγομένη υποχρεούται να συνεισφέρει στην κληρονομία περιουσία και να ανεχτεί προς υπολογισμό της νόμιμης μοίρας της τη συνεισενεκτέα αυτή παροχή, γ) ότι συνεπεία της προς συνεισφορά υποχρεώσεώς της η εναγομένη δεν δικαιούται να λάβει τίποτα από την πατρική κληρονομία και δ) ότι αυτός δικαιούται να λάβει την πατρική κληρονομία κατά ποσοστό 14/16 εξ αδιαιρέτου, καθώς και την καταλυτική ένσταση της εναγομένης ότι ο ενάγων αδελφός της έχει παραιτηθεί του δικαιώματος διεκδίκησης της συνεισφοράς της προίκας που έλαβε αυτή από τον πατέρα τους, δέχτηκε, κατά την ανέλεγκτη περί πραγμάτων κρίση του, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με το .../6-2-1931 αγοραπωλητήριο συμβόλαιο του τότε συμβολαιογράφου Ναυπλίου Α. Α., που μεταγράφηκε νόμιμα, ο πατέρας των διαδίκων ΑΑ απέκτησε κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, λόγω αγοράς παρά του αληθούς κυρίου..., μία παλαιά διατηρητέα κεραμοσκεπή τριώροφη οικοδομή, ανεγερθείσα

επί οικοπέδου ολικού εμβαδού 107,60 τμ, ευρισκομένη εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου της πόλεως... στο Ο.Τ 108 και επί των δημοτικών οδών... αριθμός 20 και... Η εν λόγω οικοδομή αποτελείται από: α) ισόγειο κατάστημα εμβαδού 99,27 τμ, β) ημιώροφο εμβαδού 22,09 τμ, που χρησιμοποιείται ως αποθήκη, γ) πρώτο υπέρ το ισόγειο όροφο εμβαδού 107,68 τμ και δ) δεύτερο υπέρ το ισόγειο όροφο 94,51 τμ. Ο εν λόγω πατέρας των διαδίκων με το .../30-9-1959 προικοσύμφωνο του τότε συμβολαιογράφου Ναυπλίου Γ. Μ., που μεταγράφηκε νόμιμα, συνέστησε προίκα προς τον μέλλοντα γαμβρό του ΒΒ υπέρ της μελλονύμφου εναγομένης θυγατέρας του, συνισταμένη στο μισό εξ αδιαιρέτου ιδανικού μεριδίου του ως άνω περιγραφέντος ακινήτου και δη μετεβίβασε την επικαρπία και την διοίκησή του προς τον εν λόγω προικολήπτη, την δε ψιλή κυριότητά του στην υπερής η προίκα εναγομένη θυγατέρα του. Φαίνεται όμως ότι ο προικοδότης είχε χρέη προς την.... Τράπεζα από δάνειο που είχε λάβει. Γι' αυτό στο εν λόγω συμβόλαιο τέθηκε ο ακόλουθος όρος: " συννομολογείται δε ότι τα ενοίκια του μαγαζιού και του τρίτου ορόφου θα διατίθενται προς εξόφληση του δανείου της... Τραπεζής μέχρις αποπληρωμής". Ο όρος αυτός, ήταν αντίθετος προς τις διατάξεις του ΑΚ, που καθόριζαν την έννοια του τότε ισχύοντος θεσμού της προίκας και καθόριζαν τα δικαιώματα του προικολήπτου και επομένως ανίσχυρος.

Ειδικότερα, εφόσον ο συστήσας την προίκα και ο προικολήπτης μέλλον γαμβρός του διά του εν λόγω προικοσυμφώνου είχαν συμφωνήσει για το αντικείμενο και την αιτία της προίκας, δεν ήταν ελεύθεροι διά του τεθέντος ως άνω όρου να μετατρέψουν τον προορισμό ή τον σκοπό της προίκας, ούτε την από το νόμο ρυθμιζόμενη διαχείριση και τύχη της προίκας. Παρόλα αυτά η υπέρ ης η προίκα εναγομένη φέρεται ότι τήρησε τον όρο αυτό, καθόσον κατά το χρονικό διάστημα από 19-9-1960 έως 30-9-1966 κατέβαλε συνολικά στην... Τράπεζα προς αποπληρωμή του ληφθέντος από τον προικοδότη δανείου το σημαντικό για την εν λόγω χρονική περίοδο χρηματικό ποσό των 24.917,15 δρχ. Στις 14-12-1967 απεβίωσε χωρίς να αφήσει διαθήκη ο προι-

κοδότης πατέρας των διαδίκων.

Μοναδικούς εγγύτερους συγγενείς κατέλιπε την επιζώσα νόμιμη σύζυγό του..., το γένος... και τα εκ του μετ' αυτής γάμου αποκτηθέντα τέκνα του Χ και Ψ τότε σύζυγο και ήδη χήρα ΒΒ, δηλαδή τον ενάγοντα και την εναγομένη αντίστοιχα. Ο εν λόγω αποβιώσας κατά το χρόνο του θανάτου του είχε μοναδικό περιουσιακό στοιχείο το ιδανικό μερίδιο του $1/2$ ή των $8/16$ εξ αδιαιρέτου του προπεριγραφέντος ακινήτου, που κατά το έτερο $1/2$ εξ αδιαιρέτου είχε δοθεί ως προίκα υπέρ της εναγομένης θυγατέρας του. Η αξία του εν λόγω ιδανικού μεριδίου, που όπως εκτέθηκε αποτελούσε το μοναδικό στοιχείο της κληρονομιάς περιουσίας του αποβιώσαντος, κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς που δεν αμφισβητήθηκαν από την εναγομένη, ανερχόταν κατά τον χρόνο του θανάτου του σε 100.000 δρχ. Η εναγομένη σύμφωνα με τις προμνησθείσες διατάξεις είχε υποχρέωση συνεισφοράς της εν λόγω συνεισενεκτέας παροχής (προίκας) στην κληρονομιά του αποβιώσαντος πατέρα της. Επομένως, η νόμιμη μοίρα του ενάγοντος, που ισούται με το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας, ανέρχεται σε 43.750 δρχ, σύμφωνα με τους ακόλουθους υπολογισμούς: Αξία της πραγματικής κληρονομιάς κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου = 100.000 δρχ. Μείον 12.500 δρχ, που αντιστοιχεί στο εξ αδιαθέτου μερίδιο της επιζώσας συζύγου - 87.500 δρχ + 100.000 η αξία της προς την εναγομένη συνεισενεκτέας και καταλογιστέας παροχής = 175.000 δρχ η αξία της πλασματικής κληρονομιάς κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου. Διά 2 που είναι οι κατιόντες διάδικοι = 87.500 δρχ διά 2 = 43.750 δρχ η αξία της νόμιμης μοίρας. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι το εξ αδιαθέτου κληρονομικό του μερίδιο ανέρχεται σε 18.750 δρχ ($100.000 : 3/16$), προκύπτει ότι ο ενάγων πράγματι προσβάλλεται στη νόμιμη μοίρα του. Παρά το γεγονός αυτό, οι εν λόγω εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του αποβιώσαντος, δηλαδή τα τέκνα και νυν διάδικοι και η επιζώσα σύζυγός του, στις 26-2-1973 προσήλθαν στον Οικονομικό Έφορο..., προκειμένου να καταβάλουν τον αναλογούντα σε καθένα από αυτούς φόρο κληρονομιάς, σύμφωνα με προϋποβληθείσα

σχετική αίτησή τους. Όπως προκύπτει από το 28/1973 έγγραφο του εν λόγω Οικονομικού Εφόρου, οι εν λόγω κληρονόμοι φέρονται να αποδέχονται την υποχρέωση καταβολής φόρου για την επαχθείσα και αποδεχθείσα κληρονομιά του συζύγου και πατέρα τους ΑΑ, που αποτελείτο από το $1/2$ εξ αδιαιρέτου του επίδικου ακινήτου και αντιστοιχούσε στα ακόλουθα εξ αδιαιρέτου κληρονομικά μερίδια: Η επιζώσα σύζυγος στα $2/8$ του $1/2$ ή $2/16$ εξ αδιαιρέτου και καθένα από τα τέκνα του, δηλαδή τους διαδίκους $3/8$ του $1/2$ ή $3/16$. Η ενέργεια αυτή του ενάγοντος, που έλαβε χώρα χωρίς κάποια επιφύλαξη, εκδηλώνει σαφέστατα, αφενός μεν την πεποίθησή του ότι η απαίτησή του στην πατρική κληρονομιά περιορίζεται στο ποσοστό αυτό ($3/16$), αφετέρου δε την πρόθεσή του να παραιτηθεί από οποιαδήποτε αξίωση για συνεισφορά της προίκας προς την εναγομένη αδελφή του παροχής του κληρονομούμενου πατέρα τους, λόγω προσβολής της νομίμου μοίρας του. Η κρίση αυτή ενισχύεται και από τα ακόλουθα στοιχεία: Αμέσως μετά τον γάμο της η εναγομένη εγκαταστάθηκε στην προικώα οικία, από την οποία αναχώρησε ο ενάγων, εγκατασταθείς έκτοτε στην περιοχή των... Μετά δε τον επισυμβάντα στις 14-12-1967 θάνατο του προικοδότη πατέρα της, η εναγομένη συμβιούσε στην προικώα οικία με την μητέρα της την οποία φρόντιζε μέχρι του θανάτου της στις 30-6-2003. Η εναγομένη που ενοικίαζε και εισέπραττε τα μισθώματα των ισογείων καταστημάτων του προικώου ακινήτου απέστειλε κατά καιρούς στον εναγόμενο αδελφό της διάφορα ποσά που αντιστοιχούσαν στο ως άνω εξ αδιαιρέτου κληρονομικό του μερίδιο. Η κρίση αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η εναγομένη είχε μεν υποβάλλει στις 21-3-1997 στην Δ.Ο.Υ... δήλωση στοιχείων του εντύπου Ε-9, στην οποία αναφέρει ότι στο επίδικο ακίνητο έχει κυριότητα σε ποσοστό 60% αντί του αληθούς ποσοστού 68,75 % ή $11/16$, ωστόσο στην όμοια δήλωση που αφορά το οικονομικό έτος 2001 αναφέρει πλήρη κυριότητα σε ποσοστό 68,75 % και ψιλή κυριότητα σε ποσοστό 12,5 % . Και τούτο γιατί, η μητέρα των διαδίκων..., αφού αποδέχθηκε με την .../31-1-2000 πράξη της συμβολαιογράφου Ναυπλίου Α.Τ., που μεταγράφηκε νόμιμα, την

κατά ποσοστό 1/8 ή 2/16 εξ αδιαιρέτου επαχθείσα κληρονομιά του συζύγου της και πατέρα των διαδίκων, ακολούθως με το .../31-1-2000 σύμβολο της ίδιας συμβολαιογράφου, που επίσης μεταγράφηκε, μεταβίβασε στην εναγομένη θυγατέρα της λόγω γονικής παροχής το εν λόγω κληρονομικό της μερίδιο κατά ψιλή κυριότητα. Με την .../24-3-2000 πράξη της συμβολαιογράφου Ναυπλίου Α.Τ., που μεταγράφηκε νόμιμα, η εναγομένη αποδέχθηκε και "επισημως" την κατά ποσοστό 3/16 εξ αδιαιρέτου επαχθείσα κληρονομιά του πατέρα της. Έτσι το ιδανικό της μερίδιο επί του επίδικου ακινήτου διαμορφώθηκε σε 13/16 (8/16 λόγω προίκας + 3/16 λόγω εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής + 2/16 λόγω γονικής παροχής του εξ αδιαθέτου κληρονομικού μεριδίου της μητέρας των διαδίκων). Ο ενάγων 34 περίπου έτη μετά τον θάνατο του πατέρα του, προσήλθε στον συμβολαιογράφο Ναυπλίου Γ. Τ., και με την .../3-5-2001 πράξη του, που μεταγράφηκε νόμιμα αποδέχθηκε και πάλι την κληρονομιά του πατέρα του. Αυτή τη φορά όμως δήλωσε ότι το εξ αδιαιρέτου κληρονομικό του μερίδιο ανέρχεται σε ποσοστό 6/16, ισχυριζόμενος ότι δεν κληρονομεί η συγκληρονόμος-εναγομένη αδελφή του, επειδή η από αυτή ληφθείσα από τον κληρονομηθέντα πατέρα τους παροχή (προίκα) ανερχομένη σε 8/16 επί του κληρονομαίου ακινήτου, που είναι συνεισενεκτέα, είναι μεγαλύτερη της εξ αδιαθέτου μερίδας της. Καταλήγει δε το Εφετείο ότι η όψιμη αυτή μεταστροφή του ενάγοντος είναι χωρίς νόμιμη επιρροή, καθόσον από 30ετίας και πλέον με την προμνησθείσα συμπεριφορά του (καταβολή, σε σύμπραξη με τους λοιπούς εξ αδιαθέτου κληρονόμους, φόρου κληρονομιάς το έτος 1973 μόνο για κληρονομικό μερίδιο 3/16 εξ αδιαιρέτου), είχε ρητώς παραιτηθεί από το δικαίωμά του να διεκδικήσει τη νόμιμη μοίρα του και να αξιώσει την συνεισφορά και τον καταλογισμό της συνεισενεκτέας προς την εναγομένη παροχής, στην κληρονομιά του αποβιώσαντος πατέρα τους. Με βάση τις πραγματικές αυτές παραδοχές το Εφετείο έκρινε μεν ότι η προίκα που έλαβε η εναγομένη είναι συνεισενεκτέα, περαιτέρω όμως έκρινε ότι ο ενάγων είχε ρητώς παραιτηθεί από το δικαίωμά του να διεκδικήσει τη νόμιμη μοίρα

του και να αξιώσει τη συνεισφορά και τον καταλογισμό της συνεισενεκτέας προς την εναγομένη παροχής στην κληρονομιά του αποβιώσαντος πατέρα τους και κατόπιν τούτου δέχτηκε τη σχετική καταλυτική ένσταση της εναγομένης, απέρριψε την ένδικη αγωγή, επικύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση που είχε κρίνει όμοια και απέρριψε την έφεση. Με αυτά που δέχθηκε και έτσι που έκρινε το Εφετείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1831, 1832, 1833, 1834, 1895 και 1899 ΑΚ, ούτε εκείνη του άρθρου 156 ΑΚ που επικαλείται ο αναιρεσείων, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, και δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού διέλαβε σ' αυτή πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες ως προς τα ουσιώδη ζητήματα, ότι η εναγομένη ναι μεν είχε υποχρέωση συνεισφοράς της αναφερομένης συνεισενεκτέας παροχής (προίκας) στην κληρονομιά του αποβιώσαντος πατέρα των διαδίκων, όμως ο ενάγων με τις αναφερόμενες συγκεκριμένες ενέργειές του επί 34 χρόνια εκδήλωσε σαφέστατα αφενός μεν την πεποίθησή του ότι η απαίτησή του στην πατρική περιουσία περιορίζεται στο ποσοστό των 3/16 επί του κληρονομαίου ακινήτου, αφετέρου δε την πρόθεσή του να παραιτηθεί από οποιαδήποτε αξίωση για συνεισφορά της προικώας προς την εναγομένη αδελφή του παροχής του κληρονομούμενου πατέρα τους. Επομένως, ο δεύτερος από τους αριθμούς 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης, που υποστηρίζει τα αντίθετα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Επίσης, και ο πρώτος από τον αριθμό 19 του ίδιου άρθρου λόγος αναίρεσης, με τον οποίο ο αναιρεσείων προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αιτίαση ότι στερείται νόμιμης βάσης, διότι, ενώ αυτός με την αγωγή του ζητούσε να αναγνωρισθεί ότι η πιο πάνω προίκα που έλαβε η αναιρεσίβλητη αδελφή του είναι συνεισενεκτέα και η υποχρέωσή της στη συνεισφορά, για να βρεθεί το ποσοστό της εξ αδιαθέτου μερίδας του, η προσβαλλόμενη αναφέρει για την ύπαρξη και υπολογισμό νόμιμης μοίρας, ενώ πρόκειται για εξ αδιαθέτου μερίδα, είναι απορριπτέος, διότι προβάλλεται αλυσιτελώς, αφού κατά τις πιο πάνω παραδοχές του το Εφετείο έκρινε ακριβώς

ότι η επίμαχη προίκα είναι συνεισενεκτέα και αναγνώρισε την υποχρέωση της εναγομένης για συνεισφορά, απέρριψε όμως την αγωγή, επειδή δέχτηκε ότι ο ενάγων-αναιρεσείων εκδήλωσε σαφέστατα αφενός μεν την πεποίθησή του ότι η απαίτησή του στην πατρική περιουσία περιορίζεται στο ποσοστό των 3/16 επί του κληρονομιαίου ακινήτου, αφετέρου δε την πρόθεσή του να παραιτηθεί από οποιαδήποτε αξίωση για συνεισφορά της προικώας προς την εναγομένη αδελφή του παροχής του κληρονομούμενου πατέρα τους.

Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 106, 335, 338 έως 340 και 346 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δικαστήριο, προκειμένου να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση περί της αλήθειας ή μη των πραγματικών ισχυρισμών των διαδίκων που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του όλα τα αποδεικτικά μέσα (αλλά και μόνον εκείνα) τα οποία νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. β' ΚΠολΔ, αναιρέση επιτρέπεται αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν. Κατά την αληθινή έννοια της διατάξεως αυτής, που προκύπτει και από το συνδυασμό της προς τις διατάξεις των άρθρων 106, 237 εδ. 1 στοιχ. β', 346 και 453 παρ. 1 ΚΠολΔ, η πρώτη από τις οποίες εισάγει το συζητητικό σύστημα στη διαγνωστική δίκη, δηλαδή της ενέργειας του δικαστηρίου κατόπιν πρωτοβουλίας των διαδίκων, ως αποδείξεις που δεν προσκομίσθηκαν, νοούνται και εκείνες των οποίων δεν έγινε σαφής και ορισμένη επίκληση με τις προτάσεις του διαδίκου που τις προσκόμισε. Σαφής και ορισμένη είναι η επίκληση εγγράφου όταν είναι ειδική και από αυτήν προκύπτει η ταυτότητά του. Μπορεί δε η επίκληση αυτή να γίνει είτε με τις προτάσεις της συζήτησης μετά την οποία εκδόθηκε η απόφαση είτε με αναφορά διά των προτάσεων αυτών σε συγκεκριμένο μέρος των προσκομιζομένων προτάσεων προηγούμενης συζήτησης, όπου γίνεται σαφής και ορισμένη επίκληση του εγγράφου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 240 ΚΠολΔ. (ΟΛΑΠ 23/2008). Στην προκείμενη περίπτωση ο αναιρεσείων με τον τρίτο λόγο αναιρέσης προσάπτει στην προ-

σβαλλόμενη απόφαση την από το άρθρο 559 αριθ. 11 περ. β' ΚΠολΔ πλημμέλεια ότι το Εφετείο για να καταλήξει στο αποδεικτικό του πόρισμα έλαβε υπόψη του και τα παρακάτω έγγραφα, τα οποία είχε μεν προσκομίσει η αναιρεσίβλητη, αλλά δεν είχε προβεί σε νόμιμη επίκληση αυτών, διότι στις ενώπιον του Εφετείου προτάσεις της περιορίστηκε στην απλή και μόνο ενσωμάτωση σε φωτοτυπικό αντίγραφο των προτάσεών της, που κατέθεσε ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, χωρίς περαιτέρω ειδική επίκληση των προσκομιζομένων από αυτήν εγγράφων και δη α) οκτώ (8) αποδείξεων πληρωμής της ΕΤΕ για το χρονικό διάστημα 19-9-1960 έως 30-9-1966 συνολικού ποσού 24.917,15 δραχμών προς αποπληρωμή του ληφθέντος από τον πατέρα των διαδίκων δανείου, β) το 28/1973 έγγραφο του οικονομικού εφόρου..., γ) το από 21-3-1997 αντίγραφο δήλωσης στοιχείων εντύπου Ε-9 της Δ.Ο.Υ. ..., δ) την .../31-1-2000 πράξη της συμβολαιογράφου Ναυπλίου Α. Τ., ε) το .../31-1-2000 συμβόλαιο της ίδιας συμβολαιογράφου και στ) την .../24-3-2000 πράξη της ίδιας ως άνω συμβολαιογράφου. Από τις προσκομιζόμενες όμως με ημερομηνία 5-11-2007 προτάσεις της αναιρεσίβλητης της συζήτησης ενώπιον του Εφετείου, μετά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, προκύπτει ότι η τελευταία προέβη σε σαφή και ορισμένη νόμιμη επίκληση των ανωτέρω εγγράφων ακριβώς με τις προτάσεις της συζήτησης αυτής και δεν έγινε απλή και μόνο ενσωμάτωση σε φωτοτυπικό αντίγραφο των προτάσεων ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

Επομένως, ο λόγος αυτός αναιρέσης είναι αβάσιμος. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσης και να καταδικαστεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσίβλητης (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 10-6-2008 αίτηση του Χ για αναιρέση της 40/2008 αποφάσεως του Εφετείου Ναυπλίου.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 96/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Έννοια εμφύτευσης. Ο εμφυτευτής, ως δικαιούχος δικαιώματος επί αλλοτρίου ακινήτου,

δεν ασκεί νομή αλλά οιονεί νομή σ' αυτό και δεν μπορεί να αποκτήσει κυριότητα επί του εμφυτευτικού κτήματος με χρησικτησία. Εξαγορά από τους εμφυτευτές του δικαιώματος της ψιλής κυριότητας εμφυτευτικών κτημάτων.

[...] [Κ]ατά το άρθρ. 58 ΕισΝΑΚ "το εμπράγματο δικαίωμα εμφύτευσης σε ξένο έδαφος, που υπάρχει κατά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, διατηρείται και εξακολουθεί να διέπεται από το έως τώρα δίκαιο ή από τις ειδικές σχετικά μ' αυτό διατάξεις που ισχύουν έως τώρα". Σύμφωνα με τις προϊσχύουσες του Αστικού Κώδικα διατάξεις των νομ. 3 παρ. 7, πανδ. (43.17) του Β.Ρ. δικαίου, εμφύτευση είναι το κληρονομητό και μεταβιβάσιμο εμπράγματο δικαίωμα χρήσεως και καρπώσεως ξένου ακινήτου σε χρόνο που μπορεί να ορισθεί και στο διηνεκές, ώστε να παρέχει στον εμφυτευτή σχεδόν εξουσία ιδιοκτήτου. Έτσι, ο εμφυτευτής έχει τη χρήση και την κάρπωση του πράγματος, αποκτώντας τους καρπούς με μόνο το χωρισμό τους, όπως ο ιδιοκτήτης, και δικαιούται να επιχειρεί μεταβολές και βελτιώσεις σ' αυτό, όπως να μεταβάλει ένα χέρσο ή ασκεπή αγρό σε αμπελώνα ή ελαιώνα. Όμως ο εμφυτευτής, ως δικαιούχος δικαιώματος επί αλλοτρίου ακινήτου, δεν ασκεί νομή αλλά οιονεί νομή σ' αυτό και δεν μπορεί, επομένως, να αποκτήσει κυριότητα επί του εμφυτευτικού κτήματος με χρησικτησία, κατέχει δε το ακίνητο ως αντιπρόσωπος του ψιλού κυρίου-νομέως από τον οποίο απέκτησε το δικαίωμα εμφυτεύσεως εκτός αν εκδηλώσει βούληση για αντιποίηση της νομής και η απόφασή του αυτή περιήλθε σε γνώση του ψιλού κυρίου-νομέα (ΑΠ 1193/1974).

Εξάλλου κατά το άρθρο 60 ΕισΝΑΚ, αν στην περίπτωση του παραπάνω άρθρου δεν παρέχεται ή δεν παρέχεται πια από ειδικούς νόμους στον κύριο του εδάφους ή στο δικαιούχο του εμπράγματος δικαιώματος στο έδαφος δικαίωμα εξαγοράς, καθένα από τα δύο μέρη έχει δικαίωμα, από την εισαγωγή του ΑΚ, να ζητήσει την εξαγορά των δικαιωμάτων του άλλου, πληρώνοντας την αξία τους κατά το χρόνο της εξαγοράς, η οποία χαρακτηρίζεται ως δημόσια ανάγκη. Μετά την εισαγωγή του ΑΚ, κατ' εφαρμογή

του άρθρου 104 παρ. 6 του Συντάγματος του 1952, εκδόθηκε το ν.δ. 3096/1954 "περί διαλύσεως υφισταμένων εισέτι εργοληψιών και εξαγοράς της ψιλής κυριότητας εμφυτευτικών κτημάτων και άλλων τινών διατάξεων", το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 117 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος του 1975. Ο νόμος αυτός ορίζει, ότι επιτρέπεται η εξαγορά από τους εμφυτευτές του δικαιώματος της ψιλής κυριότητας εμφυτευτικών κτημάτων, σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας και αν βρίσκονται, φυτευμένων ή όχι (άρθρ. 7 παρ. 1) και ότι το δικαίωμα εξαγοράς ασκεί αυτός που έχει επί του κτήματος εμπράγματο κατά το προϊσχύσαν δίκαιο δικαίωμα διηνεκούς εμφύτευσης (άρθρ. 18 παρ. 1). Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι με αυτές καθιερώνεται δικαίωμα προτίμησης του εμφυτευτή, δοθέντος ότι το δικαίωμα εξαγοράς της ψιλής κυριότητας είναι επικρατέστερο του δικαιώματος που παρέχεται από τις διατάξεις του άρθρου 60 του ΕισΝΑΚ. Τρόπος συστάσεως της εμφυτεύσεως είναι η σύμβαση με συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγραφή, η διάταξη τελευταίας βουλήσεως και η δικαστική απόφαση. Στην περίπτωση κληρονομικής διαδοχής τα πρόσωπα των εξ αδιαθέτου κληρονόμων του εμφυτευτή προσδιορίζονται από το δίκαιο που ισχύει κατά το χρόνο του θανάτου του. (ΑΠ 1193/1974). [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 98/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ακίνητα. Πράγματα κοινόχρηστα ή εκτός συναλλαγής. Ειδικότερα οι πλατείες και οι οδοί. Τρόπος κτήσης ιδιότητας κοινόχρηστου πράγματος. Καθεστώς κοινοχρησίας, σύμφωνα με το β.ρ. δίκαιο. Περιεχόμενο αγωγής και σχετικής απόφασης. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί αρκέσθηκε σε στοιχεία λιγότερα από αυτά που απαιτεί το προγενέστερο δίκαιο για τον χαρακτηρισμό ενός πράγματος ως κοινοχρήστου. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 26/2007 απόφαση ΠΠρΧαλκίδος).

[...] [Α]πό το συνδυασμό των διατάξεων των αρ-

θρων 369, 966, 967, 968, 972, 1033 και 1192 αριθ. 1 ΑΚ, οι οποίες εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 51 ΕισΝ ΑΚ, προκειμένου να κριθεί μετά την εισαγωγή του ΑΚ, η ιδιότητα ενός πράγματος ως εκτός συναλλαγής ή κοινοχρήστου, προκύπτει, ότι μεταξύ των κοινόχρηστων πραγμάτων περιλαμβάνονται οι πλατείες και οι οδοί αδιακρίτως.

Τα κοινής χρήσης πράγματα λαμβάνουν τον προορισμό τους αυτό από το νόμο ή τη βούληση του ιδιοκτήτη τους (όπως με διαθήκη ή δωρεά), που μπορεί να εκδηλωθεί και με παραίτηση από την κυριότητα του πράγματος για να καταστεί αυτό κοινόχρηστο τηρουμένων πάντοτε των νόμιμων προϋποθέσεων. Κατά το προϊσχύσαν του ΑΚ βυζαντινορρωμαϊκό δίκαιο (ν. 3 Πανδ. 43, 7, ν. 2 παρ. 8, Πανδ. 39.3, ν. 28 Πανδ. 22, 3) αναγνωριζόταν ως τρόπος κτήσης της ιδιότητας πράγματος ως κοινοχρήστου η αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα στη χρήση του πράγματος από τους δημότες Κοινότητας ή Δήμου (vetustas), με την οποία κυρούσαν ως νόμιμη η πραγματική κατάσταση που υπήρχε πριν από τόσο χρόνο ώστε η ζώσα γενεά να τη γνώρισε ως έχει και να μη διέσωσε παράδοση από την παρελθούσα γενεά για την ύπαρξη άλλης διαφορετικής κατάστασης. Η αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα δεν υιοθετήθηκε από τον ΑΚ, διατηρείται, όμως, σύμφωνα με το άρθρο 51 ΕισΝ ΑΚ, η δύναμη αυτής ιδιότητας που απέκτησε το πράγμα ως κοινής χρήσης, εφόσον πριν από την εισαγωγή του ΑΚ (23-2-1946) δύο συνεχόμενες γενεές ανθρώπων επί συνολικό διάστημα τουλάχιστον ογδόντα (80) ετών δεν γνώρισαν διαφορετική κατάσταση του πράγματος από την κοινοχρησία. Εκείνος που ισχυρίζεται ότι κάποιο ακίνητο ή οδός είναι κοινόχρηστος χώρος, πρέπει, για το ορισμένο του ισχυρισμού του, να καθορίσει το νόμιμο τρόπο με τον οποίο αποκτήθηκε η ιδιότητα της κοινοχρησίας.

Προκειμένου, επομένως, να γίνει δεκτή ως και κατ' ουσίαν βάσιμη αγωγή, η οποία θεμελιώνεται στην ιδιότητα του πράγματος ως κοινοχρήστου, πρέπει να καθορίζονται στην απόφαση όλα τα πραγματικά περιστατικά που είναι απαραίτητα κατά νόμο, δηλαδή, κατά τις διατάξεις του προϊσχύσαντος του ΑΚ ΒΡΔ, που προπαρα-

τέθηκαν, για την εφαρμογή του θεσμού της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας. Έτσι, δεν αρκεί η αναφορά στην απόφαση της ιδιότητας του πράγματος ως κοινοχρήστου και της κτήσης της εν λόγω ιδιότητας με την κοινή χρήση του πράγματος από δύο κατά συνέχεια γενεές (αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα), αλλά απαιτείται, επίσης, να αναφέρεται σ' αυτή, ότι η αρχαιότητα στην κοινή χρήση είχε συμπληρωθεί κατά το χρόνο εισαγωγής του ΑΚ (23-2-1946). Διαφορετικά η απόφαση αρκείται σε στοιχεία λιγότερα από εκείνα που απαιτούν οι διατάξεις του ΒΡΔ, που προμνημονεύθηκαν, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 51 ΕισΝ Α.Κ. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 112/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Αποδοχή κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής. Απώλεια του ευεργετήματος λόγω δολίας συντάξεως ανακριβούς απογραφής. Η απώλεια χωρεί αυτοδικαίως αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου και ο κληρονόμος έκτοτε γίνεται απλός κληρονόμος, ευθυνόμενος και με την ατομική του περιουσία. Κάθε δανειστής της κληρονομίας έχει έννομο συμφέρον να εγείρει κατά του κληρονόμου αναγνωριστική αγωγή για να θεβαιωθεί η απώλεια του ευεργετήματος. Περιεχόμενο σχετικής αγωγής. Αναιρεί την υπ' αριθμ. 5712/2008 ΕφετΑθ.

Ι. Σύμφωνα με το άρθρο 1914 ΑΚ, "από τη δημοσίευση της απόφασης που διατάσσει την εκκαθάριση, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της κληρονομίας αποχωρίζονται αυτοδικαίως από την περιουσία του κληρονόμου και αποτελούν χωριστή ομάδα που διοικείται από τον εκκαθαριστή". Εξάλλου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1922 ΑΚ "με την απόφαση που διατάζει την εκκαθάριση της κληρονομίας δεν περιορίζεται η ευθύνη του κληρονόμου για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας, εφ' όσον δεν είναι κληρονόμος με το ευεργέτημα της απογραφής".

Τέλος σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1911 ΑΚ ο κληρονόμος χάνει το ευεργέτημα της

απογραφής 1. ... 2. "αν δολίως έκανε ανακριβή απογραφή". Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η κατά τα ανωτέρω απώλεια του ευεργετήματος της απογραφής χωρεί αυτοδικαίως αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου και ο κληρονόμος έκτοτε γίνεται απλός κληρονόμος, ευθυνόμενος και με την ατομική του περιουσία. Κάθε δανειστής της κληρονομιάς έχει έννομο συμφέρον να εγείρει κατά του κληρονόμου αναγνωριστική αγωγή (άρθρο 70 ΚΠολΔ) για να βεβαιωθεί η απώλεια του ευεργετήματος, χωρίς να είναι αναγκαίο να διαθέτει και εκτελεστό τίτλο. Εφ' όσον η κληρονομία έχει τεθεί υπό δικαστική εκκαθάριση η παθητική νομιμοποίηση του κληρονόμου κατά την άσκηση της ως άνω αναγνωριστικής αγωγής διατηρείται, αφού ο δανειστής της κληρονομιάς επιτίθεται εναντίον του κληρονόμου, επιδιώκοντας την ικανοποίησή του από την ατομική περιουσία του κληρονόμου. [...]

II. [H] νομική αοριστία της αγωγής, στηρίζεται λόγο αναίρεσης για παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου (άρθρο 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ), συντρέχει δε αν το δικαστήριο για τη θεμελίωση της αγωγής στο συγκεκριμένο κανόνα ουσιαστικού δικαίου αρκέστηκε σε στοιχεία λιγότερα ή αξιώσε περισσότερα από εκείνα που ο κανόνας αυτός απαιτεί για τη γένεση του οικείου δικαιώματος, κρίνοντας αντιστοίχως νόμιμη ή μη στηριζόμενη στο νόμο την αγωγή. Αντίθετα η ποσοτική ή ποιοτική αοριστία της αγωγής, η οποία υπάρχει, όταν δεν εκτίθενται στην αγωγή όλα τα στοιχεία, που απαιτούνται κατά νόμο για τη στήριξη του αιτήματος της αγωγής, τα πραγματικά, δηλαδή, περιστατικά που απαρτίζουν την ιστορική βάση της αγωγής και προσδιορίζουν το αντικείμενο της δίκης, δημιουργεί λόγους αναίρεσης από το άρθρο 559 αριθ. 8 και 14 του ΚΠολΔ. Ο από το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ λόγος ιδρύεται αν το δικαστήριο έκρινε ορισμένη και νόμιμη την αγωγή, λαμβάνοντας υπόψη αναγκαία για τη θεμελίωσή της και την περιγραφή του αντικειμένου της δίκης γεγονότα, που δεν εκτίθενται σε αυτή ή εάν απέρριψε, ως αόριστη ή μη νόμιμη την αγωγή, παραγνωρίζοντας εκτιθέμενα για τη θεμελίωσή της και την περιγραφή του αντικειμένου της δίκης γεγονότα, που με επάρκεια εκτίθενται σε αυτήν, ενώ ο από το αρ-

θρο 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ λόγος αναίρεσης ιδρύεται αν το δικαστήριο, παρά την μη επαρκή έκθεση σε αυτήν των στοιχείων που είναι αναγκαία για τη στήριξη του αιτήματος της αγωγής, την έκρινε ορισμένη, θεωρώντας ότι αυτά εκτίθενται με επάρκεια ή αν παρά την επαρκή έκθεση των στοιχείων αυτών την απέρριψε ως αόριστη. Εξάλλου, όπως προκύπτει από το άρθρο 216 παρ. 1 του ΚΠολΔ, για να είναι ορισμένη η αγωγή, πρέπει να περιέχει, εκτός των άλλων αναγκαίων στοιχείων, και σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου. Προκειμένου για αγωγή αναγνωριστική της απώλειας του ευεργετήματος της απογραφής λόγω δολίας συντάξεως ανακριβούς απογραφής η αγωγή πρέπει να περιέχει κατ' άρθρο 1911 αρ. 2 ΑΚ, ότι η συνταχθείσα απογραφή είναι ανακριβής μη ανταποκρινόμενη στην αληθινή κατάσταση του ενεργητικού και του παθητικού της κληρονομιάς και ότι αυτή έγινε δολίως δηλαδή με πρόθεση να αποκρυβούν στοιχεία της κληρονομιάς, μεταξύ των οποίων περιέχονται και τα εικονικώς μεταβιβασθέντα από τον κληρονομούμενο. [...]

III. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1911 ΑΚ, ο κληρονόμος χάνει το ευεργέτημα της απογραφής 1. ... 2. αν δολίως έκανε ανακριβή απογραφή. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η κατά τα ανωτέρω απώλεια του ευεργετήματος της απογραφής χωρεί αυτοδικαίως αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου και ο κληρονόμος έκτοτε γίνεται απλός κληρονόμος, ευθυνόμενος και με την ατομική του περιουσία. Κάθε δανειστής της κληρονομιάς έχει έννομο συμφέρον να εγείρει κατά του κληρονόμου αναγνωριστική αγωγή (άρθρο 70 ΚΠολΔ) για να βεβαιωθεί η απώλεια του ευεργετήματος. Η έννοια του δόλου, όπως γίνεται δεκτή στο πεδίο του αστικού δικαίου, συμπίπτει με εκείνη του άρθρου 27 παρ. 1 ΠΚ, που ορίζει ότι με δόλο (πρόθεση) πράττει όποιος θέλει την παραγωγή των περιστατικών, που κατά νόμο απαρτίζουν την έννοια κάποιας αξιόποινης πράξης.

Επίσης όποιος γνωρίζει ότι από την πράξη του ενδέχεται να παραχθούν αυτά τα περιστατικά και τα αποδέχεται (Ολ. ΑΠ 8/2005). Η έννοια

του δόλου είναι νομική και επομένως η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς τη συνδρομή ή όχι του στοιχείου του δόλου κατά τη σύνταξη ανακριβούς απογραφής, υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, ως προς το αν τα περιστατικά, που το δικαστήριο της ουσίας δέχεται ανελέγκτως ως αποδειχθέντα, συγκροτούν ή όχι την έννοια του δόλου (Ολ. ΑΠ 15/2006). [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 820/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Ειδική εκκαθάριση επιχείρησης κατ' άρθρ. 46α του Ν. 1892/1990. Η ειδική εκκαθάριση έχει τη νομική φύση του δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού, η δε προσβολή αυτού και των επί μέρους πράξεων, μπορεί να γίνει, όπως και στην ατομική εκτέλεση, μόνο με την ανακοπή του άρθρ. 933 ΚΠολΔ. Τέτοια ανακοπή, κατά της εγκυρότητας της διαδικασίας του επισπευδόμενου και διενεργουμένου εκ μέρους του εκκαθαριστή πλειοδοτικού διαγωνισμού νομιμοποιείται να ασκήσει στο όνομά της ο μέχρι την υπαγωγή στην ανωτέρω ειδική εκκαθάριση φορέας της οφειλέτριας επιχείρησης ή και ο δανειστής της, όταν προβάλλει κάποιο ιδιαίτερο έννομο συμφέρον. Δεν νομιμοποιείται στην άσκηση της ανακοπής αυτής ο εκκαθαριστής. Αναίρει την υπ' αριθ. 372/2003 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου και παραπέμπει.

[...] Στο άρθρο 46α § 1 του Ν. 1892/1990 "Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις", που προστέθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 2000/1991, προβλέπεται η θέση σε ειδική εκκαθάριση της επιχείρησης η οποία έχει αναστείλει ή διακόψει τη λειτουργία της για οικονομικούς λόγους ή είναι σε κατάσταση παύσης πληρωμών ή έχει πτωχεύσει ή τεθεί υπό τη διοίκηση και διαχείριση των πιστωτών ή υπό προσωρινή διαχείριση ή υπό εκκαθάριση οποιασδήποτε μορφής ή παρουσιάζει έκδηλη οικονομική αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών της. Η θέση σε ειδική εκκαθάριση των επιχειρήσεων αυτών διατάσσεται με απόφαση του εφετείου της έδρας της επιχείρησης, μετά από αίτηση πιστω-

τών που εκπροσωπούν το 51% τουλάχιστον του συνόλου των κατά της επιχείρησης απαιτήσεων. Εκκαθαριστής διορίζεται υποχρεωτικώς τράπεζα, που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή θυγατρική επιχείρηση τέτοιας τράπεζας που υποχρεούνται να υποδείξουν οι αιτούντες πιστωτές, συνυποβάλλοντες στο εφετείο δήλωσή της ότι αποδέχεται την υπόδειξή της ως εκκαθαριστή. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι, μετά τη δημοσίευση της απόφασης του εφετείου, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να προβεί στη λεπτομερή καταγραφή και την εν συνεχεία πώληση, με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, όλου του ενεργητικού της επιχείρησης ως συνόλου, είτε η επιχείρηση βρίσκεται σε λειτουργία είτε όχι. Στην παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου, ορίζεται, σχετικά με τη διαδικασία μεταβίβασης του ενεργητικού, ότι ο εκκαθαριστής συνάπτει με τον πλειοδότη, ενώπιον του επί του πλειοδοτικού διαγωνισμού συμβολαιογράφου, τη σύμβαση μεταβίβασης του ενεργητικού της επιχείρησης, βάσει των όρων της προσφοράς και των τυχόν άλλων επί τα βελτίω όρων, που υποδείχθηκαν από τους παραπάνω πιστωτές. Η σύμβαση αυτή επέχει θέση τελεσιδικής κατακύρωσης του άρθρου 1003 επ. ΚΠολΔ. Η παράγραφος 8 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι το συνολικό ποσό, το οποίο πρέπει να καταβάλει σύμφωνα με τη σύμβαση στον εκκαθαριστή ο πλειοδότης, επέχει θέση πλειστηριάσματος του άρθρου 1004 επ. ΚΠολΔ. Μετά την καταβολή του συμφωνηθέντος πλειστηριάσματος ή του συμφωνηθέντος ως αμέσως καταβλητέου ποσού και εφόσον τηρήθηκαν στην τελευταία περίπτωση οι συμφωνηθέντες όροι εξασφάλισης πληρωμής του υπολοίπου, ο εκκαθαριστής συντάσσει αμελλητί, ενώπιον του επί του πλειοδοτικού διαγωνισμού συμβολαιογράφου, αντιστοίχως, είτε πράξη εξόφλησης, είτε πράξη πιστοποίησης εκπλήρωσης των παραπάνω υποχρεώσεων του πλειοδότη. Η πράξη αυτή, στην οποία προσαρτάται η σύμβαση μεταβίβασης, επέχει θέση περιλήψης έκθεσης κατακύρωσης του άρθρου 1005 ΚΠολΔ και εφαρμόζονται επ' αυτής αναλόγως όσα ισχύουν επί της τελευταίας. Εξ άλλου, η διάταξη του άρθρου 9 παρ. 3 του Ν. 2244/1994 ορίζει ότι η κατά το άρθρο 46α παρ. 8 του ν.1892/1990 πράξη πιστο-

ποίησης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αγοραστή επέχει, κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής, θέση περιλήψης κατακυρωτικής έκθεσης του άρθρου 1005 του ΚΠολΔ και έχει ως άμεση έννομη συνέπεια, μετά τη μεταγραφή της και το σχετικό αίτημα προς τον υποθηκοφύλακα, την εξάλειψη και διαγραφή των υφισταμένων υπέρ τρίτων βαρών που έχουν εγγραφεί πριν από τη θέση των επιχειρήσεων σε ειδική εκκαθάριση. Τέλος, στην παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου 46α του Ν. 1892/1990 ορίζεται ότι, από της καταβολής όλου του πλειστηριάσματος, επέρχονται όλες οι έννομες συνέπειες της καταβολής όλου του πλειστηριάσματος από τον υπερθεματιστή, που ορίζονται στο άρθρο 1005 ΚΠολΔ. Επί της μεταβίβασης του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης του παρόντος άρθρου δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 479 ΑΚ. Από το σύνολο των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 46α του Ν. 1892/1990 προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος από αυτές δημόσιος πλειοδοτικός διαγωνισμός, με τον οποίο γίνεται η πώληση της επιχείρησης που έχει τεθεί στη ρυθμιζόμενη από το ίδιο άρθρο ειδική εκκαθάριση, δεν αποτελεί περίπτωση σύμβασης πώλησης του αστικού δικαίου που καταρτίζεται απλώς με βάση ορισμένες προϋποθέσεις που τάσσονται στο νόμο και με την επιτήρηση της δημόσιας αρχής, αλλά έχει το χαρακτήρα δημόσιου πλειστηριασμού και μάλιστα αναγκαστικού, αφού αποβλέπει, όπως και ο αναγκαστικός πλειστηριασμός, στην εκποίηση της περιουσίας του οφειλέτη για την ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων των αναγγελλόμενων προς τούτο πιστωτών του, με μια συλλογική διαδικασία, η οποία είναι συντομότερη από εκείνη που προβλέπεται στον ΚΠολΔ.

Τούτο σαφώς συνάγεται από τους προπαρατεθέντες ορισμούς του νόμου αυτού, όπου ορίζεται ρητά ότι το "τίμημα" εξομοιώνεται με το "πλειστηρίασμα" του αναγκαστικού πλειστηριασμού, η "πράξη εξόφλησής του" ή, κατά περίπτωση, η "πράξη πιστοποίησης εκπλήρωσης των αναληφθεισών υποχρεώσεων" με την περιλήψη κατακυρωτικής έκθεσης, η "σύμβαση μεταβίβασης" με την έκθεση κατακύρωσης του αναγκαστικού πλειστηριασμού και ο "αποκτών πλειοδότης" με υπερθεματιστή που έχει τα δικαιώματα

και τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 1005 ΚΠολΔ, με απόσβεση έτσι και των εμπράγματων βαρών που έχουν εγγραφεί στα περιουσιακά αντικείμενα της αποκτώμενης από αυτόν επιχείρησης, όπως συμβαίνει και στο δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό. Σύμφωνα με τα αμέσως προεκτεθέντα, που προσδίδουν στην ανωτέρω ειδική εκκαθάριση τη νομική φύση του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού, η προσβολή τούτου και των επί μέρους πράξεων, μπορεί να γίνει, όπως και στην ατομική εκτέλεση, μόνο με την ανακοπή ("αντιρρήσεις") του άρθρου 933 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 10/2006). Τέτοια ανακοπή, κατά της εγκυρότητας της διαδικασίας του επισπευδόμενου και διενεργούμενου εκ μέρους του εκκαθαριστή πλειοδοτικού διαγωνισμού νομιμοποιείται να ασκήσει στο όνομά της ο μέχρι την υπαγωγή στην ανωτέρω ειδική εκκαθάριση φορέας της οφειλέτριας επιχείρησης ή και ο δανειστής της, όταν προβάλλει κάποιο ιδιαίτερο έννομο συμφέρον. Αντίθετα δεν νομιμοποιείται στην άσκηση της ανακοπής αυτής ο εκκαθαριστής, αφού δεν νοείται να λαμβάνει, πέρα από την θέση του επισπεύδοντος τον πλειοδοτικό διαγωνισμό, παράλληλα και εκείνη του καθ' ου, στρεφόμενος έτσι κατά του εαυτού του και των διαδικαστικών πράξεων που ο ίδιος προκάλεσε. Εξάλου κατά τη διάταξη του αρ. 9 παρ. 3 του ν. 1386/1983, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ. 48 του ν. 1882/1990, με τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου, που ορίζεται εκκαθαριστής, παύει αυτόματα η εξουσία των οργάνων διοίκησης της εταιρείας ή η τυχόν προσωρινή διοίκηση του Ο.Α.Ε., αναστέλλεται η περαιτέρω πτωχευτική διαδικασία, απαγορεύεται η αναγκαστική εκτέλεση και η λήψη προσωρινών, συντηρητικών ή προφυλακτικών μέτρων και αναστέλλονται οι τυχόν εκκρεμείς σχετικές διαδικασίες. Η διοίκηση, διαχείριση και εκπροσώπηση της επιχείρησης ανήκει στον εκκαθαριστή. Κατά τις περιπτώσεις που δικαστικές ή εξώδικες ενέργειες του εκκαθαριστή στρέφονται κατά της εταιρείας ως οφειλέτη η εκπροσώπηση της τελευταίας γίνεται από το διοικητικό συμβούλιο που είχε νόμιμα εκλεγεί πριν από την τυχόν πτώχευση ή την υπαγωγή της στην προσωρινή διοίκηση του..., ή την υπαγωγή της στις διατάξεις της παρ. 3 του αρ-

θρου 7 του νόμου αυτού, κατά περίπτωση. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι με τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου, με την οποία ανώνυμη εταιρεία τίθεται υπό ειδική εκκαθάριση και διορίζεται εκκαθαριστής, παύει αυτόματα η εξουσία των οργάνων της διοίκησης της εταιρείας, η δε διοίκηση, διαχείριση και εκπροσώπηση της περιέρχεται στον εκκαθαριστή. Εξαίρεση αυτού του κανόνα υπάρχει στην περίπτωση συγκρούσεως των συμφερόντων μεταξύ του εκκαθαριστή και της εταιρείας που τελεί υπό ειδική εκκαθάριση, η οποία υπάρχει όταν ο εκκαθαριστής στρέφεται με δικαστικές ή εξώδικες ενέργειές του κατά της εταιρείας ως οφειλέτη, οπότε η εκπροσώπηση της τελευταίας γίνεται από το διοικητικό συμβούλιο που είχε νόμιμα εκλεγεί πριν από την υπαγωγή της υπό ειδική εκκαθάριση, η θητεία του οποίου παρατείνεται για το σκοπό αυτό μέχρι τη λήξη της εκκαθάρισης. Για τον ίδιο λόγο (της σύγκρουσης των συμφερόντων) πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εκπροσώπηση της οφειλέτριας εταιρείας, στην περίπτωση ασκήσεως από αυτήν της πιο πάνω ανακοπής κατά του επισπευδόμενου από την ειδική εκκαθαρίστρια πλειοδοτικού διαγωνισμού των περιουσιακών της στοιχείων, γίνεται από το διοικητικό της συμβούλιο που είχε νόμιμα εκλεγεί πριν από την υπαγωγή της στην ειδική εκκαθάριση. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 821/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Κτηματολογικός Κανονισμός Δωδεκανήσου. Από την παράλληλη εφαρμογή στη Δωδεκάνησο των διατάξεων του ΑΚ αφενός και των περί κτηματολογίου διατάξεων αφετέρου, δημιουργήθηκε σχέση μεταξύ κοινού δικαίου προς τοπικό δίκαιο, κατά γενική δε ερμηνευτική αρχή, σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ αυτών, υπερισχύει το τοπικό δίκαιο, εκτός εάν οι υπό εφαρμογή διατάξεις του κοινού δικαίου είναι απόλυτες ή αποκλειστικές, εκφράζουν δηλαδή αρχές που υπαγορεύθηκαν από το γενικότερο σκοπό ή συμφέρον, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται ενιαία σε ολόκληρη τη χώρα. Απαγορεύεται η παραγραφή κάθε δικαιώματος, νομικής φύσης μουλκ, σε ακίνητα ιδιοκτησία του

Δημοσίου. Με τις διατάξεις του άρθρ. 4 §§ 1 και 2 του ν. 3127/2003, που αποτελεί κοινό δίκαιο, ισχύουν για όλη την επικράτεια, και συνακόλουθα για τη Δωδεκάνησο, εισάγεται εξαίρεση από τις διατάξεις του άρθρ. 4 §§ 1 και 2 του α.ν. 1539/1938, που ρυθμίζουν το απαράγραπτο των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των ακινήτων κτημάτων και έτσι, ιδιώτης, μπορεί να αποκτήσει με χρησικτησία την κυριότητα ακινήτου ανήκοντος στο Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού. Αναιρεί την υπ' αριθμ. 200/2007 απόφαση του Εφετείου Δωδεκανήσου και παραπέμπει.

Με τη διάταξη μεν του άρθρου 2 του ν. 510 της 29/30 Δεκεμβρίου 1947 εισήχθησαν στη Δωδεκάνησο ο ΑΚ, ο Εισαγωγικός Νόμος ΑΚ και το ν.δ. της 7-10 Μαΐου 1946 "περί αποκαταστάσεως του ΑΚ και του Εισαγωγικού αυτού νόμου", με τη διάταξη δε του άρθρου 8 § 2 του ίδιου πιο πάνω νόμου ορίστηκε, ότι "αι περί κτηματολογίου ισχύουσαι εν Δωδεκανήσω διατάξεις διατηρούνται εν ισχύι". Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις προκύπτει, ότι προβλέφθηκε, με την εισαγωγή μεν στη Δωδεκάνησο από τις 30-12-1947 η ενότητα του Αστικού Δικαίου μεταξύ της Δωδεκανήσου και της λοιπής Ελλάδος, με την παράλληλη δε διατήρηση σε ισχύ στη Δωδεκάνησο των διατάξεων περί κτηματολογίου η διαφύλαξη των βασικών πλεονεκτημάτων του Κτηματολογικού Κανονισμού, που θεσπίστηκε με το 132/1929 Κυβερνητικό Διάταγμα και ίσχυσε στη Ρόδο, στην Κω και σε τμήμα της Λέρου από την 1-9-1929, δηλαδή των αρχών της νομιμότητας, που καθιερώθηκαν με τα άρθρα 41, 53 και 61 του κτηματολογικού βιβλίου και που συνιστούν τις βασικές αρχές του συστήματος αυτού από εκείνο της μεταγραφής του ΑΚ. Από την παράλληλη αυτή εφαρμογή στη Δωδεκάνησο των διατάξεων του ΑΚ αφενός και των περί κτηματολογίου διατάξεων αφετέρου, δημιουργήθηκε σχέση μεταξύ κοινού δικαίου προς τοπικό δίκαιο, κατά γενική δε ερμηνευτική αρχή, την οποία όχι μόνο δεν απέκλεισε, αλλά έμμεσα καθιέρωσε ο ν. 510/1947 στη διάταξη του άρθρου 8 § 3, σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ αυτών, υπερισχύει

το τυπικό δίκαιο, εκτός εάν οι υπό εφαρμογή διατάξεις του κοινού δικαίου είναι απόλυτες ή αποκλειστικές, εκφράζουν δηλαδή, αρχές που υπαγορεύτηκαν από το γενικότερο σκοπό ή συμφέρον, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται ενιαία σε ολόκληρη τη χώρα (Ολομ. ΑΠ 129/1984). Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 4 του πιο πάνω Κτηματολογικού Κανονισμού διατηρείται καταρχήν η διάκριση των γαιών σε κατηγορίες α) δημόσιων γαιών (μιρί, αρζί μιρί, μετρουκέ, μεβάτ), β) ελεύθερης ιδιοκτησίας (μουλκ) και γ) βακουφίων, όπως είχε κατά το προϊσχύσαν στη Δωδεκάνησο Οθωμανικό Δίκαιο, σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 63 εδάφιο τελευταίο του ίδιου Κτηματολογικού Κανονισμού, δεν είναι ποτέ παραδεκτή η παραγραφή της πλήρους ή ψιλής κυριότητας ως προς τις γαίες μιρί ή αρζί μιρί, σε βάρος των δημόσιων περιουσιακών (ιδιοκτητών) κτημάτων. Σύμφωνα, επίσης, με τη διάταξη του άρθρου 4 §§ 1 και 2 του α.ν. 1539/1938, που τέθηκε σε ισχύ στη Δωδεκάνησο με το β. δ/μα της 31-12-1948/10-1-1949 "τα επί των ακινήτων κτημάτων δικαιώματα του Δημοσίου εις ουδεμίαν υπόκεινται παραγραφήν, τοιαύτη δε αξιαμένη προ της ισχύος του (νόμου), ουδεμίαν νόμιμη συνέπειαν έχει, αν αυτή δεν συνεπληρώθη προ της ενάρξεως της ισχύος του κατά τους προϊσχύσαντας νόμους". Ως εκ της γενικότητας των αμέσως πιο πάνω διατάξεων προκύπτει, ότι απαγορεύεται η παραγραφή κάθε δικαιώματος, νομικής φύσης μουλκ, σε ακίνητα ιδιοκτησίας του Δημοσίου. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 3127 της 17/19-3-2003 "Τροποποίηση και συμπλήρωση των νόμων 2310/1995 και 2664/1998 για την Κτηματογράφηση και το Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις" ορίζεται, ότι: "1. Σε ακίνητο που βρίσκεται μέσα σε σχέδιο πόλεως ή μέσα σε οικισμό που προϋφίσταται του έτους 1923 ή μέσα σε οικισμό κάτω των 2.000 κατοίκων, που έχει οριοθετηθεί, ο νομέας του θεωρείται κύριος έναντι του Δημοσίου εφόσον: α) νέμεται, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, αδιαταράκτως για δέκα (10) έτη το ακίνητο, με νόμιμο τίτλο από επαχθή αιτία, υπέρ του ίδιου ή του δικαιωπαρόχου του, που έχει καταρτισθεί και μεταγραφεί

μετά την 23.2.1945, εκτός εάν κατά την κτήση της νομής βρισκόταν σε κακή πίστη, ή β) νέμεται, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, το ακίνητο αδιαταράκτως για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ετών, εκτός εάν κατά την κτήση της νομής βρισκόταν σε κακή πίστη. Στο χρόνο νομής που ορίζεται στις περιπτώσεις α' και β' προσμετράται και ο χρόνος νομής των δικαιωπαρόχων που διανύθηκε με τις ίδιες προϋποθέσεις, Σε κακή πίστη βρίσκεται ο νομέας, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 1042 του Α.Κ." (§1) "Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται για ακίνητο εμβαδού μέχρι 2.000..." (§2).

Με τις προμνημονευόμενες διατάξεις του άρθρου 4 §§ 1 και 2 του ν. 3127/2003, που αποτελεί κοινό δίκαιο, ισχύουν για όλη την επικράτεια, εφόσον υπαγορεύτηκε από το γενικότερο συμφέρον, και, συνακόλουθα και για τη Δωδεκάνησο, εισάγεται εξαίρεση από τις διατάξεις του άρθρου 4 §§ 1 και 2 του α.ν. 1539/1938, που ρυθμίζουν το απαράγραπτο των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των ακινήτων κτημάτων του και ισχύουν, όπως έχει ήδη εκτεθεί, για τη Δωδεκάνησο. Έτσι, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, ιδιώτης μπορεί να αποκτήσει με χρησικτησία την κυριότητα ακινήτου ανήκοντος στο Δημόσιο, που βρίσκεται σε σχέδιο πόλεως ή μέσα σε οικισμό προϋφιστάμενο του έτους 1923 ή μέσα σε οικισμό κάτω των 2.000 κατοίκων, που έχει οριοθετηθεί, εμβαδού μέχρι 2.000 τετρ. μέτρων, εφόσον νέμεται αδιαταράκτως το εν λόγω ακίνητο με τις διαγραφόμενες στην § 1, υπό στοιχεία α' και β', προϋποθέσεις, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου (3127/2003), δηλαδή, μέχρι τις 19-3-2003. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1026/2010 (Τμ. Α1 Πολ.)

Αν εκπλειστηριασθεί, με επίσπευση ενέγγυου πτωχευτικού δανειστή, που διατηρεί δικαίωμα ατομικής δώξης, ακίνητο της πτωχευτικής περιουσίας, πριν από το στάδιο της ένωσης των πιστωτών, οι απαιτήσεις αυτές αναγγέλλονται στη διαδικασία της εκτέλεσης μόνο διά του συνδίκου, ο οποίος και κατατάσσει στη θέση και για

λογαριασμό των πιστωτών στον οικείο πίνακα κατάταξης. Η πτωχευτική πίστωση που έγινε κατά τη διαδικασία της επαλήθευσης αποδεκτή, θεωρείται ότι αναγνωρίστηκε υπέρ και κατά της ομάδας των πιστωτών και γίνεται πλέον οριστική και απρόσβλητη. Οι μη καταταγέντες πιστωτές, μπορούν να ασκήσουν ανακοπή κατά του πίνακα και να ζητήσουν την κατάταξή τους και την αναγνώριση του προνομίου των απαιτήσεών τους, δεν μπορούν όμως να προτείνουν ισχυρισμούς για το κατά το ουσιαστικό δίκαιο υπαρκτό των απαιτήσεων, αλλά μόνο αντιρρήσεις δικονομικού χαρακτήρα από τη διαδικασία της κατάταξης. Κάθε δανειστής ασκεί δική του αυτοτελή ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης και τη στρέφει εναντίον εκείνων μόνων από τους δανειστές κατά των οποίων επιδιώκει να εξέλθει νικητής και όχι εναντίον όλων των δανειστών που αναγγέλθηκαν. Έτσι, μεταξύ των δανειστών δεν υφίσταται αναγκαστική ομοδικία. Όταν, όμως, ασκείται κοινή ανακοπή από ή κατά περισσότερων δανειστών ή συνεκδικάζονται ξεχωριστές ανακοπές, με τις οποίες προσβάλλεται η κατάταξη της ίδιας απαίτησης, υφίσταται μεταξύ των περισσότερων ανακοπτόντων και των περισσότερων καθ' ων οι ανακοπές αναγκαστική ομοδικία. Στην προνομιακή κατάταξη των απαιτήσεων των εργαζομένων περιλαμβάνονται και οι παρεπόμενες απαιτήσεις τους από τόκους. Αν οι παρεπόμενες απαιτήσεις από τόκους προέρχονται από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της εργασιακής σχέσης, δεν υπόκεινται σε κανένα χρονικό περιορισμό. Αν όμως είναι παρεπόμενες άλλων αξιώσεων από την εργασιακή σχέση κατατάσσονται προνομιακώς μόνο αν προέκυψαν την τελευταία διετία πριν την ημέρα του πλειστηριασμού ή, εφόσον πρόκειται για πτώχευση, την τελευταία διετία πριν από την κήρυξη της πτώχευσης. (Αναιρεί μερικά την υπ' αριθμ. 8544/2004 απόφαση ΕφετΑθ και παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση ως προς τα αναιρούμενα κεφάλαια στο ίδιο Εφετείο).

I. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 534, 625, 628, 632, 634, 647, 648, 655 και 666 του Εμπ. Νόμου με εκείνες των άρθρων 972, 975, 986 και 977 του ΚΠολΔ, προκύπτει ότι στη διαδικασία της επαλήθευσης υποβάλλονται και οι με γενικό προνόμιο εξοπλισμένες αιτήσεις, οι πιστωτές των οποίων στερούνται των ατομικών διώξεων. Αν δε εκπλειστηριασθεί, με επίσπευση ενέγγυου πτωχευτικού δανειστή, που διατηρεί δικαίωμα ατομικής διώξης, ακίνητο της πτωχευτικής περιουσίας, πριν από το στάδιο της ένωσης των πιστωτών, οι απαιτήσεις αυτές αναγγέλλονται στη διαδικασία της εκτέλεσης μόνο διά του συνδίκου, ο οποίος και κατατάσσεται στη θέση και για λογαριασμό των πιστωτών στον οικείο πίνακα κατάταξης. Η πτωχευτική πίστωση που έγινε κατά τη διαδικασία της επαλήθευσης αποδεκτή, θεωρείται ότι αναγνωρίστηκε υπέρ και κατά της ομάδας των πιστωτών και γίνεται πλέον οριστική και απρόσβλητη. Στην περίπτωση αυτή αρκεί η κατάθεση από το σύνδικο αντιγράφου της έκθεσης επαλήθευσης προς οριστική κατάταξη των απαιτήσεων αυτών στον πίνακα κατάταξης. Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 979 παρ. 2 του ΚΠολΔ οι μη καταταγέντες πιστωτές, μπορούν να ασκήσουν ανακοπή κατά του πίνακα και να ζητήσουν την κατάταξή τους και την αναγνώριση του προνομίου των απαιτήσεών τους. Δεν μπορούν, όμως, να προτείνουν ισχυρισμούς για το κατά το ουσιαστικό δίκαιο υπαρκτό των απαιτήσεων, αλλά μόνο αντιρρήσεις δικονομικού χαρακτήρα από τη διαδικασία της κατάταξης. Τις αντιρρήσεις τους από το ουσιαστικό δίκαιο μπορούν να προτείνουν στη διαδικασία της επαλήθευσης, στην οποία ο ενέγγυος πιστωτής μπορεί σε κάθε περίπτωση να υποβληθεί ή απλώς να παρίσταται κατ' άρθρο 585 εδ. τελευταίο Εμπ. Νόμου, μετά δε την επαλήθευση οριστικώς με την εισαγωγή τους ενώπιον του κατά τις γενικές διατάξεις αρμοδίου δικαστηρίου (ΑΠ 1779/2007, 1224/2006). Η έκθεση επαλήθευσης των πιστώσεων, εφόσον δεν είναι δικαστική απόφαση, δε δημιουργεί μεν δεδουλευμένο για την απαίτηση που έγινε δεκτή οριστικά, πλην όμως αποτελεί για την ύπαρξή της πλήρη απόδειξη κατά τη οποίας δεν επιτρέπεται ανταπόδειξη (ΑΠ 1224/2006).

Στην προκειμένη περίπτωση, το αναιρεσεϊόν Ι.Κ.Α. με την από 16-1-2002 ανακοπή του, εκτός άλλων που δεν αφορούν τον ερευνώμενο αναιρετικό λόγο: α) αρνήθηκε τον προνομιακό χαρακτήρα των καταταγείσων απαιτήσεων των 36 εργαζομένων για λογαριασμό των οποίων κατετάγη ο σύνδικος της πτώχευσης τέταρτος αναιρεσίβλητος και β) ισχυρίσθηκε ότι είναι εσφαλμένη η κατάταξη του συνδίκου για λογαριασμό των ίδιων 36 εργαζομένων στην οφειλέτιδα για τους τόκους μετά την ημερομηνία της κήρυξης της πτώχευσης. Στο δικόγραφο της ανακοπής εκτίθενται λεπτομερώς για τον κάθε ένα των 36 εργαζομένων το ποσό της προνομιακής και οριστικής κατάταξης του μέσω της συνδίκου της πτώχευσης Ψ4. Εξάλλου, στο δικόγραφο της από 15-12-2003 έφεσης του αναιρεσεϊόντος αλλά και της κρινομένης αίτησης αναίρεσης προσδιορίζονται λεπτομερώς επίσης το ποσό της προνομιακής και οριστικής κατάταξης των 36 εργαζομένων ειδικά δε στο δικόγραφο της αναίρεσης προσδιορίζεται αναλυτικά και το ποσό για το οποίο η κατάταξη καθενός των 36 εργαζομένων δεν ήταν νόμιμη. Ενόψει αυτών, αλλά και από το γεγονός ότι κατά τις παραδοχές της προσβαλλομένης, οι παραπάνω απαιτήσεις των 36 εργαζομένων έγιναν αποδέκτες στη διαδικασία της επαλήθευσης και θεωρούνται ότι αναγνωρίσθηκαν υπέρ της ομάδας των πιστωτών οριστικά, η θεμελίωση της ένδικης ανακοπής, αλλά και της αναίρεσης και στο περιεχόμενο της έκθεσης επαλήθευσης των απαιτήσεων που αναγγέλθηκαν αλλά και στον προσβαλλόμενο πίνακα κατάταξης δεν πάσχει αοριστία ή απαράδεκτο στο πλαίσιο εφαρμογής της διάταξης του άρθρ. 562 παρ. 2 του ΚΠολΔ, που ερευνάται και αυτεπάγγελα.

II. [...] Εξάλλου, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 974 και 979 § 2 του ΚΠολΔ, όταν το πλειστηρίασμα δεν αρκεί για να ικανοποιηθούν εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και οι δανειστές που αναγγέλθηκαν, η κατάταξη των δανειστών για τη διανομή του γίνεται με ενιαία πράξη ως προς όλους, πλην όμως η διαδικασία της κατάταξης δεν είναι αδιαίρετη. Γι' αυτό κάθε δανειστής

ασκεί δική του αυτοτελή ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης που συντάχθηκε και τη στρέφει εναντίον εκείνων μόνο από τους δανειστές κατά των οποίων επιδιώκει να εξέλθει νικητής και όχι εναντίον όλων των δανειστών που αναγγέλθηκαν. Έτσι, μεταξύ των δανειστών δεν υφίσταται αναγκαστική ομοδικία, κατά την έννοια του άρθρου 76 του ΚΠολΔ και δεν ωφελείται ο ένας δανειστής από την ανακοπή που άσκησε άλλος δανειστής, ούτε βλάπτεται από την ανακοπή που απευθύνθηκε κατά άλλου δανειστή.

Συνεπώς δεν είναι αναγκαίο η ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης να ασκείται από όλους τους δανειστές, ούτε να στρέφεται εναντίον όλων των δανειστών. Για τον ίδιο λόγο και όσα ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 68, 74, 76, 556 και 558 παρ. 1 του ΚΠολΔ το ένδικο μέσο και εν προκειμένω της αναίρεσης που ασκείται κατά της απόφασης που εκδόθηκε για την ανακοπή δεν απευθύνεται κατ' αρχή εναντίον όλων των δανειστών που μετείχαν στη δίκη ως ομόδικοι, ούτε το ένδικο μέσο που ασκεί ο ένας από τους ομόδικους δανειστές μπορεί να το απευθύνει κατά των άλλων ομόδικων του δανειστών. Όταν, όμως, ασκείται κοινή ανακοπή από ή κατά περισσότερων δανειστών ή συνεκδικάζονται ξεχωριστές ανακοπές, με τις οποίες προσβάλλεται η κατάταξη της ίδιας απαίτησης, (οπότε, για την ύπαρξη ή την ανυπαρξία της απαίτησης, η κατάταξη της οποίας προσβάλλεται, δεν είναι λογικό να εκδοθούν αντίθετες αποφάσεις, υπάρχει δε και ανάγκη αντιπαραβολής και σύγκρισης των απαιτήσεων των περισσότερων ανακοπτόντων μεταξύ τους και με τις απαιτήσεις των περισσότερων από τους καθ' ων οι ανακοπές), υφίσταται μεταξύ των περισσότερων ανακοπτόντων και των περισσότερων καθ' ων οι ανακοπές αναγκαστική ομοδικία. Εάν δε η απόφαση που θα εκδοθεί, κατά το μέρος που ωφελεί τον ένα από τους διαδίκους, βλάπτει τον άλλο, ο βλαπτόμενος έχει δικαίωμα ν' ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης που τον βλάπτει και συνεπώς και αίτηση αναίρεσης, την οποία μπορεί να την απευθύνει κατά εκείνου του διαδίκου που ωφελήθηκε εις βάρος του, έστω και αν αυτός ήταν ομόδικός του, ακόμη και όταν αυτός έλαβε τη θέση του ομόδικου ή του αντιδί-

κου του, λόγω της συνεκδίκασης με τη δική του ανακοπή και ανακοπών άλλων δανειστών, οι οποίες δεν απευθύνονταν και κατ' αυτού και της έκδοσης, κατ' ανάγκην, κοινής, χωρίς αντιφατικές διατάξεις, απόφασης, για την απαίτηση που προσβλήθηκε και για τις απαιτήσεις που πρέπει να καταταγούν στη θέση της, στην περίπτωση που αυτή αποβλήθηκε από τον πίνακα κατάταξης. Η εκδοχή ότι εκείνος που δεν ήταν ανακόπτων ή από τους καθ' ων, στην ανακοπή που συνεκδικάσθηκε, ο οποίος εντούτοις βλάπτεται διότι έγινε αυτή δεκτή, δε νομιμοποιείται να προσβάλλει με ένδικα μέσα και συνεπώς με αναίρεση την απόφαση που τον βλάπτει, θα οδηγούσε στο συμπέρασμα, ότι αυτός μπορεί μόνο με άσκηση τριτανακοπής κατά της απόφασης αυτής να προστατευθεί, παρότι δεν ήταν τρίτος στη δίκη, κατά την οποία δεν έγινε απλώς συνεκδίκαση των περισσότερων ανακοπών, αλλά αυτές κρίθηκαν ενιαίως και η τύχη της μιας συνδέθηκε με την τύχη της άλλης, ώστε να μην μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτός δεν μετείχε στη σχετική δίκη αναφορικά με την ανακοπή που συνεκδικάσθηκε, στην οποία δεν ήταν ανακόπτων ή καθ' ου η ανακοπή (ΑΠ 1229/2008, 1226/2006).

Τέλος, κατά τη διάταξη του άρθρου 975 αριθ. 3 του ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 του ν. 1545/1985, στην 3η σειρά κατατάσσονται οι απαιτήσεις που έχουν ως βάση την παροχή εξαρτημένης εργασίας, εφόσον προέκυψαν μέσα στην τελευταία διετία πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού ή της κήρυξης της πτώχευσης. Αποζημιώσεις λόγω καταγγελίας της σχέσεως εργασίας κατατάσσονται ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν στην τάξη αυτή. Από την ευρύτατη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 31 του ν. 1545/85 προκύπτει ότι στην προνομιακή κατάταξη των απαιτήσεων των εργαζομένων περιλαμβάνονται και οι παρεπόμενες απαιτήσεις των από τόκους.

Και εφόσον μεν οι παρεπόμενες αυτές απαιτήσεις από τόκους προέρχονται από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της εργασιακής σχέσεως, δεν υπόκεινται σε κανένα χρονικό περιορισμό. Εφόσον, όμως, είναι παρεπόμενες άλλων αξιώσεων από την εργασιακή σχέση κατατάσσονται

προνομιακώς μόνο αν προέκυψαν την τελευταία διετία πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού ή εφόσον πρόκειται για πτώχευση την τελευταία διετία πριν από την κήρυξη της πτώχευσης όχι όμως και μετά από αυτήν (ΟΛΑΠ 22/2000, ΑΠ 1501/2003). Οι απαιτήσεις του Δημοσίου κατατάσσονται στην 5η σειρά του παραπάνω άρθρου και του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ στην 6η σειρά κατ' άρθρο 61 παρ.1 του ΚΕΔΕ. (ΟΛΑΠ 356/1974). Οσάκις απαιτήσεις του άρθρου 975 συντρέχουν με απαιτήσεις που είναι εξοπλισμένες με ειδικό προνόμιο τότε οι πρώτες κατατάσσονται κατά το 1/3 και οι δεύτερες κατά τα 2/3 κατ' άρθρο 977 παρ. 1 ΚΠολΔ. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1413/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Αγροτικοί (ατομικοί) κλήροι. Προϋποθέσεις μεταβίβασης της κυριότητας αυτών στους δικαιούχους. Μετά την έναρξη ισχύος του α.ν. 431/1968 (23-5-1968), ο κατά την εποικιστική εν γένει νομοθεσία αποκατασταθείς κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου αν δεν κατέχει πράγματι αυτόν και συνεπώς είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση από τρίτο της νομής ολόκληρου του κληροτεμαχίου, υπό τον όρο να μη κατατέμνονται τα τεμάχια της οριστικής διανομής. Ο περιορισμός της μη κατάτμησης των κληροτεμαχίων τίθεται ως γενική αρχή και έχει εφαρμογή σε κάθε μεταβίβαση του κλήρου, τόσο όταν γίνεται με δικαιοπραξία όσο και στην περίπτωση απόκτησης της κυριότητας με χρησικτησία. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 684/2007 ΕφετΘράκης).

[...] [Α]πό τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. παρ. 1, 2 και 9 του α.ν. 1722/1939 "περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεων τινών του Αγροτικού νόμου" προκύπτει, ότι η κυριότητα των ατομικών κλήρων μεταβιβάζεται στους δικαιούχους με την έκδοση και μεταγραφή του οριστικού τίτλου κυριότητας (παραχωρητηρίου) από τον Υπουργό Γεωργίας, μπορεί όμως να μεταβιβαστεί σ' αυτούς η κυριότητα και χωρίς με-

ταγεγραμμένο τίτλο: 1) αν εκδόθηκε απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ή του αρμόδιου Γενικού Διοικητή, με την οποία κυρώνεται η οριστική διανομή των ακινήτων του αγροκτήματος και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εφόσον οι δικαιούχοι των ατομικών κλήρων είναι εγγεγραμμένοι στο κτηματολόγιο που κυρώθηκε και 2) όταν η οριστική διανομή κυρώθηκε με τους νόμους 4857/1930 και 5496/1932 ή με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας ή του αρμόδιου Γενικού Διοικητή, με βάση τις διατάξεις του Αγροτικού Νόμου που ίσχυαν πριν από την έναρξη της ισχύος του αναγκαστικού αυτού νόμου και οι δικαιούχοι είναι γραμμένοι στο κτηματολόγιο που κυρώθηκε. Συγκεκριμένα η κυριότητα μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στους δικαιούχους, στην μεν πρώτη περίπτωση, αμέσως μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού ή του Γενικού Διοικητή και στη δεύτερη περίπτωση από την έναρξη της ισχύος του α.ν. 1722/1939. Περαιτέρω από τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 του α.ν. 431/1968 προκύπτει, ότι, μετά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού (23-5-1968), ο κατά την εποικιστική εν γένει νομοθεσία αποκατασταθείς κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου αν δεν κατέχει πράγματι αυτόν και συνεπώς είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση από τον τρίτο της νομής ολοκλήρου του κληροτεμαχίου, υπό τον όρο να μη κατατέμνονται τα τεμάχια της οριστικής διανομής. Ο περιορισμός αυτός της μη κατάμνησης τίθεται ως γενική αρχή και έχει εφαρμογή σε κάθε μεταβίβαση του κλήρου, όχι μόνο όταν γίνεται με τη θέληση του κληρούχου, δηλαδή με δικαιοπραξία, αλλά και στην περίπτωση απόκτησης της κυριότητας χωρίς τη θέληση αυτού, όπως με χρησικτησία. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1416/2010 (Τμ. Γ΄ Πολ.)

Ακίνητα. Βυζαντινορρωμαϊκό δίκαιο. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ακίνητο αποκτούσε την ιδιότητα του κοινοχρήστου. Προϋποθέσεις ενός πράγματος ως κοινοχρήστου, σύμφωνα με το καθεστώς του ΑΚ. Δημόσια κτήματα.

Ήταν δεκτικά έκτακτης χρησικτησίας σύμφωνα με το β.ρ. δίκαιο και το δίκαιο προ του ΑΚ. Αν είχε συμπληρωθεί χρησικτησία μέχρι 11-9-1915, τότε μπορούσε να αποκτηθεί κυριότητα σε δημόσια κτήματα. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 301/2004 ΕφετΑιγ).

[...] [Μ]έχρι μεν την εισαγωγή του ΑΚ (23-2-1946), το χαρακτήρα του κοινοχρήστου σε ακίνητο μπορούσε να προσδώσει α) η πράξη της αρμόδιας διοικητικής αρχής, που, σύμφωνα με τις διατάξεις περί σχεδίου πόλεων, περιλάμβανε αυτό σε ρυμοτομικό διάγραμμα του σχεδίου πόλεως και β) η βούληση του ιδιοκτήμονα που εκδηλωνόταν με δικαιοπραξία κατά το ν. 3 §2, Πανδ. 43.7. Κατά το προϊσχύσαν του ΑΚ βυζαντινορρωμαϊκό δίκαιο (ν.3 Πανδ. 43.7, ν. 2 παρ. 8, Πανδ. 39.3, ν.28, Πανδ. 22,3) αναγνωριζόταν, επίσης, ως τρόπος κτήσης της ιδιότητας πράγματος ως κοινοχρήστου η αμνημονεύτου αρχαιότητα στη χρήση του πράγματος από τους δημότες κοινότητας ή δήμου (vetustas), με την οποία κυρούνταν ως νόμιμη η πραγματική κατάσταση που υπήρχε πριν από τόσο χρόνο, ώστε η ζώσα γενεά να τη γνώρισε ως έχει και να μη διέδωσε παράδοση από την παρελθούσα γενεά για την ύπαρξη άλλης διαφορετικής κατάστασης. Η αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητα δεν υιοθετήθηκε από τον ΑΚ, διατηρείται, όμως, σύμφωνα με το άρθρο 51 ΕισΝ ΑΚ, η δύναμη αυτής ιδιότητας που απέκτησε το πράγμα ως κοινής χρήσης, εφόσον πριν από την εισαγωγή του ΑΚ (23-2-1946) δύο συνεχόμενες γενεές ανθρώπων επί συνολικό διάστημα τουλάχιστον ογδόντα (80) ετών δεν γνώρισαν διαφορετική κατάσταση του πράγματος από την κοινοχρησία.

Από το συνδυασμό, τέλος, των διατάξεων των άρθρων 369, 966, 967, 968, 972, 1033 και 1192 αριθ. 1 ΑΚ, οι οποίες εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Εισ.ΝΑΚ, που προμνημονεύθηκε, προκειμένου να κριθεί μετά την εισαγωγή του ΑΚ, η ιδιότητα ενός πράγματος εκτός συναλλαγής ή κοινοχρήστου, προκύπτει, ότι τα κοινής χρήσης πράγματα λαμβάνουν τον προορισμό τους αυτό από το νόμο ή τη βούληση του ιδιοκτήτη τους (όπως με διαθήκη ή δωρεά), που

μπορεί να εκδηλωθεί και με παραίτηση από την κυριότητα του πράγματος για να καταστεί αυτό κοινόχρηστο τηρουμένων πάντοτε των νόμιμων προϋποθέσεων (σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και μεταγραφή της οικείας δήλωσης). Η κυριότητα, ειδικότερα, στην οποία ο ΑΚ υπάγει τα δημόσια κτήματα είναι η κυριότητα του αστικού δικαίου, η οποία εξακολουθεί να υπάρχει και όταν τα τελευταία παύσουν, κατά το άρθρο 971 ΑΚ, να υπηρετούν την κοινή χρήση, παύσουν δηλαδή τα κοινής χρήσης πράγματα να είναι εκτός συναλλαγής. Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις των νόμων 18,24 παρ.1 Πανδ. (41.3,9 Εισηγ. 2.6), Κωδ. (7.30) του προϊσχύοντος βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου, οι οποίες διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 26 του από 21-6/3-7-1837 νόμου "περί διακρίσεως κτημάτων", τα κτήματα του Δημοσίου δεν ήταν δεκτικά τακτικής χρησικτησίας. Ούτε, όμως, από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του β.δ. της 17 (29) Νοεμβρίου/1 Δεκεμβρίου 1836 "περί ιδιωτικών δασών", ούτε από καμιά άλλη διάταξη απαγορευόταν τότε η έκτακτη χρησικτησία επί των δασών και γενικότερα επί των δημόσιων κτημάτων, ακόμη και εκείνων που περιήλθαν στο Ελληνικό Κράτος με βάση την από 9 Ιουλίου 1832 συνθήκη της Κωνσταντινούπολης και τα από 3 Φεβρουαρίου, 4/16 Ιουνίου 1830 και 19 Ιουνίου/1 Ιουλίου 1830, αντίστοιχα, πρωτόκολλα του Λονδίνου. Αντίθετα η έκτακτη χρησικτησία ήταν επιτρεπτή τόσο κατά τους νόμους 18 Πανδ. (41.3), ν. 2 κωδ. (7.30), παρ. 9 Εισηγ. (2.6), όσο και κατά το άρθρο 21 του μετέπειτα ισχύσαντος από 21.6/3-7-1837 νόμου "περί διακρίσεως κτημάτων", με τον οποίο τα δάση δεν χαρακτηρίστηκαν अपαράγραπτα ή αναπαλλοτρίωτα, αλλά αυτά περιλαμβάνονται στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και μπορούσε να οδηγήσει σε κτήση κυριότητας τρίτου σε δασική έκταση του Δημοσίου, που κατέχεται από ιδιώτη. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 21 του από 22 Απριλίου/16 Μαΐου 1926 ν.δ. "περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης κ.λπ.", που κυρώθηκε με τη με αριθμό 24/1926 Συντακτική Απόφαση, τα δικαιώματα του Δημοσίου επί των ακινήτων κτημάτων δεν υπόκεινται σε παραγραφή για το μέλλον, η δε παραγραφή που είχε αρχίσει μέχρι τη δημοσίευση του εν λόγω νομοθετικού

διατάγματος δεν έχει έννομη σημασία, αν μέχρι τη δημοσίευση του δεν συμπληρώθηκε η τριακονταετής παραγραφή κατά τους ισχύοντες νόμους και, τέλος, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του α.ν. 1539/1938, τα δικαιώματα επί ακινήτων κτημάτων του Δημοσίου δεν υπόκεινται σε καμιά παραγραφή, κάθε δε παραγραφή δικαιώματος του Δημοσίου επί ακινήτου κτήματος, η οποία είχε αρχίσει πριν από την ισχύ του νόμου αυτού δεν έχει καμιά νόμιμη συνέπεια, αν δεν συμπληρώθηκε μέχρι τότε από τους νόμους που ήδη ίσχυαν. Από τις τελευταίες διατάξεις, που διατηρήθηκαν σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ., με εκείνη του άρθρου 53 του Εισ.ΝΑΚ, σε συνδυασμό με τις αμέσως πιο πάνω διατάξεις του βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου, προκύπτει, ότι μέχρι την ισχύ του παραπάνω ν.δ/τος του έτους 1926 τα επί των ακινήτων δικαιώματα του Δημοσίου υπάγονται μόνο στην έκτακτη χρησικτησία, έκτοτε δε ούτε στην τακτική, ούτε στην έκτακτη, μόνο δε η τελευταία που συμπληρώθηκε μέχρι τις 16-5-1926 έχει έννομες συνέπειες και μπορεί να οδηγήσει σε κτήση κυριότητας. Με δεδομένο δε ότι η λήξη της χρησικτησίας, ενόψει του ν. ΔΞΗ'/1912 και των αλληπάλληλων β.δ/των "περί δικαιοστασίου", που εκδόθηκαν σε εκτέλεσή του και τα οποία εξακολούθησαν να ισχύουν μέχρι την έκδοση του ν.δ/τος του έτους 1926, έχει ανασταλεί από τις 12-9-1915, ο χρόνος της έκτακτης χρησικτησίας πρέπει να έχει συμπληρωθεί μέχρι και τις 11-9-1915, για να μπορεί να καταλυθεί με την εν λόγω χρησικτησία το δικαίωμα κυριότητας του Δημοσίου. Η μετά την παραπάνω χρονολογία νομή τρίτου επί ακινήτου του Δημοσίου δεν μπορεί να αγάγει σε κτήση κυριότητας σε βάρος του τελευταίου, μέχρι μεν τις 15-6-1926, λόγω της αναστολής του χρόνου της χρησικτησίας, έκτοτε δε λόγω του ότι αποκλείστηκε η χρησιδεσποτεία των ακινήτων πραγμάτων του Δημοσίου (Ολ.ΑΠ 75/1987). [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1419/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Έννοια καταπιστεύματος. Καταπίστευμα σε βάρος του καταπιστευματοδόχου δεν αναγνωρίζεται από τον ΑΚ. Σε περίπτωση που συνίσταται με τη διαθήκη καταπίστευμα, όχι μόνο

του βεβαρημένου με το καταπίστευμα κληρονόμου, αλλά και του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος. Ο διορισμός από το διαθέτη υποκατάστατου του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, διαφέρει από τη σύσταση δεύτερου καταπιστεύματος σε βάρος του πρώτου καταπιστευματοδόχου. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 749/2008 ΕφετΑθ).

Κατά το άρθρο 1923 § 1 ΑΚ, ο διαθέτης μπορεί να υποχρεώσει τον κληρονόμο να παραδώσει έπειτα από ορισμένο γεγονός ή χρονικό σημείο την κληρονομία που απέκτησε ή ποσοστό της σε άλλον (καταπιστευματοδόχο). Όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή, ο διαθέτης, εκτός από τον άμεσο κληρονόμο του, που αποκτά αμέσως μετά το θάνατό του την κληρονομία, μπορεί να εγκαταστήσει έμμεσο καθολικό του διάδοχο, τον καταπιστευματοδόχο, ο οποίος είναι κληρονόμος υπό αναβλητική αίρεση ή προθεσμία, που πληρώνεται μετά το θάνατο του διαθέτη και στην οποία αντιστοιχεί διαλυτική αίρεση ή προθεσμία της εγκατάστασης του αρχικού άμεσου κληρονόμου. Για τη σύσταση του καταπιστεύματος, όπως προκύπτει από την παραπάνω αναφερόμενη διάταξη, δεν είναι ανάγκη να γίνει χρήση πανηγυρικών φράσεων, ούτε καν της λέξεως "καταπίστευμα". Αυτό μπορεί να γίνει και με έμμεση δήλωση του διαθέτη, αρκεί πάντως να προκύπτει από τη διαθήκη η θέληση του διαθέτη να γίνει κάποιος κληρονόμος του μόνο για ορισμένο χρονικό διάστημα και μετέπειτα κληρονόμος αυτού να γίνει άλλος. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 1924 έως 1928 του ΑΚ, τίθενται ερμηνευτικοί κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους, σε περίπτωση αμφιβολίας, θεωρούνται ως καταπιστευματοδόχοι τα προσδιοριζόμενα σ' αυτές πρόσωπα. Οι αναφερόμενες όμως στις διατάξεις αυτές περιπτώσεις είναι ενδεικτικές. Γι' αυτό είναι ζήτημα ερμηνείας της διαθήκης κάθε φορά, τότε, από τον τρόπο που έχει διατυπωθεί η τελευταία βούληση, ενυπάρχει σ' αυτή σύσταση καθολικού καταπιστεύματος και ποιο

είναι το πρόσωπο του καταπιστευματοδόχου (ΑΠ 524/1986, 1265/1997, 1171/2003). Ακόμη, όπως προκύπτει από τη διάταξη της παραγράφου 2 του άνω άρθρου 1923 ΑΚ, η οποία ορίζει ότι "τέτοια υποχρέωση δεν μπορεί να επιβληθεί στον καταπιστευματοδόχο", το καθολικό καταπίστευμα συνιστάται μόνο σε ένα βαθμό και δεν επαναλαμβάνεται πέραν του πρώτου καταπιστευματοδόχου, δηλαδή καταπίστευμα σε βάρος του καταπιστευματοδόχου δεν αναγνωρίζεται από τον Αστικό Κώδικα (ΑΠ 294/1968, 271/1969). Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 1809, 1810, 1923, 1933, 1935 παρ. 1 και 1937 του ΑΚ κοινή υποκατάσταση υπάρχει όταν εγκατασταθεί κάποιος στη θέση του εγκαταστάτου, για την περίπτωση κατά την οποία ο τελευταίος εκπέσει είτε πριν από την επαγωγή είτε μετά την επαγωγή της κληρονομίας. Ο υποκατάστατος κληρονόμος, σε περίπτωση αμφιβολίας, θεωρείται ότι έχει ταχθεί τόσο για την περίπτωση που εκείνος που καλείται πρώτος δεν μπορεί (π.χ. λόγω προαποβιώσεως), όσο και για την περίπτωση που δεν θέλει (π.χ. λόγω αποποιήσεως) να είναι κληρονόμος. Έτσι, ως "έκπτωση" στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 1809 ΑΚ νοείται η ματαίωση ή η ανατροπή της επαγωγής της κληρονομίας σε εκείνον που καλείται πρώτος στην κληρονομία (ΑΠ 264/2005).

Πάντως, σε περίπτωση που συνιστάται με τη διαθήκη καταπίστευμα, ο διαθέτης μπορεί ελεύθερα να διορίσει υποκατάστατο, όχι μόνο του βεβαρημένου με το καταπίστευμα κληρονόμου, αλλά και του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος. Ο διορισμός δε από το διαθέτη υποκατάστατου του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, διαφέρει από τη σύσταση δεύτερου καταπιστεύματος σε βάρος του πρώτου καταπιστευματοδόχου, η οποία, σύμφωνα με την αναφερόμενη δημοσίας τάξης διάταξη του άρθρου 1923 παρ. 2 του ΑΚ, απαγορεύεται, αφού η μεν υποκατάσταση του καταπιστευματοδόχου, κατ' άρθρο 1809 του ΑΚ, έχει ως προϋπόθεση ότι ο εγκατασταθείς ως καταπιστευματοδόχος

εξέπεσε της κληρονομίας πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, ενώ η σύσταση καταπιστεύματος σε βάρος του καταπιστευματοδόχου προϋποθέτει ότι ο πρώτος καταπιστευματοδόχος απέκτησε, με αποδοχή, την κληρονομία. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1420/2010 (Τμ. Γ΄ Πολ.)

Ανικανότητα για σύνταξη διαθήκης (1719 ΑΚ). Πότε υπάρχει έλλειψη συνείδησης των πράξεων. Δεν αποκλείεται η συνύπαρξη στο πρόσωπο του διαθέτη και των δύο περιπτώσεων ανικανότητας, που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρ. 1719 αριθμ. 3 ΑΚ, δηλαδή, τόσο της έλλειψης συνείδησης των πράξεών του, όσο και της ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής του που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

[...] [Κ]ατά μεν το άρθρο 1718 του ΑΚ, διαθήκη για τη σύνταξη της οποίας δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 1719 έως 1757 του ΑΚ είναι άκυρη, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, κατά δε τη διάταξη του άρθρου 1719 § 3 του ίδιου Κώδικα, όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 30 του ν. 2447/1996, ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι και όσοι κατά τον χρόνο της σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή, που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Η ανικανότητα κρίνεται κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, ενώ η μεταγενέστερη επέλευσή της ή η ύπαρξή της σε προγενέστερο χρόνο δεν ασκεί έννομη επιρροή. [...]

[Κ]ατά την έννοια της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 1719 αριθ. 3 του ΑΚ, όπως ήδη ισχύει μετά την τροποποίησή της με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 2447/1996, έλλειψη συνείδησης των πράξεων υπάρχει, όταν το πρόσωπο από αίτιο νοσηρό ή μη (όπως λ.χ. μέθη, ύπνωση κ.λπ.) δεν έχει τη δύναμη να διαγνώσει την ουσία και το περιεχόμενο της διαθήκης που συντάσσει, καθώς και την ικανότητα να συλλάβει τη σημασία των επί μέρους διατάξεων της διαθήκης, χωρίς να απαιτείται γενική και πλήρης

έλλειψη συνείδησης του εξωτερικού κόσμου ή πλήρης έλλειψη λειτουργίας του νου, ενώ ως ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησης του διαθέτη νοείται κάθε διαταραχή που μειώνει σημαντικά την ικανότητα για αντικειμενικό έλεγχο της πραγματικότητας, όταν, δηλαδή, εξαιτίας της διαταραχής αυτής αποκλείεται, κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, ο ελεύθερος προσδιορισμός της βούλησης του διαθέτη με λογικούς υπολογισμούς, καθόσον ο τελευταίος κυριαρχείται από παραστάσεις, αισθήματα, ορμές ή επιρροές τρίτων. Οι ασθένειες που μπορούν να οδηγήσουν στην πιο πάνω διαταραχή είναι οι ίδιες, οι οποίες, σύμφωνα με τη ρύθμιση της προϊσχύσασας διάταξης του άρθρου 1719 αριθ. 4 ΑΚ, προκαλούσαν έλλειψη της χρήσης του λογικού λόγω πνευματικής ασθένειας, δηλαδή οι γνήσιες ψυχώσεις, όπως λ.χ. η μανιοκατάθλιψη, η σχιζοφρένεια, οι παράνοιες, αλλά και οργανικοψυχικές παθήσεις, όπως η άνοια και η ολιγοφρένεια. Παρέπεται ότι δεν αποκλείεται κατά νόμο η συνύπαρξη στο πρόσωπο του διαθέτη και των δύο περιπτώσεων ανικανότητας, που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 1719 αριθ. 3 ΑΚ, δηλαδή, τόσο της έλλειψης συνείδησης των πράξεών του, όσο και της ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής του που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 1719 αριθ. 3 ΑΚ, προς σύνταξη έγκυρης διαθήκης ο διαθέτης πρέπει να έχει ικανότητα προς τούτο, υπάρχουσα κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης. Αν όμως πρόκειται για πάθηση μη ιάσιμη ή για βαρεία ψυχική ή διανοητική διαταραχή του διαθέτη, τότε δεν είναι αναγκαία η απόδειξή της κατά το χρόνο της σύνταξης της διαθήκης, αφού τεκμαίρεται αυτή λόγω της διάρκειάς της. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1427/2010 (Τμ. Δ΄ Πολ.)

Μεταγραφτέες πράξεις. Ποιες είναι και πού ορίζονται. Υποβολή αιτήσεως μεταγραφής στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο. Αν αρνηθεί ο υποθηκοφύλακας να προβεί στη μεταγραφή, τότε η διαφορά αίρεται από το δικαστήριο. Τα πολι-

τικά δικαστήρια δεν έχουν εξουσία να διατάξουν τη διαγραφή άκυρης μεταγραφής ή άλλης τυχόν παράνομης εγγραφής στα βιβλία μεταγραφών. Ακύρωση της δικαιοπραξίας με τελεσιδική απόφαση δυνάμει της οποίας έγινε η μεταγραφή. Σημειώνεται στο περιθώριο της μεταγραφτέας πράξης η ακυρότητα αυτή. Προβληματικές επιχειρήσεις. Καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης. Αρμοδιότητες του εκκαθαριστή. Δημόσιος πλειστηριασμός του ενεργητικού της επιχείρησης. Έννοια του ενεργητικού. Τέλος του πλειστηριασμού. Σύμβαση μεταβίβασης του ενεργητικού μεταξύ του πλειοδότη και του συμβολαιογράφου. Η σύμβαση αυτή επέχει θέση τελεσιδικής κατακύρωσης. Παράλληλα αποτελεί και περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης, η οποία μεταγράφεται. Από τη στιγμή της μεταγραφής της διαγράφονται τα διάφορα βάρη υπέρ τρίτων. Ο αποκτών έχει δικαίωμα να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση (άμεση) κατά του νομέα ή κατόχου της επιχείρησης υπό εκκαθάριση. Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει την εξάλειψη των διαφόρων υποθηκών και προσημειώσεων. Οι διάφορες μισθώσεις των πραγμάτων της επιχείρησης ανήκουν στο παθητικό της επιχείρησης, συνεπώς δεν έχουν μεταβιθασθεί και αυτές στον πλειοδότη. Υφιστάμενες χρονομεριστικές μισθώσεις παραμένουν έγκυρες. Νομίμως ο υποθηκοφύλακας δεν προέβη στη διαγραφή αυτών. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 585/2008 ΕφετΘεσ).

Οι πράξεις που υπόκεινται σε μεταγραφή ορίζονται περιοριστικά στις διατάξεις των άρθρ. 1192, 1193 Α.Κ., καθώς και σε άλλες ειδικές διατάξεις, όπως η διάταξη του άρθρ. 1 παρ. 2 του Ν. 1652/1986, σύμφωνα με την οποία η χρονομεριστική μίσθωση καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υποβάλλεται σε μεταγραφή. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 791 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ, όποιος τηρεί δημόσια βιβλία στα οποία καταχωρίζονται πράξεις ή αποφάσεις που έχουν σχέση με τη σύσταση, μεταβίβαση ή κατάργηση δικαιωμάτων ιδιωτικού δικαίου ή εγγράφονται ή

εξαλείφονται κατασχέσεις ή εγγράφονται αγωγές ή ανακοπές ή γίνονται σημειώσεις γι' αυτές, αν αρνείται να ενεργήσει όπως του ζητείται, οφείλει το αργότερο μέσα στην επόμενη από την υποβολή της αίτησης ημέρα να σημειώσει περιληπτικά στο σχετικό βιβλίο την άρνησή του και τους λόγους της.

Η εκκρεμότητα που δημιουργείται με την άρνηση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει εκείνος που τηρεί τα βιβλία, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Στο άρθρο αυτό δεν έχει περιληφθεί διάταξη αντίστοιχη με εκείνη του άρθρου 852 § 1 του ΚΠολΔ 1968 (ΑΝ 44/1961), η οποία προέβλεπε τη δυνατότητα διαγραφής από τα βιβλία αυτά των παραπάνω πράξεων, ούτε εξάλλου στον Αστικό Κώδικα υπάρχει διάταξη που να παρέχει στα πολιτικά δικαστήρια την εξουσία να διατάξουν τη διαγραφή τυχόν παράνομης εγγραφής στα βιβλία μεταγραφών, σε αντίθεση με ό,τι ισχύει για την υποθήκη (άρθρα 1324, 1327 και 1329 ΑΚ). Αν πρόκειται για μεταγραφή θα εφαρμοστεί η διάταξη του άρθρ. 1202 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία αν κηρύχθηκε άκυρη με τελεσιδική δικαστική απόφαση δικαιοπραξία που έχει μεταγραφεί, αυτό σημειώνεται με επιμέλεια του διαδίκου που πέτυχε την αναγνώριση της ακυρότητας στο περιθώριο της δικαιοπραξίας που μεταγράφηκε. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρ. 1202 Α.Κ. είναι η αναγνώριση της ακυρότητας της δικαιοπραξίας με δικαστική απόφαση και η τελεσιδικία της απόφασης αυτής. Ενόψει όλων των ανωτέρω, το δικαστήριο δεν έχει εξουσία να διατάξει τη διαγραφή τυχόν παράνομης εγγραφής στα βιβλία μεταγραφών, κατ' εφαρμογή του άρθρ. 791 ΚΠολΔ, αφού, όπως προαναφέρθηκε, τέτοια εξουσία δεν παρέχεται στο δικαστήριο από την εν λόγω διάταξη, ενώ, εξ' άλλου, για να διαταχθεί από το δικαστήριο η σημείωση της ακυρότητας, στο περιθώριο της δικαιοπραξίας που μεταγράφηκε, πρέπει να συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις του άρθρ. 1202 Α.Κ.

Περαιτέρω, κατά το άρθρ. 46 παρ. 1 του ν. 1892/1990, όπως η παρ. 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρ. 14 του ν. 2000/1991, "Επιχείρηση, που έχει αναστείλει ή διακόψει τη λειτουργία της για

οικονομικούς λόγους ή είναι σε κατάσταση παύσης πληρωμών ή έχει πτωχεύσει ή τεθεί υπό διοίκηση και διαχείριση των πιστωτών ή υπό προσωρινή διαχείριση ή υπό εκκαθάριση οποιασδήποτε μορφής ή παρουσιάζει έκδηλη οικονομική αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών της, υποβάλλεται στην προβλεπόμενη από τα άρθρ. 9 και 10 του νόμου αυτού εκκαθάριση, ύστερα από απόφαση του εφετείου της έδρας της επιχείρησης, εκδιδόμενη με βάση τις διατάξεις του προαναφερομένου άρθρ. 9 του ν. 1386/1983 και έπειτα από αίτηση πιστωτή ή πιστωτών εκπροσωπούμενων το 20% των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών της...". Με το άρθρ. 46α του ν. 1892/1990, που προστέθηκε με το άρθρ. 14 του ανωτέρω ν. 2000/1991, ορίσθηκε ότι: "1. Μετά από αίτηση των πιστωτών που εκπροσωπούν το 51% τουλάχιστον των κατά της επιχείρησης της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου απαιτήσεων... το εφετείο με την απόφασή του της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου ή με μεταγενέστερη απόφασή του διατάσσει ειδική εκκαθάριση... 2. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να προβεί στη λεπτομερή καταγραφή και την εν συνεχεία πώληση, με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό όλου του ενεργητικού της επιχείρησης ως συνόλου, είτε η επιχείρηση ευρίσκεται εν λειτουργία είτε όχι... Ως ενεργητικό νοείται το σύνολο των αναγραφόμενων στον τελευταίο εγκεκριμένο από τη Γ.Σ. ισολογισμό της εταιρείας στοιχείων του ενεργητικού και των τυχόν άλλων μη αναγραφόμενων στον ισολογισμό στοιχείων και δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως απαιτήσεων, σημάτων, δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικής επωνυμίας... 7. Εφόσον εγκρίνουν την έκθεση αξιολόγησης και την προτεινόμενη κατακύρωση πιστωτές που εκπροσωπούν 51% τουλάχιστον των κατά της επιχείρησης απαιτήσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ο εκκαθαριστής συνάπτει με τον πλειοδότη ενώπιον του επί του πλειοδοτικού διαγωνισμού συμβολαιογράφου τη σύμβαση μεταβίβασης του ενεργητικού της επιχείρησης... Η σύμβαση αυτή επέχει θέση τελεσίδικης κατακύρωσης του άρθρου 1003 επ. του ΚΠολΔ (8 εδ. β' και γ'). Μετά την καταβολή του συμφωνηθέντος πλειστηριάσματος η του συμφωνηθέντος ως αμέσως καταβλητέου ποσού... ο εκκαθαριστής συντάσσει αμελητί... είτε πράξη εξοφλήσεως είτε πράξη πιστοποιήσεως εκπληρώσεως των παραπάνω υποχρεώσεων του πλειοδότη. Η πράξη αυτή, στην οποία προσαρτάται η σύμβαση μεταβίβασης, επέχει θέση περιλήψεως εκθέσεως κατακυρώσεως του άρθρου 1005 του ΚΠολΔ και εφαρμόζονται επ' αυτής αναλόγως όσα ισχύουν επί της τελευταίας 9 εδ. β'. Επί της μεταβίβασης του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης του παρόντος άρθρου δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 479 ΑΚ". Εξάλου με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 2244/1994 ερμηνεύθηκε αυθεντικώς η ανωτέρω παράγραφος 8 του άρθρου 46α του ν. 1892/1990 και ορίσθηκε ότι "Η κατ' άρθρο 46α του ν. 1892/1990 πράξη πιστοποίησης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αγοραστή επέχει κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής θέση περιλήψης κατακυρωτικής έκθεσης του άρθρου 1005 του ΚΠολΔ και έχει ως άμεση έννομη συνέπεια, μετά τη μεταγραφή της και το σχετικό αίτημα προς τον υποθηκοφύλακα, την εξάλειψη και διαγραφή των υφιστάμενων υπέρ τρίτων βαρών, που έχουν εγγραφεί πριν από τη θέση των επιχειρήσεων σε ειδική εκκαθάριση.

Επομένως, με τις διατάξεις αυτές δίδεται ρητώς στον πλειοδότη, με εξομοίωση κατά παραπομπή στην αναγκαστική εκτέλεση, που ακολουθεί την κατακυρωτική έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 1005 του ΚΠολΔ, αφενός δικαίωμα αναγκαστικής εκτελέσεως άνευ άλλης προϋποθέσεως κατά του νομέα ή κατόχου περιουσιακών στοιχείων που συνιστούν ενεργητικό της εκκαθαρισθείσης επιχείρησης, ειδικότερα για την ανάληψη της κατοχής του ακινήτου (943 ΚΠολΔ), αφετέρου δικαίωμα εξαλείψεως της τυχόν υποθήκης ή προσημειώσεως που θεωρούνται από το νόμο ως αποσβεσθείσες. Περαιτέρω, με το άρθρο 31 παρ. 3 του ν. 2538/1997 ορίσθηκε ότι "Σε περίπτωση που η οφειλέτρια επιχείρηση τεθεί υπό την ειδική εκκαθάριση του άρθρου 46α του ν. 1892/1990, που προστέθηκε με το άρθρο 14 του ν. 2000/1991, χωρεί η κατ' άρθρο 943 ΚΠολΔ αναγκαστική εκτέλεση υπέρ της υπό εκκαθάριση επιχείρησης και εναντίον των

μισθωτών αυτής, καθώς και κατά οποιουδήποτε αντλεί δικαιώματα από αυτούς ή κατέχει, νέμεται ή χρησιμοποιεί με οποιαδήποτε έννομη σχέση τα ακίνητα, μηχανήματα και λοιπές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, που είναι τίτλοι εκτελεστοί... Η παρούσα διάταξη ισχύει και για τις επιχειρήσεις που τελούν ήδη σε ειδική εκκαθάριση". Με τη διάταξη αυτή ρυθμίζεται ακόμη ειδικότερα, αλλά κατ' απόκλιση πλέον από τις αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων 1009 ΚΠολΔ και 614 ΑΚ το ζήτημα της υπάρξεως μισθωτικής σχέσεως επί ακινήτου περιουσιακού στοιχείου της εκκαθαρισθείσας επιχείρησης, αποκλεισμένης της κατά τα ανωτέρω άρθρα 1009 ΚΠολΔ και 614 ΑΚ υπεισελεύσεως στη μισθωτική σχέση στην προκειμένη περίπτωση. Οι διατάξεις, συνεπώς, περί καθεστώτος ειδικής εκκαθάρισεως των επιχειρήσεων με οικονομική αδυναμία πληρωμής των ληξιπροθέσμων οφειλών τους (των προβληματικών επιχειρήσεων) τίθεται με το σαφή νομοθετικό σκοπό τη διάσωση και επιβίωσή τους, ώστε να συνεχίζεται η λειτουργία τους με το υφιστάμενο ενεργητικό (όπως αυτό προσδιορίζεται ανωτέρω από τον ίδιο νόμο), ταυτοχρόνως δε απαλλαγμένες από τα χρέη που τις βαρύνουν. Υπηρετούν δηλαδή οι ανωτέρω διατάξεις ευρύτερο δημόσιο σκοπό, χωρίς να προβλέπεται οποιαδήποτε εξαίρεση ή ρήτρα διαφυγής από την εφαρμογή τους σε συγκεκριμένη περίπτωση. Ακόμη ειδικότερα με το ίδιο άρθρο 31 παρ. 3 του ν. 2538/1997 προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων της ειδικής εκκαθάρισεως ρητώς και γενικώς και επί των εκκρεμών μισθωτικών σχέσεων που βαρύνουν τα ακίνητα, μηχανήματα και λοιπές εγκαταστάσεις της εκκαθαρισθείσας επιχείρησης θεωρουμένης της μισθωτικής σχέσης ως στοιχείου του παθητικού απευθείας από το νόμο, ανεξαρτήτως του εάν η μισθωτική σχέση είναι νόμιμη ή όχι είτε κατά το ν. 4112/1929 (άρθρο 4 παρ. 2 και 3), είτε κατ' εφαρμογή άλλου νόμου.

Συνεπώς, οι ανωτέρω και νεότερες του ν. 1652/1986, περί χρονομεριστικών μισθώσεων, διατάξεις της ειδικής εκκαθαρίσεως των προβληματικών επιχειρήσεων δεν διακρίνουν και άρα, ως ειδικότερη ρύθμιση, εφαρμόζονται και επί της ενοχικής υποσχετικής σχέσεως της χρο-

νομεριστικής μισθώσεως και μάλιστα επί του άρθρου 2 παρ. 1 του νόμου αυτού (1652/1986), με τη διάταξη του οποίου ορίζεται ότι "οι καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι του μισθωτή και εκμισθωτή υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του δικαιοπαρόχου τους που απορρέουν από τη σύμβαση (ΟΛΑΠ 16/2006, ΑΠ 1281/2009). Από το συνδυασμό όλων των ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι, η προμνημονευόμενη μη δέσμευση του πλειοδότη εκ των χρονομεριστικών μισθώσεων και η ανάληψη της κατοχής των μισθίων διαμερισμάτων με αναγκαστική εκτέλεση κατά των μισθωτών των χρονομεριστικών μισθώσεων, δεν επιδρά στο κύρος αυτών, δεν επιφέρει δηλαδή ακυρότητα τούτων, αρχική ή επιγενή υπό την προαναφερόμενη έννοια και ούτε μπορεί να γίνει λόγος περί επιγενόμενης κατάργησης ή απόσβεσης ή άρσης των εν λόγω δικαιοπρακτικών έννομων σχέσεων, καθόσον εν προκειμένω ο πλειοδότης στον οποίο μεταβιβάστηκε μόνο το ενεργητικό της επιχείρησης, δεν υπεισλήθε στις ως άνω χρονομεριστικές μισθώσεις στη θέση της αρχικής εκμισθωτριάς της εκκαθαρισθείσας επιχείρησης αφού θεωρούνται κατά νόμο ως στοιχείο του παθητικού της εκκαθαρισθείσας επιχείρησης της αρχικής εκμισθωτριάς εταιρείας και δεν μεταβιβάστηκαν σ' αυτόν και τούτο ανεξαρτήτως του αν η μισθωτική σχέση είναι νόμιμη ή όχι, είτε κατά το ν. 4112/1929 (άρθρο 4 παρ. 2 και 3), είτε κατ' εφαρμογή άλλου νόμου. Εντεύθεν έπεται ότι, η απόφαση η οποία απέρριψε ως μη νόμιμη την αγωγή των χρονομισθωτών στρεφόμενη κατά του πλειοδότη της εκκαθαρισθείσας επιχείρησης, με αίτημα την αναγνώριση των χρονομεριστικών μισθώσεων ως έγκυρων, νόμιμων και ισχυρών, με την αιτιολογία ότι, η μεταβίβαση του ενεργητικού της επιχείρησης κατά τη διαδικασία του άρθρου 46α του ν. 1892/1990 δεν περιλαμβάνει τις συναφθείσες μισθωτικές ή χρονομισθωτικές συμβάσεις, δεν συνιστά απόφαση με την οποία κηρύχθηκαν άκυρες οι χρονομεριστικές μισθώσεις ή αναγνωρίσθηκε η ακυρότητα τούτων ή αναγνωρίσθηκε η κατάργηση, ή η απόσβεση, ή η άρση των εννόμων σχέσεων των εν λόγω συμβάσεων, ούτε μπορεί να ερμηνευθεί ως τέτοια, ούτως ώστε να συντρέχουν οι προπαρατιθέμε-

νες προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 791 ΚΠολΔ και 1202 ΑΚ, και να παρέχεται η εξουσία στο δικαστήριο (Μονομελές Πρωτοδικείο), να διατάξει, δυνάμει της αποφάσεως αυτής, τη διαγραφή των εν λόγω χρονομεριστικών μισθώσεων από τα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου, κατ' άρθρ. 791 ΚΠολΔ) ή τη σημείωση της αποφάσεως αυτής στο περιθώριο των εν λόγω χρονομεριστικών μισθώσεων που μεταγράφηκαν, κατ' άρθρ. 1202 Α.Κ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1429/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Στην κατηγορία των Νέων Χωρών περιλαμβάνεται και η Μακεδονία, στην οποία από 1-2-1914 άρχισε να ισχύει η ελληνική νομοθεσία. Η κτήση κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος που έλαβε χώρα πριν από την εισαγωγή του ΑΚ, κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε κατά τον χρόνο που έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά, που απαιτούνται για την κτήση αυτών, ενώ η προστασία τους διέπεται εφ' εξής από τις διατάξεις του ΑΚ. Προϋποθέσεις κτήσης κυριότητας σε δημόσιες γαίες.

[...] Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 7 του ν. 147/1914, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9 του ν. 262/1914, στις Νέες Χώρες, οι οποίες βρίσκονταν προηγουμένως κάτω από την άμεση επικυριαρχία του Οθωμανικού Κράτους, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του Οθωμανικού Δικαίου "περί γαιών", οι οποίες ρυθμίζουν τα σχετικά με την κτήση σ' αυτές δικαιωμάτων ιδιωτικής φύσεως, ενώ οι δικαιοπραξίες γι' αυτά συντελούνται εφεξής κατά τους ελληνικούς νόμους. Στην κατηγορία των Νέων Χωρών ανήκει και η Μακεδονία, στην οποία από 1-2-1914 άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 του ίδιου πιο πάνω νόμου (147/1914), η ελληνική νομοθεσία. Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του Εισ.Ν.ΑΚ, η κτήση κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος, που έλαβε χώρα πριν από την εισαγωγή του Α.Κ., κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε κατά το χρόνο κατά τον οποίο έγιναν τα πραγματικά πε-

ριστατικά, που απαιτούνται για την κτήση αυτών, ενώ η προστασία τους διέπεται εφεξής από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Οθωμανικού Νόμου "περί γαιών" της 7 Ραμαζάν 1274 (1856), του οποίου οι διατάξεις, που ρυθμίζουν τα δικαιώματα ιδιωτικής φύσεως σ' αυτές, διατηρήθηκαν σε ισχύ στις Νέες Χώρες, με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 147/1914, "δημόσιοι γαίαι είναι οι λειμώνες, οι αγροί, οι χειμερινά και θερινά βοσκαί, τα δάση και οι παρόμοιοι τόποι", των οποίων η κυριότητα ανήκει στο Τουρκικό Δημόσιο (βλ. και άρθρα 4, 9, 12, 34 και 49 του ίδιου νόμου). Η παραχώρηση στους ιδιώτες των παραπάνω ακινήτων, τα οποία αποτελούν την κατηγορία των δημόσιων γαιών (εραζίι-εμιριγιέ) γίνεται με τη χορήγηση από το κράτος έγγραφου τίτλου, ονομαζόμενου "ταπί", το οποίο φέρει το μονόγραμμα (τουγρά) του Σουλτάνου, με το οποίο παρέχεται σ' αυτούς όχι δικαίωμα κυριότητας αλλά ιδιόρρυθμο δικαίωμα εξουσίασης (τεσσαρούφ) –που ισοδυναμεί με διηνεκή μίσθωση, αφού αντικείμενό του είναι η αναφερόμενη στον τίτλο χρήση του εδάφους–, αποτελεί δε το ταπί απλό αποδεικτικό μέσο και όχι συστατικό. Εξάιρεση του κανόνα ότι μόνο με τίτλο (ταπί) αποκτάται το δικαίωμα εξουσίασης για ορισμένη χρήση των δημοσίων γαιών καθιερώνει το άρθρο 78 του ίδιου παραπάνω νόμου "περί γαιών", σύμφωνα με το οποίο, εάν κάποιος ιδιώτης καταλάβει και καλλιεργήσει δημόσιες και αφιερωμένες γαίες για δέκα (10) έτη, χωρίς δικαστική αμφισβήτηση από το Δημόσιο, αποκτά δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης και είτε κατέχει έγκυρο τίτλο, είτε δεν κατέχει, οι γαίες δεν θεωρούνται σχολάζουσες, αλλά δίδεται σ' αυτόν -ιδιώτη- δωρεάν νέος τίτλος. Από το σαφές περιεχόμενο της παραπάνω διάταξης, την ερμηνευτική εγκύκλιο του Τουρκικού Υπουργείου Δικαιοσύνης της 28 Σεφέρ 1304, του άρθρου 13 του νόμου "περί εγγράφων ταπίων" της 8 Δζεμαγίλ Αχίρ 1275 (ήδη έτος 1857), του άρθρου 2 των διασαφητικών διατάξεων περί ταπίων της 15 Σαμπάν 1276 και των οδηγιών της 23 Μουχαρέμ 1293 ή 7.2.1921 "περί εξελέγξεως τίτλων δασών", αλλά και το σύνολο των διατάξεων του νόμου περί γαιών (ειδικότερα των άρθρων 8, 9, 24, 30, 61, 71 και 78), προκύ-

ππει, ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση του δικαιώματος αυτού της μόνιμης εγκατάστασης είναι όχι μόνο η συνεχής επί δέκα (10) έτη κατοχή (εξουσίαση), αλλά και η ταυτόχρονη καλλιέργεια του κτήματος. Επομένως, η διάταξη του άρθρου 78 έχει εφαρμογή μόνο επί καλλιεργήσιμων γαιών, ενώ οι υπόλοιπες μη καλλιεργούμενες εκτάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται τα δάση και οι μη αφιερωμένες στην κοινή χρήση βοσκήσιμες εκτάσεις, που ονομάζονταν εμλάκι μιριγέ ή εμλάκι χουμουγιούν, εξουσιάζονται μόνο με έκδοση τίτλου -ταπίου- (Ολ. ΑΠ 411/1963 και 409/1963). Περαιτέρω, με το διάταγμα 2468/1917 της Προσωρινής Κυβέρνησης Θεσσαλονίκης (άρθρο 2 αυτού), το οποίο κυρώθηκε με το ν.1072/1917, καταργήθηκε κατά βάση ο θεσμός των δημοσίων γαιών του οθωμανικού δικαίου. Από της ισχύος του πιο πάνω διατάγματος, δηλαδή από τις 20.5.1917, το δικαίωμα διηνεκούς εξουσίασης (τεσσαρούφ) μεταβλήθηκε σε δικαίωμα πλήρους και οριστικής κυριότητας των 4/5 εξ αδιαιρέτου, του υπόλοιπου 1/5 εξ αδιαιρέτου παραμείναντος στο Δημόσιο, ενώ ο ν. 2052/1920 επαναλαμβάνει στα άρθρα 49 επ. τις διατάξεις του διατάγματος 2468/1917. Στη συνέχεια, με τα άρθρα 101-104 του διατάγματος της 11/12.11.1929, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2 του ν. 4226/1929 και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 17, 18 και 19 του νόμου 1540/1938, παραχωρήθηκε στους ιδιοκτήτες των 4/5 και το υπόλοιπο 1/5 εξ αδιαιρέτου και έτσι αυτοί που είχαν αποκτήσει δικαίωμα διηνεκούς εξουσίασης έγιναν καθ' ολοκληρίαν κύριοι του ακινήτου αυτοδικαίως και χωρίς εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών. Το παραπάνω δικαίωμα διηνεκούς εξουσίασης μετά το θάνατο του εξουσιάζοντα μετέβαινε, με υπεισέλευση στην κληρονομία του, στα τέκνα του, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 54 του προαναφερόμενου Οθωμανικού Νόμου "περί γαιών" και εκείνες των νόμων 12 Πανδ. (28.7), 14 παρ. 8 (11.7), 6 Πανδ. (29.2), 12 Πανδ. (38.16), 3.616 (2.19), Θεμ. φ. 3 (3.19) του βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου, το οποίο ίσχυε, κατά τους νόμους αυτούς, και επί Τουρκοκρατίας, στην Ελλάδα, ως προς τους χριστιανούς υπηκόους του Οθωμανικού Κράτους, δυνάμει σουλτανικών φερμανιών, μετά δε την απελευ-

θέρωση της Βόρειας Ελλάδος από το τουρκικό ζυγό, εξακολούθησε να ισχύει σ' αυτήν, όπως και οι προαναφερόμενες διατάξεις του Οθωμανικού Νόμου "περί γαιών", σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 2 του ν.147/1914 και του άρθρου 7 του ν. ΔΡΑΔ/1913, ο οποίος, κατά το άρθρο 16 αυτού, εφαρμόστηκε στις Νέες Χώρες αναδρομικά από 6-10- 1912. Ενόψει αυτών, εφόσον, μετά το θάνατο του ασκούντα δικαίωμα εξουσίασης σε δημόσιο ακίνητο, τα τέκνα αυτού υπεισήλθαν στην κληρονομιά του και συνέχισαν να ασκούν το δικαίωμα αυτό, μετά από δεκαετή αδιαμφισβήτητη κατοχή αυτού που συμπληρώθηκε στο πρόσωπό τους ή του κληρονομηθέντα μέχρι τις 20-5-1917, γίνονταν κύριοι του εν λόγω ακινήτου τα τέκνα αυτού, κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 2052/1920 και των άρθρων 101-104 του Διατάγματος της 11/12-1-1929, κατά τις οποίες κρίνεται και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, η κτήση της κυριότητας αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 51 Εισ.Ν.ΑΚ (ΑΠ 582/1998, ΑΠ 446/1992). Από την αμέσως πιο πάνω διάταξη (του άρθρου 54) του νόμου περί "γαιών", σε συνδυασμό της με εκείνες των άρθρων 5, 8, 9 και 15 του νόμου περί ταπίων (της 26 Σεφφέρ 1278), —όπως το άρθρο 15 τροποποιήθηκε μεταγενέστερα—, προκύπτει, επίσης, ότι οι συγγενείς του θανόντα εξουσιαστή έχουν δικαίωμα να τους παραχωρηθεί από το Δημόσιο κατά προτίμηση το εξουσιαζόμενο εδαφικό τμήμα. Η παραχώρηση αυτή είναι αυτοτελής, το αποκτώμενο δε με βάση αυτή δικαίωμα διηνεκούς εξουσίασης (τεσσαρούφ) είναι νέο και δεν αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου. Εξάλλου, κατά μεν τις διατάξεις, επίσης, των ν. 10, πανδ. (29.2), Βασ, 10 (35.14) του προϊσχύσαντος Β. Ρ. Δ. η υπεισέλευση του κληρονόμου σε μέρος της κληρονομίας ισχύει για ολόκληρη την κληρονομιά, της οποίας γίνεται αυτός συγκοινωνός με τους λοιπούς κληρονόμους, κατά δε τις διατάξεις των ν. 3 Κωδ. 7.34, ν. 42 Πανδ. 41.2, ν. 7 παρ. 5, Πανδ. 10.3, ν. 28 Πανδ. 10,3 του ίδιου πιο πάνω δικαίου, οι οποίες, κατά τα άρθρα 50 και 43 του Εισ.Ν.ΑΚ, εφαρμόζονται και στην κοινωνία μεταξύ συγκυρίων ή συγκληρονόμων, που δημιουργήθηκε πριν από την εισαγωγή του ΑΚ (23-2-1946) και συνεχίζεται και

μετά από αυτή, καθώς και τις αντίστοιχες προς αυτές διατάξεις των άρθρων 787, 980, 981, 982, 994, 1113 και 1884 ΑΚ, συνάγεται η αρχή, ότι ο συγκοινωνός, όπως είναι και ο εξ αδιαθέτου κληρονόμος, αν κατέχει ολόκληρο το κοινό πράγμα, θεωρείται ότι κατέχει αυτό και στο όνομα των λοιπών συγκοινωνών κατά το λόγο της μερίδας, του καθενός και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών αποσβεστική ή κτητική παραγραφή (έκτακτη χρησικτησία), προτού καταστήσει γνωστό στους άλλους συγκοινωνούς, είτε ρητά, είτε σιωπηρά με πράξεις που υποδηλώνουν τέτοια απόφαση, ότι νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο της μερίδας του ή ολόκληρο το κοινό πράγμα αποκλειστικά στο όνομά του ως κύριος, για δικό του λογαριασμό, περάσει δε από τη γνωστοποίηση αυτή η κατά νόμο απαιτούμενη προθεσμία της εν λόγω (αποσβεστικής ή κτητικής) παραγραφής. Η πιο πάνω αρχή προϋποθέτει την ύπαρξη κοινωνίας δικαίωματος, κατά το χρόνο που άρχισε να νέμεται αποκλειστικά και μόνο στο δικό του όνομα, ως κύριος, εκείνος κατά του οποίου προτείνεται η σχετική ένσταση ή ο άμεσος δικαιοπάροχός του. Δεν απαιτείται, όμως, γνωστοποίηση, όταν οι λοιποί συγκοινωνοί έχουν λάβει γνώση, με οποιονδήποτε τρόπο, της απόφασης που εκδήλωσε ο κοινωνός, ότι κατέχει ολόκληρο το κοινό πράγμα και ότι νέμεται αυτό αποκλειστικά για δικό του και μόνο λογαριασμό, όπως αυτό συμβαίνει στην περίπτωση της εκούσιας παράδοσης της νομής μετά από άτυπη δωρεά, διανομή ή πώληση μεταξύ των συγκοινωνών (Ολ. ΑΠ 485/1982). [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1515/2010 (Τμ. Α1 Πολ.)

Ανακοπή ΚΕΔΕ. Απαράδεκτη αν επιδόθηκε στον Υπουργό Οικονομικών και δεν επιδόθηκε στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Οι σχετικές ρυθμίσεις δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 93/2008 ΕφΚέρκ).

[...] [Σ]ύμφωνα με το άρθρο 85 § 1 ΚΕΔΕ (Ν.Δ. 356/1974), επί δικών του διατάγματος αυτού, όπως είναι και εκείνη από αναγγελία ή ανακοπή

του Δημοσίου κατά πλειστηριασμού εις βάρος οφειλέτη του όταν επισπεύδων είναι τρίτος (άρθρ. 54 και 58), το δημόσιο εκπροσωπεί ο διευθυντής του δημοσίου ταμείου (ήδη προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.) κατά του οποίου στρέφεται και κοινοποιείται κάθε δικόγραφο με ποινή απαραδέκτου.

Σε κάθε όμως περίπτωση, με την ίδια, ως άνω, κύρωση, απαιτείται κοινοποίηση του δικογράφου και στον Υπουργό Οικονομικών. Ως δικόγραφο, κατά την ανωτέρω διάταξη νοείται, για μείζονα εξασφάλιση του δημοσίου, όχι μόνον εκείνο που επιδίδεται από ένα διάδικο σε άλλον ή υποβάλλεται στο δικαστήριο, αλλά και κάθε άλλο διαδικαστικό έγγραφο που αφορά τη δίκη όταν επιβάλλεται να επιδοθεί και στο δημόσιο. Συνέπεια δε της μη σωρευτικής επιδόσεως είναι στις μεν δίκες του ΚΕΔΕ το ρητώς οριζόμενο απαράδεκτο της επιδόσεως, στις δε άλλες δίκες του δημοσίου η ακυρότητα (Ολομ. ΑΠ 34/1988). Οι διατάξεις αυτές δεν παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας και δεν αντίκεινται στα άρθρα 25 § 1 του Συντάγματος, 6 § 1, 8 § 2, 9 § 2 και 10 § 2 της ΕΣΔΑ (βλ. Α.Ε.Δ. 27/2004, ΑΠ 1058/2009).

Κατ' ακολουθίαν, το Εφετείο, το οποίο, με την προσβαλλομένη απόφαση, κατά παραδοχή προσθέτου λόγου εφέσεως του ήδη αναιρεσιβλήτου Ελληνικού Δημοσίου, εξαφάνισε την εκκαλούμενη απόφαση και απέρριψε ως απαράδεκτη την ανακοπή του ήδη αναιρεσειόντος, η οποία δεν είχε επιδοθεί και στον Διευθυντή της αρμόδιας Β' Δ.Ο.Υ. ... και ως εκ τούτου δεν είχε ολοκληρωθεί η άσκησή της, δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, διότι δεν έπρεπε να εφαρμοσθούν οι προαναφερθείσες διατάξεις του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ, ούτε στην πλημμέλεια του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, διότι δεν κήρυξε απαράδεκτο παρά το νόμο. Επομένως, οι εκ του άρθρου 559 αρ. 1 και 14 ΚΠολΔ, αντίθετοι, λόγοι αναιρέσεως, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως. Ο αναιρεσειών πρέπει να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ), μειωμένη, κατά τα άρθρα 22 παρ. 1 και 3 Ν.3693/1957, που

διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 παρ. 18 ΕισΝΚΠολΔ, 5 παρ. 12 Ν. 1738/1987 και 2 της Υ.Α. 134423/1992 (Οικονομικών και Δικαιοσύνης).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1523/2010 (Τμ. Γ' Πολ.)

Δωρεά. Λόγοι ανάκλησης. Ειδικότερα η ανάκληση λόγω αχαριστίας. Έννοια αχαριστίας. Δικονομία πολιτική. Αποδεικτικά μέσα. Ένορκες βεβαιώσεις. Δεν συνιστούν έγγραφα ούτε δικαστικά τεκμήρια. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 1739/2008 Εφεθες).

I. [...] Κατά το άρθρο 505 ΑΚ, ο δωρητής έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη δωρεά, αν ο δωρεοδόχος φάνηκε με βαρύ παράπτωμα αχάριστος απέναντι στο δωρητή, στο σύζυγο ή σε στενό συγγενή του και ιδίως αν αθέτησε την υποχρέωσή του να διατρέφει το δωρητή.

Ως αχαριστία, κατά την έννοια της άνω διατάξεως, δικαιολογούσα την ανάκληση της δωρεάς, νοείται η έλλειψη συναισθήματος ευγνωμοσύνης του δωρεοδόχου προς το δωρητή, που εκδηλώνεται με βαριά υπαίτια και δυνάμενη να καταλογισθεί αντικοινωνική συμπεριφορά ή διαγωγή του δωρεοδόχου προς το δωρητή ή το σύζυγο ή στενό συγγενή του και αντιβαίνει σε κανόνες δικαίου ή σε κρατούσες στην κοινωνία αντιλήψεις περί ηθικής και ευπρέπειας. Το ζήτημα αν η καταδεικνύουσα την αχαριστία συμπεριφορά ή διαγωγή του δωρεοδόχου συνιστά ή όχι βαρύ παράπτωμα αυτού, κρίνεται από το δικαστή, ο οποίος, για τη μόρφωση της κρίσεώς του, εκτιμά τη συμπεριφορά αυτή με βάση αντικειμενικά κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό της υπαιτιότητας του δωρεοδόχου και τυχόν συντρέχον πταίσμα του δωρητή ή του συζύγου ή στενού συγγενούς του και αποφαίνεται αν η υπ' αυτού γενόμενη δεκτή, ως εμπύπτουσα κατά αντικειμενική κρίση στις νομικές έννοιες του βαρέος παραπτώματος και της αχαριστίας, συμπεριφορά του δωρεοδόχου συνιστά στην συγκεκριμένη περίπτωση βαρύ παράπτωμα και αχαριστία. Η κρίση αυτή του δικαστή της ουσίας ελέγχεται αναιρετικώς, όχι ως προς το αν έλαβαν χώρα τα συνιστώντα το βαρύ παρά-

πτωμα και την αχαριστία πραγματικά περιστατικά, ούτε ως προς την εκτίμηση του αν τα περιστατικά αυτά, ενόψει του χαρακτήρα των συγκεκριμένων διαδικών, του τρόπου και των συνθηκών υπό τις οποίες τελέστηκαν, συνιστούν ή όχι στη συγκεκριμένη περίπτωση βαρύ παράπτωμα και αχαριστία, αφού και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για εκτίμηση πραγμάτων, αλλ' ως προς την περαιτέρω αξιολόγηση αν τα περιστατικά, όπως τα δέχθηκε ο δικαστής της ουσίας ότι αποδείχθηκαν, πληρούν ή όχι το πραγματικό των νομικών εννοιών του βαρέος παραπτώματος και της αχαριστίας και κατά συνέπειαν δικαιολογούν ή αποκλείουν γενικώς την εφαρμογή του άρθρου 505 ΑΚ, περαιτέρω δε και για έλλειψη νομίμου βάσεως, όταν στην ελάσσονα πρόταση του νομικού συλλογισμού εμφιλοχωρούν ασάφειες ή αντιφάσεις ή ανεπάρκειες. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 8/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Ο πλειστηριασμός προσημειωμένου ακινήτου, με ποινή ακυρότητας, δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που ορίζονται στο άρθρ. 999 ΚΠολΔ. Η διάταξη αυτή αφορά την καθόλου παράλειψη των σχετικών διατυπώσεων και όχι την περίπτωση που αυτές έλαβαν μεν χώρα, αλλά με τρόπο δικονομικώς άκυρο. Στην τελευταία περίπτωση, η ακυρότητα της σχετικής πράξης, ως ακυρότητα ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας, απαγγέλλεται κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται έως την έναρξη του πλειστηριασμού και για την ευδοκίμησή της, απαιτείται η επίκληση και η απόδειξη δικονομικής θλάβης. Η ακύρωση μιας ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας επιδρά ακυρωτικώς και στον εν συνεχεία πλειστηριασμό, ο οποίος αν αφορά ακίνητο και πρόκειται για εκτέλεση προς ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης, κηρύσσεται άκυρος κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται μέσα σε προθεσμία 90 ημερών, αφότου μεταγραφεί η περίληψη της οικείας κατακυρωτικής έκθεσης, καθώς η ακυρότητα αφορά την τελευταία πράξη της εκτέλεσης. Για να ασκηθεί παρα-

δεκτά ανακοπή κατά του πλειστηριασμού λόγω δικονομικών ακυροτήτων της προδικασίας του, απαιτείται να έχει προσβληθεί ως άκυρη και η ελαττωματική πράξη της προδικασίας του μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 943 παρ. 16 ΚΠολΔ. Αν όμως δεν πρόκειται για ελάττωμα απλώς ή αταξία της προδικασίας του πλειστηριασμού, αλλά για παντελή έλλειψη όλων ή μίας των διατυπώσεων που τάσσει ο νόμος για τη διενέργειά του και παρά την έλλειψη αυτή ο πλειστηριασμός διενεργηθεί, τότε είναι άκυρος ανεξάρτητα από βλάβη και η ακυρότητά του κηρύσσεται ύστερα από ανακοπή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ' ΚΠολΔ. Τα ίδια ισχύουν και στην περίπτωση που όλες ή κάποιες από τις διατυπώσεις του πλειστηριασμού δεν παραλείφθηκαν, αλλά έγιναν εκπρόθεσμα ή με τρόπο που τις καθιστά δικονομικά απαράδεκτες. Με ανυπαρξία επίδοσης περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης εξομοιώνεται και η επίδοσή της σε κατοικία διαφορετική από την πραγματική κατοικία αυτού που αφορά η επίδοση, αφού εξαιτίας της εσφαλμένης αυτής επίδοσης αυτός έχει άγνοια του επισπευδόμενου πλειστηριασμού και μπορεί, αν διενεργηθεί, να τον προσβάλλει ως άκυρο μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ ΚΠολΔ με ανακοπή. Άγνοια του πλειστηριασμού για τον ενδιαφερόμενο και επομένως ακυρότητα του συνεπάγεται και η επίδοση σ' αυτόν περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, στην οποία ως χρόνος πλειστηριασμού αναγράφεται ημερομηνία διαφορετική και μάλιστα μεταγενέστερη από την ημερομηνία διενέργειας του πλειστηριασμού. Και στην περίπτωση αυτή δικαιολογείται ανακοπή για ακύρωση του πλειστηριασμού μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ ΚΠολΔ, δηλαδή δεν είναι αναγκαίο να έχει προηγουμένως προσβληθεί ως άκυρη και η ίδια η κρίσιμη πράξη της προδικασίας του πλειστηριασμού με ανακοπή. (Αναιρεί μερικά την υπ' αριθμ. 92/2008 απόφαση ΕφετΑθ και παραπέμπει για περαιτέρω εκδίκαση).

[...] 4. Κατά τη διάταξη του άρθρ. 994 § 4 ΚΠολΔ, ο πλειστηριασμός ακινήτου, με ποιινή ακυρότητας, δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 εδάφια α', β', γ', ε' και στ' του ίδιου άρθρου, μεταξύ των οποίων είναι και η επίδοση στους ενυπόθηκους ή αναλόγως στους προσημειούχους δανειστές (άρθρ. 41 ΕισΝ-ΚΠολΔ), καθώς και στον ειρηνοδίκη του τόπου της κατάσχεσης, περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης μέσα σε προθεσμία 20 ημερών από την ημέρα της κατάσχεσης, που συντελείται, κατά το άρθρ. 993 § 1 ΚΠολΔ, με τη σύνταξη της οικείας έκθεσης. Η παραπάνω διάταξη αφορά, κατά τη σαφή έννοιά της, στην καθόλου παράλειψη των σχετικών διατυπώσεων, όχι δε και την περίπτωση που αυτές έλαβαν μεν χώρα, αλλά με τρόπο δικονομικώς άκυρο. Στην περίπτωση αυτή η ακυρότητα της αντίστοιχης πράξης, ως ακυρότητα ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας, απαγγέλλεται κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται έως την έναρξη του πλειστηριασμού (άρθρ. 934 §§ 1β και 2 ΚΠολΔ) και για την ευδοκίμησή της απαιτείται η επίκληση και η απόδειξη δικονομικής βλάβης κατά το άρθρ. 159 αριθ. 3 ΚΠολΔ (ΑΠ 116/1998, ΑΠ 916/2004). Ευνόητο είναι ότι η ακύρωση μιας ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας επιδρά ακυρωτικώς και στον εν συνεχεία πλειστηριασμό, ο οποίος, αν αφορά ακίνητο και πρόκειται για εκτέλεση προς ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης, κηρύσσεται άκυρος κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται μέσα σε προθεσμία 90 ημερών, αφότου μεταγραφεί η περίληψη της οικείας κατακυρωτικής έκθεσης, καθώς η ακυρότητα αφορά την τελευταία πράξη της εκτέλεσης. Για να ασκηθεί, δηλαδή, παραδεκτά ανακοπή κατά του πλειστηριασμού λόγω δικονομικών ακυροτήτων της προδικασίας του, απαιτείται να έχει προσβληθεί ως άκυρη και η ελαττωματική πράξη της προδικασίας του μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 943 § 1β ΚΠολΔ. Αν όμως δεν πρόκειται για ελάττωμα απλώς ή αταξία της προδικασίας του πλειστηριασμού, αλλά για παντελή έλλειψη όλων ή μίας των διατυπώσεων που τάσσει ο νόμος για τη διενέργειά του και παρά την έλλειψη αυτή ο πλειστηριασμός

διενεργηθεί, τότε είναι άκυρος ανεξάρτητα από βλάβη και η ακυρότητά του κηρύσσεται ύστερα από ανακοπή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934§1γ' ΚΠολΔ, αφού πρόκειται για λόγο ακυρότητας του ίδιου του πλειστηριασμού και όχι διατύπωσης της προδικασίας του, που ποτέ δεν έγινε (ΟΛΑΠ 3/2007). Τα ίδια, αναλόγως, ισχύουν και στην περίπτωση που όλες ή κάποιες από τις διατυπώσεις του πλειστηριασμού δεν παραλείφθηκαν, αλλά έγιναν εκπρόθεσμα ή με τρόπο που τις καθιστά δικονομικώς ανυπόστατες. Με ανυπαρξία επίδοσης περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης ακινήτου εξομοιώνεται και η επίδοσή της σε κατοικία διαφορετική από την πραγματική κατοικία αυτού που αφορά η επίδοση, αφού εξ αιτίας της εσφαλμένης αυτής επίδοσης αυτός έχει άγνοια του επισπευδόμενου πλειστηριασμού και μπορεί, αν διενεργηθεί, να τον προσβάλει, χωρίς άλλο, ως άκυρο μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 § 1γ' ΚΠολΔ, με ανακοπή, στην οποία θα επικαλείται για το παραδεκτό της ότι ο επισπεύδων την εκτέλεση, γνώριζε την πραγματική κατοικία του ή ότι ο ίδιος είχε έγκαιρα γνωστοποιήσει σ' αυτόν την τυχόν μεταβολή της (πρβλ. ΟΛΑΠ 3/2007). Άγνοια του πλειστηριασμού για τον ενδιαφερόμενο και επομένως ακυρότητά του συνεπάγεται και η επίδοση σ' αυτόν περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, στην οποία ως χρόνος πλειστηριασμού αναγράφεται ημερομηνία διαφορετική και μάλιστα μεταγενέστερη από την ημερομηνία διενέργειας του πλειστηριασμού. Συνεπώς και στην περίπτωση αυτή δικαιολογείται ανακοπή για ακύρωση του πλειστηριασμού μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 § 1γ' ΚΠολΔ, δηλαδή δεν είναι αναγκαίο να έχει προηγουμένως προσβληθεί ως άκυρη και η ίδια η κρίσιμη πράξη της προδικασίας του πλειστηριασμού με ανακοπή, για την άσκηση της οποίας, άλλωστε, λόγω της άγνοιας του ενδιαφερομένου, θα έχει περάσει συνήθως η προθεσμία του άρθρ. 934§1β ΚΠολΔ και θα πρέπει έτσι να γίνει επίκληση της δυνατότητας επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση κατά τα άρθρ. 152 επ. ΚΠολΔ.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την παραδεκτή, κατά το άρθρ. 561 § 2

ΚΠολΔ, επισκόπηση του δικογράφου της από 16.5.2005 ανακοπής της αναιρεσείδουσας, επί της οποίας εκδόθηκε η απορριπτική αυτής υπ' αριθ. 35/2007 απόφαση του ΜονΠρΧαλκίδας και κατ' έφεση η προσβαλλόμενη ήδη υπ' αριθ. 92/2008 τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου Αθηνών (μεταβατική έδρα Χαλκίδας), η αναιρεσείδουσα ισχυρίσθηκε με την ανακοπή της, ότι με επίσπευση της πρώτης των αντιδίκων της κατασχέθηκε αναγκαστικά με την υπ' αριθ. 687/7.3.2005 έκθεση της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Χαλκίδας Μ. Μ.-Δ. το προσημειωμένο απ' αυτή (αναιρεσείδουσα) ακίνητο του δεύτερου των αντιδίκων της (οφειλέτη της), το οποίο στη συνέχεια εκπλειστηριάσθηκε στις 21.9.2005 ενώπιον της τέταρτης των αντιδίκων της συμβολαιογράφου Χαλκίδας και κατακυρώθηκε στον τρίτο των αντιδίκων της, μολονότι στη υπ' αριθ. 697/2005 πρώτη επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης της ως άνω δικαστικής επιμελήτριας, που επιδόθηκε σ' αυτή (αναιρεσείδουσα) και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας, αναγράφεται ως χρόνος πλειστηριασμού η 21.11.2005. Ισχυριζόμενη, λοιπόν, ακολούθως η αναιρεσείδουσα ότι ο ως άνω πλειστηριασμός, που διενεργήθηκε σε διαφορετική ημερομηνία και μάλιστα προηγούμενη από την αναγραφόμενη στην επιδοθείσα σ' αυτή και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας πρώτη επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης, διενεργήθηκε άκυρα, ζήτησε να κηρυχθεί άκυρος αυτός, όπως και οι ως άνω πράξεις της προδικασίας του, δηλαδή η κατασχετήρια έκθεση και πρώτη επαναληπτική περίληψη αυτής, καθώς και οι εν συνεχεία του πλειστηριασμού πράξεις, δηλαδή η υπ' αριθμ. 5135/21.9.2005 έκθεση πλειστηριασμού και η υπ' αριθμ. 5170/2005 περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης της τέταρτης των καθ' ων η ανακοπή συμβολαιογράφου Χαλκίδας Α. Α.-Σ., επικαλούμενη (η αναιρεσείδουσα) βλάβη της από τη διενέργεια του πλειστηριασμού σε ημερομηνία διαφορετική από τη γνωστοποιηθείσα σ' αυτή και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας, αφού έτσι εμποδίσθηκε να αναγγείλει την ασφαλισμένη με την προσημείωση υποθήκης απαίτησή της και να συμμετάσχει στον πλειστηριασμό του ακινήτου η ίδια ή και τρίτοι, που πληροφορήθηκαν τον

πλειστηριασμό από την επιδοθείσα στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας πρώτη επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης. Το Εφετείο θεώρησε με την προσβαλλόμενη απόφασή του, όπως άλλωστε και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ότι με την ένδικη ανακοπή ζητείται η ακύρωση των παραπάνω πράξεων εκτέλεσης για το λόγο ότι στην επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης που κοινοποιήθηκε στην αναιρεσείουσα, και ακολούθως και στις λοιπές εκθέσεις, εκ παραδρομής παρεισήφρησε εσφαλμένη αναγραφή της ημέρας του πλειστηριασμού, εκείνη της 21.9.2005, οπότε και ο πλειστηριασμός έλαβε χώρα, αντί της ορθής 21.11.2005. Η εκτίμηση όμως αυτή από το Εφετείο της ένδικης ανακοπής είναι εσφαλμένη, αφού, κατά τα προεκτεθέντα, ως λόγος ανακοπής δεν προβάλλεται ότι εσφαλμένα και εκ παραδρομής αναγράφηκε στην επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης και ακολούθως και στις λοιπές εκθέσεις η 21.9.2005 ως ημέρα του πλειστηριασμού αντί της ορθής 21.11.2005, αλλά διατυπώνεται η αιτίαση ότι ο πλειστηριασμός διενεργήθηκε στις 21.9.2005, μολονότι η ημερομηνία αυτή ως χρόνος του πλειστηριασμού ήταν άγνωστη στην αναιρεσείουσα και ενδεχομένως και σε τρίτους, αφού στην επιδοθείσα σ' αυτή και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας πρώτη επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης αναγράφεται ως χρόνος του πλειστηριασμού η 21.11.2005. Ωστόσο η παραπάνω εσφαλμένη εκτίμηση από το Εφετείο του λόγου της ανακοπής δεν άσκησε ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της κατ' έφεση δίκης αφού είτε με την εσφαλμένη είτε με την ορθή εκτίμηση του λόγου της ανακοπής από το Εφετείο δεν επηρεάζεται και δεν διαφοροποιείται η περαιτέρω κρίση του, σύμφωνα με την οποία "ο λόγος της ανακοπής απαραδέκτως προβάλλεται, δεδομένου ότι για την ως άνω αταξία (δηλαδή για το σφάλμα στην αναγραφή του χρόνου πλειστηριασμού στην επαναληπτική περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης που επιδόθηκε στην αναιρεσείουσα και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας) δεν προσβλήθηκε η ενδιάμεση διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης εντός των προθεσμιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρ. 934 ΚΠολΔ και δη μέχρι την

έναρξη του πλειστηριασμού (άρθρ. 934 § 1β ΚΠολΔ), ούτε μπορεί πλέον να προσβληθεί το πρώτον με την κρινόμενη ανακοπή και, κατά συνέπεια, επήλθε έκπτωση της ανακόπτουσας από το δικαίωμα να προσβάλει τις παραπάνω πράξεις και τον διενεργηθέντα πλειστηριασμό". Η κρίση όμως αυτή καθαυτή του Εφετείου να μεν είναι ορθή ως προς τις πράξεις της προδικασίας του πλειστηριασμού, οι οποίες έπρεπε να προσβληθούν ως άκυρες με ανακοπή εντός της προθεσμίας του άρθρ. 934 § 1β ΚΠολΔ και συνεπώς, εφόσον αυτό δεν συνέβη, अपαράδεκτα προσβλήθηκαν το πρώτον με την ένδικη ανακοπή, όμως κατά τα λοιπά η κρίση του Εφετείου είναι εσφαλμένη ως προς τον διενεργηθέντα πλειστηριασμό και τις εν συνεχεία αυτού πράξεις, αφού κατά τα προεκτεθέντα η επίδοση στην αναιρεσείουσα και στον Ειρηνοδίκη Χαλκίδας επαναληπτικής περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, στην οποία ως χρόνος του πλειστηριασμού αναγράφεται η 21.11.2005, ενώ αυτός διενεργήθηκε στις 21.9.2005, εξομοιώνεται ουσιαστικά με έλλειψη επίδοσης, που συνεπάγεται για την αναιρεσείουσα, αλλά ενδεχομένως και για τρίτους ενδιαφερομένους, άγνοια του πλειστηριασμού.

Συνεπώς ο πλειστηριασμός, όπως και οι μεταγενέστερες αυτού πράξεις εκτέλεσης, παραδεκτά προσβλήθηκαν αυτοτελώς με την ένδικη ανακοπή μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934§1γ' ΚΠολΔ, δηλαδή μολονότι δεν προσβλήθηκαν εμπρόθεσμα οι πράξεις της προδικασίας του. Συνακόλουθα το Εφετείο, που απέρριψε στο σύνολό της την ένδικη ανακοπή ως απaráδεκτη, παρά το νόμο κήρυξε απaráδεκτο και είναι αντίστοιχα ουσιαστικά βάσιμος ο λόγος ανáιρεσης από το άρθρ. 559 αριθ. 14 ΚΠολΔ, που παραδεκτά κατά το άρθρ. 562§2 ΚΠολΔ προβάλλεται με το δικόγραφο της ανáιρεσης, αφού το αντίστοιχο σφάλμα της πρωτόδικης απόφασης αποτέλεσε και λόγο της έφεσης της αναιρεσείουσας. Πρέπει έτσι κατά παραδοχή του λόγου αυτού να γίνει αντίστοιχα δεκτή η αίτηση ανáιρεσης και να αναιρεθεί εν μέρει η προσβαλλόμενη εφετειακή απόφαση κατά το σχετικό κεφάλαιό της. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 15/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Στην περίπτωση που συντάσσεται πίνακας κατάταξης, η έγγραφη πρόσκληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού προς το Δημόσιο, ως αναγγελθέντα δανειστή, για να λάβει γνώση του πίνακα, κατά τ' άρθρ. 58 παρ. 4 ΚΕΔΕ και 979 ΚΠολΔ, πρέπει να επιδοθεί με ποινή απαραδέκτου και ακυρότητας, αντίστοιχα, τόσο στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., για απαίτηση της οποίας έγινε η αναγγελία, όσο και στον Υπουργό των Οικονομικών. Αναίρει την υπ' αριθ. 122/2009 απόφαση ΕφετΛαρ και παραπέμπει.

[...] Κατά το άρθρο 85 §1 του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974), επί δικών του παρόντος διατάγματος (όπως είναι και εκείνη από αναγγελία ή ανακοπή του δημοσίου κατά πλειστηριασμού σε βάρος οφειλέτου του, όταν επισπεύδων είναι τρίτος, άρθρ. 54 και 58), το δημόσιο εκπροσωπεί ο διευθυντής του δημοσίου ταμείου, ήδη ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., κατά του οποίου στρέφεται και κοινοποιείται κάθε δικόγραφο με την ποινή του απαραδέκτου, σε κάθε όμως περίπτωση με την ίδια κύρωση απαιτείται κοινοποίηση του δικογράφου και στον Υπουργό των Οικονομικών. Με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 5 του κ.δ. 26.6/10-7-1994 περί δικών του Δημοσίου, ορίζεται ότι μόνο οι κοινοποιήσεις προς τον Υπουργό των Οικονομικών οποιουδήποτε δικογράφου επί δικών του Δημοσίου παράγουν νόμιμες συνέπειες και ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και όταν το Δημόσιο εκπροσωπείται δικαστικώς από άλλον, εκτός του Υπουργού των Οικονομικών, είτε από τους διευθυντές των ταμείων ή οικονομικού εφόρους ή τελώνες ή οποιοδήποτε άλλο κρατικό όργανο, οπότε η επίδοση προς τον Υπουργό των Οικονομικών απαιτείται προσθέτως, με συνέπεια, σε περίπτωση παραλείψεώς της, το απαραδέκτο στις δίκες του ΚΕΔΕ και την ακυρότητα στις λοιπές. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι στην περίπτωση που συντάσσεται πίνακας κατάταξης, λόγω μη επάρκειας, η έγγραφη πρόσκληση του

υπαλλήλου του πλειστηριασμού προς το Δημόσιο, ως αναγγελθέντα δανειστή, για να λάβει γνώση του πίνακα, κατά τα άρθρα 58 § 4 ΚΕΔΕ και 979 ΚΠολΔ, πρέπει να επιδοθεί με ποινή απαραδέκτου και ακυρότητας, αντίστοιχα, τόσο στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., για απαίτηση της οποίας έγινε η αναγγελία, όσο και στον Υπουργό των Οικονομικών, καθόσον η έγγραφη αυτή πρόσκληση, από την επίδοση της οποίας αρχίζει η τριακονθήμερη προθεσμία για την άσκηση από το Δημόσιο ανακοπής κατά του πίνακα κατατάξεως, που πιστοποιεί ενέργεια κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως οργάνου αυτής, έχει χαρακτήρα δικογράφου κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, προκύπτουσα και από το σκοπό τους, που είναι η, σε κάθε περίπτωση, λήψη γνώσεως της σχετικής πράξεως και από τον Υπουργό των Οικονομικών. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 57/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Ακυρότητα πλειστηριασμού δημιουργεί και η ανώτερη βία που παρακωλύει την ελεύθερη προσέλευση πλειοδοτών, είτε συνίσταται σε φυσικά αίτια, είτε σε νομικά γεγονότα, όπως είναι η διεξαγωγή του πλειστηριασμού παρά το γεγονός της απαγόρευσης της εισόδου των πλειοδοτών στο κατάστημα που ορίσθηκε ως τόπος διενέργειας αυτού. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 5381/2006 απόφασης ΕφετΑθ.

[...] Όπως προκύπτει από το άρθρο 965 ΚΠολΔ ακυρότητα του πλειστηριασμού δημιουργεί και η ανώτερα βία που παρακωλύει την ελεύθερη προσέλευση πλειοδοτών, είτε συνίσταται σε φυσικά αίτια, είτε σε νομικά γεγονότα, όπως είναι η διεξαγωγή του πλειστηριασμού παρά το γεγονός της απαγόρευσης της εισόδου των πλειοδοτών στο δημοτικό κατάστημα που ορίσθηκε ως τόπος διενέργειας αυτού (πλειστηριασμού). Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 200, 281 και 288 ΑΚ, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 959, 963, 998 και 1005 ΚΠολΔ προκύπτει ότι κάθε ενέργεια του δανειστή ή του υπερθεματιστή, ή κάθε ενέργεια του επί του πλειστη-

ριασμού υπαλλήλου η οποία παρεμποδίζει την πλειοδοσία και κατά συνέπεια την επιτυχία μεγαλύτερου πλειστηριάσματος και ειδικότερα, κάθε ενέργεια των ανωτέρω προσώπων που τείνει σε παρακώλυση του ελεύθερου συναγωνισμού με απομάκρυνση των πλειοδοτών προς το σκοπό να κατακυρωθεί το πράγμα αντί κατωτέρω τιμήματος στον υπερθεματιστή, είναι αντίθετη προς την καλή πίστη που διέπει την ελευθερία των συναλλαγών και ο πλειστηριασμός που διενεργεί με τέτοιες αθέμιτες πράξεις και ενέργειες είναι άκυρος (ΑΠ 147/2004, ΑΠ 184/2002).

Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο δέχθηκε ότι με την προαναφερθείσα (902/15.7.2003) έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών... κατασχέθηκε αναγκαστικά το αναφερόμενο σ' αυτήν ακίνητο (κατά ψιλή κυριότητα) του καθ' ου η εκτέλεση (διαμέρισμα δευτέρου ορόφου οικοδομής, εμβαδού 126,30 τ.μ.) και ορίστηκε ημέρα πλειστηριασμού η 1.10.2003 από 12.00 το μεσημέρι έως 02.00 το απόγευμα "στον καθορισθέντα τόπο των δημοσίων αναγκαστικών πλειστηριασμών του Δήμου Χαϊδαρίου, ήτοι το Δημαρχιακό Μέγαρο εντός ή εκτός αυτού". Ακολούθησε κατά την παραπάνω ημερομηνία ο πλειστηριασμός του κατασχεθέντος και συντάχθηκε η με αριθμό .../ 1.10.2003 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού της υπαλλήλου του πλειστηριασμού Συμβολαιογράφου Αθηνών Λ. Κ.-Α.. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή ο πλειστηριασμός έγινε στο Δημαρχιακό Κατάστημα του Δήμου Χαϊδαρίου Αττικής και στον τόπο όπου διεξάγονται οι δημόσιοι αναγκαστικοί πλειστηριασμοί του Δήμου αυτού, προσήλθε δε μόνο ο Σ. Γ. και προσέφερε 30.003 ευρώ για λογαριασμό της υπερθεματιστριας, στην οποία τιμή και κατακυρώθηκε στην τελευταία το ακίνητο που πλειστηριάστηκε. Ο άνω πλειστηριασμός έγινε στο κατάστημα καθαριότητας του Δήμου Χαϊδαρίου που βρίσκεται επί της συμβολής των οδών Δόξης και Πελοποννήσου, σε μικρή απόσταση από το Δημαρχιακό Μέγαρο που βρίσκεται επί της λεωφόρου Αθηνών. Ο τόπος αυτός είναι ο συνήθης τόπος των πλειστηριασμών που γίνονται στο Δήμο Χαϊδαρίου, δηλαδή ο τόπος που έχει διαθέσει ο άνω Δήμος για τη διενέργεια των πλειστηρια-

σμών. Την έννοια αυτή της διάθεσης του παραπάνω τόπου έχει η προαναφερόμενη φράση της έκθεσης αναγκαστικής κατάσχεσης "στον καθορισθέντα τόπο... εντός ή εκτός αυτού".

Περαιτέρω, (συνεχίζει το Εφετείο) κατά τον πλειστηριασμό παρευρισκόταν και ο τότε πληρεξούσιος δικηγόρος του ανακόπτοντος που πληροφόρησε τους παρευρισκομένους υποψηφίους πλειοδότες για την ηλικία της επικαρπώτριας του υπό πλειστηρίαση ακινήτου, στοιχείο κρίσιμο για όσους ενδιαφέρονταν να πλειοδοτήσουν, αφού από αυτό εξαρτάται ο πιθανός χρόνος ένωσης της ψιλής κυριότητας με την επικαρπία. Κατά δε την ημέρα και ώρα του πλειστηριασμού το Δημαρχιακό Μέγαρο εκκενώθηκε από την Αστυνομία μετά από τηλεφωνική κλήση αγνώστου άνδρα για τοποθέτηση βόμβας σ' αυτό. Το γεγονός όμως αυτό δεν συνετέλεσε στην παρακώλυση του ελεύθερου συναγωνισμού και στην, ως εκ τούτου, επίτευξη μικρότερου πλειστηριάσματος από αυτό που μπορούσε να επιτευχθεί, αφού ο χώρος που διενεργήθηκε ο ένδικος πλειστηριασμός δεν άλλαξε και οι ενδιαφερόμενοι πλειοδότες μπορούσαν να μεταβούν σ' αυτόν.

Άλλωστε, και αν κατά λάθος ορισμένοι από αυτούς πήγαν στο Δημαρχιακό Μέγαρο, ήταν πολύ εύκολο να πληροφορηθούν από τους παρευρισκόμενους έξω από αυτούς υπαλλήλους τον τόπο διενέργειας του πλειστηριασμού και να μεταβούν σ' αυτόν μέσα σε μερικά λεπτά. Έκρινε δε το Εφετείο ότι με τα δεδομένα αυτά, αφού ο πλειστηριασμός έγινε στον συνήθη για τους πλειστηριασμούς χώρο του Δήμου, ανεξαρτήτως του ότι δεν προσδιορίστηκε ειδικότερα αυτός στην έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης, δεν παρεμποδίστηκε, ούτε από υπαιτιότητα κάποιου, ούτε από τυχαίο γεγονός η προσέλευση πλειοδοτών κατά τη διάρκεια του.

Με το να κρίνει έτσι το Εφετείο δεν παρέλειψε παρά τον νόμο να κηρύξει ακυρότητα του πλειστηριασμού, ούτε παραβίασε τις προαναφερόμενες διατάξεις του ΑΚ, αφού με τα προαναφερόμενα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε το Εφετείο ανέλεγκτα ότι αποδείχθηκαν δεν προέκυψε κάποια ενέργεια των αναιρεσιβλήτων δανειστή και υπερθεματιστή ή του υπαλλήλου

επί του πλειστηριασμού, ούτε γεγονός ανωτέρας βίας από τα οποία να παρακωλύθηκε η προέλευση των πλειοδοτών στον τόπο διενέργειας του πλειστηριασμού και ο ελεύθερος συναγωνισμός. Επομένως, οι προβαλλόμενες με το δεύτερο λόγο αναίρεσης αντίθετες από το άρθρο 559 αρ. 1 και 19 πράγματι δε (όπως εκτιμάται ο λόγος αυτός) από το 559 αρ. 1 και 14 ΚΠολΔ αιτιάσεις πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 280/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Εφόσον η επικαρπία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο υποθήκης, άρα και αναγκαστικής εκποίησης υπέρ του ενυπόθηκου δανειστή, αποτελεί και αντικείμενο κατάσχεσης από όλους τους δανειστές του επικαρπωτή και όχι μόνον από τους ενυπόθηκους. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 6193/2007 απόφαση ΕφετΑθ).

1. [...] 2. Κατά τη διάταξη του άρθρ. 1166 ΑΚ η επικαρπία, εφόσον δεν ορίσθηκε διαφορετικά, είναι αμεταβίβαστη, η άσκησή της όμως μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλον για χρόνο που δεν υπερβαίνει τη διάρκεια της επικαρπίας, με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρ. 1164 ΑΚ, που δεν αφορά πάντως την παρούσα υπόθεση. Κατά την έννοια αυτή η άσκηση της επικαρπίας, ως αυτοτελές ενοχικό δικαίωμα, υπόκειται με τη μορφή του ειδικού περιουσιακού στοιχείου σε κατάσχεση κατά τις διατάξεις των άρθρ. 1022 επ. ΚΠολΔ. Σε κατάσχεση όμως υπόκειται και η ίδια η επικαρπία ως εμπράγματο δικαίωμα προσωπικής δουλείας, έστω και αν πρόκειται για αμεταβίβαστη επικαρπία, όπως αυτό συνάγεται από το άρθρ. 992 ΚΠολΔ, που δεν περιορίζει τα δυνάμενα να κατασχεθούν εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο, σε συνδυασμό με το άρθρ. 1259 ΑΚ, που ορίζει ότι η υποθήκη αποκτάται μόνο σε ακίνητα που μπορούν να εκποιηθούν, καθώς και στην επικαρπία τέτοιων ακινήτων, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Εφόσον δηλαδή η επικαρπία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο υποθήκης, άρα και αναγκαστικής εκποίησης υπέρ του ενυπόθηκου δανειστή, αποτελεί για την ταυ-

τότητα του νομικού λόγου αντικείμενο κατάσχεσης από όλους τους δανειστές του επικαρπωτή και όχι μόνον από τους ενυπόθηκους. Έτσι ο χαρακτήρας της επικαρπίας ως αμεταβίβαστου κατ' αρχήν δικαιώματος, δεν εμποδίζει την ανεξάρτητη από τη θέληση του επικαρπωτή αναγκαστική μεταβίβαση της επικαρπίας, που επέρχεται με τον πλειστηριασμό της κατά το άρθρ. 1005 § 1 ΚΠολΔ, στην έκταση βέβαια και για το χρόνο που θα μπορούσε να διατηρηθεί και στο πρόσωπο του αρχικού επικαρπωτή, αφού με τον πλειστηριασμό ο υπερθεματιστής δεν μπορεί να αποκτήσει περισσότερα δικαιώματα από εκείνα του δικαιοπαρόχου του.

Συνεπώς εφόσον κατά το άρθρ. 1167 ΑΚ η επικαρπία, αν δεν ορίσθηκε διαφορετικά, αποσβήνεται με το θάνατο του επικαρπωτή και ο ψιλός κύριος αποκτά πλήρη την κυριότητα, αποσβήνεται έκτοτε η επικαρπία και για αυτόν που την απέκτησε με τη διαδικασία του αναγκαστικού πλειστηριασμού. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1187/2011 (Τμ. Γ' Πολ.)

Οι υποχρεώσεις από προσύμφωνο είναι αγωγίμες και στοιχειοθετούν την αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως (άρθρ. 949 ΚΠολΔ). Καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως υπάρχει μόλις η απόφαση επί της αγωγής (εφόσον την κάνει δεκτή) γίνει τελεσίδικη. Φύση της αγωγής εκ του αρ. 949 ΚΠολΔ. Εφόσον η αγωγή ασκείται από κληρονόμο ή κατά κληρονόμου απαιτείται η αποδοχή της κληρονομίας να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο και μεταγραφή της δήλωσης της αποδοχής. Δεν απαιτείται αποδοχή κληρονομίας και μεταγραφή αυτής, σε αγωγή καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, που ασκεί ο κληρονόμος του προσυμφωνήσαντος τη διανομή του επίδικου επίκεινου ακινήτου. Αναιρεί την υπ' αριθμ. 276/2004 απόφαση ΕφετΘεσ.

[...] [Κ]ατά το άρθρο 166 ΑΚ, καταρτισμένη σύμβαση αποτελεί και το προσύμφωνο, με το οποίο δημιουργείται τέλεια ενοχή, δηλαδή γεννώνται

υποχρεώσεις και από τα δύο μέρη για τη σύναψη της κύριας σύμβασης, οι υποχρεώσεις δε αυτές είναι αχώριμες και καθένα από τα προσβαλλόμενα μέρη δικαιούται να εγείρει αγωγή με αίτημα, την κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ, καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως, η οποία θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση καταστεί τελεσίδικη. Η από το άρθρο 949 ΚΠολΔ αγωγή για καταδίκη κάποιου σε δήλωση βουλήσεως είναι ενοχική και εφ' όσον ασκείται από τους κληρονόμους ή κατά των κληρονόμων απαιτείται η αποδοχή της κληρονομίας να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο και η μεταγραφή της δήλωσης αποδοχής, που είναι αναγκαία κατά το άρθρο 1193 ΑΚ για την κτήση της κυριότητας ακινήτου της κληρονομίας από τον κληρονόμο.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την από την από 4-10-1999 ένδικη αγωγή οι ενάγουσες και ήδη αναιρεσεύουσες εξέθεταν ότι με βάση το αναφερόμενο σ' αυτήν προσύμφωνο διανομής ακινήτου, ο δικαιοπάροχος των εναγομένων αναιρεσιβλήτων Ο. Κ., σύζυγος της πρώτης και πατέρας των λοιπών, συμβλήθηκε με το δικαιοπάροχο τους Γ. Κ., σύζυγο της πρώτης και πατέρα των λοιπών (εναγουσών), προσυμφώνησαν και ανέλαβαν την υποχρέωση να διανείμουν μεταξύ τους το αναφερόμενο οικοπέδο με την επ' αυτού οικία, του οποίου ήταν συγκύριοι, κατά τον περιγραφόμενο στο προσύμφωνο τρόπο. Οι ανωτέρω δικαιοπάροχοί τους απεβίωσαν χωρίς διαθήκη, ο μεν Γ. Κ. στις 7.5.1984 και κληρονομήθηκε από τις ενάγουσες, ο δε Ο. Κ. στις 7.12.1994, και κληρονομήθηκε από τους εναγόμενους, χωρίς να έχουν προβεί στη σύναξη του οριστικού συμβολαίου. Παρά δε του ότι κάλεσαν τους εναγόμενους να προβούν από κοινού σε εκτέλεση του παραπάνω προσυμφώνου διανομής, οι τελευταίοι αρνούνται. Ζητούσαν ακολούθως οι ενάγουσες α) να καθοριστεί το ποσοστό συγκυριότητας κάθε χωριστής ιδιοκτησίας στο όλο οικοπέδο, όπως ειδικότερα περιγράφουν, β) να καταδικαστούν οι εναγόμενοι σε δήλωση βουλήσεως προσερχόμενοι ενώπιον συμβολαιογράφου, για την κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου διανομής, προς εκτέλεση του προαναφερόμενου προσυμφώνου. Το πρωτόβαθμιο δικαστήριο απέρριψε την αγωγή, όσον

αφορά το πρώτο αίτημα, ως προώρως ασκηθείσα, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα, ως αβάσιμη κατ' ουσίαν, κατά παραδοχή ως βασίμου της ένστασης καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος. Το Εφετείο, στο οποίο ήχθη η υπόθεση μετά από έφεση των εναγουσών, παραπονουμένων για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την αγωγή ως αόριστη, επειδή δεν αναφερόταν σ' αυτήν, ότι οι ενάγουσες προέβησαν σε δήλωση αποδοχής κληρονομίας και μεταγραφή αυτής ως προς το επίδικο κληρονομιαίο ακίνητο, για το οποίο ζητούν την καταδίκη δήλωση βουλήσεως των αντιδίκων της με βάση το επίμαχο προσύμφωνο διανομής. Με την κρίση του όμως αυτή το Εφετείο παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 166, 1710 και 1193 ΑΚ, αφού, για την κρίση της νομικής βασιμότητας της αγωγής, αξίωσε περισσότερα στοιχεία, απ' όσα ο νόμος απαιτεί, ήτοι αποδοχή της κληρονομίας και μεταγραφή αυτής σε αγωγή καταδίκης σε δήλωση βούλησης, που ασκεί ο κληρονόμος του προσυμφωνήσαντος τη διανομή του επιδικού επικοίνου ακινήτου. Επομένως ο μοναδικός σχετικός λόγος αναιρέσης από τον αριθ. 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ είναι βάσιμος. Μετά ταύτα πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1250/2011 (Τμ. Δ' Πολ.)

Ο προσδιορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών της οροφοκτησίας, γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας δικαιοπραξία είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, δηλαδή με σύμφωνη απόφασή τους, που πρέπει να καταρτισθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να μεταγραφεί. Αν αυτό δεν γίνει, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 3741/1929. Στην τελευταία περίπτωση, κριτήριο για το χαρακτηρισμό ως κοινόκτητου και κοινόχρηστου, είναι ο κατά τη φύση του προορισμός για την εξυπηρέτηση των συνιδιοκτητών με την κοινή από αυτούς χρήση του. Οποιοδήποτε μέρος του όλου ακινήτου δεν ορίστη-

κε ή δεν ορίστηκε έγκυρα, με το συστατικό της οροφοκτησίας τίτλο, ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται αυτοδικαίως από το νόμο στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας επί του εδάφους και θεωρείται κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου. Πότε είναι καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος.

I. Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 5 εδ. α', 7 παρ. 1, 8 και 13 του Ν. 3741/1929, "περί ιδιοκτησίας κατ' ορόφους", που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα με το άρθρο 54 του Εισαγωγικού νόμου αυτού και 1117 του ΑΚ, συνάγεται ότι επί οριζόντιας ιδιοκτησίας ιδρύεται κυρίως μεν χωριστή κυριότητα σε όροφο οικοδομής ή διαμέρισμα ορόφου, παρεπομένως δε και αναγκαστική συγκυριότητα, που αποκτάται αυτοδικαίως, κατ' ανάλογη μερίδα, στα μέρη του όλου ακινήτου, που χρησιμεύουν σε κοινή απ' όλους τους οροφοκτήτες χρήση. Μεταξύ των μερών αυτών περιλαμβάνονται, κατά ενδεικτική στις διατάξεις αυτές απαρίθμηση, το έδαφος, τα θεμέλια, οι πρωτότοιχοι, η στέγη, οι καπνοδόχοι, οι αυλές, τα φρεάτια ανελκυστήρων, οι εγκαταστάσεις κεντρικής θέρμανσης, το ηλιακωτό δώμα. Εξάλλου, με βάση το άρθρο 2 τελευταία παράγραφος του Ν. 3741/1929, η οποία ορίζει ότι αδιαίρετος είναι η ιδιοκτησία "και παντός άλλου πράγματος χρησιμεύοντος προς κοινήν των ιδιοκτητών χρήση", προσδιορίζονται τα κριτήρια υπαγωγής στην ομάδα των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων μερών της οικοδομής, που δεν αναφέρονται ρητά στη συμφωνία ή στο νόμο. Ειδικότερα, ο προσδιορισμός των κοινοκλήτων και κοινοχρήστων αυτών μερών, γίνεται, είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας δικαιοπραξία, είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, κατά τα άρθρα 4 παρ. 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929, δηλαδή με σύμφωνη απόφασή τους, που πρέπει να καταρτισθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να μεταγραφεί. Αν τούτο δεν γίνει, αν δηλαδή δεν ορίζεται τίποτα από την ως άνω δικαιοπραξία, ούτε με ιδιαίτερες

συμφωνίες, τότε ισχύει ο προσδιορισμός, που προβλέπεται από τις ως άνω διατάξεις (ΑΠ 1658/2007, 1610/2007). Στην τελευταία περίπτωση, κριτήριο για το χαρακτηρισμό πράγματος ως κοινόκτητου και κοινόχρηστου, είναι ο κατά τη φύση του προσδιορισμός για την εξυπηρέτηση των συνιδιοκτητών με την κοινή από αυτούς χρήση του. Δεδομένου δε, ότι η θεσπιζόμενη με τα άρθρα 1002 ΑΚ και 1 επ. του Ν. 3741/1929 αποκλειστική (χωριστή) κυριότητα επί ορόφου ή τμήματος ορόφου αποτελεί την εξαίρεση του κανόνα superficies solo cedit, που έχει περιληφθεί στο άρθρο 1001 εδ. α' του ΑΚ, οποιοδήποτε μέρος του όλου ακινήτου που δεν ορίστηκε ή δεν ορίστηκε έγκυρα, με το συστατικό της οροφοκτησίας τίτλο ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται αυτοδικαίως από το νόμο, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα, στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας επί του εδάφους και θεωρείται κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου (ΟΛΑΠ 23/2000). Ειδικότερα, επί οριζοντίου ιδιοκτησίας, η κυρία είσοδος της οικοδομής, οι κλίμακες ανόδου προς το δώμα (ΑΠ 420/1985) και το ηλιακό δώμα (ταράτσα), εξομοιούμενο με τη στέγη της οικοδομής, (ΑΠ 1610/2007, 1658/2007), αποτελούν αντικείμενο αναγκαίας συγκυριότητας και κοινόχρηστα πράγματα για όλους τους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων, καθένας από τους οποίους δικαιούται να ποιείται απόλυτη χρήση, εκτός εάν με συμφωνία που τον δεσμεύει αποκλείστηκε από το δικαίωμα αυτό, το οποίο διαφυλάχθηκε για μερικούς μόνο από τους ιδιοκτήτες. Επιτρέπεται δε, κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα με την ενδοτικής φύσεως διάταξη του άρθρου 2 (του Ν. 3741/1929), όπως με ειδική μεταξύ των συνιδιοκτητών του εδάφους συμφωνία που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και καταχωρίζεται στα βιβλία μεταγραφών, το δικαίωμα να παραχωρηθεί αποκλειστικώς σε κάποιους από τους συνιδιοκτήτες ή και σε έναν από αυτούς η χρήση σε κάποιο από αυτά τα κοινά μέρη, οπότε η χρήση του δεν ανήκει σε όλους από κοινού τους συνιδιοκτήτες του εδάφους. [...]

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Εφετείο με

την προσβαλλόμενη απόφαση, ύστερα από αξιολόγηση του όλου αποδεικτικού υλικού, δέχτηκε ανέλεγκτα τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η επίδικη οικοδομή, κτισμένη σε οικόπεδο εμβαδού 230,30 τ.μ. περίπου, είναι ένα παλαιό τριώροφο κτίσμα, που βρίσκεται στην πόλη της..., μεταξύ των οδών 'Ο...-Α... και Αγ. Α.... Έχει πρόσοψη στην πλατεία Τρ... Σ..., συνορεύει δε ανατολικά με την οδό Α... Αν..., δυτικά με τη λεωφόρο 'Ο...-Α..., βόρεια με την πλατεία Τ... Σ... και νότια με ακίνητο πρώην κληρονόμων Μ... . Αποτελείται από ισόγειο και δύο ορόφους πάνω απ' αυτό. Στο ισόγειο υπάρχουν δύο καταστήματα και δη, κατά νεώτερη καταμέτρηση, ένα εμβαδού 18,17 τ.μ. και ένα άλλο, εμβαδού 150,23 τ.μ. (Τα καταστήματα αυτά είναι χωρισμένα σε περισσότερα μικρότερα). Ανάμεσά τους υπάρχει η είσοδος για τους πάνω δύο ορόφους και για το δώμα. Οι τελευταίοι δύο όροφοι χρησιμοποιούνταν ανέκαθεν ως ξενοδοχείο, με το διακριτικό τίτλο «Μ...», ενώ τα καταστήματα του ισογείου χρησιμοποιούνταν κατά καιρούς ως καφενείο, αρτοποιείο, κουρείο ή υποδηματοποιείο. Ιδιοκτήτης της οικοδομής αυτής αρχικά ήταν ο Α. Π., κοινός δικαιούχος των διαδίκων. Αυτός, με την από 17-3-1940 ιδιόγραφη διαθήκη του, που δημοσιεύθηκε νόμιμα, μετά τον κατά τη 12-2-1941 θάνατό του, με το υπ' αριθ. 16/15-2-1941 πρακτικό του Πρωτοδικείου Πατρών, χωρίς να χρησιμοποιεί πανηγυρικές εκφράσεις, συνέστησε επί του ως άνω ακινήτου οριζόντια ιδιοκτησία. Συγκεκριμένα, με τη διαθήκη αυτή, ο κληρονομούμενος εγκατέστησε ως κληρονόμους του τα τέκνα του Α. και Μ., και δη τον πρώτο στα καταστήματα του ισογείου, ενώ τη δεύτερη στους δυο ορόφους πάνω από το ισόγειο, όπου στεγαζόταν το ξενοδοχείο. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι κατά το προϊσχύσαν βυζαντινορρωμαϊκό δίκαιο δεν απαιτείτο μεταγραφή για τις αιτία θανάτου πράξεις. Μεταγραφή για τις πιο πάνω πράξεις προβλέφθηκε για πρώτη φορά με τα άρθρα 1193, 1195, 1198 και 1199 του ΑΚ. Οι ως άνω κληρονόμοι αρχικά αμφισβήτησαν την παραπάνω κληρονομική εγκατάσταση και άρχισαν δικαστικό αγώνα. Με το υπ' αριθ. .../1944 συμβόλαιο όμως του Συμβολαιογράφου Πατρών Π. Α., που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγρα-

φών του Υποθηκοφυλακείου Πατρών, συμβιβάστηκαν και αναγνώρισαν ως έγκυρη και ισχυρή την εν λόγω εγκατάσταση και συνακόλουθα τη σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας. Ούτε με τη σύσταση όμως αυτή, ούτε με το ανωτέρω συμβόλαιο ορίστηκε το ποσοστό συνιδιοκτησίας της καθεμιάς από τις οριζόντιες ιδιοκτησίες στο έδαφος, καθώς και στα λοιπά κοινόχρηστα μέρη της κοινής οικοδομής. Το ποσοστό αυτό ορίστηκε αργότερα, κατόπιν της από 2-4-1976 αγωγής του Α. Π., ειδικού διαδόχου του Α. Π., ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πατρών. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε αρχικά η υπ' αριθμ. 1752/1976 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου και ακολούθως, μετά από έφεση, η υπ' αριθ. 38/1977 απόφαση του Εφετείου Πατρών, που κατέστη ήδη αμετάκλητη. Ειδικότερα, με την τελευταία αυτή απόφαση προσδιορίστηκε η ιδανική μερίδα κάθε οριζόντιας ιδιοκτησίας επί του εδάφους και των λοιπών κοινοχρήστων μερών ως εξής: α) στο κατάστημα του ισογείου εμβαδού 150.23 τ.μ. αναλογεί ποσοστό 50%, β) στο έτερο ισόγειο κατάστημα, εμβαδού 18,17 τ.μ., αναλογεί ποσοστό 10% και γ) στους δύο πάνω από το ισόγειο ορόφους αναλογεί ποσοστό 40%. Η ιδιοκτησία των διαδίκων επί των παραπάνω οριζόντιων ιδιοκτησιών έχει σήμερα ως εξής: Η ενάγουσα-εφεσίβλητη είναι ιδιοκτήτρια: α) του πρώτου καταστήματος, το οποίο απέκτησε δυνάμει του υπ' αριθ. .../1978 συμβολαίου συστάσεως προίκας του Συμβολαιογράφου Αθηνών Δ. Γ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα πιο πάνω βιβλία, (τομ. ..., αρ. ...), αρχικά ως ψιλή κυρία και ακολούθως, μετά την ισχύ του Ν. 1329/1983, ως πλήρης κυρία και β) του 1/2 εξ αδιαιρέτου του δευτέρου από το πιο πάνω καταστήματα, το οποίο απέκτησε, κατά ψιλή κυριότητα, με αγορά, δυνάμει του υπ' αριθ. .../1985 συμβολαίου του Συμβολαιογράφου Αθηνών Χ. Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα ίδια πιο πάνω βιβλία, (τόμ. ..., αρ. 28...). Επικαρπώτρια του ως άνω ιδανικού μεριδίου τυγχάνει η μητέρα της Γ. Π. και γ) του έτερου 1/2 εξ αδιαιρέτου του ιδίου πιο πάνω καταστήματος, το οποίο απέκτησε κατά πλήρη κυριότητα με αγορά, δυνάμει του υπ' αριθ. .../1992 συμβολαίου του Συμβολαιογράφου Αθηνών Β. Α., που μεταγράφηκε νόμιμα στα ίδια βιβλία,

(τόμ. ..., αρ. 2...). Οι εκκαλούντες είναι συγκύριοι, κατά ποσοστό 1/3 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, των δύο υπέρ το ισόγειο ορόφων. Την ως άνω οριζόντια ιδιοκτησία απέκτησαν, δυνάμει του υπ' αριθ. .../1995 συμβολαίου γονικής παροχής και δωρεάς αντίστοιχα, της Συμβολαιογράφου Πατρών Π. Π., που μεταγράφηκε νόμιμα στα ίδια πιο πάνω βιβλία (τόμ. ..., αρ. ...), αρχικά κατά ψιλή κυριότητα και ακολούθως, μετά τον κατά το έτος 1998 θάνατο του Θ. Μ., επικαρπωτή πατέρα και συζύγου τους αντίστοιχα, κατά πλήρη κυριότητα. Τα ως άνω περιστατικά οι διάδικοι δεν τα αμφισβητούν, αλλά αντίθετα όλοι τα ομολογούν. Περαιτέρω, από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά μέσα αποδείχτηκαν τα πιο κάτω: Μεταξύ των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών της επίδικης οικοδομής περιλαμβάνονται, πλην του εδάφους, των θεμελίων και των πρωτοτοίχων, για τα οποία ως σημειωθεί οι διάδικοι δεν ερίζουν, και τα πιο κάτω μέρη: α) Η εξώθυρα και ο χώρος εισόδου προς τους άνω ορόφους και το δώμα, διαστάσεων 9,45x2,35 μέτρων περίπου. Ο χώρος αυτός έχει πρόσοψη επί της πλατείας Τρ... Σ.... β) Το κλιμακοστάσιο της οικοδομής, που αρχίζει από την ανωτέρω είσοδο και καταλήγει στο δώμα. Και γ) το δώμα της οικοδομής, άνωθεν του δευτέρου ορόφου, που αποτελείται εν μέρει από το ηλιακωτό δώμα και εν μέρει από βοηθητικό κτίσμα, που φέρει κεραμοσκεπή στέγη. Και είναι μεν αλήθεια ότι η αναφερόμενη πιο πάνω απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία καθορίστηκαν τα ποσοστά που αναλογούν στην καθεμιά από τις οριζόντιες ιδιοκτησίες, δεν προσδιόρισε συγχρόνως και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα μέρη της οικοδομής, ούτε προσδιορίστηκαν αυτά, κατά τα άρθρα 4 παρ. 1, 5 και 13 του Ν. 3741/1929, δηλαδή με σύμφωνη απόφαση των συνιδιοκτητών, καταρτισμένη με συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγεγραμμένα, πλην όμως το Δικαστήριο οδηγήθηκε στην κρίση ότι και τα ως άνω μέρη είναι κοινόκτητα και κοινόχρηστα, λαμβάνοντας υπόψη τον κατά τη φύση προορισμό των ως άνω μερών, για την εξυπηρέτηση των συνιδιοκτητών με την κοινή από αυτούς χρήση τους. Ειδικότερα, αφενός μεν τα ως άνω μέρη δεν αναφέρονται ειδικά σε κανένα από τα συμβόλαια κτήσεως των ιδιοκτη-

σιών των διαδίκων και αφετέρου εξυπηρετούν την κοινή χρήση, ήτοι την πρόσβαση τόσο στους δύο πιο πάνω από το ισόγειο ορόφους, όσο και στο δώμα, το οποίο είναι κοινόχρηστο. Η κοινή χρήση του τελευταίου αποδεικνύεται σαφώς και από το γεγονός ότι στο ηλιακωτό μέρος αυτού υπάρχουν τοποθετημένα ντεπόζιτα νερού, μέσω των οποίων, τουλάχιστον μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1980, υδρεύονταν τα καταστήματα του ισογείου. Επίσης υπάρχουν κεραίες τηλεόρασης που εξυπηρετούσαν τα ίδια καταστήματα. Ακόμη το βοηθητικό κεραμοσκεπές κτίσμα χρησιμοποιείτο ως αποθηκευτικός χώρος, τόσο από το μισθωτή και ιδιοκτήτες του ξενοδοχείου, όσο και από τους μισθωτές και ιδιοκτήτες των καταστημάτων. Από τα πιο πάνω είναι φανερό ότι τόσο ο χώρος εισόδου, όσο και το κλιμακοστάσιο χρησιμοποιούνταν ανέκαθεν, όχι μόνο ως χώροι εξυπηρέτησης των δύο πάνω από το ισόγειο ορόφων, αλλά και ως μέσο πρόσβασης προς το κοινόχρηστο δώμα. Άλλωστε, κατά τα αναφερόμενα και πιο πάνω στη νομική σκέψη, η αποκλειστική (χωριστή) κυριότητα επί ορόφου ή τμήματος ορόφου αποτελεί την εξαίρεση του κανόνα superficies solo cedit. Σε περίπτωση αμφιβολίας το μέρος του ακινήτου, για το οποίο δεν ορίστηκε έγκυρα και ρητά ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται αυτοδικαίως από το νόμο, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα, στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας και θεωρείται κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι αντίθετα με τα υποστηριζόμενα από τους εκκαλούντες στον πρώτο λόγο έφεσης, δεν μπορεί να εξαχθεί αντίθετο συμπέρασμα από την περικοπή της προαναφερόμενης υπ' αριθ. 38/1977 αποφάσεως του Δικαστηρίου τούτου, σύμφωνα με την οποία ο χώρος εισόδου που βρίσκεται στο ισόγειο δεν περιλαμβάνεται στους τίτλους μεταβίβασης των καταστημάτων του ισογείου, αλλά διατηρήθηκε ως "χώρος εξυπηρέτησεως των δυο ορόφων, οι οποίοι δεν είχαν, ούτε απέκτησαν έκτοτε άλλη διέξοδο επικοινωνίας μετά του εδάφους". Η έννοια της ως άνω περικοπής είναι ότι ο εν λόγω χώρος δεν αποτελεί αποκλειστική ιδιοκτησία των ιδιοκτητών του ισογείου, παρόλο

που βρίσκεται στο ισόγειο. Δεν έχει όμως την έννοια ότι αποτελεί αποκλειστική ιδιοκτησία των ιδιοκτητών των δύο πάνω από το ισόγειο ορόφων, στους τίτλους των οποίων, ως σημειωθεί, επίσης δεν περιλαμβάνεται ρητώς. Εξάλλου, ο όρος που χρησιμοποιήθηκε από την ανωτέρω απόφαση είναι "χώρος εξυπηρετήσεως" και όχι "χώρος αποκλειστικής κυριότητας". Επίσης, το γεγονός ότι η δαπάνη ηλεκτροφωτισμού της εσόδου και του κλιμακостаσίου βάρυνε τον επιχειρηματία που εκμεταλλευόταν το ξενοδοχείο δεν μπορεί να κλονίσει την ανωτέρω πεποίθηση του Δικαστηρίου. Και τούτο γιατί είναι προφανές ότι ο ως άνω επιχειρηματίας πλήρωνε την ως άνω δαπάνη, γιατί έκανε πολύ συχνότερη, (όχι όμως αποκλειστική), χρήση, των ως άνω κοινών μερών από τους ιδιοκτήτες ή μισθωτές του ισογείου. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι οι δύο οριζόντιες ιδιοκτησίες του ισογείου έχουν δικαίωμα επί του υψούν ανερχόμενο στο 60% των μελλοντικών ορόφων και κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, οι έχοντες τέτοιο δικαίωμα είναι αναγκαίο να έχουν πρόσβαση στο κοινόχρηστο δώμα, για να ασκήσουν το δικαίωμά τους αυτό. Εξάλλου, αποδείχτηκε ότι η επίδικη οικοδομή υπέστη σοβαρές βλάβες από το σεισμό του 1993. Λόγω δε και της παλαιότητάς της, από το έτος 1999 και εντεύθεν έπαψαν να χρησιμοποιούνται πια, τόσο τα καταστήματά της όσο και το ξενοδοχείο. Το Σεπτέμβριο του 2000 οι συνιδιοκτήτες συνήλθαν σε γενική συνέλευση και πήραν απόφαση να προχωρήσουν σε εκτεταμένες επισκευές της οικοδομής, προκειμένου να γίνει αυτή και πάλι λειτουργική. Προς το σκοπό αυτό μάλιστα όρισαν ως ειδικό διαχειριστή της συνιδιοκτησίας τον Ι. Τ., σύζυγο της εφεσίβλητης. Προς επιβεβαίωση της ως άνω απόφασης των συνιδιοκτητών συντάχθηκε η υπ' αριθ. .../18-9-2000 πράξη ενώπιον της Συμβολαιογράφου Πατρών Α. Κ.. Ανέκυψαν όμως μεταξύ τους έριδες, κυρίως σχετικά με την κοινή ή όχι χρήση των αναφερόμενων πιο πάνω μερών της οικοδομής. Συγκεκριμένα, οι εκκαλούντες αμφισβήτησαν και αμφισβητούν ακόμα την ιδιότητα των εν λόγω μερών ως κοινόκτητων και κοινόχρηστων, ισχυριζόμενοι ότι αυτά ανήκουν αποκλειστικά στην ιδιοκτησία τους. Απέκλεισαν δε

την αντίδικό τους και το σύζυγό της, ειδικό διαχειριστή, από τη χρήση των μερών αυτών, γεγονός που έγινε η αιτία να εμποδίζονται έκτοτε οι εργασίες επισκευής του κτιρίου. Αυτό κατέστησε αναγκαία και την έγερση της υπό κρίση αγωγής, προκειμένου να επιλυθεί δικαστικά η διαφορά τους. Σύμφωνα λοιπόν με τα αναφερόμενα πιο πάνω, ο ισχυρισμός των εκκαλούντων ότι τα ανωτέρω μέρη της οικοδομής ανήκουν αποκλειστικά στην ιδιοκτησία τους και ότι δεν έχουν την ιδιότητα των κοινόχρηστων κρίνεται, και από το Δικαστήριο τούτο, ως ουσιαστικά αβάσιμος, απορριπτόμενων όλων των αντίθετων λόγων εφέσεως (α, β, δ, και ε λόγων). Έτσι που έκρινε το Εφετείο, και αναγνώρισε ότι η ενάγουσα, ιδιοκτήτρια των καταστημάτων του ισογείου της άνω οικοδομής και κατά ποσοστό 60% εξ αδιαιρέτου της οριζόντιας ιδιοκτησίας, έχει δικαίωμα συγχρήσεως επί της θύρας και του χώρου εισόδου, εμβαδού 9,45x2,35 μέτρων, του κλιμακостаσίου της οικοδομής και του δώματος, άνωθεν του δευτέρου ορόφου, δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου, με την προσβαλλόμενη απόφασή του τις πιο πάνω αναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 1, 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 4 παρ. 1, 5 εδ. α', 7 παρ. 1β' και 13 του Ν. 3741/1929 "περί της ιδιοκτησίας κατ' ορόφους" και των άρθρων 1002 και 1117 του ΑΚ ενώ, περαιτέρω, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες σχετικά με τα ως άνω δικαιώματα της ενάγουσας, αφού κατά τις παραδοχές αυτές η όλη οικοδομή έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και των άρθρων 1002 και 117 ΑΚ. Κοινόχρηστα - κοινόκτητα πράγματα της οικοδομής είναι όσα ορίζει ο νόμος, τέτοιο δε είναι και το δώμα, του οποίου η κοινή χρήση παραμένει σε καθένα από τους συνιδιοκτήτες της οικοδομής, όπως επίσης είναι η είσοδος και οι κλίμακες που οδηγούν σ' αυτό, αβάσιμα δε οι αναιρεσειόντες, με αναφορά αποσπασματικών παραδοχών υποστηρίζουν τα αντίθετα. Ειδικότερα, από το σύνολο των παραδοχών το Εφετείο δέχτηκε ότι "τα ως άνω μέρη είναι κοινόκτητα και κοινόχρηστα, λαμβάνοντας υπόψη τον κατά τη φύση προορισμό των ως άνω μερών, για την εξυπηρέτηση των συνιδιοκτητών με την κοινή από αυτούς

χρήση τους". Οι αναιρεσεύοντες δεν επικαλούνται συμφωνία των διαδίκων για αποκλειστική χρήση από αυτούς των επιδίκων, ως άνω χώρων κοινοκλήτων και κοινοχρήστων χώρων. Διέλαβε δε, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, επαρκείς αιτιολογίες για τον προσδιορισμό των ως άνω μερών της οικοδομής ως κοινοχρήστων και κοινοκλήτων και εκ του πράγματος απέρριψε τον ισχυρισμό των περί αποκλειστικής χρήσεως, ο οποίος σε κάθε περίπτωση είναι και αλυσιτελής, αφού οι γενικές διατάξεις του ΑΚ, που προβλέπουν τη σύσταση με χρησιμότητα και την κατάργηση με αχρησία των δουλειών, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην προκειμένη περίπτωση (ΑΠ 329/1996, 121/1993). Επομένως, ο από το άρθρο 559 αριθ. 1 πρώτος λόγος αναιρέσεως, καθώς και ο δεύτερος, κατά το δεύτερο σκέλος του από τον αριθ. 19 του ιδίου άρθρου, με τους οποίους προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αιτίαση ότι παραβίασε τις διατάξεις αυτές ευθέως και εκ πλαγίου, είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν. [...]

IV. Κατά το άρθρο 281 ΑΚ η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, για να θεωρηθεί η άσκηση του δικαιώματος ως καταχρηστική, θα πρέπει η προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο οικονομικός ή κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος να προκύπτει από την προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου ή από την πραγματική κατάσταση που δημιουργήθηκε ή τις περιστάσεις που μεσολάβησαν ή από άλλα περιστατικά, τα οποία, χωρίς νόμο να εμποδίζουν τη γέννηση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή την άσκησή του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου (ΑΠ 1472/2001).

Στην προκειμένη περίπτωση, οι αναιρεσεύοντες με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως αιτιώνται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την προβαλλόμενη με σχετικό λόγο εφέσεως ένστασή τους ως νομικά αβάσιμη. Η πληττόμενη απόφαση επί της ενστάσεως αυτής έκρινε ότι, "επίσης απορρι-

πτέος κρίνεται και ο τρίτος λόγος εφέσεως, με τον οποίον οι εκκαλούντες επαναφέρουν προς κρίση την ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως δικαιώματος που είχαν προβάλει και πρωτόδικα. Ειδικότερα, με την ένσταση αυτή οι ενάγοντες-εκκαλούντες εκθέτουν τα πιο κάτω: Ότι και αν ακόμη τα επίδικα μέρη της κοινής οικοδομής είναι κοινά, η αξίωση της ενάγουσας-εφεσίβλητης να χρησιμοποιεί τα μέρη αυτά προσκρούει στη διάταξη του άρθρου 281 του ΑΚ, καθόσον αυτό θα οδηγήσει στην αδυναμία χρησιμοποίησης της οριζοντίου ιδιοκτησίας τους ως ξενοδοχείου. Και κατά την κρίση του Δικαστηρίου τούτου η ως άνω ένσταση είναι απορριπτέα, ως νομικά αβάσιμη, αφού και εάν υποθεθεί ότι πράγματι με την κοινή χρήση των ως άνω μερών, θα δυσχερανθεί ή ακόμα και θα αναιρεθεί η δυνατότητα λειτουργίας της οριζοντίου ιδιοκτησίας τους ως ξενοδοχείου, το γεγονός αυτό δεν αρκεί για να καταστήσει την άσκηση της αξίωσης αυτής προφανώς αντίθετη προς τα ακραία αξιολογικά όρια του άρθρου 281 του ΑΚ". Συνεπώς, το Εφετείο που απέρριψε, κατά κύριο λόγο, ως μη νόμιμο, τον ισχυρισμό αυτό και αβάσιμο τον σχετικό λόγο εφέσεως των αναιρεσειόντων, σωστά ερμήνευσε και εφάρμοσε το άρθρο αυτό και δεν υπέπεσε στην πλημμέλεια από το εδάφιο 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ο δε περί του αντιθέτου, ως άνω πέμπτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1394/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Πίνακας κατάταξης. Ανακοπή κατ' αυτού. Προθεσμία ασκήσεως αυτής της ανακοπής. Χρονικό σημείο έναρξης υπολογισμού αυτής της προθεσμίας. Για να αρχίσει η 12ήμερη προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, πρέπει να επιδοθεί σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσκληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, για να λάβει γνώση του πίνακα, και δεν αρκεί, για την έναρξη της προθεσμίας, η γνώση του περιεχομένου του πίνακα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 698/2006 απόφαση ΕφετΑθ).

Από τη γραμματική διατύπωση και τη νομοθετική σκοπιμότητα των διατάξεων του άρθρου 979 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, για να αρχίσει η (δωδεκαήμερη) προθεσμία ασκήσεως ανακοπής κατά του πίνακα κατατάξεως, πρέπει να επιδοθεί σε κάθε αναφερόμενο πρόσκληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, για να λάβει γνώση του πίνακα, και ότι δεν αρκεί, για την έναρξη της προθεσμίας, η υπ' αυτού γνώση του περιεχομένου του πίνακα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο δέχθηκε, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, τα ακόλουθα: "Την 26-7-2000 ενώπιον... συμβολαιογράφου... εκπλειστηριάσθηκε, αναγκαστικά αντί ποσού 11.504.000 δρχ. η οριζόντια ιδιοκτησία του οφειλέτη Χ. Β., που περιγράφεται στην 16861 έκθεσή της... Στον πλειστηριασμό αυτό αναγγέλθηκαν, πλην των άλλων, το Ελληνικό Δημόσιο... για ποσόν 15.018.017 δρχ. πλέον προσαυξήσεων και η ανώνυμη τραπεζική εταιρεία με την επωνυμία "...-..." με την από 23-5-2000 αναγγελία της για απαιτήσεις της ποσού 23.478.318 δρχ. πλέον τόκων και εξόδων από συμβάσεις πιστώσεως αλληλόχρεου λογαριασμού, έχοντας εγγράψει για την εξασφάλιση τούτων προσημείωση υποθήκης στο πιο πάνω ακίνητο με βάση την 16581/1998 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για ποσόν 16.000.000 δρχ. Λόγω του ότι το πλειστηρίασμα δεν επαρκούσε για την ικανοποίηση όλων των δανειστών που αναγγέλθηκαν, η υπάλληλος του πλειστηριασμού συνέταξε τον 16950/2000 πίνακα κατατάξεως δανειστών, στον οποίο αφαίρεσε αρχικά τα έξοδα εκτελέσεως συνολικού ποσού 1.444.000 δρχ., για τη νομιμότητα και βασιμότητα των οποίων έκρινε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την προσβαλλόμενη απόφαση και μεταρρύθμισε τον εν λόγω πίνακα, κατατάσσοντας κατά ένα μέρος σ' αυτά τόσο το εκκαλούν όσο και την εφεσίβλητη, κατ' αποδοχή σχετικών λόγων των ανακοπών τους, χωρίς να υπάρχει ως προς αυτά, λόγος εφέσεως, στο απομένον δε υπόλοιπο των 10.060.000 δρχ. κατέταξε την επισπεύδουσα Π. Μ. Α., ως έχουσα απαίτηση με βάση την παροχή εξαρτημένης εργασίας για ολοκλήρωση την απαίτησή της ποσού 4.288.413 δρχ. πριν τη διαίρεση του πλειστηριασμού σε ποσοστά,

πλην όμως στο ποσόν αυτό κατατάχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση η εφεσίβλητη, κατ' αποδοχή σχετικού λόγου της ανακοπής της, χωρίς να υπάρχει και ως προς τη διάταξη αυτή λόγος εφέσεως από πλευράς εκκαλούντος, στο απομένον δε υπόλοιπο των 5.771.587 δρχ. κατέταξε το Ελληνικό Δημόσιο προς μερική ικανοποίηση των απαιτήσεών του. Και την κατάταξη του Ελληνικού Δημοσίου αμφισβήτησε η εφεσίβλητη με σχετικό λόγο της από 19-4-2001 ανακοπής της, ζητώντας να διαιρεθεί τον προς διανομή πλειστηριασμό σε ποσοστά, και στο 1/3 μεν του ποσού αυτού να καταταγεί το Δημόσιο, ως γενικός προνομιούχος δανειστής, στα 2/3 δε τούτου να καταταγεί η ίδια ως έχουσα προσημείωση υποθήκης στο πλειστηριαζόμενο ακίνητο. Το εκκαλούν ισχυρίσθηκε με τις προτάσεις της πρώτης συζητήσεως και ισχυρίζεται εκ νέου με τον πρώτο λόγο εφέσεως, ότι η ανακοπή αυτή ήταν απορριπτέα ως εκπρόθεσμη, για το λόγο ότι ασκήθηκε μετά πάροδο πέντε (5) μηνών από την άσκηση της πρώτης ανακοπής της κατά του 16974/2000 διορθωτικού - συμπληρωματικού πίνακα, γεγονός που αποδεικνύει τη γνώση της τόσο για την ύπαρξη όσο και για το περιεχόμενο του αρχικού πίνακα κατατάξεως, αφού με την κοινοποίηση σ' αυτήν στις 20-11-2000 της 16975/2000 προσκλήσεως της συμβολαιογράφου Αθηνών Θ.Κ., προκειμένου να λάβει γνώση του διορθωτικού πίνακα, τον οποίο και προσέβαλε αυτή με την από 29-11-2000 ανακοπή της, έλαβε γνώση η τελευταία για την ύπαρξη και το περιεχόμενο του 16950/2000 πίνακα κατατάξεως, η κοινοποίηση δε σ' αυτήν την 17-4-2001 του αρχικού πίνακα δεν κίνησε καμιά νέα προθεσμία για την προσβολή του, αφού η δυνατότητα αυτή είχε ήδη ασκηθεί με την πρώτη ανακοπή της.

Ο λόγος αυτός της εφέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Ειδικότερα, η επίδοση του αρχικού πίνακα κατατάξεως δανειστών στην εφεσίβλητη έλαβε χώρα μόλις την 17-4-2001, όπως τούτο προκύπτει από τη σχετική σφραγίδα της δικαστικής επιμελήτριας Αθηνών Δ. Α., που έχει τεθεί στο επικυρωμένο αντίγραφο τούτου που προσκομίζει και επικαλείται η ίδια, έκτοτε δε και μόνο άρχισε η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής κατά του πίνακα κατατάξεως, σύμφω-

να με το άρθρο 979 παρ. 2 ΚΠολΔ, και όχι από την με οποιοδήποτε τρόπο γνώση του περιεχομένου του, έστω και ατελώς. Πράγματι είναι σαφές ότι για λόγους ασφαλείας δικαίου ο νομοθέτης θέλησε με την πιο πάνω διάταξη να θέσει σαφές όριο ενάρξεως για την προθεσμία ασκήσεως της ανακοπής, προκειμένου να αποφεύγονται αμφισβητήσεις ως προς τον τρόπο γνώσεως της συντάξεως του πίνακα κατατάξεως και του περιεχομένου του. Ανεξαρτήτως τούτου, από το περιεχόμενο του 16974/2000 συμπληρωματικού-διορθωτικού πίνακα, που επιδόθηκε στην εφεσίβλητη την 20-11-2000, προκύπτει ότι σ' αυτόν γίνεται μεν μνεία για την ύπαρξη του αρχικού πίνακα, όχι όμως και για το περιεχόμενό του, πέραν του ότι από την 16951/2000 πρόσκληση δανειστών της ίδιας συμβολαιογράφου, προκύπτει ότι η εν λόγω πρόσκληση απευθυνόταν μόνο στην επισπεύδουσα, τον καθού η εκτέλεση, τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ... και τον Υπουργό των Οικονομικών, για να λάβουν γνώση ως ενδιαφερόμενοι του αρχικού πίνακα κατατάξεως, όχι όμως και στην εφεσίβλητη, στην οποία, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η σχετική πρόσκληση επιδόθηκε μόλις την 17-4-2001. Κατά συνέπεια, εφόσον η εφεσίβλητη άσκησε την ανακοπή της κατά του 16950/2000 πίνακα κατατάξεως δανειστών διά καταθέσεως και επιδόσεως του σχετικού δικογράφου πριν την πάροδο της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 979 παρ. 2 ΚΠολΔ, δηλαδή μέσα σε 12 εργάσιμες ημέρες από την επίδοση σ' αυτήν της προσκλήσεως, όπως τούτο προκύπτει από τις 4071 και 4073/24-4-2001 εκθέσεις επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή Αθηνών Α. Σ. Τ., είναι απορριπτός ως ουσιαστικά αβάσιμος ο ισχυρισμός του εκκαλούντος για εκπρόθεσμη άσκηση της ανακοπής της. Εξάλλου, η επίδοση της προσκλήσεως αυτής στην εφεσίβλητη δεν κίνησε εκ νέου την προθεσμία του άρθρου 979 παρ. 2 ΚΠολΔ, λόγω επιδόσεως την 20-11-2000 της προσκλήσεως για γνώση του συμπληρωματικού πίνακα, αφού η προθεσμία αυτή αρχίζει μόνο με την επίδοση σε κάθε δανειστή που αναγγέλθηκε της σχετικής προσκλήσεως για να λάβει γνώση του πίνακα κατατάξεως, έστω και αν η επίδοση αυτή γίνει καθυστερημένα από παραδρομή του υπαλλήλου του πλειστηριασμού.

Τέλος, το εκκαλούν υποστηρίζει ότι ο λόγος της από 19-4-2001 ανακοπής της εφεσίβλητης ως προς την κατάταξη του στον αρχικό πίνακα κατατάξεως είχε γεννηθεί ήδη και μπορούσε να προταθεί με την προηγούμενη ανακοπή της κατά του διορθωτικού συμπληρωματικού πίνακα κατατάξεως, έστω και αν ο λόγος αυτός της ήταν άγνωστος, και ότι κατόπιν τούτου η ανακοπή αυτή προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 935 ΚΠολΔ, που καθιερώνουν το απαράδεκτο των γεγεννημένων λόγων ανακοπής, όταν προτείνονται σε μεταγενέστερη δίκη. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτός ως αβάσιμος, εφόσον η εφεσίβλητη με την ανακοπή στην οποία περιέχεται ο σχετικός λόγος ζητεί να ακυρωθεί διαφορετικός πίνακας κατατάξεως, από εκείνον που ζητούσε με την προγενέστερη ανακοπή της. Ορθά λοιπόν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκρινε την από 19-4-2001 ανακοπή της εφεσίβλητης παραδεκτή και νόμιμη...".

Υπό τα δεδομένα αυτά και με βάση τα προεκτεθέντα είναι αβάσιμος τόσο ο πρώτος αναιρετικός λόγος (εκ του άρθρου 559 αριθμ. 14 ΚΠολΔ κατά την εκτίμηση του περιεχομένου του), με τον οποίο υποστηρίζεται ότι η δεύτερη ανακοπή της αναιρεσιβλήτου έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη "είτε λόγω εκπρόθεσμης άσκησης, είτε λόγω άσκησης δεύτερης ανακοπής κατά του ίδιου πίνακα", όσο και ο συναφής προς αυτόν δεύτερος λόγος (εκ του άρθρου 559 αριθμ. 14 ΚΠολΔ κατά το νοηματικό του περιεχόμενο) σύμφωνα με τον οποίο "η δεύτερη ανακοπή της αναιρεσιβλήτης ελέγχεται ως απαράδεκτη, καθ' ο μέρος πλήττει την κατάταξη του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' άρθρα 975, 933 και 953 ΚΠολΔ" διότι "η επικαλούμενη πλημμέλεια υπήρχε στο περιεχόμενο του αρχικού πίνακα και ήταν γνωστή ήδη στην αναιρεσιβλήτη...". Κατόπιν τούτων, πρέπει η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως να απορριφθεί.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1582/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Προκειμένου περί μεταθιβάσεως κυριότητας αγροτικών ακινήτων πέραν των 250 στρεμμάτων, κρίσιμος χρόνος για την έρευνα, αν ισχύει ή έχει αρθεί η οριζόμενη στο νόμο απαγόρευση

με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, είναι ο χρόνος μεταγραφής της εμπράγματης εκποιητικής δικαιοπραξίας, οπότε και κρίνεται η εγκυρότητα ή μη της σχετικής δικαιοπραξίας. Περιστατικά καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως για τη μεταβίβαση αγροτικού ακινήτου.

[...] [Μ]ε το άρθρο μόνο του ν. 2148/1952, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 73 παρ. 2 του ν.δ. 2185/1952, ορίζεται ότι οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3250/1924 αντικαθίστανται ως εξής:

"Απαγορεύεται επί ποινή απολύτου ακυρότητας η διά πράξεων εν ζωή, καθ' οιονδήποτε τρόπο μεταβίβαση ή διανομή ή σύσταση οποιουδήποτε εμπραγμάτου δικαιώματος επί αγροτικών ακινήτων ανηκόντων εις φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ως προς την πέραν των 250 στρεμμάτων έκταση κατ' ιδιοκτήτη.

2. Το αυτό ισχύει και επί αγροτικών κτημάτων οιασδήποτε εκτάσεως, ανηκόντων στην εκκλησιαστική εν γένει περιουσία και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

3. Οι απαγορεύσεις των προηγούμενων παραγράφων δύναται να αρθούν με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, μετά γνώμη του γνωμοδοτικού συμβουλίου Εποικισμού, δημοσιευομένης σε μία Εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού, όπου κείται το κτήμα και εν ελλείψει τιαούτης, σε μία εφημερίδα της πρωτεύουσας του Κράτους". Από τη διάταξη αυτή σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 369, 1033, 1192 και 1198 ΑΚ προκύπτει, ότι προκειμένου περί μεταβίβασεως κυριότητας ακινήτων που εμπίπτουν στις κατηγορίες των ακινήτων που αναφέρονται στις πιο πάνω παραγράφους 1 και 2 του ν. 2148/1952, κρίσιμος χρόνος για την έρευνα, αν ισχύει ή έχει αρθεί η οριζόμενη πιο πάνω απαγόρευση με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, είναι ο χρόνος μεταγραφής της εμπράγματης εκποιητικής δικαιοπραξίας, οπότε και κρίνεται η εγκυρότητα ή μη (αυτής της πιο πάνω δικαιοπραξίας) για την παραπάνω αιτία.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο, ως προς το κρίσιμο ζήτημα της αναγνώρισεως ή μη του αναιρεσειόντος - ενάγοντος Δήμου απο-

κλειστικώς ή του αναιρεσιβλήτου (εναγομένου - αντενάγοντος) κατά ποσοστό 1/5 δικαιούχων αποζημιώσεως απαλλοτριωθέντων ακινήτων, δέχθηκε τα ακόλουθα: Στην προηγηθείσα δίκη αναγνώρισεως κυριότητας, επί της οποίας εκδόθηκε η 588/1976 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, πληρεξούσιος δικηγόρος της (πρώην) Κοινότητας... υπήρξε ο Χ. Κ., προς τον οποίο είχε συμφωνηθεί, με σύμβαση εργολαβίας δίκης, να καταβληθεί, ως αμοιβή, ποσοστό 20% εξ αδιαιρέτου επί των εκτάσεων, στις οποίες θα αναγνωριζόταν τελεσιδικώς η κυριότητα της κοινότητας (άρθρο 92 παρ. 3 και 5 του ν.δ. 3026/1954 "περί του κώδικος των δικηγόρων"). Μετά την τελεσιδικία της αναγνώρισης αυτής, ο Χ. Κ., απαίτησε την καταβολή της αμοιβής του. Κατόπιν αγωγής τούτου, εκδόθηκε η 254/1978 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία καταδικάσθηκε η κοινότητα σε δήλωση βουλήσεως, προκειμένου να του μεταβιβάσει ποσοστό 20% "επί πασών των εν τη αγωγή ακινήτων εκτάσεων, ως αύται διαλαμβάνονται εις την 588/1976 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας". Η 254/1978 απόφαση έγινε τελεσίδικη και μεταγράφηκε νομίμως. Στη συνέχεια, ο Χ. Κ. προχώρησε σε συμβολαιογραφική αποδοχή της πλασματικής δήλωσης βουλήσεως της κοινότητας για τη μεταβίβαση του 20% εξ αδιαιρέτου των εν λόγω εκτάσεων, με την... πράξη του συμβολαιογράφου... Δ. Β.-Κ., που μεταγράφηκε νομίμως. Με τον τρόπο αυτό πίστεψε ότι έγινε κύριος ακινήτων συνολικής εκτάσεως 273 στρεμμάτων, την οποία διένειμε δικαστικώς με την κοινότητα, προκειμένου να την αποκτήσει διαιρετώως. Όταν, όμως, άσκησε διεκδικητική αγωγή κατά των κατοίκων της κοινότητας που είχαν καταλάβει την έκταση αυτή και αμφισβητούσαν το δικαίωμά του, αυτή απορρίφθηκε μετ' αναίρεση, με την 1269/1991 απόφαση του Αρείου Πάγου που εκδόθηκε κατά παραπομπή, αφού κρίθηκε ότι ο Χ. Κ. δεν είχε αποκτήσει κυριότητα, διότι είχε παραλείψει την προηγούμενη άρση της απαγορεύσεως μεταβίβασεως αγροτικού ακινήτου σε έκταση μεγαλύτερη από 250 στρέμματα, η οποία προβλεπόταν με το άρθρο μόνο του ν. 2148/1952, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 73

παρ. 2 του ν.δ. 2185/1952 και εξακολουθούσε να ισχύει. Αυτή η απαγόρευση, που θα μπορούσε να έχει αρθεί με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και ήδη του αρμοδίου νομάρχη, αλλά δεν είχε αρθεί μέχρι τότε, είχε αποτελέσει νομικό εμπόδιο ως προς τη συντέλεση της μεταβίβασης από την (πρώην) κοινότητα... προς τον Χ. Κ., με νόμιμη αιτία τη δικηγορική αμοιβή, της κυριότητας αρχικώς του ποσοστού 20% εξ αδιαιρέτου επί των εκτάσεων, στις οποίες η κοινότητα είχε αναγνωρισθεί δικαστικώς κυρία με τη συμπάρσταση του Χ. Κ. και τελικώς των 273 στρεμμάτων διαιρετώς, μετά τη διανομή που επακολούθησε. Η πράξη αποδοχής, δηλαδή, της πλασματικής δηλώσεως βουλήσεως της κοινότητας και η πράξη διανομής των εκτάσεων, που είχαν προηγηθεί, δεν είχαν κύρος, διότι έγιναν διαρκούσης της απαγορεύσεως. Η 254/1978 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, όμως, που αφ' ενός αναγνώρισε το κύρος της συμβάσεως εργολαβίας δίκης και την εκπλήρωση αυτής εκ μέρους του Χ. Κ. και αφ' ετέρου επέβαλε στην αντισυμβαλλόμενη κοινότητα την υποχρέωση να τηρήσει την περί αμοιβής υποσχέση αυτής και να δηλώσει την περί μεταβίβασεως του 20% εξ αδιαιρέτου βούλησή της, είχε καταστεί αμετάκλητη [διότι κανένας διάδικος ή τρίτος έχων έννομο συμφέρον δεν είχε ασκήσει ένδικο μέσο ή βοήθημα εναντίον της, όπως συνομολογείται] και παρήγαγε δεδικασμένο (ΚΠολΔ 321 επ.). Απλώς, η παράλειψη της άρσεως της νομίμου απαγορεύσεως στη συγκεκριμένη περίπτωση (ΑΚ 175) εμπόδιζε την επέλευση των αποτελεσμάτων της δηλώσεως βουλήσεως, στην οποία είχε καταδικασθεί η κοινότητα και η οποία κατά πλάσμα του νόμου θεωρείτο ήδη γενομένη με την τελεσιδικία της 254/1978 απόφασης (ΚΠολΔ 949). Η τελείωση της εκπαινετικής δικαιοπραξίας, όμως, και η συντέλεση της μεταβίβασεως επρόκειτο να γίνει με τη μεταγραφή της δηλώσεως αποδοχής του Χ. Κ. (ΑΚ 1192, 1198). Και ο χρόνος μεταγραφής είναι εν προκειμένω κρίσιμος για την έρευνα της διατήρησης ή της άρσης της απαγορεύσεως (Προβλ. ΑΠ 306/2000). Μετά την ως άνω αναγνώριση της ακυρότητας της πρώτης αποδοχής, ο Χ.Κ. κίνησε τη νόμιμη διοικητική διαδικασία και πέτυχε

την έκδοση της 14886/1-11-1994 αποφάσεως του νομάρχη Καρδίτσας, με την οποία ήρθη η ως άνω απαγόρευση και επετράπη σε αυτόν η απόκτηση της αγροτικής εκτάσεως που αποτελούσε την αμοιβή του.

Αμέσως, ο Χ. Κ. έσπευσε να επαναλάβει την αποδοχή της πλασματικής δήλωσης βουλήσεως της κοινότητας για τη μεταβίβαση του 20% εξ αδιαιρέτου των εκτάσεων που αναφέρθηκαν, με την... πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Α.-Χ., που μεταγράφηκε νομίμως. Με την ενέργεια αυτή, που υπήρξε σύννομη, μετά την άρση της απαγορεύσεως, και αποτέλεσε νεότερο περιστατικό, μη καταλαμβανόμενο από το δεδικασμένο που απέρρεε από την 1269/1991 απόφαση του Αρείου Πάγου, ο Χ. Κ. απέκτησε εγκύρως το 20% εξ αδιαιρέτου της αγροτικής εκτάσεως στη θέση "...", κατά συγκυριότητα με την {πρώην} κοινότητα... και ήδη τον ενάγοντα δήμο..., που έχει κυριότητα στο υπόλοιπο 80% εξ αδιαιρέτου της αυτής εκτάσεως. Τα ίδια δέχθηκε το Δικαστήριο αυτό και με την προεκδοθείσα, μη οριστική, 272/2002 απόφασή του, στις ορθές και νόμιμες σκέψεις της οποίας και πάλι αναφέρεται. Η κυριότητα αυτή εξακολουθεί να υφίσταται εξ αδιαιρέτου, διότι, μετά την άρση της απαγορεύσεως και τη μεταγραφή της πράξεως αποδοχής, δεν έχει επαναληφθεί η διαδικασία διανομής της εν λόγω εκτάσεως μεταξύ της [πρώην] Κοινότητας... και ήδη Δήμου... και του Χ. Κ.. Κατά συνέπεια, είναι σαφές ότι και το δικαίωμα συμμετοχής του τελευταίου στην αποζημίωση, που έχει παρακατατεθεί για την απαλλοτρίωση των τριών τεμαχίων της μείζονος εκτάσεως και αποτελεί αντικείμενο της παρούσας δίκης, ασκείται από αυτόν εξ αδιαιρέτου και για τα τρία τεμάχια.

Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφαση δέχθηκε, ομοίως, τα αυτά και έκρινε επαρκώς ορισμένη, νόμιμη και βάσιμη την ανταγωγή του Χ. Κ., εφήρμοσε σωστά τις διατάξεις που αναφέρθηκαν και εκτίμησε προσηκόντως το αποδεικτικό υλικό που είχε τεθεί στην κρίση του". Με βάση τα παραπάνω περιστατικά η προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε, ότι η παράλειψη της άρσεως της νομίμου απαγορεύσεως από το ν. 2148/1952, εμπόδιζε την

επέλευση των αποτελεσμάτων της δηλώσεως βουλήσεως, στην οποία είχε καταδικασθεί η αναιρεσεύουσα και που θεωρούνταν γενομένη με την τελεσιδικία της άνω 254/1978 απόφασης (άρθρο 949 ΚΠολΔ) και ότι η τελείωση της εκπονητικής δικαιοπραξίας και η συντέλεση της μεταβιβάσεως έγινε με την μεταγραφή της δηλώσεως αποδοχής του Χ. Κ., αφού ήδη είχε αρθεί η από τον παραπάνω νόμο απαγόρευση με την υπ' αριθμό 14886/1994 απόφαση του Νομάρχη Καρδίτσας, με την οποία επιτράπηκε σε αυτόν (αναιρεσίβλητο Χ. Κ.) να αποκτήσει την αγροτική έκταση που αποτελούσε την αμοιβή του. Επομένως το Εφετείο δεν παραβίασε, αλλά, ορθά ερμήνευσε και εφήρμοσε τις αναφερόμενες στη μείζονα σκέψη διατάξεις ουσιαστικού νόμου και ο τα αντίθετα υποστηρίζων πρώτος λόγος αναιρέσεως και κατά το πρώτο μέρος του, ότι μετά την έκδοση της πιο πάνω αποφάσεως του Νομάρχη Καρδίτσας έπρεπε να προηγηθεί εκ νέου η άσκηση αγωγής για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως της αναιρεσεύουσας, θεωρώντας ότι τα αποτελέσματα της μεταβιβάσεως δεν επέρχονται από τη μεταγραφή της εκπονητικής δικαιοπραξίας, είναι αβάσιμος και απορριπτός.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1668/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Εκτέλεση κατά οφειλέτη του NAT. Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Το εκδιδόμενο από το NAT φύλλο εκκαθάρισης για τη θεβαίωση οφειλής στο δημόσιο ταμείο, ως τίτλος εκτελεστός, αποτελεί πλήρη απόδειξη για την ύπαρξη της απαίτησης του NAT έναντι του οφειλέτη, όχι όμως και έναντι τρίτων, αμφισβητούμενων με την ανακοπή του άρθρ. 979 ΚΠολΔ την απαίτηση του NAT, την οποία απαίτηση το τελευταίο υποχρεούται να αποδείξει έναντι των άλλων δανειστών του οφειλέτη του. Απορρίπτει την αναίρεση.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 216 παρ. 1, 585, 933 και 979 παρ. 2 ΚΠολΔ συνάγεται ότι ο λόγος της ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης που ασκεί ο μη καταταγείς δανειστής

με σκοπό εκβολής άλλου που κατετάγη και αντίστοιχης κατάταξης στη θέση του, μπορεί να συνίσταται και σε μόνη την άρνηση της απαίτησης του καταταγέντος ή του προνομιακού χαρακτήρα της, οπότε ο καθ' ου η ανακοπή φέρει το βάρος της επίκλησης και απόδειξης των γενεσιουργών της απαίτησής του γεγονότων, καθώς και εκείνων που προσδίνουν σ' αυτή προνομιακό χαρακτήρα, γιατί διαφορετικά, εάν δηλαδή ο καθ' ου η ανακοπή δεν επικαλεσθεί κατά την πρώτη συζήτηση της ανακοπής στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο με τρόπο σαφή και ορισμένο αυτά τα γεγονότα ή δεν τα αποδείξει, γίνεται δεκτή η ανακοπή (ΑΠ 1316/1997). Περαιτέρω κατά το άρθρο 1 παρ. 10 του ν. 1711/1987 "το φύλλο εκκαθάρισης που έχει εκδοθεί από το Ν.Α.Τ., με το οποίο βεβαιώνεται οφειλή στο Δημόσιο Ταμείο είναι τίτλος νόμιμος και εκτελεστός". Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής το εκδιδόμενο από το Ν.Α.Τ. φύλλο εκκαθάρισης για τη βεβαίωση οφειλής στο Δημόσιο Ταμείο, ως τίτλος εκτελεστός αποτελεί πλήρη απόδειξη για την ύπαρξη της απαιτήσεως του NAT έναντι του οφειλέτη, όχι όμως και έναντι τρίτων, αμφισβητούμενων με την ανακοπή του άρθρου 979 ΚΠολΔ την στηριζόμενη στην κατά τα ανωτέρω βεβαίωση της απαιτήσεως του NAT, για την οποία απαίτηση το τελευταίο αναγγέλθηκε σε διενεργηθέντα με επιμέλεια άλλου δανειστή και με διαφορετικό εκτελεστό τίτλο πλειστηριασμό κατά του ίδιου οφειλέτη. [...]

Στην προκείμενη περίπτωση αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια, ότι εσφαλμένως έκανε δεκτή την ανακοπή της αναιρεσίβλητης κατά του... πίνακα κατάταξης δανειστών του συμβολαιογράφου Πειραιά Π.Λ. και διέταξε την αποβολή του αναιρεσειόντος και την κατάταξη στη θέση αυτού της αναιρεσίβλητης, κρίνοντας ότι δεν αρκούσε το φύλλο εκκαθάρισης των επίδικων ασφαλιστικών εισφορών του NAT, έστω και αν περιείχε ή αποδείκνυε τα στοιχεία που θεμελιώνουν την απαίτησή του και όφειλε το NAT να καθορίσει με τις προτάσεις του την ιστορική αιτία και την έννομη σχέση από τις οποίες προέρχονται, δηλαδή να αποδείξει το NAT όσα αδιαμφισβήτητα αποδεικνύονται από το φύλλο εκκαθάρισης το οποίο, κατά τη διάτα-

ξη του άρθρου 9 παρ. 1β' του π.δ. 913/1978, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 10 του ν. 1711/1987, εφόσον έχει εκδοθεί από το ΝΑΤ και βεβαιώνεται με αυτό οφειλή στο Δημόσιο Ταμείο, "είναι τίτλος νόμιμος και εκτελεστός", υποπίπτοντας έτσι στην από το άρθρο 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ αναιρετική πλημμέλεια της εσφαλμένης ερμηνείας ουσιαστικού κανόνα δικαίου, άλλως της ύπαρξης αντιφατικών διατάξεων στην απόφαση κατά το άρθρο 559 αρ. 17 ΚΠολΔ και άλλως της στέρησης νόμιμης βάσης αυτής της απόφασης, κατά το άρθρο 559 αρ. 19 του ΚΠολΔ. Με το ως άνω περιεχόμενο οι εκ του άρθρου 559 αρ. 1 και 19 του ΚΠολΔ λόγοι αναιρέσεως είναι αβάσιμοι, διότι η αναγγελία του αναιρεσειόντος ΝΑΤ σε διενεργηθέντα πλειστηριασμό, με επίσπευση άλλου δανειστή, δεν επέφερε απαλλαγή του αναιρεσειόντος από την υποχρέωσή του, να αποδείξει την ύπαρξη της απαιτήσεώς του σε δίκη ανακοπής κατά της κατατάξεώς του έναντι της ανακόπτουσας αναιρεσίβλητης, η οποία αμφισβήτησε με την ανακοπή την ορθότητα της πριν από αυτή κατατάξεως της απαιτήσεως του αναιρεσειόντος και συνεπώς δεν επήλθε έτσι ευθεία ή εκ πλαγίου παραβίαση του ουσιαστικού κανόνα του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 1711/1987 όσον αφορά το αναγνωριζόμενο με τη διάταξη αυτή δικαίωμα του αναιρεσειόντος έναντι του οφειλέτη που αναφέρεται στο φύλλο εκκαθάρισης του ΝΑΤ, το οποίο (φύλλο) χρησιμοποιήθηκε από το τελευταίο για την απόδειξη της αναγγελθείσας απαιτήσεώς του. [...]

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1859/2011 (Τμ. Α1 Πολ.)

Εκπροσώπηση ετερόρρυθμης εταιρείας. Εκπροσώπηση από τρίτο - μη ομόρρυθμο εταίρο. Στις προσωπικές εταιρείες, δεν μπορεί να ανατεθεί η εξουσία διαχείρισης των υποθέσεων σε τρίτο πρόσωπο που δεν είναι εταίρος. Μόνον οι απεριόριστα ευθυνόμενοι ομόρρυθμοι εταίροι μπορούν να είναι διαχειριστές της ετερόρρυθμης εταιρείας και όχι οι ετερόρρυθμοι εταίροι ή τρίτα πρόσωπα. Με σύμβαση εντολής ή εργασίας μπορεί να ανατεθεί από

τους εταίρους ετερόρρυθμης εταιρείας η διεξαγωγή συγκεκριμένων διαχειριστικών πράξεων σε ετερόρρυθμο εταίρο ή τρίτο πρόσωπο και να τους δοθεί και η αναγκαία πληρεξουσιότητα προκειμένου να ενεργήσουν ως εντολοδόχοι ή αναλόγως ως άμεσοι αντιπρόσωποι της εταιρείας, χωρίς όμως έτσι να γίνονται και διαχειριστές αυτής κατά την έννοια του νόμου ούτε όργανα του νομικού προσώπου της. Τύπος χορήγησης πληρεξουσιότητας. Ο de facto διαχειριστής τρίτος, που δεν διαθέτει γενική διαχειριστική εξουσία, ενεργεί ως αντιπρόσωπος της εταιρείας και τη δεσμεύει έγκυρα, εφόσον διαθέτει την αναγκαία για τη συγκεκριμένη συναλλαγή πληρεξουσιότητα, η οποία όταν η κύρια δικαιοπραξία είναι τυπική, πρέπει και αυτή να υποβληθεί στον αντίστοιχο τύπο. Αναirεί την απόφαση 5039/2009 ΕφετΑθ.

[...] 3. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρ. 18, 19, 22, 24, 27, 28, 43 και 44 του ΕμπΝ και 748§1, 749, 750, 751, 752, 754§1, 756, 757, 760 και 784 του ΑΚ προκύπτει ότι στις προσωπικές εταιρείες, όπως είναι και η ετερόρρυθμη εταιρεία, η εξουσία διαχείρισης των εταιρικών υποθέσεων είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την εταιρική ιδιότητα και γι' αυτό δεν μπορεί με την εταιρική σύμβαση ή με μεταγενέστερη απόφαση των εταίρων να ανατεθεί σε τρίτο πρόσωπο που δεν είναι εταίρος, όπως αντίθετα είναι δυνατόν στις κεφαλαιουχικές εταιρείες. Ισχύει δηλαδή στις προσωπικές εταιρείες η αναγκαστικού δικαίου αρχή της αυτοδιαχείρισης σε αντίστοιχία με την απεριόριστη προσωπική ευθύνη των εταίρων (ΟΛΑΠ 13/1997), που καθιερώνεται γενικώς στις προσωπικές εταιρείες (άρθρ. 759 ΑΚ), με εξαίρεση τις ετερόρρυθμες, στις οποίες η ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου είναι περιορισμένη κατά το άρθρ. 26 του ΕμπΝ. Συνακόλουθα μόνον οι απεριόριστα ευθυνόμενοι ομόρρυθμοι εταίροι μπορούν να είναι διαχειριστές της ετερόρρυθμης εταιρείας και όχι οι ετερόρρυθμοι εταίροι της ή τρίτα πρόσωπα. Αυτό ρητά ορίζεται με το άρθρ. 27 του ΕμπΝ για τον ετερόρρυθμο εταίρο, όμως ισχύει πολύ περισσότε-

ρο και για τους τρίτους. Βέβαια με σύμβαση εντολής ή εργασίας μπορεί να ανατεθεί από τους εταίρους ετερόρρυθμης εταιρείας η διεξαγωγή συγκεκριμένων διαχειριστικών πράξεων σε ετερόρρυθμο εταίρο ή τρίτο πρόσωπο και να τους δοθεί και η αναγκαία πληρεξουσιότητα προκειμένου να ενεργήσουν ως εντολοδόχοι ή αναλόγως ως άμεσοι αντιπρόσωποι της εταιρείας, χωρίς όμως έτσι να γίνονται και διαχειριστές αυτής κατά την έννοια του νόμου ούτε όργανα του νομικού προσώπου της.

Συνεπώς αν η δικαιοπραξία, την οποία αφορά η πληρεξουσιότητα, απαιτεί την τήρηση τύπου, όπως είναι ο έγγραφος τύπος που απαιτείται κατά το άρθρ. 873 του ΑΚ για τη σύμβαση αφηρημένης υπόσχεσης ή αναγνώρισης χρέους, ο ίδιος τύπος πρέπει κατά το άρθρ. 217 § 2 του ΑΚ να τηρείται και για τη χορήγηση της σχετικής πληρεξουσιότητας (ΑΠ 1305/2009) ή την εκ των υστέρων έγκρισή της (ΑΠ 321/2009), διαφορετικά υφίσταται έλλειψη πληρεξουσιότητας και οι συνέπειες ρυθμίζονται από τα άρθρ. 229-234 του ΑΚ. Αντίστοιχα στην περίπτωση αυτή δεν νοείται φαινόμενη ή κατά ανοχή πληρεξουσιότητα, δηλαδή πληρεξουσιότητα συναγόμενη από τη συμπεριφορά του αντιπροσωπευομένου, αφού η ύπαρξη τέτοιας συμπεριφοράς δεν καλύπτει και την έλλειψη του αναγκαίου για την πληρεξουσιότητα τύπου (πρβλ. ΟΛΑΠ 19/2003). Κατά την ίδια έννοια δεν καθίσταται υποκατάστατο όργανο διοίκησης της προσωπικής και ειδικότερα της ετερόρρυθμης εταιρείας ο μη εταίρος *de facto* διαχειριστής της, δηλαδή ο τρίτος που ενεργεί, με τη ρητή ή σιωπηρή συναίνεση ή έγκριση των εταίρων, διαχειριστικές πράξεις για λογαριασμό της εταιρείας, αφού όργανα διοίκησης της ετερόρρυθμης εταιρείας μπορούν να είναι μόνο οι ομόρρυθμοι εταίροι της. Στην περίπτωση αυτή η σχέση του τρίτου με τους εταίρους είναι εξωεταιρική και αποτελεί στην ουσία σχέση εντολής ή εργασίας. Επομένως ο *de facto* διαχειριστής τρίτος, που δεν διαθέτει ως εκ τούτου γενική διαχειριστική εξουσία, ενεργεί ως αντιπρόσωπος της εταιρείας και τη δεσμεύει έγκυρα, εφόσον διαθέτει την αναγκαία για τη συγκεκριμένη συναλλαγή πληρεξουσιότητα, η οποία όταν η κύρια δικαιοπραξία είναι τυπική,

πρέπει και αυτή να υποβληθεί στον αντίστοιχο τύπο.

Εξ άλλου αναγκαίο στοιχείο της αγωγής για να χαρακτηρίζεται αυτή ως ορισμένη είναι κατά το άρθρ. 216§1 ΚΠολΔ και η πληρότητα της ιστορικής βάσης της, δηλαδή η σαφής έκθεση στο αγωγικό δικόγραφο όλων των γεγονότων, είτε του εξωτερικού είτε του εσωτερικού κόσμου, που σύμφωνα με τον εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου θεμελιώνουν τη ζητούμενη έννομη συνέπεια. Κατά τη διάταξη του άρθρ. 224 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρ. 4 του ν. 2915/2001, είναι απαράδεκτη η μεταβολή της βάσης της αγωγής, επιτρέπεται όμως στον ενάγοντα με τις κατατιθέμενες κατά το άρθρ. 237§1 ίδιου Κώδικα προτάσεις του στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο να συμπληρώσει, διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται έτσι η βάση της αγωγής του. Μεταβολή της βάσης της αγωγής που συνιστά και ταυτόχρονη μεταβολή του αντικειμένου της δίκης κατά παράβαση της προβλεπόμενης από το άρθρ. 111 ΚΠολΔ αρχής της τήρησης προδικασίας, αποτελεί κάθε μεταγενέστερη προσθήκη περιστατικών, παλαιότερων ή οψιγενών, με τα οποία τροποποιείται ή και αντικαθίσταται με άλλη η ιστορική βάση της αγωγής (ΟΛΑΠ 2/1994). Η ανεπάρκεια των πραγματικών περιστατικών που συγκροτούν την ιστορική βάση της αγωγής ή ένστασης, χαρακτηρίζεται ως νομική αοριστία και ελέγχεται με τον αναιρετικό λόγο από τον αριθμό 1 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ ως παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, εφόσον το δικαστήριο της ουσίας έκρινε τελικά ως ορισμένη την αγωγή ή ένσταση, αρκούμενο σε λιγότερα ή διαφορετικά στοιχεία από αυτά που απαιτεί ο νόμος. Με τον ίδιο λόγο ελέγχεται και το σφάλμα του δικαστηρίου της ουσίας να κρίνει ως αόριστη την αγωγή ή ένσταση, αξιώνοντας για τη θεμελίωσή τους περισσότερα στοιχεία από όσα απαιτεί ο νόμος για τη θεμελίωση του ουσιαστικού δικαιώματος στο οποίο στηρίζονται. Πρόκειται και πάλι για παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου ως προς τη διαπίστωση νομικής δήθεν αοριστίας της αγωγής ή ένστασης (ΟΛΑΠ 18/1998). Επομένως νομική είναι η αοριστία που συνδέεται με τη νομική εκτίμηση του

εφαρμοστέου κανόνα ουσιαστικού δικαίου (ΑΠ 1356/2010). Αντίθετα η έλλειψη εξειδίκευσης των πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν κατ' αρχήν το ασκούμενο με την αγωγή ή ένσταση ουσιαστικό δικαίωμα και αποτελούν την προϋπόθεση εφαρμογής του αντίστοιχου κανόνα ουσιαστικού δικαίου χαρακτηρίζεται ως ποσοτική αοριστία της αγωγής ή ένστασης, ενώ η επίκληση απλώς των στοιχείων του νόμου χωρίς αναφορά πραγματικών περιστατικών χαρακτηρίζεται ως ποιοτική αοριστία της αγωγής ή ένστασης (ΑΠ 963/2006) και ελέγχονται αμφότερες αναιρετικά με τους λόγους από το άρθρ. 559 αριθ. 8 και 14 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 1573/1981). Ανεξάρτητα πάντως από το είδος της αοριστίας πρέπει η σχετική ένσταση, η οποία δεν υπάγεται στις εξαιρέσεις του άρθρ. 562§2 ΚΠολΔ, να προτάθηκε παραδεκτά στο δικαστήριο της ουσίας και να αναφέρεται αυτό στην αίτηση αναιρέσης, στην οποία πρέπει επίσης να παρατίθεται το περιεχόμενο της αγωγής ή της ένστασης που κρίθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση ως ορισμένες ή απορρίφθηκαν ως αόριστες, ώστε σε αντιπαράθεση με τις αντίστοιχες παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, που επίσης πρέπει να παρατίθενται στο αναιρετήριο, να μπορεί να διαπιστωθεί το τυχόν σφάλμα της απόφασης, που πρέπει και αυτό να προσδιορίζεται με την αίτηση αναιρέσης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο αναιρεσίβλητος ζήτησε με την ένδικη αγωγή του, που παραδεκτά επισκοπείται (άρθρ. 562§2 ΚΠολΔ), να υποχρεωθούν εις ολόκληρο οι εναγόμενοι να του καταβάλουν νομιμοτόκως το ποσό των 58.694 ευρώ, επικαλούμενος για τη θεμελίωση της οφειλής τους την από 26.2.2002 δήλωση αναγνώρισης ισόποσου χρέους της πρώτης εναγόμενης ετερόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία "... " προς αυτόν, που έγινε για λογαριασμό της από το μη διάδικο Ν. Β. και περιέχεται στην ταυτόχρονη έγγραφη απόδειξη που ο τελευταίος υπέγραψε ως διαχειριστής της εταιρείας. Διευκρινίζοντας τη διαχειριστική ιδιότητα του Ν. Β. ο αναιρεσίβλητος αναφέρει στην ένδικη αγωγή του ότι αυτή στηρίζεται στο άρθρ. 8 του καταστατικού της εταιρείας, σύμφωνα με το οποίο διαχειριστής της εταιρείας ορίσθηκε μεν ο

ομόρρυθμος εταίρος της και ήδη αναιρεσείων Α. Β., όμως προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση κωλύματός του θα τον αντικαθιστά σε όλες τις διαχειριστικές αρμοδιότητές του ο μη εταίρος Ν. Β. κατόπιν πληρεξουσίου εγγράφου. Με την προσβαλλόμενη εφετειακή απόφαση η ένδικη αγωγή κρίθηκε, όπως και πρωτοδίκως, ορισμένη και νόμιμη και απορρίφθηκαν οι αντίθετοι πρώτος και δεύτερος λόγοι της από 5.7.2007 έφεσης του αναιρεσείοντος με βάση τις ακόλουθες παραδοχές: "...κατά την αποδεικτική διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου αποδείχθηκε ότι... ο προαναφερόμενος Ν. Β. αποτελούσε τον εν τοις πράγμασι διαχειριστή της εναγόμενης ετερόρρυθμης εταιρείας και έτσι... τη δέσμευε η ένδικη σύμβαση αφηρημένης αναγνώρισης χρέους. Το επιπλέον αυτό προσδιοριστικό στοιχείο της ιδιότητας του ως άνω τρίτου ως διαχειριστή της πρώτης των εναγομένων ετερόρρυθμης εταιρείας, το οποίο επικαλέστηκε ο ενάγων με την προσθήκη των προτάσεών του, καίτοι εν μέρει διαφοροποιείται σε σχέση με τα διαλαμβανόμενα στην αγωγή, δεν τροποποιεί ούτε και αντικαθιστά την ιστορική βάση αυτής, αλλά συνιστά επιτρεπτή συγκεκριμενοποίηση, με βάση τα ειδικότερα περιστατικά, που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία, του αγωγικού ισχυρισμού, που συνίσταται στο γεγονός ότι κατά την υπογραφή της ένδικης σύμβασης ο προαναφερόμενος τρίτος Ν. Β. ενεργούσε πράγματι ως διαχειριστής της εταιρείας". Έτσι που έκρινε το Εφετείο παρά το νόμο έλαβε υπόψη προς συμπλήρωση της ένδικης αγωγής ισχυρισμό που δεν περιέχεται σ' αυτή και μεταβάλλει ανεπίτρεπτα κατά το άρθρ. 224 ΚΠολΔ την ιστορική βάση της ως προς την εξουσία του Ν. Β. να υπογράψει έγκυρα και δεσμευτικά για την εναγόμενη ετερόρρυθμη εταιρεία την από 26.2.2002 δήλωση αφηρημένης αναγνώρισης χρέους της προς τον αναιρεσίβλητο, αφού μολονότι στην αγωγή αναφέρεται ότι ο Ν. Β. ενήργησε κατά το άρθρ. 8 του καταστατικού της εταιρείας, που προϋποθέτει τη χορήγηση σ' αυτόν έγγραφης πληρεξουσιότητας, δηλαδή κατά τα εκτιθέμενα στην αγωγή αυτός εμφανίζεται ικανός να ενεργήσει μόνον ως πληρεξούσιος της εταιρείας, εντούτοις έγινε τελικώς δεκτό ότι

αυτός ενήργησε ως εν τοις πράγμασι διαχειριστής της, με βάση σχετικό ισχυρισμό του αναιρεσιβλήτου, που επικαλέσθηκε αυτός με την προσθήκη των πρωτόδικων προτάσεων του και ο οποίος άλλωστε θα έπρεπε να απορριφθεί ως μη νόμιμος, αφού κατά τις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, ο μη εταίρος, αλλά εν τοις πράγμασι (de facto) διαχειριστής ετερόρρυθμης εταιρείας δεν μπορεί να προβεί έγκυρα στο όνομα της εταιρείας σε δήλωση αφηρημένης αναγνώρισης χρέους της χωρίς την ύπαρξη έγγραφης προς αυτόν σχετικής πληρεξουσιότητας. Συνεπώς εφόσον στην ένδικη αγωγή δεν διευκρινίζεται αν πράγματι ο Ν. Β. ενήργησε με βάση έγγραφη πληρεξουσιότητα του διαχειριστή της εταιρείας, η αγωγή πάσχει από ποσοτική αοριστία και θα έπρεπε για το λόγο αυτό πρωταρχικά να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Όμως το Εφετείο, θεωρώντας απλή συγκεκριμενοποίηση τη μεταβολή της ιστορικής βάσης της ένδικης αγωγής, που συνιστά ο παραπάνω ισχυρισμός του αναιρεσιβλήτου, απέρριψε το σχετικό λόγο της έφεσης και τελικώς επικύρωσε την εκκαλούμενη απόφαση, κρίνοντας, όπως και η απόφαση αυτή, ότι η από 26.2.2002 δήλωση αφηρημένης αναγνώρισης χρέους της εναγόμενης ετερόρρυθμης εταιρείας προς τον αναιρεσιβλήτο έγκυρα έγινε στο όνομά της από τον μη εταίρο αυτής Ν. Β., που ενήργησε ως εν τοις πράγμασι διαχειριστής της παρά την έλλειψη σχετικής πληρεξουσιότητας. Είναι επομένως βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος της αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο αποδίδεται, κατ' εκτίμηση, στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια από τον αριθμό 8 του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, ενώ παρέλκει πλέον η περαιτέρω έρευνα τόσο του δεύτερου λόγου της ίδιας αίτησης από τον αριθμό 1 του αυτού άρθρου, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση πλημμέλεια ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών με τη διαχείριση και εκπροσώπηση των προσωπικών εταιρειών ως άνω ουσιαστικών διατάξεων, όσο και του τρίτου λόγου της αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο ο αναιρεσείων αιτιάζεται την εφετειακή απόφαση για πλημμέλεια από τον αριθμό 1β' του άρθρ. 559 ΚΠολΔ, δηλαδή ότι έλαβε υπόψη το έγγραφο της ως άνω

αφηρημένης αναγνώρισης χρέους της εναγόμενης εταιρείας, παρόλο που δεν έγινε επίκληση του εγγράφου αυτού. Κατά παραδοχή λοιπόν του πρώτου λόγου της αίτησης αναίρεσης πρέπει αυτή να γίνει δεκτή και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση [...].

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 1907/2011 (Τμ. Α2 Πολ.)

Αν ο λόγος ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης συνίσταται σε απλή αμφισβήτηση και άρνηση από τον ανακόπτοντα της απαίτησης του καθ' ου που έχει καταταγεί ή του προνομίου της, για το ορισμένο του λόγου της ανακοπής αρκεί μόνο η άρνηση αυτή, δεδομένου ότι ο καθ' ου η ανακοπή βαρύνεται με την επίκληση και την απόδειξη των παραγωγικών της απαίτησής του ή του προνομίου της πραγματικών γεγονότων. Οι λοιποί δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση δεν δεσμεύονται από το δεδικασμένο απόφασης που έχει εκδοθεί σε δίκη του καθ' ου η εκτέλεση και ενός δανειστή του.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 216 παρ.1, 585, 933 και 979 παρ.2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι αν ο λόγος ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης συνίσταται σε απλή αμφισβήτηση και άρνηση από τον ανακόπτοντα της απαιτήσεως του καθ' ου που έχει καταταγεί ή του προνομίου της, για το ορισμένο του λόγου της ανακοπής αρκεί μόνο η άρνηση αυτή, δεδομένου ότι ο καθ' ου η ανακοπή βαρύνεται με την επίκληση και την απόδειξη των παραγωγικών της απαιτήσεως του ή του προνομίου της πραγματικών γεγονότων. Δηλαδή στην περίπτωση αυτή ο καθ' ου η ανακοπή οφείλει κατά την πρώτη ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου συζήτηση να επικαλεσθεί κατά τρόπο ορισμένο (και να αποδείξει) την ύπαρξη, το περιεχόμενο και το μέγεθος της απαιτήσεώς του για την οποία έχει καταταγεί, καθώς και τον προνομιακό χαρακτήρα της. Αν ο καθ' ου η ανακοπή δεν ανταποκριθεί στο βάρος αυτό, η ανακοπή γίνεται δεκτή. Η ανωτέρω άρνηση ή αμφισβήτηση της υπάρξεως της απαιτήσεως για την οποία έγινε η κατάταξη,

μπορεί να γίνει και στην περίπτωση ακόμη που αυτή αποδεικνύεται έναντι του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη από έγγραφα τα οποία έχουν αποδεικτική δύναμη έναντι αυτού, γιατί η αποδεικτική αυτή δύναμή τους δεν δεσμεύει και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν. Οι τελευταίοι, μαχόμενοι κατά του κύρους του πίνακα κατατάξεως, στο πλαίσιο της διεξαγόμενης κατόπιν ανακοπής του άρθρου 979 παρ. 2 ΚΠολΔ δίκης, είναι τρίτοι έναντι του καθ' ου και δεν δεσμεύονται ούτε ωφελούνται από το μεταξύ αυτού και οποιουδήποτε δανειστή δεδικασμένο. Επομένως ο ανακόπτων δεν δεσμεύεται από το δεδικασμένο αποφάσεως μεταξύ του καθ' ου η ανακοπή και του καθ' ου η εκτέλεση (Α.Π.1501/2006). Με βάση τ' ανωτέρω –αφού, με μόνη την αμφισβήτηση του ανακόπτοντος και την αντίστοιχη παράλειψη του καθ' ου η ανακοπή να επικαλεσθεί τα παραγωγικά γεγονότα της απαιτήσεώς του, το ύψος αυτής και τον προνομιακό της χαρακτήρα, το δικαστήριο οφείλει να δεχθεί το λόγο της ανακοπής– κατά της αποφάσεως με την οποία γίνεται δεκτή η ανακοπή κατά του πίνακα κατατάξεως για το λόγο αυτό, δεν είναι παραδεκτοί λόγοι αναιρέσεως που προϋποθέτουν υποχρέωση του δικαστηρίου να ερευνήσει τα αποδεικτικά μέσα, όπως εκείνοι του άρθρου 559 αριθ.11 και 12 ΚΠολΔ.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθ. 49/2012 (Τμ. Δ' Πολ.)

Ένορκες θεβαιώσεις στη μισθωτική διαδικασία. Για το παραδεκτό τους απαιτείται να έχει κλητευθεί ο αντίδικος 24 τουλάχιστον ώρες πριν από τη λήψη της. Ως κλήτευση θεωρείται και η δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου του διαδίκου στο ακροατήριο του δικαστηρίου που δίκασε την υπόθεση, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά περί του ότι θα εξετάσει μάρτυρες ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη ορισμένη ημέρα και ώρα μετά την παρέλευση 24 ωρών, αρκεί να παρίσταται νομίμως και ο αντίδικος με τον πληρεξούσιό του δικηγόρο.

[Κ]ατά τη διάταξη του άρθρου 650 παρ.1 εδ. δ'

ΚΠολΔ σύμφωνα με την οποία "ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκου ή συμβολαιογράφου λαμβάνονται υπόψη μόνον αν έγιναν ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι για το παραδεκτό της ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ένορκης βεβαιώσεως ως αποδεικτικού μέσου κατά την ανωτέρω διαδικασία απαιτείται να έχει κλητευθεί ο αντίδικος 24 τουλάχιστον ώρες πριν από τη λήψη της βεβαιώσεως. Ως κλήτευση θεωρείται και η δήλωση του παριστάμενου πληρεξουσίου δικηγόρου του διαδίκου στο ακροατήριο του δικαστηρίου που δίκασε την υπόθεση η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά περί του ότι θα εξετάσει μάρτυρες ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη ορισμένη ημέρα και ώρα μετά την παρέλευση είκοσι τεσσάρων ωρών αρκεί να παρίσταται νομίμως και ο αντίδικος με τον πληρεξούσιό του δικηγόρο. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 529 § 1 του ΚΠολΔ, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 591 § 1 του ΚΠολΔ έχει εφαρμογή και στην ειδική διαδικασία των μισθωτικών διαφορών των άρθρων 647 επ. του ΚΠολΔ στην κατ' έφεση δίκη επιτρέπεται να επικληθούν και προσκομισθούν νέα αποδεικτικά μέσα και ως τέτοια θεωρούνται είτε αυτά που δεν υποβλήθηκαν καθόλου πρωτοδίκως, είτε αυτά που υποβλήθηκαν με πλην όμως απαραδέκτως και άρα και ένορκες κατά το άρθρο 650 § 1 ΚΠολΔ βεβαιώσεις που συντάχθηκαν μετά την έκδοση της εκκαλούμενης αποφάσεως και επομένως, κατά μείζονα λόγο και τέτοιες βεβαιώσεις που είχαν συνταχθεί πριν από την έκδοση της εκκαλουμένης και είχαν προσκομισθεί στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο εκπροθέσμως μετά την ενώπιόν του συζήτηση της υποθέσεως.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. Αριθμ. 306/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

Μεταβίβαση ακινήτου. Κτήση της κυριότητας. Μεταγραφή. Μπορεί να γίνει και μετά το θάνατο εκείνου που μεταβίβασε την κυριότητα και δη τόσο πριν από την αποδοχή της κληρονομίας από τον κληρονόμο του, όσο και μετά την αποδοχή αυτήν, ακόμη και μετά τη μεταγραφή

της δηλώσεως του κληρονόμου για αποδοχή της κληρονομίας, γιατί ο κληρονόμος αυτός δεν αποκτά έναντι εκείνου προς τον οποίο έγινε η μεταβίβαση μεγαλύτερα δικαιώματα από εκείνα που είχε εκείνος που κληρονομήθηκε. Προς την εκδοχή αυτή δεν αντίκειται ούτε η διάταξη του άρθρου 1033 του ΑΚ, με την οποία ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η κτήση ακινήτου με σύμβαση, αλλ' ούτε και η διάταξη του άρθρου 1199 του ίδιου Κώδικα, κατά την οποία με τη μεταγραφή κατά το άρθρο 1193 η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο θεωρούνται ότι περιήλθαν στον κληρονόμο ή στον κληροδόχο από το θάνατο του κληρονομούμενου, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. (Απορρίπτει την υπ' αριθμ. 58/2009 απόφαση ΕφετΛαμίας).

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1192 και 1198 του ΑΚ, κάθε εν ζωή δικαιοπραξία, με την οποία επέρχεται μεταβίβαση της κυριότητας επί ακινήτου, υποβάλλεται σε μεταγραφή, χωρίς την οποία δεν συντελείται η μεταβίβαση της κυριότητας αυτού. Εφόσον όμως δεν τάσσεται στο νόμο προθεσμία, εντός της οποίας πρέπει να γίνει η μεταγραφή του οικείου συμβολαίου, αυτή μπορεί να γίνει οποτεδήποτε και παράγει έκτοτε πλήρη τα αποτελέσματά της, αρκεί μόνο να μην προηγηθεί αυτής για το ίδιο ακίνητο άλλη μεταγραφή τίτλου μεταβιβαστικού της κυριότητας υπέρ τρίτου προσώπου. Επομένως, αυτή μπορεί να γίνει και μετά το θάνατο εκείνου που μεταβίβασε την κυριότητα και δη τόσο πριν από την αποδοχή της κληρονομίας αυτού από τον κληρονόμο του όσο και μετά την αποδοχή αυτήν, ακόμη και μετά τη μεταγραφή, κατά το άρθρο 1193 ΑΚ, της δηλώσεως του κληρονόμου για αποδοχή της κληρονομίας, γιατί ο κληρονόμος αυτός δεν αποκτά έναντι εκείνου προς τον οποίο έγινε η μεταβίβαση μεγαλύτερα δικαιώματα από εκείνα που είχε εκείνος που κληρονομήθηκε. Προς την εκδοχή δε αυτή δεν αντίκειται ούτε η διάταξη του άρθρου 1033 του ΑΚ, με την οποία ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η

κτήση ακινήτου με σύμβαση, αλλ' ούτε και η διάταξη του άρθρου 1199 του ίδιου Κώδικα, κατά την οποία με τη μεταγραφή κατά το άρθρο 1193 η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο θεωρούνται ότι περιήλθαν στον κληρονόμο ή στον κληροδόχο από το θάνατο του κληρονομούμενου, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. Και αυτό γιατί με την τελευταία διάταξη (του άρθρου 1199), που συνάδει προς τη με το άρθρο 1846 ΑΚ, με την καθιερούμενη αυτοδίκαιη κτήση της κληρονομίας από τον κληρονόμο μόλις γίνει η επαγωγή, με την επιφύλαξη της διατάξεως του άρθρου 1198, σκοπήθηκε από το νομοθέτη να παρασχεθεί προστασία στον κληρονόμο και στον κληροδόχο έναντι τρίτων προσώπων και όχι η από αυτούς με τη διαδοχή κτήση δικαιωμάτων μεγαλύτερων από εκείνα που είχε ο ίδιος ο κληρονομούμενος. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ.1 ΚΠολΔ, προκύπτει, ότι λόγος αναίρεσης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται, αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάχισσωνα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τον πραγματικό κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της. Τέλος, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση, όταν στο αιτιολογικό, που συνιστά την ελάχισσωνα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά, στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και, έτσι, δεν μπορεί να ελεγχθεί, αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνέτρεχαν ή όχι οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που εφαρμόστηκε. Αντίθετα, η απόφαση δεν στερείται νόμιμης βάσης, όταν οι πιο πάνω ελλείψεις αφορούν την εκτίμηση των αποδείξεων (άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ) και, ειδικότερα,

αναφέρονται στην ανάλυση, αξιολόγηση και στάθμιση του πορίσματος που εξάγεται από αυτές, αρκεί μόνο το πόρισμα να εκτίθεται με σαφήνεια (Ολ.ΑΠ 24/1992).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο αναιρεσείων, με το μοναδικό, κατά τα δύο μέρη του, λόγο της αναιρέσεως, προβάλλει τις από τους αριθμούς 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλειες, γιατί το Εφετείο δέχθηκε, ότι η ενάγουσα και ήδη αναιρεσίβλητη, μετά τον επισυμβάντα, στις 23.11.2002, θάνατο της μητέρας των διαδίκων Ε. συζ. Κ. Σ., απέκτησε τη συγκυριότητα του 1/2 εξ αδιαιρέτου του επιδικίου διαμερίσματος με βάση το .../1995 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Λαμίας Δ. Α., με το οποίο οι γονείς της, της μεταβίβασαν την ψιλή κυριότητα του ανήκοντος στον καθένα απ' αυτούς ιδανικού μεριδίου (1/2 εξ αδιαιρέτου), παρακράτησαν δε την επικαρπία του εν λόγω διαμερίσματος εφόρου ζωής τους, μολονότι το επίμαχο συμβόλαιο δεν είχε μεταγραφεί μέχρι την αμέσως πιο πάνω ημερομηνία (θάνατου της μητέρας των διαδίκων), αντί να δεχθεί ότι τη συγκυριότητα του 1/2 εξ αδιαιρέτου του επιδικίου διαμερίσματος απέκτησε ο εναγόμενος και ήδη αναιρεσείων, ο οποίος με βάση την .../23.8.2002 δημόσια διαθήκη της μητέρας του που συντάχθηκε ενώπιον της συμβολαιογράφου Δομοκού Δ. Δ.-Τ., που έχει νόμιμα δημοσιευθεί με το 307/5.12.2007 πρακτικό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαμίας και, έτσι παραβίασε ευθέως τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1192, 1198 και 1199 ΑΚ, στέρησε δε και την απόφασή του από τη νόμιμη βάση της, λόγω ανεπαρκών και αντιφατικών αιτιολογιών. Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε τα ακόλουθα: "Το έτος 1995, ο Κ. Σ. και η Ε. συζ. Κ. Σ., γονείς της ενάγουσας, με το υπ' αριθμ. .../1995 συμβόλαιο του συμβ/φου Λαμίας Δ. Α., μεταβίβασαν, λόγω γονικής παροχής, στην ενάγουσα την ψιλή κυριότητα ενός διαμερίσματος (υπό στοιχ. Ι-1), συγκυριότητάς τους, κατά 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας τους, που βρίσκεται στον ισόγειο όροφο οικοδομής στην οδό..., αριθμ. 4, στην πόλη της Λαμίας. Με το ίδιο συμβόλαιο οι ίδιοι παρακράτησαν την επικαρπία του ακινήτου (διαμερίσματος) εφ' όρου ζωής τους. Στις 9-2-2003 και 23-11-2002, αντί-

στοιχα απεβίωσαν οι ως άνω γονείς της ενάγουσας, χωρίς μέχρι τότε η τελευταία (η ενάγουσα) να έχει μεταγράψει το πιο πάνω συμβόλαιο γονικής παροχής. Η ενάγουσα, στις 6-5-2003, δηλαδή μετά το θάνατο και των δύο γονέων της, μετέγραψε το συμβόλαιο στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λαμίας (στον τόμο... και με αριθμό 462). Ωστόσο, η μητέρα της (η Ε. συζ. Κ. Σ.), με την υπ' αριθμ. .../23-8-2002 δημόσια διαθήκη της ενώπιον της συμβ/φου Δομοκού Δ. Δ.-Τ., που δημοσιεύθηκε από το Μονομελές Πρωτοδικείο Λαμίας (με τα υπ' αριθμ. 307/5- 12-2002 πρακτικά του), άφησε τον εναγόμενο, για αυτής από προηγούμενο γάμο της με τον Ε. Ν., μόνο κληρονόμο της σε όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία της. Ο τελευταίος (εναγόμενος) αποδέχθηκε την ως άνω επαχθείσα σ' αυτόν κληρονομιά της μητέρας του με την υπ' αριθμ. .../10-6-2003 πράξη της ίδιας, όπως παραπάνω, συμβ/φου, την οποία στις 11-6-2003, μετέγραψε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λαμίας (στον τόμο... και αριθμό 391). Μεταξύ δε των ακινήτων που αποδέχθηκε (και περιλαμβάνονται στην παραπάνω συμβ/κή πράξη) είναι και το ποσοστό συγκυριότητας (1/2 εξ αδιαιρέτου) της ως άνω κληρονομούμενης μητέρας του επί του επιδικίου διαμερίσματος, ισχυριζόμενος, περαιτέρω, ότι πλέον το ως άνω ποσοστό περιήλθε σ' αυτόν με κληρονομική (από διαθήκη) διαδοχή, με το θάνατο (στις 23-11-2002) της κληρονομούμενης μητέρας του, δηλαδή προ της μεταγραφής, στις 6-5-2003, του ως άνω συμβολαίου γονικής παροχής από την ενάγουσα. Όμως, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη μεζονα σκέψη, η μεταγραφή του ως άνω συμβολαίου από την ενάγουσα είναι νόμιμη και με αυτή επήλθαν πλήρως τα αποτελέσματά της, έστω και αν έγινε μετά τον θάνατο των δικαιοπαρόχων της (και της μητέρας της) ή αν ακολούθησε στη συνέχεια και αποδοχή κληρονομιάς της τελευταίας από τον εναγόμενο ή και μεταγραφή της σχετικής συμβ/κής πράξης αποδοχής. Επομένως, ο ισχυρισμός (άρνηση) του εναγομένου ότι με τη μεταγραφή της ως άνω συμβ/κής πράξης αποδοχής της κληρονομιάς της μητέρας του απέκτησε αναδρομικά (από το θάνατο της μητέρας του) τη συγκυριότητα του επιδικίου (κατ' άρθρο 1199 του

ΑΚ) ελέγχεται ως αβάσιμος και η ενάγουσα από και διά της μεταγραφής του ως άνω συμβολαίου γονικής παροχής απέκτησε κατ' αρχήν την ψιλή κυριότητα όλου του επιδίκου και με το θάνατο των δικαιοπαρόχων της και την επικαρπία αυτού (άρθρ. 1142, 1143, 1167 του ΑΚ)". Ακολούθως το Εφετείο, αφού απέρριψε τον ισχυρισμό του εναγομένου ότι με τη μεταγραφή της ως άνω συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής της κληρονομίας της μητέρας του απέκτησε αναδρομικά από το θάνατο της τελευταίας τη συγκυριότητα του επιδίκου, δέχθηκε ως και κατ' ουσία βάσιμη την ένδικη αναγνωριστική κυριότητας του επιδίκου ακινήτου αγωγή της αναιρεσίβλητης επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, που είχε εκφέρει ομοία κρίση. Έτσι, που έκρινε το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, δεν παραβίασε ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 1192, 1198 και 1199 ΑΚ, αφού, σύμφωνα με τις παραδοχές του και την προηγηθείσα νομική σκέψη, η μεταγραφή του .../1995 συμβολαίου γονικής παροχής προς την ενάγουσα μπορούσε να γίνει και μετά το θάνατο (στις 23.11.2002) της δικαιοπαρόχου της Ε. συζ. Κ. Σ., όπως και έγινε (στις 6.5.2003), οπότε και απέκτησε η ενάγουσα την ψιλή κυριότητα όλου του επιδίκου και μετά το θάνατο των δικαιοπαρόχων της και την επικαρπία αυτού, ούτε στέρησε την απόφασή του από τη νόμιμη βάση της, αφού διέλαβε πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες ως προς το πιο πάνω αναφερόμενο ουσιώδες ζήτημα. Επομένως, οι ερευνώμενοι αναιρετικοί λόγοι είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 11.5.2010 αίτηση του Α. Σ. του Ε., για αναίρεση της 58/2009 απόφασης του Εφετείου Λαμίας.

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. Αριθμ. 307/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

Πολεοδομικά σχέδια. Κοινόχρηστοι χώροι. Γι' αυτούς δεν οφείλεται αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ιδιωτικό ακίνητο αποκτά την ιδιότητα του κοινοχρήστου. Συνέπεια είναι η μίσθωση της κυριότητας επ' αυτών υπέρ του οικείου ΟΤΑ. Η οριστι-

κή κρίση για τη συνδρομή ή μη αυτών των προϋποθέσεων ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Διεκδικητική αγωγή. Αίτημα αυτής. Φύση της κτήσεως κυριότητας επί ακινήτου κατόπιν κληρονομικής διαδοχής. Χρονικό σημείο αφ' ότου αποκτά ο αποκτών την κυριότητα. Προϋποθέσεις κτήσεως της κυριότητας ακινήτου με χρησικτησία (αφενός με τακτική και αφετέρου με έκτακτη). Παθητική νομιμοποίηση της διεκδικητικής αγωγής. Βοηθός νομής. Προϋποθέσεις αυτού. Η διεκδικητική αγωγή δεν στρέφεται κατά του βοηθού της νομής. Κατάχρηση δικαιώματος. Προϋποθέσεις καταχρηστικής ασκήσεως ενός δικαιώματος. Κρίση ότι η άσκηση της διεκδικητικής αγωγής μετά πάροδο περίπου 6 ετών από την προσβολή δεν είναι καταχρηστική (μόνο για το λόγο αυτόν). (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 81/20-09 απόφαση ΕφετΑθ).

Επειδή, κατά το άρθρο 28 του ν. 1337/1983 "Επέκταση πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη κ.λπ.", "Ιδιωτικοί δρόμοι, πλατείες και λοιποί χώροι κοινής χρήσεως που έχουν σχηματισθεί με οποιοδήποτε τρόπο έστω και κατά παράβαση των κειμένων πολεοδομικών διατάξεων και που βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων, θεωρούνται ως κοινόχρηστοι χώροι και ανήκουν στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Για τους χώρους αυτούς δεν οφείλεται καμία αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Σε περίπτωση, όμως, που οι χώροι αυτοί καταργούνται με το σχέδιο πόλεως, προσκυρώνονται κατά τις κείμενες διατάξεις". Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, όπως διαφωτίζεται από τις προπαρασκευαστικές εργασίες ψήφισής της, ιδιωτικά ακίνητα αποκτούν την ιδιότητα του κοινοχρήστου χωρίς την καταβολή αποζημίωσης, εφόσον

α) προβλέπονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως ως κοινόχρηστοι χώροι και

β) η κοινοχρησία είναι αποτέλεσμα της βούλησης του ιδιοκτήτη (ρητής ή συναγόμενης εμμέσως από τις ενέργειές του) ή προκύπτει από πραγματική κατάσταση που διατηρήθηκε επί μακρό χρόνο, κατ' ανοχή του ιδιοκτήτη. Έτσι, για

την μετάθεση της κυριότητας ακινήτων υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α. δεν αρκεί οποιαδήποτε ενέργεια διάθεσης του ακινήτου στην κοινή χρήση, αλλά πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, η συνδρομή των οποίων ελέγχεται παρεμπιπτόντως από τη Διοίκηση και κρίνεται οριστικώς από τα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια (Ολ.ΣτΕ 774/1987).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 1094 ΑΚ, ο κύριος πράγματος, δικαιούται να απαιτήσει από το νομέα ή τον κάτοχο την αναγνώριση της κυριότητάς του και την απόδοση του πράγματος. Έτσι, μόλις επέλθει προσβολή κατά της κυριότητας, η εμπράγματη εξουσία λαμβάνει προσωπική κατεύθυνση κατά του προσβολέως και γεννιέται κατ' αυτού η αξίωση από την κυριότητα και η προστατεύουσα την κυριότητα διεδικητική αγωγή. Από δε τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 1710 παρ. 1, 1712, 1721, 1724, 1813, 1846, 1193, 1195, 1198, 1199 και 1033 ΑΚ, συνάγεται ότι η κυριότητα ακινήτου αποκτάται παραγώγως, με κληρονομική μεν διαδοχή, από το θάνατο του κληρονομούμενου, εφόσον ο κληρονόμος αποδεχθεί την κληρονομιά με δημόσιο έγγραφο και μεταγράψει την περί αποδοχής δήλωσή του, με συμφωνία δε μεταξύ του κυρίου και εκείνου που την αποκτά, ότι μετατίθεται σ' αυτόν η κυριότητα, για κάποια νόμιμη αιτία, η οποία γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο που υποβάλλεται σε μεταγραφή. Για τη μεταβίβαση, με τους τρόπους αυτούς, της κυριότητας του ακινήτου, προϋπόθεση είναι ο αποβιώσας ή εκείνος που συμφώνησε τη μεταβίβασή της να ήταν κύριος του ακινήτου. Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 974, 1041, 1042, 1043, 1045, 1051 ΑΚ, προκύπτει, ότι, για την κτήση της κυριότητας ακινήτου, με τακτική χρησικτησία απαιτείται άσκηση νομής με καλή πίστη και νόμιμο ή νομιζόμενο τίτλο για μια δεκαετία, και με έκτακτη χρησικτησία απαιτείται άσκηση νομής επί συνεχή εικοσαετία, με τη δυνατότητα, και στις δύο περιπτώσεις, εκείνου που απέκτησε τη νομή αυτού με καθολική ή με ειδική διαδοχή να συνυπολογίσει στο χρόνο της δικής του νομής και το χρόνο νομής του δικαιοπαρόχου του. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι ο λόγος αναίρε-

σης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται, αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάχισσα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται, με βάση τον πραγματικό κανόνα δικαίου, για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα: "Οι ενάγοντες και ήδη αναιρεσίβλητοι είναι συγκύριοι κατά ποσοστό εξ αδιαίρετου 2/8 η πρώτη και 3/8 κάθε ένας από τους δεύτερο και τρίτο ενός ακινήτου και συγκεκριμένα ενός αγρού, έκτασης 14.500 τετραγωνικών μέτρων, που βρίσκεται στη θέση "Κ..." της κτηματικής περιφέρειας της Κοινότητας Μ... Κα... της Εύβοιας και συνορεύει βορειοδυτικά με ιδιοκτησία του εναγομένου και ήδη αναιρεσειόντος Συνεταιρισμού, βορειοανατολικά με κοινοτική οδό και πέραν αυτής με ιδιοκτησία του αναιρεσειόντος, νοτιοανατολικά με ιδιοκτησία Γ. Μ. και νοτιοδυτικά με ζώνη παραλίας. Το εν λόγω ακίνητο περιήλθε στους ενάγοντες και ήδη αναιρεσιβλήτους από κληρονομιά του Μ. Ν. Μ., που πέθανε το έτος 1968 και ήταν σύζυγος της πρώτης αναιρεσιβλήτης και πατέρας των λοιπών αναιρεσιβλήτων, την οποία αυτοί αποδέχθηκαν με τη με αριθμό .../1970 πράξη δήλωσης αποδοχής κληρονομιάς του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Μ., που έχει νόμιμα μεταγραφεί. Το ακίνητο αυτό είχε περιέλθει στον δικαιοπάροχο των εναγόντων-αναιρεσιβλήτων με αγορά, δυνάμει του με αριθμό .../1964 πωλητηρίου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Μαρμα-

ρίου Δ. Π., που έχει νόμιμα μεταγραφεί. Ειδικότερα, ο δικαιοπάροχός τους, με το προαναφερόμενο συμβόλαιο, αγόρασε από τους Π. Π., Π. σύζυγο Π. Π., Ε. χήρα Ν. Χ., Α. Ν. Χ., Ι. σύζυγο Ι. Α. και Ι. Α., σε εκτέλεση του με αριθμό .../28-7-1963 συμβολαιογραφικού προσυμφώνου του συμβολαιογράφου Μαρμαρίου Δ. Π., έκταση δεκατεσσάρων και μισό στρεμμάτων, στη θέση "Κ..." της κτηματικής περιφέρειας της Κοινότητας Μαρμαρίου Εύβοιας, η οποία αποτελεί τμήμα της ευρύτερης εκεί ιδιοκτησίας των πωλητών. Το ως άνω ακίνητο, που πωλήθηκε στον δικαιοπάροχο των εναγόντων-αναιρεσιβλήτων, βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του όλου αρχικού ακινήτου αυτών και στο συμβόλαιο πώλησης αναφέρεται ότι τα δώδεκα (12) στρέμματα είναι βοσκότοπος και τα 2,5 στρέμματα είναι αγρός με ελαιόδεντρα και συνορεύει, κατά το συμβόλαιο πώλησης, νοτιοδυτικά με θάλασσα, νοτιοανατολικά με κτήμα της Θ. Γ. Μ., σε πλευρά όση και η πλευρά του κτήματος αυτής (της Θ. Μ.), βορειοανατολικά με υπόλοιπο κτήμα των πωλητών, από το οποίο διαχωρίζεται από αυτό των πωλητών εν μέρει από το δρόμο Μαρμαρίου - Φυγιάς και εν μέρει με ευθεία γραμμή, αρχόμενη από το ψηλότερο σημείο της καμπύλης του δρόμου προς Φυγιά και βορειοδυτικά επίσης με υπόλοιπο κτήμα των πωλητών, με διαχωριστικό όριο, το οποίο συμφωνήθηκε ότι επρόκειτο να τοποθετηθεί από τους συμβαλλόμενους σε τέτοια απόσταση από το κτήμα της Θ. Μ., ώστε να ολοκληρωθεί η πωλούμενη έκταση των 14,5 στρεμμάτων. Η προς τη θάλασσα πλευρά, αναφέρεται στο πωλητήριο συμβόλαιο, ότι έχει μήκος 190 μέτρων περίπου, ή και περισσότερο. Επίσης, στο ίδιο συμβόλαιο επισημαίνεται ότι, το βορειοδυτικό όριο της μεταβιβαζόμενης έκτασης, θα τοποθετηθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε αυτή να καλύπτει το εμβαδόν των 14,5 στρεμμάτων, ενώ καθορίζεται ότι το βορειοανατολικό όριο, το οποίο θα χωρίζει τη μεταβιβαζόμενη έκταση από το υπόλοιπο κτήμα των πωλητών, είναι τεθλασμένη γραμμή και ως όρια θα είναι κατά ένα τμήμα ο δρόμος προς Φυγιά κατά ένα άλλο τμήμα η ευθεία γραμμή, η οποία θα αρχίζει από το ψηλότερο σημείο της καμπύλης του δρόμου Μαρμαρίου Φυγιάς. Για τη θέση των ορίων, στο ίδιο συμβό-

λαιο αναγράφεται η φράση "των ορίων των καθοριζομένων και τοποθετούμενων παρά των συμβαλλομένων και εις απόστασιν από του κτήματος της Θ. Μ., τόση, όση απαιτείται ίνα ολοκληρωθεί η πωλούμενη έκταση των δέκα τεσσάρων και ημίσεως στρεμμάτων". Επίσης, οι διαστάσεις του εν λόγω ακινήτου, όπως αναγράφονται στο από Σεπτεμβρίου 1963 τοπογραφικό διάγραμμα του Μηχανικού Ξ. Μ., το οποίο έχει επισυναφθεί στο με αριθμό .../1964 συμβόλαιο, το μήκος ΒΓ της βορειοδυτικής πλευράς της μεταβιβαζόμενης έκτασης, δηλαδή 110 μέτρα και η απόσταση της κορυφής Β από την κορυφή Α που είναι 100 μέτρα. Εξ άλλου, οι προαναφερόμενοι πωλητές, πώλησαν στον εναγόμενο και ήδη αναιρεσειόντα Συνεταιρισμό με το .../20-6-1968 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Καρύστου Κ. Μ., που έχει νόμιμα μεταγραφεί, όμορη έκταση με αυτήν του δικαιοπαρόχου των αναιρεσιβλήτων. Συγκεκριμένα, με το εν λόγω συμβόλαιο αγοράς, σε συνδυασμό με το .../1972 συμβόλαιο πράξης επανάληψης αγοραπωλησίας του ίδιου συμβολαιογράφου, οι ίδιοι ως άνω πωλητές, πώλησαν στον αναιρεσειόντα ένα αγρόκτημα, έκτασης 688.010 τετραγωνικών μέτρων, που βρίσκεται στη θέση "Κ..." της κτηματικής περιφέρειας της κοινότητας Μαρμαρίου, με θέση και όρια, όπως απεικονίζονται στο από Μαρτίου 1966 τοπογραφικό διάγραμμα του Μηχανικού Γ. Γ., που έχει επισυναφθεί στο .../1968 πωλητήριο συμβόλαιο, το οποίο συντάχθηκε προς εκτέλεση του με αριθμό .../1968 προσυμφώνου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών Α. Σ.. Από τον τίτλο αυτό του εναγομένου και ήδη αναιρεσειόντος Συνεταιρισμού, συνάγεται ότι, μεταξύ των γειτονικών ιδιοκτησιών, όσον αφορά την περιγραφή των ορίων, μνημονεύεται και η ιδιοκτησία του Μ. Μ., άμεσου δικαιοπαρόχου των εναγόντων και επίσης γίνεται μνεία ότι οι δικαιοπάροχοι πωλητές του αναιρεσειόντος, που είναι και οι απώτεροι δικαιοπάροχοι των αναιρεσιβλήτων, έχουν ήδη πωλήσει έκταση 14,5 στρεμμάτων στον δικαιοπάροχο των τελευταίων Μ. Μ., το οποίο τοποθετούν, κατά την περιγραφή, μεταξύ των ορίων του δρόμου προς Φυγιά, του κτήματος Μ., της θάλασσας και της υπόλοιπης ιδιοκτησίας των πωλη-

τών, ενώ στο ανωτέρω συμβόλαιο πώλησης προς τον αναιρεσειόντα, επισυνάπτονται το διάγραμμα του μηχανικού Γ. Γ. και το τοπογραφικό διάγραμμα του μηχανικού Μ., το οποίο είχε ήδη επισυναφθεί στο .../1964 συμβόλαιο πώλησης προς το δικαιοπάροχο των εναγόντων-αναιρεσιβλήτων και το οποίο συνυπογράφεται και από όλους τους συμβαλλομένους του .../1968 συμβολαίου. Μάλιστα επιβεβαιώνεται πως η επισύναψη του διαγράμματος του μηχανικού Μ. στο ανωτέρω .../1968 συμβόλαιο αγοράς του αναιρεσειόντος, που είχε ήδη επισυναφθεί στο με αριθμό .../1964 συμβόλαιο του δικαιοπαρόχου των αναιρεσιβλήτων, αποτυπώνει το διαχωρισμό των πωλούμενων ακινήτων, που είναι τμήματα της ευρύτερης ιδιοκτησίας των κοινών δικαιοπαρόχων των διαδίκων. Περαιτέρω, αποδεικνύεται, ότι το επίδικο εδαφικό τμήμα, κατά την πρόσφατη καταμέτρηση από τον πραγματογνώμονα Ε. Π., έχει έκταση 3.290,17 τετραγωνικά μέτρα, εμφανίζεται στο συνημμένο στην πραγματογνωμοσύνη που αυτός συνέταξε τοπογραφικό διάγραμμα με τα στοιχεία ΑΑ' ΒΒ' ΕΖΑ, με όρια, βορειοανατολικά, σε πλευρά τεθλασμένη ΑΑ' Β, μήκους 100,24 μέτρων με κοινοτικό δρόμο προς Φυγιά και πέραν αυτού με ιδιοκτησία του αναιρεσειόντος, βορειοδυτικά, σε πλευρά ΒΒ', μήκους 56,99 μέτρων, με ιδιοκτησία του αναιρεσειόντος και νότια, σε τεθλασμένη πλευρά Β' ΕΖΑ, μήκους 101,45 μέτρων με υπόλοιπη ιδιοκτησία των αναιρεσιβλήτων, όπως η τελευταία αυτή έκταση προκύπτει από τη θεωρημένη από το Υπουργείο Δημόσιων Έργων πινακίδα ρυμοτομικού σχεδίου του οικοδομικού Συνεταιρισμού, σε συνδυασμό με τις .../1980 και .../1980 συμβολαιογραφικές πράξεις παραίτησης κυριότητας του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Φ., από τους κοινόχρηστους χώρους υπέρ της Κοινότητας Μ... Ευβοίας, εμβαδού 14.500 τετραγωνικών μέτρων, με τα στοιχεία ΑΑ' ΒΓΠΙ1Ι2Ι3Ι4ΔΔ1Δ2Α και με όρια βορειοανατολικά, σε πλευρά τεθλασμένη ΑΑ' Β, μήκους 100,24 μέτρων με ιδιοκτησία αναιρεσειόντος ή σήμερα κοινοτικό δρόμο, βορειοδυτικά, σε πλευρά ΒΓ, μήκους 110 μέτρων με ιδιοκτησία αναιρεσειόντος, νοτιοδυτικά, σε πλευρά τεθλασμένη (χειμέριο κύμα) ΠΙ1Ι2Ι3Ι4Δ, μήκους 220,55 μέτρων με θάλασσα

και νοτιοανατολικά, σε τεθλασμένη πλευρά ΔΔ1Δ2Α, μήκους 180,49 μέτρων με κτήμα Θ. Μ.. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα και, κατά το τελικό πόρισμα της πραγματογνωμοσύνης, η επίδικη εδαφική έκταση, συμπεριλαμβάνεται στους τίτλους κτήσης των εναγόντων-αναιρεσιβλήτων και ειδικότερα, τόσο στη με αριθμό .../1970 δήλωση αποδοχής κληρονομιάς του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Μ., όσο και στον τίτλο του άμεσου δικαιοπαρόχου τους Μ. Μ., δηλαδή στο .../1964 πωλητήριο συμβόλαιο. Στην επίδικη εδαφική έκταση, ως τμήματος του μείζονος ακινήτου των 14,5 στρεμμάτων, οι αναιρεσιβλήτοι και πριν από αυτούς ο άμεσος δικαιοπάροχός τους, ασκούσαν αδιαλείπτως και με διάνοια κυρίου, όλες τις προσιδιάζουσες στη φύση και τον προορισμό της πράξης νομής και, ειδικότερα, συνέλεγαν τον ελαιόκαρπο, εκμίσθωναν αυτό σε κτηνοτρόφους, δεδομένου ότι ήταν βοσκότοπος, το επισκέπτονταν και το επέβλεπαν, ασκούσαν σε αυτό εποπτεία και προέβαιναν στις προσήκουσες, κατά περίπτωση, ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων τους, χωρίς ποτέ να ενοχληθούν από κανένα. Ειδικότερα, ο μάρτυρας απόδειξης Ι. Μ., ο οποίος γεννήθηκε στο Μαρμάρι και έχει σπίτι και κτήμα στην περιοχή, την οποία γνωρίζει καλά, καταθέτει ότι οι ενάγοντες νέμονταν το ακίνητό τους, το οποίο είχαν νοικιάσει σε κάποιο Φ. Μ., ο οποίος έβοσκε τα κοπάδια του και μάζευε τις ελιές τους, μάλιστα είχε κάνει περιφραξη μέσα στο κτήμα, για να μη φεύγουν τα ζώα του. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνει ο δεύτερος μάρτυρας απόδειξης Φ. Μ., που γεννήθηκε και ζει στο Μαρμάρι, όπου έχει ιδιοκτησία όμορη με αυτήν της Μ. και ο οποίος κατέθεσε ότι είχε νοικιάσει το κτήμα των εναγόντων-αναιρεσιβλήτων, το οποίο χρησιμοποιούσε για τα ζώα του, ότι μάζευε τις ελιές και ότι είχε κατασκευάσει μέσα σ' αυτήν περιφραξη για να περιορίζει τα πρόβατά του. Τα ανωτέρω δεν ανατρέπονται από κανένα αξιόπιστο αποδεικτικό στοιχείο του εναγομένου-αναιρεσειόντος. Ο ισχυρισμός του ότι, κατόπιν καταγγελίας του, επιβλήθηκε στους αναιρεσιβλήτους πρόστιμο για μία αυθαίρετη κατασκευή μέσα στο επίδικο, δεν αποδεικνύει έλλειψη κυριότητας τους, ούτε κυριότητα αυτού (του αναιρε-

σειόντος). Το θέρος του 1988, ο εναγόμενος-αναιρεσείων Συνεταιρισμός, με τα εντεταλμένα όργανά του, κατέλαβε την επίδικη έκταση και κατασκεύασε μέσα σε αυτήν δεξαμενή βιολογικού καθαρισμού λυμάτων, διαστάσεων 30x21 μέτρων και άνοιξε οδούς προσπέλασης προς τη δεξαμενή. Άλλες πράξεις νομής ή κατοχής, σε προγενέστερο χρόνο, δεν προκύπτει ότι άσκησε ο αναιρεσείων. Ο ισχυρισμός του ότι το επίδικο αποτελεί μέρος της ιδιοκτησίας του και αναφέρεται στους τίτλους κτήσης του ευρύτερου ακινήτου του, δεν προκύπτει από κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Αντίθετα, στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης του πραγματογνώμονα Ε. Π., βεβαιώνεται ρητά, ότι η επίδικη έκταση περιλαμβάνεται στους τίτλους κτήσης των αναιρεσιβλήτων και του δικαιοπαρόχου τους και ότι δεν περιλαμβάνεται στον τίτλο κτήσης του εναγομένου-αναιρεσειόντος". Με βάση τις πραγματικές αυτές παραδοχές, το Εφετείο έκρινε, ότι η επίδικη εδαφική έκταση συμπεριλαμβάνεται στους τίτλους κτήσης των αναιρεσιβλήτων, ότι επίσης στο επίδικο οι αναιρεσιβλήτοι και πριν από αυτούς ο άμεσος δικαιοπάροχός τους ασκούσαν αδιαλείπτως και με διάνοια κυρίου όλες τις προσιδιάζουσες στη φύση και τον προορισμό του πράξεις νομής για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των είκοσι ετών, ότι οι αναιρεσιβλήτοι έγιναν συγκύριοι της επίδικης εδαφικής έκτασης τόσο με παράγωγο τρόπο όσο και με πρωτότυπο τρόπο (έκτακτη χρησικτησία), ότι ο αναιρεσείων μόλις το θέρος του 1988 κατέλαβε την επίδικη εδαφική έκταση και κατασκεύασε μέσα σ' αυτή δεξαμενή βιολογικού καθαρισμού λυμάτων και ότι δεν αποδείχθηκε κάποια προγενέστερη πράξη νομής αυτού και ότι η επίδικη έκταση ανήκε στην ιδιοκτησία των αναιρεσιβλήτων και ουδέποτε υπήρξε κοινόχρηστος χώρος που ανήκει στον οικείο ΟΤΑ. Με αυτά, που δέχτηκε, και έτσι, που έκρινε το Εφετείο, δεν παραβίασε τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 1094, 974 και 1045 ΑΚ, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, αφού τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε, ότι αποδείχθηκαν ήταν αρκετά για την εφαρμογή τους, ενώ, περαιτέρω, ορθώς ερμήνευσε την προδιαληφθείσα ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 28 του Ν.

1337/1983, την οποία και δεν παραβίασε με τη μη εφαρμογή της, αφού υπό τα ως άνω ανελέγκτως δεκτά γενόμενα με την προσβαλλόμενη απόφαση πραγματικά περιστατικά, η επίδικη έκταση δεν απέκτησε την ιδιότητα του κοινόχρηστου, δεδομένου ότι δεν συνέτρεχαν και μάλιστα σωρευτικώς οι τασσόμενες από την εν λόγω διάταξη προϋποθέσεις, που αναφέρθηκαν στην προεκτεθείσα νομική σκέψη. Επομένως, οι συναφείς πρώτος και τρίτος λόγοι της αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, που υποστηρίζουν τα αντίθετα, είναι αβάσιμοι.

Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 1094 και 986 ΑΚ, προκύπτει, ότι η διεκδικητική αγωγή απευθύνεται από τον κύριο του πράγματος κατά του νομέα ή κατόχου αυτού που τέτοιος όμως δεν είναι και ο βοηθός νομής. Κριτήρια, πάντως, του βοηθού νομής είναι: α) ότι τελεί προς το νομέα σε σχέση εξάρτησης είτε οικιακής είτε υπηρεσιακής και β) ότι οφείλει ως προς το πράγμα να ακολουθεί τις οδηγίες του νομέα. Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, σε σχέση με την προβληθείσα από τον εναγόμενο Συνεταιρισμό και ήδη αναιρεσειόντα ένσταση ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησεως με τον ισχυρισμό, ότι αυτός κατέχει την επίδικη έκταση ως βοηθός νομής και συγκεκριμένα ως βοηθός της Κοινότητας Μαρμαρίου, διότι ο Συνεταιρισμός παραχώρησε τους κοινόχρηστους χώρους του εγκριθέντος σχεδίου του οικισμού προς την άνω Κοινότητα, στους οποίους χώρους περιλαμβάνεται και η επίδικη έκταση, και αυτός απλώς έχει εκτελέσει έργα κοινωφελή υπέρ του κυρίου της, ήτοι της Κοινότητας Μαρμαρίου, δέχθηκε τα ακόλουθα: "Όπως αποδείχθηκε συνιδιοκτήτες της επίδικης εδαφικής έκτασης είναι οι ενάγοντες και ήδη αναιρεσιβλήτοι. Η επικαλούμενη από τον αναιρεσειόντα παραχώρηση προς την Κοινότητα των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού του με τις με αριθμούς .../25-2-1980 και .../4-3-1980 πράξεις του συμβολαιογράφου Αθηνών Κ. Φ., προφανώς αναφέρεται σε χώρους που ανήκαν στην ιδιοκτησία του και μόνο, αφού προϋπόθεση για την παραχώρηση είναι η κυριότητα επί του παραχωρούμενου ακινήτου, ενώ αποδείχθηκε, ότι η επίδικη έκταση δεν περιλαμ-

βάνεται στην ιδιοκτησία του αναιρεσειόντος". Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο έκρινε, ότι η επίδικη έκταση δεν ανήκει στην ιδιοκτησία του αναιρεσειόντος, αλλά στην ιδιοκτησία των αναιρεσιβλήτων και κατόπιν τούτου, απέρριψε την άνω ένσταση παθητικής νομιμοποίησης του αντιδίκου τους και δέχθηκε την ένδικη διεκδικητική ακινήτου αγωγή, επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, που έκρινε όμοια. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, που υποστηρίζει, ότι το Εφετείο, με την ως άνω παραδοχή του, παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 1094 ΑΚ, διότι ο αναιρεσειών είχε απλώς την ιδιότητα του βοηθού νομέως της Κοινότητας Μαρμαρίου, στην οποία είχε περιέλθει το επίδικο, είναι αβάσιμος ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, εφόσον δεν υπάρχει παραδοχή του Εφετείου, ότι ο αναιρεσειών ήταν βοηθός νομής, αλλά, αντίθετα, το Εφετείο δέχτηκε, ότι η έκταση που παραχωρήθηκε από τον αναιρεσειόντα στην Κοινότητα για κοινόχρηστους χώρους δεν ανήκει σ' αυτόν –αναιρεσειόντα Συνεταιρισμό– αλλά στην ιδιοκτησία των αναιρεσιβλήτων.

Επειδή, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 281 ΑΚ, καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος υπάρχει, όταν από την προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου ή από την πραγματική κατάσταση που διαμορφώθηκε ή από τις περιστάσεις που μεσολάβησαν, η εκ των υστέρων άσκηση του δικαιώματος έρχεται σε προφανή αντίθεση προς την ευθύτητα και εντιμότητα, που πρέπει να κρατούν στις συναλλαγές ή προς τα επιβαλλόμενα χρηστά συναλλακτικά ήθη ή προς τον κοινωνικό ή τον οικονομικό σκοπό του δικαιώματος, έτσι ώστε η ενάσκηση του δικαιώματος αυτού να προσκρούει στις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου. Ειδικότερα, στην περίπτωση της μακράς αδράνειας του δικαιούχου, υπάρχει τέτοια κατάχρηση, εφόσον συντρέχουν πρόσθετα περιστατικά, αναγόμενα στον ίδιο χρόνο και στην όλη συμπεριφορά τόσο αυτού, όσο και εκείνου που αποκρούει το δικαίωμα, από τα οποία γεννάται στον υπόχρεο η πεποίθηση, ότι το τελευταίο δεν πρόκειται να ασκηθεί κατ' αυτού, έτσι ώστε η επιδίω-

ξη ανατροπής της κατάστασης που δημιουργήθηκε με τη μεταγενέστερη άσκησή του, να συνεπάγεται επαχθείς για τον υπόχρεο επιπτώσεις.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, αναφορικά με την ένσταση του αναιρεσειόντος περί καταχρηστικής άσκησης της αγωγής, δέχθηκε τα ακόλουθα: "Ακόμη και με την εκδοχή, ότι τα επικαλούμενα περιστατικά είναι αληθή, η άσκηση του ένδικου δικαιώματος των εναγόντων και ήδη αναιρεσιβλήτων δεν υπερβαίνει προφανώς τα τασσόμενα από τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ όρια, αφού μόνο αυτά δεν είναι ικανά να επιφέρουν το αποτέλεσμα αυτό και δεν προκαλούν έντονη εντύπωση αδικίας σε βάρος του υπόχρεου αναιρεσειόντος, σε σχέση με το όφελος των δικαιούχων. Ειδικότερα, το επικαλούμενο ύψος της δαπάνης, πέραν του ότι δεν αποδείχθηκε, δεν μπορεί να θεωρηθεί, ότι είναι επαχθέστερη συνέπεια σε βάρος του αναιρεσειόντος, από τις επαχθείς συνέπειες που προκλήθηκαν σε βάρος των αναιρεσιβλήτων από τη μείωση της έκτασης του ακινήτου τους, μετά την κατάληψη εκ μέρους του αναιρεσειόντος της επίδικης έκτασης, ούτε δικαιούται να επικαλείται την ευαισθησία του σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όταν, για την υλοποίησή της, ενεργεί σε βάρος αλλότριας περιουσίας. Εξάλλου, η πάροδος χρονικού διαστήματος 6,5 περίπου ετών από το χρόνο της αποβολής τους, μέχρι την άσκηση της ένδικης αγωγής, δεν αποτελεί μακροχρόνια αδράνεια των αναιρεσιβλήτων, ώστε να μπορεί να δημιουργήσει την εντύπωση σε οποιονδήποτε, ότι δεν προτίθενται να ασκήσουν τα δικαιώματά τους". Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο έκρινε, ότι η άσκηση του δικαιώματος των αναιρεσιβλήτων δεν προκαλεί κατάφωρη αδικία σε βάρος του αναιρεσειόντος και κατόπιν τούτου, απέρριψε την ένσταση καταχρηστικής άσκησης ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, επικυρώνοντας και κατά τούτο την πρωτόδικη απόφαση, που είχε εκφέρει παρόμοια κρίση. Με αυτά, που δέχθηκε, το Εφετείο, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, αφού δέχθηκε, ότι η άσκηση του δικαιώματος των αναιρεσιβλήτων δεν προκαλεί κατάφωρη αδικία σε βάρος του αναιρεσειόντος.

Επομένως, ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση, ότι το Εφετείο παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 281 ΑΚ, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 11-5-2010 αίτηση του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Α. και Π. Ο. Συνεταιρισμός Ι., Συν.Π.Ε.» για αναίρεση της 81/2009 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών (Μεταβατικής Έδρας Χαλκίδος).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. Αριθμ. 309/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

Εθνικό κτηματολόγιο. Ανακριθής πρώτη εγγραφή περιέχουσα ότι το ακίνητο είναι "αγνώστου ιδιοκτήτη". Αίτηση διορθώσεως της ανακριβούς εγγραφής. Διαδικασία εκδικάσεως είναι η εκουσία δικαιοδοσία. Αρμοδιότητα (υλική ή τοπική) του δικάζοντος δικαστηρίου (είναι το ΜΠρ της τοποθεσίας του ακινήτου). Όρια και περιεχόμενο το αντικείμενο της συγκεκριμένης δίκης. Δημόσια κτήματα. Καθεστώς του οθωμανικού δικαίου και πώς περιήλθαν αυτά στο ελληνικό Δημόσιο. Δάση. Προϋποθέσεις με τις οποίες μπορούσε να χαρακτηριστεί ένα δάσος ως ιδιωτικό. Προϋποθέσεις και χρονικό σημείο μέχρι του οποίου επιτρεπόταν (έκτακτη) χρησικτησία επί δημοσίου κτήματος. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 190/2009 απόφαση ΕφετΑθ).

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2 εδάφ. α' του Ν. 2664/1998 "περί Εθνικού Κτηματολογίου", παρ. 3 περ. α', όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 παρ. 2 του Ν. 3481/2006, 6 παρ. 1 και 2, όπως η παρ. 2 ισχύει μετά την τροποποίησή της από το άρθρο 5 του Ν. 3559/2007 συνάγεται, ότι στην περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, όταν με την ανακριβή εγγραφή φέρεται το ακίνητο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», όποιος ισχυρίζεται ότι έχει εγγραφτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα στο ακίνητο, ασκεί αίτηση ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή του Μονομελούς Πρω-

τοδικείου της τοποθεσίας του ακινήτου (και μέχρι να οριστεί στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας του ακινήτου), που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Αντικείμενο της δίκης αυτής είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του σχετικού εγγραφτέου δικαιώματος του αιτούντος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής σύμφωνα με αυτή τη διαπίστωση, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, αφού η εγγραφή "αγνώστου ιδιοκτήτη" δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση, αλλά ακριβώς την έλλειψη διαπίστωσης του υπάρχοντος δικαιώματος. Έτσι, αντικείμενο της δίκης που ανοίγεται δεν είναι η αυθεντική διάγνωση δικαιώματος που αμφισβητείται, ανεξαρτήτως του ότι ελέγχεται ως προϋπόθεση η ύπαρξη συγκεκριμένου δικαιώματος για τη ζητούμενη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής, χωρίς όμως να καλύπτεται με ισχύ δεδικασμένου. Γι' αυτό, άλλωστε, η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 3 του Ν. 2664/1998, όπως αντικαταστάθηκε από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 3481/2006, αναφέρεται μόνο στη διόρθωση της πρώτης εγγραφής και όχι και στην αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την εγγραφή αυτή, ενώ στην τροποποιηθείσα αυτή διάταξη ορίζεται, ότι "εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω και ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου...". Περαιτέρω, κατά τα άρθρα 1, 2 και 3 του οθωμανικού νόμου της 7 Ραμαζάν 1274 και το προϊσχύσαν αυτού μουσουλμανικό δίκαιο, οι γαίες διακρίνονταν στις εξής πέντε κατηγορίες:

α) Τις γαίες καθαρής ιδιοκτησίας (μούλκια), όπως οικοδομήματα, εργαστήρια, αμπελώνες κ.λπ., των οποίων τη κυριότητα είχε αυτός που τις εξουσίαζε και μπορούσε να τις διαθέτει ελεύθερα προς τρίτους με άτυπη συμφωνία περί μεταβίβασης,

β) τις δημόσιες γαίες (μιριγιέ), όπως τα καλλιεργήσιμα χωράφια, βοσκοτόπια, δάση κ.λπ., των οποίων η κυριότητα ανήκε στο Οθωμανικό Δημόσιο και επί των οποίων οι ιδιώτες μπορούσαν να αποκτήσουν μόνο δικαίωμα εξουσίασης (τεσσαρούφ),

γ) τις αφιερωμένες γαίες (βακούφια), των οποίων η χρήση και εκμετάλλευση γινόταν υπέρ

κάποιου αγαθοεργού σκοπού και οι οποίες θεωρούνταν ως πράγματα εκτός συναλλαγής,

δ) τις εγκαταλελειμμένες σε κοινότητες γαίες (μετρουκέ), όπως οι δημόσιοι δρόμοι, οι πλατείες κ.λπ., οι οποίες ήταν προορισμένες για την κοινή χρήση και ανήκαν στο Δημόσιο και

ε) τις νεκρές γαίες (μεβάτ), όπως τα βουνά, τα ορεινά και πετρώδη μέρη, τα αδέσποτα δάση κ.λπ., οι οποίες αποτελούσαν γαίες που κανείς δεν κατείχε, δεν εξουσίαζε και δεν καλλιεργούσε και ανήκαν στο Δημόσιο. Μετά την απελευθέρωση και δυνάμει των από 3/22-2-1830, 4/16-6-1830 και 19.6/1-7-1830 πρωτοκόλλων του Λονδίνου, των ερμηνευτικών των εν λόγω πρωτοκόλλων κειμένων των τριών προστάτιδων δυνάμεων και της από 9-7-1832 Συνθήκης της Κωνσταντινούπολης περιήλθαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, αφενός μεν τα ανήκοντα στο Τουρκικό Δημόσιο κτήματα, αφετέρου δε τα κτήματα των Οθωμανών, τα οποία κατά τη διάρκεια του πολέμου κατέλαβε με τις στρατιωτικές δυνάμεις και δήμευσε, καθώς και εκείνα τα οποία κατά το χρόνο υπογραφής των άνω τριών πρωτοκόλλων είχαν εγκαταλειφθεί από τους αναχωρήσαντες από την απελευθερωθείσα Ελλάδα Οθωμανούς πρώην κυρίους αυτών και δεν είχαν καταληφθεί από τρίτους έως την έναρξη ισχύος του ν. 21-6/10-7-1837 "περί διακρίσεως κτημάτων". Εξάλλου, με τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του β.δ. της 17/29-11-1836 "περί ιδιωτικών δασών" αναγνωρίσθηκε η κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου στις εκτάσεις που αποτελούν δάση, εκτός από εκείνες οι οποίες πριν από τον αγώνα της ανεξαρτησίας κατέχονταν νόμιμα από ιδιώτες και για τις οποίες οι σχετικοί οθωμανικοί τίτλοι "ιδιοκτησίας" θα αναγνωρίζονταν από την Γραμματεία των Οικονομικών, κατόπιν υποβολής τους μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του εν λόγω διατάγματος που είχε ισχύ νόμου. Κατά δε το οθωμανικό δίκαιο οι ιδιώτες μπορούσαν να αποκτήσουν σε δάση, που ανήκαν κατά κανόνα κατά κυριότητα στο Οθωμανικό Δημόσιο, δικαίωμα εξουσιασσεως (οιονεί επικαρπίας) με "ταπί", δηλαδή επίσημο τίτλο παραχωρήσεως, που εξέδιδε υπάλληλος του Οθωμανικού Δημοσίου. Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις των νόμων 8 παρ.1 Κωδ.

(7.39), 9 παρ.1 Βασ. (50.14), 2 παρ. 20 Πανδ. (41.4), 6 Πανδ. (44.3), 76 παρ.1 Πανδ. (18.1) και 7 παρ. 3 Πανδ. (23.3) του προϊσχύσαντος βυζαντινορωμαϊκού δικαίου, οι οποίες, κατά το άρθρο 51 του ΕισΝΑΚ, έχουν εφαρμογή για τον πριν από την εισαγωγή του ΑΚ χρόνο, μπορούσε να αποκτηθεί κυριότητα επί ακινήτου και με έκτακτη χρησικτησία, κατόπιν ασκήσεως επ' αυτού νομής με καλή πίστη και με διάνοια κυρίου επί συνεχή τριακονταετία, εκείνος δε που χρησιδέσποζε μπορούσε να συνυπολογίσει στο χρόνο της δικής του νομής και το χρόνο όμοιας νομής του δικαιοπαρόχου του, εφόσον είχε γίνει με νόμιμο τρόπο καθολικός ή ειδικός διάδοχος αυτού. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προς εκείνες των άρθρων 18 και 21 του νόμου της 21.6/3.7.1837 "περί διακρίσεως δημοσίων κτημάτων", συνάγεται ότι η έκτακτη χρησικτησία χωρεί, με τις προϋποθέσεις που εκτέθηκαν, και σε δημόσια κτήματα, ανεξαρτήτως της μορφολογίας τους, εφόσον η τριακονταετής νομή τους είχε συμπληρωθεί μέχρι και τις 11-9-1915, όπως αυτό προκύπτει από τις διατάξεις αφενός του ν. ΔΞΗ/1912 και των διαταγμάτων "περί δικαιοστασίου" που εκδόθηκαν με βάση αυτό το νόμο και αφετέρου του άρθρου 21 του ν.δ/τος της 22.4/16.5.1926 "περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης", με τις οποίες έγινε αναστολή κάθε παραγραφής ή δικαστικής προθεσμίας σε αστικές διαφορές και απαγορεύθηκε η οποιαδήποτε παραγραφή των δικαιωμάτων του Δημοσίου στα κτήματά του, επομένως και η χρησικτησία τρίτων πάνω σ' αυτά. Εξάλλου, όπως συνάγεται από τους ν. 20 Παρ.12 Πανδ. (5.3), ν. 25 Πανδ.(24.1), ν. 27 Πανδ. (18.1), ν. 10, 13 παρ.1, 17, 48 Πανδ. (41.3), ν. 5 Πανδ. (41.7), ν. 3 Πανδ. (41.10), ν. 7 παρ. 6 Πανδ. (41.4), ν. 109 Πανδ. (50.16) καλή πίστη αποτελεί η ειλικρινής πεποίθηση του νομέα, ότι με την κτήση της νομής του πράγματος δεν προσβάλλει κατ' ουσίαν το δικαίωμα του κυρίου. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι ο λόγος αναίρεσης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται, αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του, ή αν εφαρμοστεί ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμέ-

να, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάσσονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτιθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τον πραγματικό κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσία την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης, αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση. Κατά δε το άρθρο 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ ιδρύεται λόγος αναίρεσης και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Έλλειψη νόμιμης βάσης, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, υπάρχει, όταν από το αιτιολογικό της απόφασης, που συνιστά την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία σύμφωνα με το νόμο είναι αναγκαία για την κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση, ότι συντρέχουν οι όροι της διάταξης που εφαρμόστηκε ή ότι δεν συντρέχουν οι όροι της εφαρμογής της. Ιδρύεται, δηλαδή ο λόγος αυτός, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν παραβιάστηκε ή όχι ορισμένη ουσιαστική διάταξη νόμου. Αναφέρεται ο λόγος αυτός σε πλημμέλειες αναγόμενες στη διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος και δεν ιδρύεται, όταν υπάρχουν ελλείψεις αναγόμενες στην εκτίμηση των αποδείξεων και, ειδικότερα, στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος, που έχει εξαχθεί από αυτές, αρκεί τούτο να εκτίθεται σαφώς, πλήρως και χωρίς αντιφάσεις. Ως ζητήματα, τέλος, των οποίων η μη αιτιολόγηση ή η αιτιολόγηση κατά τρόπο ανεπαρκή ή αντιφατικό στερεί από την απόφαση τη νόμιμη βάση, νοούνται μόνο οι ισχυρισμοί που έχουν αυτοτελή ύπαρξη, που τείνουν δηλαδή στη θεμελίωση ή κατάλυση του δικαιώματος που

ασκήθηκε, είτε ως επιθετικό είτε ως αμυντικό μέσο, όχι, όμως, και τα πραγματικά ή νομικά επιχειρήματα που συνέχονται με την αξιολόγηση και στάθμιση των αποδείξεων, για τα οποία, η έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, δεν ιδρύει λόγο αναίρεσης (Ολ.ΑΠ 24/1992). Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχτηκε τα ακόλουθα: "Επίδικα είναι αγροτεμάχια, τα οποία βρίσκονται στην κτηματική περιφέρεια της Κοινότητας Δροσιάς του άλλοτε Δήμου Αυλίδας και ήδη Δήμου Ανθηδόνας. Το πρώτο εξ αυτών βρίσκεται στη θέση "Μπουρνώντας", έχει έκταση 2000 τ.μ. και κατά νεότερη καταμέτρηση 2.011,59 τ.μ., είναι εκτός σχεδίου πόλεως και συνορεύει γύρω με αγροτικό δρόμο και ιδιοκτησίες Γ. Α., Χ. Μ., κληρονόμων Γ. Ζ., Σ. Τ., Ν. Ζ., Ε. Γ., Ε. Τ. και Α. Β.. Το δεύτερο εξ αυτών βρίσκεται στη θέση "Άγιος Μηνάς", έχει έκταση 735 τ. μ., φαίνεται στα βιβλία διανομών και τα σχεδιαγράμματα του συνεταιρισμού Δροσιάς με τον αριθμό 58, είναι εκτός σχεδίου και περιμετρικής ζώνης πόλεων, εμφανίζεται δε με τα κεφαλαία αλφαβητικά στοιχεία Α-Β-Γ-Δ-Α στο από 27-11-1982 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού υπομηχανικού Α. Τ. και συνορεύει νοτιοδυτικά επί πλευράς Α-Δ 35μ. με αγροτικό δρόμο, νοτιοανατολικά επί πλευράς Α-Β 21μ. με αγροτικό δρόμο, βορειοανατολικά επί πλευράς Β-Γ επίσης με αγροτικό δρόμο και βορειοδυτικά επί πλευράς Γ-Δ με αγρό ιδιοκτησίας Α. (πρώην ιδιοκτησία κληρονόμων Ι. Κ.). Σημειωτέον, ότι στο δεύτερο ως άνω ακίνητο οι αιτούντες και ήδη αναιρεσιβλητοί κατασκεύασαν διώροφη οικία δυνάμει της 253/20-4-2008 πολεοδομικής αδειάς, ενώ με την .../1988 πράξη της Συμβολαιογράφου Χαλκίδας Ε. Π. - Δ., προέβησαν στη σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας επί της οικοδομής αυτής. Αποδεικνύεται επίσης, ότι με την 24414/4876/8-9-1997 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 836/ΒΙ/17-9-1997), η περιοχή του Δήμου Χαλκιδέων του νομού Ευβοίας, εντός των ορίων του οποίου βρίσκονται τα ανωτέρω ακίνητα, κηρύχθηκε υπό κτηματογράφηση, στα πλαίσια εργασιών για τη δημιουργία του Εθνικού Κτηματολογίου, σύμφωνα με το Ν. 2308/1995. Κατά τα άρθρα 2 και 14 του ανωτέρω

νόμου και της απόφασης 85187/4605/22-8-1996 (ΦΕΚ Β 814/04-09-1996), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας ως άνω διάταξης, κλήθηκαν όσοι έχουν εμπράγματο ή άλλο εγγραπτό στα κτηματολογικά βιβλία δικαίωμα σε ακίνητα της υπό κτηματογράφηση περιοχής, να υποβάλουν δήλωση με περιγραφή του δικαιώματός τους και αναφορά στην αιτία κτήσεώς του.

Ακολούθως, με τις 372/7/2007 και 373/7/2006 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Κτηματογράφησης και Χαρτογράφησης Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.), που δημοσιεύθηκαν στο ΦΕΚ 627/18-5-2006, τεύχος Β', διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρισης των πρώτων εγγραφών στα κτηματολογικά βιβλία για τα ακίνητα που βρίσκονται εντός των ορίων του Δήμου Χαλκιδέων του νομού Ευβοίας και ορίσθηκε η 18η Μαΐου 2006 ως ημερομηνία έναρξης του κτηματολογίου στην ως άνω περιοχή. Ωστόσο, μετά το πέρας της κτηματογράφησης, στην πρώτη εγγραφή των κτηματολογικών βιβλίων του Κτηματολογικού Γραφείου Χαλκίδας οι ανωτέρω ιδιοκτησίες, για τις οποίες ερίζουν οι διάδικοι στην παρούσα δίκη, που έχουν λάβει ΚΑΕΚ 12 054 02 06 078/0/0 η πρώτη και 12 054 13 08 024/0/0 η δεύτερη καταχωρήθηκαν ως "άγνωστου ιδιοκτήτη" με υπό αίρεση δικαιούχο το κυρίως παρεμβαίνον Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου ότι κανένας ούτε και οι αιτούντες-αναιρεσίβλητοι δεν δήλωσαν, ότι έχουν εμπράγματο δικαίωμα επί των επίδικων ακινήτων στο αρμόδιο γραφείο του Εθνικού Κτηματολογίου. Αποδεικνύεται περαιτέρω από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά στοιχεία, ότι οι αιτούντες-αναιρεσίβλητοι με το .../3-6-1991 πωλητήριο συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Χαλκίδας Ευαγγελίας Παπαδοπούλου - Δεληγιάννη, που νόμιμα μεταγράφηκε στα οικεία βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας (τόμος... αύξ. αρ. ..), σε συνδυασμό με την .../7-12-1991 πράξη εξόφλησης του υπόλοιπου τμήματος αγοραπωλησίας, που επίσης νόμιμα μεταγράφηκε (τόμος ... αύξ. αρ. ...), αγόρασαν κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαίρετου ο καθένας το πρώτο από τα πιο πάνω επίδικα ακίνητα (αγρούς) από την Α. Β. το γένος Π. Π.. Η τελευταία είχε επίσης αγοράσει τούτο από τις Σ. χήρα Δ. Τ., Ν.

συζ. Β. Ζ., Ε. συζ. Α. Γ. και Ε. Τ., δυνάμει του νομίμως μεταγραφέντος .../14-1-1975 πωλητηρίου συμβολαίου (τόμος... αύξ. αρ. ..) του συμβολαιογράφου Χαλκίδας Ι. Γ.. Στις εν λόγω πωλήτριες είχε περιέλθει, ως αγρός μεγαλύτερης έκτασης, από κληρονομιά κατά ψιλή μεν κυριότητα, λόγω θανάτου, του αποβιώσαντος στις 1-7-1959 ψιλού κυρίου Δ. Ν. Τ., συζύγου της πρώτης των ως άνω πωλητριών και πατέρα των υπολοίπων, κατά πλήρη δε κυριότητα, μετά τον επισυμβάντα στις 24-11-1966 θάνατο της επικαρπώτριας αυτού Ε. χήρας Ν. Τ., πεθεράς της πρώτης των ως άνω πωλητριών και γιαγιάς των υπολοίπων, κληρονομιά την οποία οι ανωτέρω νόμιμα αποδέχθηκαν και μετέγραψαν, δυνάμει της 55806/1975 πράξης του πιο πάνω Συμβολαιογράφου (τόμος... αύξ. αρ. ...). Σημειωτέον, ότι ο αγρός αυτός είχε περιέλθει στους ανωτέρω Δ. Τ., κατά ψιλή κυριότητα, και στη μητέρα του Ε. Τ., κατά επικαρπία, δυνάμει της .../23-3-1938 δημόσιας διαθήκης του πατέρα και συζύγου τους αντίστοιχα Ν. Τ., ο οποίος απεβίωσε στις 23-2-1941, η οποία νόμιμα δημοσιεύθηκε από το Πρωτοδικείο Χαλκίδας με το 46/6-3-1941 πρακτικό και οι οποίοι κληρονόμοι υπεισήλθαν και αναμίχθηκαν στην κληρονομιά του θανόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του β.ρ.δ., που ισχύει ενόψει του χρόνου επαγωγής της κληρονομιάς. Επίσης, αποδεικνύεται, ότι οι αιτούντες-αναιρεσίβλητοι με τα .../3-12-1982 και .../3-12-1982 πωλητήρια συμβόλαια του Συμβολαιογράφου Χαλκίδας Ι. Γ., που νόμιμα μεταγράφηκαν στα οικεία βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας (τόμος ... αύξ. αρ. ... το πρώτο και τόμος... αύξ. αρ. ... το δεύτερο), αγόρασαν κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαίρετου ο καθένας, το δεύτερο από τα πιο πάνω επίδικα ακίνητα από τους Ο. χήρα Ι. Α., Ν., Α. και Γ. Α. του Ι.. Στους ανωτέρω πωλητές είχε τούτο περιέλθει, με κληρονομιά του αποβιώσαντος χωρίς διαθήκη το έτος 1958, Ι. Α. του Ν., συζύγου της πρώτης και πατέρα των λοιπών, κληρονομιά την οποία αποδέχθηκαν με την .../1958 πράξη του συμβολαιογράφου Χαλκίδας Ν. Α. και μετέγραψαν στα οικεία βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Χαλκίδας (τόμος ... αύξ. αρ. ...). Σημειωτέον, ότι ο αγρός αυτός είχε περιέλθει στη μερίδα του απώτατου δικαιοπαρό-

χου των αιτούντων Ν. Α. κατά τη διανομή των αγρών (ρεταλιών) που έγινε από το Γεωργικό Συνεταιρισμό της Κοινότητας Δροσιάς. Περαιτέρω, από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά μέσα αποδεικνύεται, ότι κατά τους χρόνους υπογραφής των περί ανεξαρτησίας της Ελλάδος πρωτοκόλλων του Λονδίνου (3-2-1830, 16-6-1830 και 1-7-1830) και της Συνθήκης της Κωνσταντινουπόλεως (9-7-1832) αλλά και στις 27-3-1833 που ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση της Εύβοιας στο Ελληνικό Κράτος, τα επίδικα δεν περιήλθαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, καθόσον αυτά δεν ανήκαν στο Οθωμανικό δημόσιο αλλά σε Οθωμανούς ιδιώτες. Έτσι, αυτά παρέμειναν στην ιδιοκτησία των τελευταίων και αυτοί στη συνέχεια έχοντας σχετικό δικαίωμα τα πώλησαν. Εξάλλου, δεν αποδείχθηκε, ότι κατά τους ανωτέρω χρόνους τα επίδικα εγκαταλείφθηκαν από τους Τούρκους ιδιοκτήτες τους κατά την αποχώρησή τους από την Εύβοια και ότι έτσι κατέστησαν αδέσποτα. Ούτε αποδείχθηκε, ότι είχαν το χαρακτήρα λιβαδιού ή βοσκότοπου. Άλλωστε, το κυρίως παρεμβαίνον όλως αόριστα τους αποδίδει το χαρακτηρισμό ως εγκαταλελειμμένα, αλλιώς αδέσποτα, αλλιώς λιβάδια ή βοσκότοποι, χωρίς ωστόσο να προσκομίζει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο προς απόδειξη των ισχυρισμών του, ότι δηλαδή τα επίδικα ακίνητα έχουν περιέλθει στην κυριότητά του λόγω του χαρακτηρισμού τους ως εγκαταλελειμμένα αδέσποτα, ως λιβάδια ή ως βοσκότοποι. Αντίθετα αποδείχθηκε, ότι τα επίδικα ήταν ανέκαθεν αγροί δεκτικοί καλλιέργειας, όπως κατηγορηματικά κατέθεσε ο εξετασθείς στο ακροατήριο του πρωτόδικου Δικαστηρίου, με επιμέλεια των αναιρεσιβλήτων, μάρτυρας Δ. Τ., οι οποίοι περιήλθαν στους αναιρεσιβλήτους κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα με παράγωγο τρόπο, δηλαδή με τις πιο πάνω αναφερόμενες διαδοχικές μεταβιβάσεις από τους αληθινούς κυρίους τούτων δικαιοπαρόχους τους. Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου, εξάλλου, ενισχύεται και από τα με επίκληση προσκομιζόμενα με αριθμό πρωτοκόλλου Φ111/οικ./2007 έγγραφα της προϊσταμένης της Κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Ευβοίας, σύμφωνα με τα οποία τα επίδικα ακίνητα δεν φέρονται καταγεγραμμένα ως δημόσια κτή-

ματα στα γενικά βιβλία καταγραφής της Υπηρεσίας τους. Όσον αφορά μάλιστα το δεύτερο από τα επίδικα σημειώνεται, ότι "από την 2-11-1981 βεβαίωση του προέδρου του Γεωργικού Πιστωτικού Συνεταιρισμού Δροσιάς, κατά τη διανομή των αγρών, ενεργηθείσα σύμφωνα με την 2/1976 απόφαση της γενικής συνέλευσης, η μερίδα του προκατόχου Ν. Α. έλαβε αγροτεμάχιο έκτασης 735 τ.μ. και δεδομένου ότι το εν λόγω ακίνητο δεν φέρεται καταγεγραμμένο στα γενικά βιβλία καταγραφών της Υπηρεσίας μας δεν θεωρούμε σκόπιμη την άσκηση παρέμβασης στη δίκη αυτή". Σε κάθε περίπτωση, το κυρίως παρεμβαίνον δεν προκάλεσε την έκδοση γνωμοδότησης του αρμόδιου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων για το εάν έχει ή όχι δικαιώματα κυριότητας επί των επιδίκων. Αποδεικνύεται, όμως, ότι οι αιτούντες-αναιρεσιβλήτοι, λόγω άγνοιας σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας κτηματογράφησης των ακινήτων στην περιοχή της Χαλκίδας, παρέλειψαν, εντός των προθεσμιών που καθορίστηκαν, να υποβάλουν δήλωση στο Κτηματολογικό γραφείο Χαλκίδας περί του εγγραπτέου εμπράγματος δικαιωμάτων τους επί των ανωτέρω επιδίκων ακινήτων, καθώς και τα απαιτούμενα για την απόδειξη αυτού έγγραφα. Έτσι, αυτά εμφανίζονται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη" με προσωρινό δικαιούχο το Ελληνικό Δημόσιο. Η εν λόγω εγγραφή είναι ανακριβής, αφού τα επίδικα ανήκουν στους αιτούντες-αναιρεσιβλήτους κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα και πρέπει να διαταχθεί η σχετική διόρθωση στα οικία κτηματολογικά βιβλία". Με βάση τις πραγματικές αυτές παραδοχές, το Εφετείο έκρινε, ότι οι αιτούντες και ήδη αναιρεσιβλήτοι έγιναν συγκύριοι των επιδίκων με παράγωγο τρόπο, δυνάμει των αναφερόμενων αγοραπωλητηρίων συμβολαίων, του μεν πρώτου από αγορά από την Α. Β., του δε δεύτερου με αγορά από τους κληρονόμους του Ι. Α., ότι τα επίδικα ακίνητα ήταν ανέκαθεν αγροί δεκτικής καλλιέργειας, ότι κατά τους χρόνους υπογραφής των περί ανεξαρτησίας της Ελλάδας πρωτοκόλλων του Λονδίνου του 1830 και της συνθήκης της Κωνσταντινουπόλεως του 1832, αλλά και στις 27-3-1933 που ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση της Εύβοιας στο Ελληνικό

Κράτος, τα επίδικα δεν περιήλθαν στην κυριότητα του κυρίως παρεμβαίνοντος και ήδη αναιρεσειόντος Ελληνικού Δημοσίου, διότι αυτά δεν ανήκαν στο Οθωμανικό Δημόσιο, αλλά σε Οθωμανούς ιδιώτες, στην ιδιοκτησία των οποίων παρέμειναν μέχρι που τα πώλησαν, έχοντας σχετικό δικαίωμα, ότι το αναιρεσειόν Ελληνικό Δημόσιο δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς απόδειξη των ισχυρισμών του, ότι τα επίδικα έχουν περιέλθει στην κυριότητά του ως εγκαταλελειμμένα, ως αδέσποτα, ως λιβάδια ή ως βοσκότοποι, ότι στο Κτηματολογικό γραφείο Χαλκίδας τα επίδικα ακίνητα εμφανίζονται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη" με προσωρινό δικαιούχο το ήδη αναιρεσειόν Ελληνικό Δημόσιο και ότι η εγγραφή αυτή είναι ανακριβής, αφού τα επίδικα ανήκουν κατά κυριότητα στους αιτούντες κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα. Κατόπιν τούτου, το Εφετείο, αφού απέρριψε την κύρια παρέμβαση του αναιρεσειόντος Ελληνικού Δημοσίου, δέχτηκε την ένδικη αίτηση των αναιρεσειόντων και διέταξε τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής στα κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου Χαλκίδας, ώστε να εμφανίζεται, ότι οι αιτούντες και ήδη αναιρεσίβλητοι είναι συγκύριοι των επιδικών κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, που είχε εκφράσει παρόμοια κρίση. Με αυτά, που δέχθηκε, και, έτσι, που έκρινε, το Εφετείο δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των από 3/22-2-1830, 4/16-6-1830 και 19.6/1-7-1830 πρωτοκόλλων του Λονδίνου, των ερμηνευτικών των εν λόγω πρωτοκόλλων κειμένων των τριών προστάτιδων δυνάμεων, και της από 9-7-1832 Συνθήκης της Κωνσταντινούπολης, καθώς και τις διατάξεις του προϊσχύσαντος βυζαντινορωμαϊκού δικαίου των νόμων 8 παρ.1 Κωδ. (7.39), 9 παρ.1 Βασ. (50.14), 2 παρ. 20 Πανδ. (41.4), 6 Πανδ. (44.3), 76 παρ. 1 Πανδ. (18.1), 7 παρ. 3 Πανδ. (23.3), ν. 20 παρ. 12 Πανδ. (5.3), ν. 25 Πανδ.(24.1), ν. 27 Πανδ. (18.1), ν. 10, 13 παρ. 1, 17, 48 Πανδ. (41.3), ν. 5 Πανδ. (41.7), ν. 3 Πανδ. (41.10), ν. 7 παρ.6 Πανδ. (41.4), ν. 109 Πανδ. (50.16), των άρθρων 18 και 21 του νόμου της 21.6/3.7.1837 "περί διακρίσεως δημοσίων κτημάτων", τις διατάξεις του ν. ΔΞΗ/1912 και

των διαταγμάτων "περί δικαιοστασίου" που εκδόθηκαν με βάση αυτό το νόμο και του άρθρου 21 του ν.δ/τος της 22.4/16.5.1926 "περί διοικητικής αποβολής από των κτημάτων της Αεροπορικής Αμύνης" και του άρθρου 3 Οθωμανικού Νόμου της 7 Ραζαμάν 1274 (1856) "περί γαιών", τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, και δεν στέρησε την απόφασή του νόμιμης βάσης, αφού, όπως προκύπτει από το προαναπτυχθέν περιεχόμενο αυτής, διέλαβε σ' αυτήν πλήρεις, σαφείς και μη αντιφάσκουσες μεταξύ τους αιτιολογίες, που επιτρέπουν τον αναιρετικό έλεγχο, ως προς τα ουσιώδη ζητήματα της απόκτησης της κυριότητας των επίδικων ακινήτων από τους αναιρεσίβλητους κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, της μη απόδειξης ότι τα επίδικα περιήλθαν στην κυριότητα του κυρίως παρεμβαίνοντος και ήδη αναιρεσειόντος Ελληνικού Δημοσίου και περί του ότι η εγγραφή στο Κτηματολογικό γραφείο Χαλκίδας, με την οποία τα επίδικα ακίνητα εμφανίζονται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη" με προσωρινό δικαιούχο το ήδη αναιρεσειόν Ελληνικό Δημόσιο, είναι ανακριβής. Επομένως, οι πρώτος και δεύτερος λόγοι της αναίρεσης από τους αριθμούς 1 και 19, αντίστοιχα, του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τους οποίους υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι αβάσιμοι.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 3-5-2010 αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της 190/2009 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών (Μεταβατικής Έδρας Χαλκίδας).

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Υπ. αριθμ. 322/2012 (Τμ. Γ' Πολ.)

**Κρητικός Α.Κ. Προϋποθέσεις τακτικής χρησι-
κτησίας επί ακινήτου, σύμφωνα με το συγκεκριμένο νομοθετικό καθεστώς. Κτήση κυριότητας επί του επιδικού ακινήτου προ του 1915. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 580/2008 απόφαση ΕφετΚρήτης).**

Κατά το άρθρο 293 Κρητικού Α.Κ., "ο καλή τη πίστει αποκτήσας ακίνητον δυνάμει τίτλου κατά τους νομίμους τύπους συντεταγμένου και προσηκόντως μεταγεγραμμένου, γίνεται κύριος διά

δεκαετούς συνεχούς νομής από της χρονολογίας της μεταγραφής", ενώ κατά το άρθρο 294, καλής πίστεως νομέας θεωρείται εκείνος που αγνοεί, κατά την έναρξη της νομής, ότι απέκτησε το πράγμα από μη αληθινό κύριο. Η διάταξη του άρθρου 302 εφαρμόζεται και επί τακτικής χρησικτησίας. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι για την κτήση της κυριότητας ακινήτου με τακτική χρησικτησία απαιτείται αναγκαίως και η συνδρομή του στοιχείου της καλής πίστεως του νομέως, η έννοια της οποίας είναι ευνοϊκότερη για τον χρησιδεσπόζοντα, σε σχέση με την αντίστοιχη έννοια του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου των ν. 8 παρ. 1 κωδ. (7.39), ν. 9 παρ. 1 Βασ (50.14), ν. 20 παρ. 2 Πανδ (9.8) 27 Πανδ (18.1) 48 Πανδ. (41.3), 109 Πανδ (50.16) –και του ισχύοντος ΑΚ άρθρ. 1042– αφού κατ' αυτήν αρκεί και μόνη η άγνοια της ελλείψεως κυριότητας του δικαιοπαρόχου, χωρίς να απαιτείται και θετικώς πεποίθηση του νομέως, με περιεχόμενο είτε ότι με την κτήση της νομής δεν προσβάλλεται κατ' ουσίαν δικαίωμα κυριότητας άλλου, είτε ότι ο ίδιος έχει αποκτήσει την κυριότητα.

Περαιτέρω ως διδάγματα της κοινής πείρας, θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικά από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση αόριστων νομικών εννοιών και για την έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν. Κατά τη σαφή έννοια του αριθμού 1 παραγρ. 2 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, η παραβίαση των διδαγμάτων αυτών ιδρύει λόγο αναιρέσεως, μόνο εάν αυτά χρησιμοποιήθηκαν εσφαλμένα από το δικαστήριο κατά την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτούς των αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών. Έτσι αποκλείεται η ανáιρεση για εσφαλμένη χρησιμοποίησή τους προς εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων που προσκομίστηκαν. Εξάλλου, κατά το άρθρο 559 αριθ. 19 του Κ.Πολ.Δ., ιδρύεται λόγος ανάιρεσης, αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες

ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, έλλειψη νόμιμης βάσης, λόγω ανεπαρκών ή αντιφατικών αιτιολογιών, υπάρχει, όταν από το αιτιολογικό της απόφασης, που συνιστά την ελάχισσα πρόταση του δικανικού συλλογισμού, δεν προκύπτουν κατά τρόπο πλήρη, σαφή και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία, σύμφωνα με το νόμο, είναι αναγκαία για την κρίση, στη συγκεκριμένη περίπτωση ότι συντρέχουν οι όροι της διάταξης που εφαρμόσθηκε ή ότι δεν συντρέχουν οι όροι της εφαρμογής της. Ιδρύεται, δηλαδή, ο λόγος αυτός ανáιρεσης, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν εφαρμόσθηκε ορθώς ή όχι ορισμένη ουσιαστική διάταξη νόμου. Αναφέρεται σε πλημμέλειες αναγόμενες στη διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος και δεν ιδρύεται, όταν υπάρχουν ελλείψεις που ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση αυτών και στην αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, αρκεί τούτο να εκτίθεται πλήρως, σαφώς και χωρίς αντιφάσεις (Ολ.ΑΠ 24/1992).

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δέχθηκε τα ακόλουθα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά: "Η επίδικη έκταση ήταν κατά το έτος 1901 χέρσος βοσκότοπος... Κατά το έτος 1901, η Κρήτη ήταν ακόμα υπό Οθωμανική κατοχή και ίσχυαν οι Οθωμανικοί Νόμοι επομένως το επίδικο ακίνητο σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως "μούλκι" αφού δεν ήταν γη εντός πόλης ή χωρίου ούτε αποτελούσε περιβόλι, κήπο κ.λπ. Επίσης δεν ήταν έκταση καλλιεργήσιμη και επομένως ούτε δικαίωμα εξουσιάσεως θα μπορούσε να αποκτηθεί επ' αυτού (ούτε και με ταπί). Κατά συνέπεια με τον ανωτέρω τίτλο, του 1901 δεν αποκτήθηκε νομίμως κυριότητα επ' αυτού. Ωστόσο είναι πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ο απώτατος δικαιοπάροχος του ενάγοντος Μ. Δ. είχε στη νομή του την προαναφερθείσα ευρύτερη έκταση (μέρος της οποίας είναι και το επίδικο) πολύ πριν από τη σύνταξη του συμβολαίου του 1901 αλλά σε κάθε περι-

πτωση από τη σύνταξη και μεταγραφή αυτού, την οποία (έκταση) νεμόταν με τον ανωτέρω τίτλο που είχε νόμιμα συνταχθεί και μεταγραφεί και με καλή πίστη, δεδομένου ότι όχι μόνο αγνοούσε την έλλειψη κυριότητας του δικαιοπαρόχου του, αλλά έτι περαιτέρω είχε τη θετική πεποίθηση ότι είχε αποκτήσει από αληθινό κύριο. Απόδειξη δε της καλής του πίστης αποτελεί και το γεγονός της σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου και μάλιστα σε εποχή που η τακτική αυτή δεν ήταν η συνήθης, αφού οι μεταβιβάσεις γίνονταν δια λόγου και άτυπα. Τη νομή αυτή, εξάλλου, συνέχισαν και οι διάδοχοι του ανωτέρω απώτατου δικαιοπαρόχου του ενάγοντος, αφού και αυτοί νεμήθηκαν το επίδικο ακίνητο με τους προαναφερθέντες τίτλους (47070/1907, 5658/1909, 6464/1911) και με καλή πίστη... Οι πράξεις νομής τους ήταν αυτές της ενοικίασης του επιδικίου προς βοσκή ζώων, της επίβλεψης αυτού καθώς και της ανέγερσης οικίας και στέρνα εντός αυτού". Ακολούθως, το Εφετείο δέχθηκε, ότι οι δικαιοπάροχοι του ενάγοντος απέκτησαν κυριότητα επί της επιδικής έκτασης με τακτική χρησικτησία κατά τα άρθρα 293, 1356, 298 και 302 του Κρητ. Α.Κ., εφόσον νεμήθηκαν την έκταση αυτή με τους προαναφερθέντες τίτλους και με καλή πίστη από το έτος 1904, αλλά και πριν από αυτό και δη από τις 31-5-1903, ήτοι από της μεταγραφής του συμβολαίου του 1901 και δεδομένου ότι η νομή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας μπορεί να προσμετρηθεί και μετά τη λήξη αυτής. Κατά συνέπεια, οι απώτεροι δικαιοπάροχοι του ενάγοντος είχαν αποκτήσει κυριότητα επί του επιδικίου με τα προσόντα της τακτικής χρησικτησίας μέχρι τις 31-5-1913, ήτοι πολύ πριν το έτος 1915 που άρχισε να ισχύει στην Κρήτη το δικαιοστάσιο. Εφόσον, λοιπόν, η τακτική χρησικτησία είχε συμπληρωθεί μέχρι το έτος 1913 το επίδικο ακίνητο δεν ανήκε στο Τουρκικό Κράτος και επομένως δεν περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο με βάση τη (μεταγενέστερη) σύμβαση της από 1/14 Νοεμβρίου 1913 συμβάσεως ειρήνης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, κατά την οποία οι εκτάσεις που ανήκαν στο Τουρκικό Δημόσιο περιέρχονται μετά την απελευθέρωση στο Ελληνικό Δημόσιο, δυνάμει του άρθρου 3 του περι γαιών

νόμου, ως διάδοχο του κατακτητή δυνάμει της από 1/14 Νοεμβρίου 1913 συμβάσεως ειρήνης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας και τον κυρωτικό της νόμο Ν. 79 (ΔΣΙΓ) και άρθρο 2 παρ. 3 Ν. 147 της 5-1/1-2-1914 "Περί της εν ταις προσαρτωμέναις χώραις νομοθεσίας και της δασικής αυτών οργανώσεως" και ως εκ τούτου ο ενάγων έγινε κύριος της επιδικής έκτασης τόσο με πρωτότυπο όσο και με παράγωγο τρόπο με βάση τα επικαλούμενα εκ μέρους του συμβόλαια. Με αυτά που δέχτηκε και έτσι που έκρινε το Εφετείο, απορρίπτοντας την έφεση του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου και ήδη αναιρεσειόντος, επικυρώνοντας την εκκαλουμένη απόφαση, που δέχτηκε την ένδικη αναγνωριστική αγωγή κυριότητας του αναιρεσιβλήτου, περιέλαβε πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες ως προς το κρίσιμο ζήτημα της άσκησης εμφανών υλικών πράξεων φυσικής εξουσιάσεως με διάνοια κυρίου με νόμιμο τίτλο και καλή πίστη αδιαλείπτως επί δεκαετία από τους απώτερους δικαιοπαρόχους του ενάγοντος-αναιρεσιβλήτου, μεταξύ δε των πράξεων νομής, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα 1903 έως 1913, ήταν και η βοσκή ζώων, (της διατάξεως του άρθρου 2 ν. 1595/1938, σύμφωνα με την οποία η βοσκή ζώων δεν θεωρείται πράξη νομής, μη εχούσης εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση, ως εκ του χρόνου ισχύος της και επομένως ο περί του εναντίου από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ μοναδικός λόγος αναίρεσης, κατά το πρώτο μέρος του, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Ο ίδιος λόγος, κατά το δεύτερο μέρος του, με τον οποίο αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αιτίαση, ότι το Εφετείο παραβίασε τα διδάγματα της κοινής πείρας (αριθ. 1 παρ. 2 άρθρου 559 ΚΠολΔ) με το να δεχτεί ότι συνέτρεχε καλή πίστη στο πρόσωπο του απώτατου δικαιοπαρόχου του ενάγοντα, αφού, σύμφωνα με αυτά, τελεί κάποιος σε κακή πίστη που του μεταβιβάζεται η κυριότητα, χωρίς να προβεί σε διερεύνηση της νομικής και πραγματικής κατάστασης του μεταβιβαζομένου ακινήτου ή αν προφανώς αγνοεί ηθελημένα και παραβλέπει την κατάσταση αυτή, παραβιάζοντας σε ασυνήθιστα μεγάλο βαθμό τους κανόνες της απαιτούμενης επιμέλειας στις συναλλαγές. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος αφού

τα ως άνω αναφερόμενα ως διδάγματα κοινής πείρας δεν έχουν το χαρακτήρα αυτόν, κατά την προεκτεθείσα έννοια, ούτε άλλωστε χρησιμοποιήθηκαν κατά την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή σ' αυτούς των αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 8-10-2008 αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου για αναίρεση της 580/2008 απόφασης του Εφετείου Κρήτης.

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ. αριθ. 1585/2010

Εκτέλεση. Περιεχόμενο. Υπέγγυο στους δανειστές είναι το ποσό του πλειστηριάσματος που απομένει μετά την αφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης, τα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των προνομίων, ούτε κατατάσσονται στον πίνακα αλλά προαφαιρούνται. Τα έξοδα για την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων (ήδη περιλήψεων κατασχετήριας έκθεσης), μετά την, κατόπιν συμφωνίας του επισπεύδοντος δανειστή και του οφειλέτη, ματαίωση (ή αναστολή) του πλειστηριασμού, περιλαμβάνονται στα έξοδα εκτέλεσης που προαφαιρούνται, αφού και αυτά έγιναν για το κοινό συμφέρον των δανειστών και την πρόοδο της εκτελεστικής διαδικασίας.

[...] ΙΙΙ. Κατ' άρθρο 932 ΚΠολΔ, τα έξοδα της αναγκαστικής εκτέλεσης βαρύνουν εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και προκαταβάλλονται από εκείνον που την επισπεύδει και κατά το άρθρο 975 του ιδίου Κώδικα, η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα γίνεται με την εξής σειρά: Αφού αφαιρεθούν τα έξοδα εκτέλεσης που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, κατατάσσονται [...]. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις αυτές, στη δεύτερη των οποίων γίνεται διάκριση μεταξύ «αφαίρεσης» των εξόδων και «κατάταξης» των προνομιακών απαιτήσεων, υπέγγυο στους δανειστές είναι το ποσό του πλειστηριασμού που απομένει μετά την αφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης, τα οποία δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προνο-

μίων, ούτε κατατάσσονται στον πίνακα αλλά προαφαιρούνται, προκειμένου να γίνει η κατάταξη των δανειστών και προσδιορίζονται με τον πίνακα κατάταξης ή με ιδιαίτερη πράξη, με την οποία ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος θα δικαιολογήσει τα σχετικά κονδύλια, προκειμένου ν' αφαιρέσει αυτά από το πλειστηρίασμα. Η αφαίρεση των εξόδων αποτελεί διανομή του πλειστηριάσματος και, συνεπώς, προσβάλλεται με την ανακοπή του άρθρου 979 ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 27/2009 ΧρΙΔ 10.39, ΑΠ 840/2008 ΧρΙΔ 9.66, ΑΠ 174/2008 ΕφΑστΔ 1.584, ΑΠ 1774/2007 ΧρΙΔ 8.640 και ΕλλΔνη 50.1033, ΑΠ 120/2005 ΕλλΔνη 46.1677 και ΧρΙΔ 5.628 ΚΑΙ ΝοΒ 53.1430). Στα έξοδα εκτέλεσης εμπίπτουν όλες οι δαπάνες που αποβλέπουν στο γενικό συμφέρον όλων των δανειστών και αφορούν τόσο στην εκτέλεση καθαυτήν, όσο και στην όλη διαδικασία της, από την έναρξη μέχρι την περάτωσή της. Ειδικότερα, στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνονται τα αναγκαία έξοδα για την έναρξη, κίνηση και γενικά τη διαδικασία της εκτέλεσης, με βάση την οποία επιτεύχθηκε το πλειστηρίασμα που διανέμεται στους δανειστές, με αφετηρία τα έξοδα και δικαιώματα για την έκδοση απογράφου, τη σύνταξη αντιγράφου και επιταγής προς εκτέλεση. Αντίθετα, δεν περιλαμβάνονται στα έξοδα εκτέλεσης τα περιττά και αυτά που γίνονται από υπερβολική πρόνοια, ούτε και αυτά που δημιουργήθηκαν προς το αποκλειστικό συμφέρον του επισπεύδοντος ή των αναγγελλμένων δανειστών (ΑΠ 238/2006 ΕλλΔνη 48.1397, ΑΠ 1498/2003 ΕλλΔνη 45.435, ΑΠ 1359/1998 ΕλλΔνη 40.308, ΑΠ 1578/1995 ΕλλΔνη 38.1087, ΑΠ 520/1991 ΕλλΔνη 33.83, ΕφΑθ 6098/2008 ΕλλΔνη 50.1476, ΕφΑθ 5036/1996 ΕλλΔνη 38.1896, ΕφΘεσ 1634/2008 Αρμ. 62.1873, ΕφΠειρ 1226/1998 ΝοΒ 48.979). Εξάλλου, συμφωνίες οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή για την αναστολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού, και χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης, δεν αντίκεινται στο νόμο, ο οποίος αναγνωρίζει την εγκυρότητα των συμφωνιών αυτών για την χρονική απομάκρυνση του πλειστηριασμού και τη διευκόλυνση του οφειλέτη στην εξόφληση της οφειλής του. Επομένως, και τα έξοδα για την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων (ήδη περι-

λήψεων κατασχετήριας έκθεσης), μετά την, κατόπιν συμφωνίας του επισπεύδοντος δανειστή και του οφειλέτη, ματαίωση (ή αναστολή) του πλειστηριασμού, περιλαμβάνονται στα έξοδα εκτέλεσης που προαφαιρούνται, αφού και αυτά έγιναν για το κοινό συμφέρον των δανειστών και την πρόοδο της εκτελεστικής διαδικασίας (ΑΠ 1783/1998 Δ 30.1169, ΑΠ 419/1998, ΕφΑθ 6854/1999 ΕλλΔνη 41.161, ΕφΑθ 4896/1999 ΕλλΔνη 41.490, ΕφΑθ 9241/1998 ΕλλΔνη 40.1591, ΕφΑθ 2801/1998 1998 ΝοΒ 47.62, ΕφΑθ 5970/1991 ΕλλΔνη 33.890, ΕφΑθ 4652/1990 ΕλλΔνη 31.1514, ΕφΛαρ 95/2008, ΕφΛαρ 169/2007, ΕφΛαρ 240/2005, ΕφΛαρ 145/2004 Δικογραφία 2004.463, ΕφΛαρ 7/2001 ΕλλΔνη 45.534, π. Γέσιου-Φαλτσή, *Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως*, Τόμος 1ος – *Γενικό Μέρος*, έκδ. 1998, παρ. 33, ΙΙ, αριθμ. 3, σελ. 467-468, σημ. 11 και ΙV, αριθμ. 6, σελ. 471, σημ. 30, Νικολόπουλος σε ΕρμΚΠολΔ Κεραμέα – Κονδύλη – Νίκα, άρθρ. 975, αριθμ. 4, σελ. 1884, Μπρίνιας σε ΝοΒ 32.1127 επ.). [...]

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ. αριθ. 4959/2010

Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής με την ένδειξη "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση για την άσκηση της σχετικής αίτησης. Πότε είναι παραδεκτή η αίτηση. Μη νόμιμο το αίτημα αναγνώρισης της κυριότητας του αιτούντος κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Άσκηση κύριας παρέμβασης από το Ελληνικό Δημόσιο. Απαράδεκτη η έφεση του Δημοσίου κατά του ΟΚΧΕ, που δεν κατέστη διάδικος στην πρωτοβάθμια δίκη, μη αρκούσης της απεύθυνσης της αιτήσεως εναντίον του. Εσφαλμένα απορρίφθηκαν ως αόριστες η αίτηση και η παρέμβαση. Δεν απεδείχθη το δικαίωμα κυριότητας του Δημοσίου, ενώ απεδείχθη η κυριότητα επί του επιδίκου των αιτούντων. Διατάσσεται η εγγραφή των δικαιωμάτων των αιτούντων στα κτηματολογικά βιβλία.

Με το άρθρο 6 § 1, 2 και 3 του ν. 2664/1998,

όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από τους ν. 3127/2003 και 3481/2006 ορίζονται τα εξής:

«1. Πρώτες εγγραφές είναι εκείνες που καταχωρίζονται ως αρχικές εγγραφές στο κτηματολογικό βιβλίο, κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες, σύμφωνα με την παράγραφο 2, περίπτωση β' του άρθρου 3. Οι πρώτες εγγραφές, επί των οποίων στηρίζεται κάθε μεταγενέστερη εγγραφή, υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου.

2. Σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής, μπορεί να ζητηθεί με αγωγή ενώπιον του αρμοδίου καθ' ύλην και κατά τόπον Πρωτοδικείου, η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση, ολικά ή μερικά, της πρώτης εγγραφής. Η αγωγή (αναγνωριστική ή διεκδικητική) ασκείται από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών εκτός αν πρόκειται για το Ελληνικό Δημόσιο ή εργαζομένους μόνιμα στο εξωτερικό..., για τους οποίους η προθεσμία άσκησης της αγωγής είναι δέκα (10) ετών. Η αποκλειστική προθεσμία αυτής της παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της απόφασης του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφείων Ελλάδος, που προβλέπει το άρθρο 1 παράγραφος 3. Η αγωγή απευθύνεται κατά του αναγραφόμενου ως δικαιούχου του δικαιώματος στο οποίο αφορά η πρώτη εγγραφή ή κατά των καθολικών του διαδόχων και κοινοποιείται, με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως, στον Προϊστάμενο του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου... .

3. α) Στην περίπτωση των αρχικών εγγραφών με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 9, αντί της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αγωγής, η διόρθωση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση εκείνου που ισχυρίζεται ότι έχει εγγραπτό στο Κτηματολόγιο δικαίωμα, η οποία υποβάλλεται ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρις ότου οριστεί αυτός στο Μονομελές Πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου, που δικάζει κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδο-

σίας. Εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κατάθεση της και επί ποινή απαραδέκτου, η αίτηση αυτή κοινοποιείται από τον αιτούντα στο Ελληνικό Δημόσιο και εγγράφεται στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου. Τα ανωτέρω ισχύουν και στη περίπτωση της κυρίας παρέμβασης. Εάν στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου έχουν ήδη καταχωρισθεί και άλλες αιτήσεις ή κύριες παρεμβάσεις με αντίστοιχο περιεχόμενο, η μεταγενέστερη αίτηση κοινοποιείται από τον αιτούντα επί ποινή απαραδέκτου και εντός της ως άνω προθεσμίας στους προηγούμενους αιτούντες ή κυρίως παρεμβαίνοντες. Η κοινοποίηση της αιτήσεως στις ανωτέρω περιπτώσεις γίνεται με επίδοση επικυρωμένου αντιγράφου της. Εφόσον η αίτηση γίνει τελεσιδικώς δεκτή, διορθώνεται η εγγραφή. Εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω ή ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού...

β) Με την αίτηση της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να ζητηθεί η διόρθωση της εγγραφής και στην περίπτωση που ο αιτών επικαλείται ως τίτλο κτήσης πράξη μεταγραφητά κατά το άρθρο 1192 αρ. 1-4 ΑΚ, η οποία δεν έχει μεταγραφεί στο Υποθηκοφυλακείο. Στην περίπτωση αυτή, με την αίτηση ζητείται η διόρθωση της πρώτης εγγραφής και η καταχώριση του δικαιώματος στο φερόμενο στο μη μεταγεγραμμένο τίτλο ως αποκτώντα, εφόσον συντρέχουν όλες οι κατά το ουσιαστικό δίκαιο προϋποθέσεις για την κτήση του δικαιώματος».

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, όταν με αυτή φέρεται τούτο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη» ο επικαλούμενος ότι είναι κύριος αυτού ή δικαιούχος οποιουδήποτε άλλου εγγραπτεύου στο Κτηματολόγιο δικαιώματος, θα επιτύχει τη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής, με την άσκηση της σχετικής αιτήσεως ενώπιον του Κτηματολογικού δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρι να ορισθεί, ενώπιον του μονομελούς Πρωτοδικείου της περιφέρειας του ακινήτου, που δικάζει κατά την ειδική διαδικασία

της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η εν λόγω αίτηση δεν απαιτείται να στρέφεται εναντίον οποιουδήποτε άλλου προσώπου ούτε του Ελληνικού Δημοσίου, ο δε Ο.Κ.Χ.Ε., καθώς και οι Προϊστάμενοι των Κτηματολογικών Γραφείων δεν προσλαμβάνουν την ιδιότητα του διαδίκου με μόνη την απεύθυνση αυτής εναντίον τους, εκτός αν συντρέχουν οι περιπτώσεις των άρθρων 748 § 3, 752 και 753 ΚΠολΔ. Αντικείμενο της συγκεκριμένης δίκης είναι η διαπίστωση της υπάρξεως του σχετικού εγγραπτεύου δικαιώματος του αιτούντος κατά την καταχώριση της πρώτης εγγραφής και η διόρθωση της τελευταίας, σύμφωνα με αυτή τη διαπίστωση, χωρίς τη διάγνωση οποιουδήποτε αμφισβητούμενου δικαιώματος, αφού η εγγραφή «αγνώστου ιδιοκτήτη» δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση αλλά έλλειψη διαπιστώσεως του υπάρχοντος δικαιώματος, ενώ για το παραδεκτό της ως άνω αίτησης πρέπει, μεταξύ άλλων, να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) να ασκηθεί μέσα σε αποκλειστική προθεσμία (8) ή δέκα (10) ετών, κατά περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, από τη δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβέρνησης της απόφασης του Ο.Κ.Χ.Ε για την εφαρμογή του κτηματολογίου στη συγκεκριμένη περιοχή,
- β) να καταχωρηθεί στο οικείο κτηματολογικό φύλλο μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κατάθεση της και
- γ) να κοινοποιηθεί αντίγραφο της αίτησης μέσα στην ίδια προθεσμία των είκοσι ημερών στο Ελληνικό Δημόσιο.

Συνακόλουθα τούτων, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας ζητείται μόνο η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής και όχι η αναγνώριση της κυριότητας του αιτούντος, ανεξαρτήτως του ότι ερευνάται από το Δικαστήριο ως προϋπόθεση η ύπαρξη του επικαλούμενου δικαιώματος της κυριότητας για την αιτούμενη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής χωρίς όμως να καλύπτεται με ισχύ δεδικασμένου. Τούτο άλλωστε ενισχύεται και από την προαναφερόμενη ως άνω διάταξη του άρθρου 6 § 3α του ν. 2664/1998 όπως ήδη ισχύει, σύμφωνα με την οποία εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω ή ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει την αγωγή

κατά του Ελληνικού Δημοσίου με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού και επιπρόσθετα από το ότι στην τελευταία αυτή παράγραφο (άρθρο 6 § 2) προβλέπεται ρητά ως αίτημα της αγωγής «η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση» (ΕφΑΘ 3060/2009, ΕφΑΘ 265/2008, ΕφΑΘ 4502/2007, ΕφΑΘ 4080/2008 ΕΛΔ 50.873, ΕφΑΘ 2943/2008, ΕφΑΘ 1298/2008 ΕΛΔ 49.1518 και 1715 αντίστοιχα, ΕΑ 5106/2009 αδημ.).

Στην προκειμένη περίπτωση οι αιτούντες (ήδη εφεσίβλητοι-εκκαλούντες) με την από 31.10.2007 αίτησή τους προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, την οποία απηύθυναν κατά του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε) και ανακοίνωσαν προς το Ελληνικό Δημόσιο και τον Προϊστάμενο του Κτηματολογίου Αγίας Παρασκευής, ανέφεραν κατ' εκτίμηση του περιεχομένου της, όπως παραδεκτά διορθώθηκε και συμπληρώθηκε κατά τη συζήτηση της ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, τα εξής: Δυνάμει του υπ' αριθ. 5048/8.10.1997 συμβολαίου της συμβολαιογράφου Βύρωνα Αττικής Γ.Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αγίας Παρασκευής, έγιναν αποκλειστικοί κύριοι, νομείς και κάτοχοι κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας της περιγραφόμενης οριζόντιας ιδιοκτησίας στην πολυκατοικία επί της οδού... αριθ. ... (πρώην...), Ο.Τ. 6, θέση «Σ...», εντός του εγκεκριμένου σχεδίου του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής και συγκεκριμένα του υπό στοιχεία (ΙΣ.2) κλειστού χώρου πάρκινγκ (γκαραζ), επιφανείας 96 τ.μ. με ποσοστό συνιδιοκτησίας εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο 9/000, ευρισκομένου στο ισόγειο (πιλοτή) της άνω πολυκατοικίας, η οποία έχει ανεγερθεί επί οικοπέδου εκτάσεως 1.330 τ.μ., όπως εμφανίζεται στο από Ιουνίου 1994 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού... και υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3741/1929, ν.δ. 1024/1971 και των άρθρων 1002, 1117 του ΑΚ δυνάμει της υπ' αριθ. 3828/1994 πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας της ίδιας συμβολαιογράφου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 3951/1995, 4004/1995, 4244/1995 πράξεις της. Η εγγραφή

όμως του παραπάνω ακινήτου τους έχει καταχωρηθεί εσφαλμένα στο αντίγραφο του κτηματολογικού φύλλου, όπου έχουν μεταφερθεί μετά την έναρξη λειτουργίας του αρμόδιου κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής στις 11.4.2005, οι πρώτες προσωρινές εγγραφές στους αρχικούς κτηματολογικούς πίνακες και ειδικότερα τούτο στο χορηγούμενο σε αυτούς απόσπασμα του κτηματολογικού φύλλου με κωδικό αριθμό ΚΑΕΚ 05 002 21 01 005/0/45 φέρεται στα εν λόγω κτηματολογικά φύλλα ως ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΑΓΝΩΣΤΟΥ. Ισχυριζόμενοι περαιτέρω οι αιτούντες ότι δεν είχαν προβεί στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να δηλώσουν στο Κτηματολόγιο την ιδιοκτησία τους, με αποτέλεσμα την ανωτέρω εσφαλμένη εγγραφή της, ζήτησαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 § 3 εδ. β' του ν. 2664/1998, όπως τροποποιήθηκε με τους ν. 3127/2003 και 3481/2006, ως έχοντες εγγραπτό δικαίωμα στο Κτηματολόγιο, να διαταχθεί η διόρθωση της γενομένης ανακριβούς πρώτης εγγραφής στα κτηματολογικά βιβλία του Δήμου Αγίας Παρασκευής της οριζόντιας ιδιοκτησίας με αριθμό ΚΑΕΚ 05 002 21 01 005/0/45 ως αγνώστου ιδιοκτήτη και η εγγραφή-καταχώριση στα ως άνω κτηματολογικά βιβλία του Δήμου Αγίας Παρασκευής του δικαιώματός τους αποκλειστικής κυριότητας, νομής και κατοχής, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα επί της οριζόντιας ιδιοκτησίας με στοιχεία (ΙΣ.2) ΚΛΕΙΣΤΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΑΡΚΙΝΓΚ (ΓΚΑΡΑΖ) του ισογείου της πιλοτής πολυκατοικίας κτισμένης επί του αναφερομένου οικοπέδου με αριθμό ΚΑΕΚ 05 002 21 01 005, άρτιου και οικοδομήσιμου, έκτασης 1.330 τ.μ., που βρίσκεται στην Αγία Παρασκευή Αττικής της Κτηματικής Περιφέρειας του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, μέσα στο εγκεκριμένο σχέδιο του Δήμου αυτού, στη θέση «Σ...», στο υπ' αριθ. ... Οικοδομικό Τετράγωνο, επί της οδού... αριθ. ... (πρώην...), εχούσης της οριζόντιας αυτής ιδιοκτησίας εμβαδόν 96 τ.μ. και ποσοστό συνιδιοκτησίας εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο 9/000, συνορευόμενο, όπως ειδικότερα αναγράφεται σε αυτή. Στα πλαίσια της δίκης που ανοίχθηκε με την παραπάνω αίτηση το ήδη εκκαλούν-εφεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο άσκησε την από 1.4.2008 (αριθ. κα-

ταθ. 69278/3829/2008) κύρια παρέμβαση του, την οποία απήθυνε κατά των αιτούντων και του Ο.Κ.Χ.Ε, ισχυριζόμενο ότι το περιγραφόμενο σε αυτή τμήμα εκτάσεως 487 τ.μ. του επίδικου γεωτεμαχίου με αριθμό ΚΑΕΚ 050022101 005/0/0 όπου είναι κτισμένη η αναφερόμενη στην αίτηση πολυκατοικία, στην οποία ανήκει η επίδικη οριζόντια ιδιοκτησία, εμπίπτει εντός της έκτασης του δημοσίου κτήματος με Α.Β.Κ.26 και περιλαμβάνεται στην ευρύτερη έκταση των 60.600 τ.μ. που ανήκε στην κυριότητα και κατοχή του Παλαιού Εκκλησιαστικού Ταμείου (Π.Ε.Τ.) ως περιουσία της διαλυθείσας Μονής του Αγίου Ιωάννου του Κυνηγού, περιήλθε δε στην κυριότητα του ίδιου δυνάμει των διαταγμάτων, που επέχουν ισχύ νόμου; α) 4.12.1834 «περί της ιδιοκτησίας των εν τοις Μοναστηρίοις μοναχών», β) 25.8.1835 «περί των εν τω βασιλείω Μοναστηριών», γ) 26.4.1834 «περί ιδιοκτητών Μοναστηριών και Εκκλησιών», δ) 20.5.1836 «περί των εκκλησιαστικών κτημάτων», ε) 13.7.1838 και 29.4.1843 δυνάμει των οποίων (διαταγμάτων) μεταβιβάστηκε όλη η περιουσία των διαλυθεισών Μονών στο Παλιό Εκκλησιαστικό Ταμείο, τη διαχείριση και διοίκηση των οποίων έχει ο Υπουργός των Οικονομικών. Υποστηρίζοντας περαιτέρω το Ελληνικό Δημόσιο ότι παρίσταται ανάγκη να διορθωθεί η υπάρχουσα, ως αγνώστου, εγγραφή του επίδικου στα κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής Αττικής και να εγγραφεί σε αυτά το ίδιο ως κύριος του επίδικου κτήματος με αριθμό ΚΑΕΚ 050022101005/ 0/0, ζήτησε μετά την παραδεκτώς γενόμενη διόρθωση και συμπλήρωση του αιτήματος της κυρίας παρέμβασης του κατά την συζήτηση αυτής ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, απορριπτόμενης της από 31.10.2007 αίτησης των δύο πρώτων των αντιδίκων του, να υποχρεωθούν ο Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας και ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής Αττικής να προβούν σε διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο οικείο κτηματολογικό φύλλο και διάγραμμα, ώστε αντί της ανακριβούς εγγραφής «άγνωστος κύριος» να εγγραφεί το Ελληνικό Δημόσιο ως αποκλειστικός κύριος, νομέας και κάτοχος του

επίδικου ακινήτου, ήτοι του λεπτομερώς περιγραφόμενου τμήματος εμβαδού 487 τ.μ. του ακινήτου με ΚΑΕΚ 050022101005/0/0, καθώς και της οριζόντιας ιδιοκτησίας με ΚΑΕΚ 050022101-005/0/45, κατά το ποσοστό συνιδιοκτησίας της επ' αυτού και να καταδικαστούν οι καθών στη δικαστική του δαπάνη. Επί των παραπάνω αιτήσεως και κυρίας παρεμβάσεως, που συνεκδικάστηκαν, εκδόθηκε, κατά την ειδική διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, η υπ' αριθ. 3513/2008 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία η από 31.10.2007 αίτηση απορρίφθηκε ως αόριστη, η δε κύρια παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου απορρίφθηκε ως απαράδεκτη έναντι του τρίτου των καθ' ων Ο.Κ.Χ.Ε, ως αόριστη όσον αφορά το περί διορθώσεως της επικαλούμενης ανακριβούς πρώτης εγγραφής αίτημα και έγινε εν μέρει δεκτή ως προς το αίτημά της για απόρριψη της ανωτέρω αίτησης. Ήδη κατά της απόφασης αυτής παρπονούνται α) το κυρίως παρεμβαίνον Ελληνικό Δημόσιο με την από 18.3.2009 υπ' αριθ. κατάθεσης 2910/23.3.2009 έφεση του έναντι των καθών η κύρια παρέμβαση του-αιτούντων και β) οι τελευταίοι με την από 26.3.2009, υπ' αριθ. κατάθεσης 3037/26.3.2009 έφεση τους έναντι του πρώτου εφεσιβλήτου-κυρίως παρεμβαίνοντος Ελληνικού Δημοσίου, επιδιώκοντας, για τους αναφερόμενους σε αυτές λόγους περί εσφαλμένης απόρριψης των δικογράφων τους ως αορίστων, την εξαφάνιση της, προκειμένου για μεν το Ελληνικό Δημόσιο, να γίνει δεκτή η κυρία παρέμβασή του, απορριπτόμενης της αίτησης των αντιδίκων του, για δε τους τελευταίους να γίνει δεκτή η από 31.10.2007 αίτησή τους, και να απορριφθεί η από 1.4.2008 κύρια παρέμβαση του αντιδίκου τους στο σύνολό της. Οι εφέσεις αυτές των πρωτοδίκως ηττημένων διαδίκων, κατά το μέρος που στρέφονται έναντι των ως άνω αντιδίκων τους, έχουν ασκηθεί σύμφωνα με τις νόμιμες διατυπώσεις και εμπροθέσμως (άρθρα 495, 496, 511 επ., 518 § 1, 741, 760, 761, 762 ΚΠολΔ). Επομένως πρέπει κατά τούτο να γίνουν τυπικά δεκτές και, συνεκδικαζόμενες ως συναφείς (άρθρο 246 ΚΠολΔ), να εξετασθεί περαιτέρω το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων τους, με την ίδια, όπως πρωτοδίκως, διαδικασία (άρθρο

533 ΚΠολΔ). Αντίθετα η από 26.3.2009 έφεση των αιτούντων-καθών η κυρία παρέμβαση, κατά το μέρος που στρέφεται έναντι του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.)», το οποίο ερημοδικεί, αν και κλήθηκε νομοτύπως και εμπροθέσμως, όπως προκύπτει από την υπ' αριθ. 199Δ7/2.7.2009 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Π.Ζ., είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, καθόσον τούτο δεν κατέστη διάδικος στην πρωτοβάθμια δίκη με μόνη την απεύθυνση της αιτήσεως εναντίον του, αφού δεν προβλέπεται από τον νόμο τέτοια απεύθυνση της συγκεκριμένης αίτησης ούτε άλλωστε προσέλαβε τη σχετική ιδιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 748 § 3, 752 και 753 ΚΠολΔ. Για την περίπτωση όμως ασκήσεως ανακοπής ερημοδικίας κατά της παρούσας απόφασης από το τελευταίο, πρέπει να οριστεί παράβολο ερημοδικίας, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό (άρθρα 505 § 2, 764 § 3 ΚΠολΔ). Εξάλλου, οι ένδικες αίτηση και κύρια παρέμβαση, υπό το προαναφερόμενο περιεχόμενο, αρμοδίως και παραδεκτώς εισαγόμενες προς εκδίκαση ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, εφόσον α) καταχωρήθηκαν εμπρόθεσμα στο κτηματολογικό φύλλο του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής, κοινοποιούμενου παράλληλα επικυρωμένου αντιγράφου της αίτησης στο Ελληνικό Δημόσιο εντός είκοσι ημερών από την κατάθεσή τους και β) ασκήθηκαν εμπρόθεσμα εντός της αναφερόμενης στη μείζονα σκέψη οκταετούς προθεσμίας, είναι επαρκώς ορισμένες, περιέχουσες όλα τα απαιτούμενα από το άρθρο 747 § 2 ΚΠολΔ στοιχεία για την εγκυρότητα του δικογράφου τους και νόμιμες, στηριζόμενες στις προαναφερόμενες διατάξεις. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο επομένως, που με την εκκαλούμενη απόφασή του απέρριψε τις ως άνω αίτηση και κύρια παρέμβαση, κατά το περί διορθώσεως των επικαλούμενων ανακριβών πρώτων εγγραφών στο οικείο κτηματολογικό φύλλο του περιγραφόμενου σε αυτές ακινήτου αίτημα τους, ως αόριστες, έσφαλε στην ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, όπως βασίμως υποστηρίζεται με τους σχετικούς λόγους των υπό κρίση

εφέσεων, οι οποίες πρέπει να γίνουν δεκτές ως βάσιμες και κατ' ουσία. Ακολούθως πρέπει να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση όσον αφορά το ανωτέρω κεφάλαιο με την περί δικαστικής δαπάνης διάταξή της και αφού κρατηθεί και δικαστεί η υπόθεση κατά τούτο από αυτό το Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 535 ΚΠολΔ να ερευνηθούν κατ' ουσία, συνεκδικαζόμενες ως συναφείς (άρθρο 246 ΚΠολΔ), οι υπό κρίση από 31.10.2007 αίτηση και από 1.4.2008 κύρια παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου, όσον αφορά το προαναφερόμενο αίτημά τους, το οποίο είναι νόμιμο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 § 3 ν. 2664/1998, όπως ήδη ισχύει και εκείνες που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη της παρούσας.

Από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα, που εξετάστηκε με την επιμέλεια των αιτούντων-καθών η κυρία παρέμβαση στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, όπως περιέχεται στα προσκομιζόμενα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασής του, τα σχεδιαγράμματα, τις τεχνικές εκθέσεις και όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται νομίμως οι διάδικοι, μερικά από τα οποία μνημονεύονται ειδικώς παρακάτω, χωρίς όμως να παραλειφθεί οποιοδήποτε τούτων για την κατ' ουσία διάγνωση της διαφοράς, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με το υπ' αριθ. 5048/8.10.1997 συμβόλαιο αγοραπωλησίας οριζόντιας ιδιοκτησίας (χώρου πάρκινγκ) ν. 3741/1929 της συμβολαιογράφου Βύρωνα Αττικής Γ.Κ., που μεταγράφηκε νόμιμα την 20.10.1997 στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αγίας Παρασκευής, ο αφενός συμβαλλόμενος, ως οικοπεδούχος, Λ.Τζ., αφού δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι απέκτησε στην πλήρη, αποκλειστική και αδιαφιλονίκητη κυριότητα, νομή και κατοχή του ένα οικόπεδο, άρτιο και οικοδομήσιμο, το οποίο βρίσκεται στην Αγία Παρασκευή Αττικής, της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, μέσα στο εγκεκριμένο σχέδιο του ίδιου Δήμου, πριν Δήμου Χαλανδρίου και πιο πριν Δήμου Αθηναίων στη θέση «...», στο υπ' αριθ. ... Οικοδομικό Τετράγωνο, επί της οδού... αριθμός... (πρώην...),

εμφαίνεται σύμφωνα με νεώτερη και πρόσφατη καταμέτρηση και αποτύπωση υπό τα κεφαλαία αλφαβητικά γράμματα Α-Β-Γ-Δ-Ε-Ζ-Η-Θ-Ι-Α στο από Ιουνίου 1994 τοπογραφικό σχεδιάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Σ.Ζ., το οποίο φέρει και την κατά ν. 651/1977 υπεύθυνη δήλωση του άνω μηχανικού, νομίμως χαρτοσημασμένο και υπογραφόμενο από τους συμβαλλόμενους και τη συμβολαιογράφο, είναι προσαρτημένο στο υπ' αριθ. 3723/1994 προσύμφωνο και εργολαβικό συμβόλαιο της ίδιας συμβολαιογράφου, έχει έκταση 1.330 τ.μ. και συνορεύει κατά το ως άνω σχεδιάγραμμα βόρεια..., ότι δυνάμει της υπ' αριθ. 3828/1994 πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας-κανονισμού πολυκατοικίας της ανωτέρω συμβολαιογράφου, που έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, τόσο ως σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας, όσο και ως κανονισμός πολυκατοικίας, όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις νομίμως μεταγραφόμενες υπ' αριθ. 3951/1995, 4004/1995, 4244/1995 πράξεις της, ο ίδιος αφενός συμβαλλόμενος οικοπεδούχος, μοναδικός κύριος ολόκληρου του προπεριγραφέντος οικοπέδου, με τη σύμπραξη και των εκ τρίτου συμβαλλομένων εργοληπτών, υπήγαγε το παραπάνω οικόπεδό του και τη μέλλουσα να ανεγερθεί σε αυτό πολυκατοικία στις διατάξεις του ν. 3741/1929 «περί της κατ' όροφον ιδιοκτησίας», όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το ν.δ. 1024/1971 και των άρθρων 1002, 1117 του ΑΚ, προσδιορίστηκαν και καθορίστηκαν οι ξεχωριστές, ανεξάρτητες και διαιρεμένες οριζόντιες ιδιοκτησίες της πολυκατοικίας, με το ποσοστό τους εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα της πολυκατοικίας και περιγράφηκαν λεπτομερώς οι οριζόντιες ιδιοκτησίες αυτής, ενώ παράλληλα προσδιορίστηκαν οι περιερχόμενες στον οικοπεδούχο και στους εργολήπτες ή τα τρίτα πρόσωπα που θα υποδειχθούν από αυτούς, οριζόντιες ιδιοκτησίες, καταρτιζομένου επίσης του κανονισμού της πολυκατοικίας, που θα διέπει τις σχέσεις των συνιδιοκτητών και ότι μεταξύ των οριζοντίων ιδιοκτησιών, οι οποίες, κατά τα συμφωνηθέντα, περιέρχονται στους εκ τρίτου συμβαλλόμενους εργολήπτες ή τα τρίτα πρόσωπα που θα

υποδειχθούν από αυτούς, περιλαμβάνεται ο υπό στοιχεία (ΙΣ.2) κλειστός χώρος πάρκιγκ (γκαραζ) του ισογείου (πilotής), ο οποίος φαίνεται με τα στοιχεία αυτά στο από Αυγούστου 1994 σχεδιάγραμμα κάτοψης της πυλωτής (αριθ. σχεδίου Α4) και στον από Αυγούστου 1994 πίνακα κατανομής ποσοστών του πολιτικού μηχανικού Σ.Ζ., που είναι προσαρτημένα στην υπ' αριθ. 3828/1994 πράξη της άνω συμβολαιογράφου, έχει επιφάνεια 96 τ.μ., ιδιόκτητο όγκο 259 κυβικά μέτρα, όγκο κοινόχρηστο 20 κυβικά μέτρα, ολικό όγκο 279 κυβικά μέτρα, ποσοστό συνιδιοκτησίας εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο 9/000, συμμετοχή στις δαπάνες 25/000, εννέα ψήφους στις 1000, και συνορεύει βόρεια με τον υπό στοιχεία (ΙΣ.Τ) κλειστό χώρο πάρκιγκ, νότια με ακάλυπτο χώρο οικοπέδου, ανατολικά με ακάλυπτο χώρο οικοπέδου και δυτικά με τον υπό στοιχεία (ΙΣ.Τ) κλειστό χώρο πάρκιγκ και πρασιά, σε μερική εκτέλεση του υπ' αριθ. 3723/1994 προσυμφώνου και εργολαβικού συμβολαίου της ίδιας συμβολαιογράφου και με την υπόδειξη, έγκριση και συναίνεση των εκ τρίτου συμβαλλομένων εργοληπτών, πώλησε, παραχώρησε, μεταβίβασε και παρέδωσε προς τους αφετέρου συμβαλλόμενους α) Γερ.Β και β) Σπ.Β. (ήδη αιτούντες-καθών η κυρία παρέμβαση), στην πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή τους κοινά και αδιαίρετα, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3741/1929, ν.δ. 1024/1971 και των άρθρων 1002, 1117 του ΑΚ, τα 9/000 εξ αδιαιρέτου του όλου ενιαίου οικοπέδου του, από τα μεταβιβαστέα στους εργολήπτες 608/000 εξ αδιαιρέτου, τα οποία 9/000 αντιστοιχούν στην προπεριγραφόμενη οριζόντια ιδιοκτησία, (ΙΣ.2 κλειστός χώρος πάρκιγκ του ισογείου-πilotής), με όλα τα δικαιώματα του σε αυτά, προσωπικά και εμπράγματα και τις σχετικές αγωγές και ενστάσεις του, οι δε εκ τρίτου συμβαλλόμενοι εργολήπτες συμπωλούν, συμπαραχωρούν, συμμεταβιβάζουν και συμπαραδίδουν προς τους ίδιους αγοραστές, στην πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή τους, κοινά και αδιαίρετα, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, την κατασκευασθείσα από αυτούς οριζόντια ιδιοκτησία, (ΙΣ.2 κλειστός χώρος πάρ-

κινγκ του ισογείου-πυλότης), αντί συνολικού τιμήματος δρχ. 6.000.000. Έτσι ο αφενός συμβαλλόμενος οικοπεδούχος και οι εκ τρίτου συμβαλλόμενοι εργολήπτες δήλωσαν ότι αποξενώνονται από κάθε γενικά τίτλο και δικαίωμα τους κυριότητας, νομής και κατοχής στη μεταβιβαζόμενη οριζόντια ιδιοκτησία με το ποσοστό της εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα της πολυκατοικίας, αναγνωρίζοντας και αποκαθιστώντας τέλειους κυρίους, νομείς και κατόχους αυτής τους αγοραστές, οι οποίοι, αποδεχόμενοι την πώληση και μεταβίβαση σε αυτούς της παραπάνω οριζόντιας ιδιοκτησίας, (ΙΣ.2 κλειστός χώρος πάρκινγκ του ισογείου-πυλότης), κατά την πιο πάνω αναλογία ο καθένας, με το ποσοστό της εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο και τα κοινόκτητα και κοινόχρηστα της πολυκατοικίας, παρέλαβαν την πωλούμενη οριζόντια ιδιοκτησία στην πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή τους, εξακολουθώντας έκτοτε συνεχώς έως τη συζήτηση της υπό κρίση αίτησής τους ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου στις 11.4.2004, να ασκούν επ' αυτής και του αντίστοιχου ποσοστού της εξ αδιαιρέτου στο οικόπεδο τη μέχρι τότε καλόπιστη και αδιατάρακτη νομή των οικοπεδούχων δικαιοπαρόχων τους Λ.Τ. και Ευ.Τ. Ειδικότερα, το προπεριγραφόμενο οικόπεδο περιήλθε στην κυριότητα, νομή και κατοχή του Λ.Τ. ως εξής:

Α) Κατά ένα μέρος εκτάσεως 1.182,36 τ.μ., εμφανιζόμενο με τα κεφαλαία αλφαβητικά γράμματα Α-Β-Γ-Δ-Ε-Ζ-Α στο από Απριλίου 1973 τοπογραφικό διάγραμμα του αρχιτέκτονα μηχανικού Ηλ.Π., που έχει προσαρτηθεί στο υπ' αριθ. 2297/1974 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Ιω.Χ., α) κατά ποσοστό 2/3 εξ αδιαιρέτου δυνάμει του υπ' αριθ. 2297/1974 δωρητηρίου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Αθηνών Ιω.Χ., νομίμως μεταγραφομένου στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, με δωρεά που έγινε προς αυτόν από τον πατέρα του Ευ.Τ. και β) κατά το υπόλοιπο ποσοστό 1/3 εξ αδιαιρέτου με αγορά από τον άνω πατέρα του Ευ.Τ., δυνάμει του υπ' αριθ. 2307/1974 συμβολαίου του ίδιου ως άνω συμβολαιογράφου, νομίμως μεταγραφομένου στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής.

Β) Κατά ένα άλλο μέρος εκτάσεως 207,10 τ.μ., εμφανιζόμενο με τα κεφαλαία αλφαβητικά γράμματα Α-Β-Γ-Δ-Ε-Α στο από Μαΐου 1984 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Γ.Κ., που προσαρτάται στο υπ' αριθ. 5012/1985 συμβόλαιο του ανωτέρω συμβολαιογράφου Ιω.Χ., δυνάμει των υπ' αριθ. 5012/1985 συμβολαίου γονικής παροχής του συμβολαιογράφου Αθηνών Ιω.Χ., νομίμως μεταγραφομένου στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, 2483/1993 και 2484/1993 συμβολαίων της συμβολαιογράφου Αθηνών Ανδρ.Κ., νομίμως μεταγραφομένων στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, σε συνδυασμό με το υπ' αριθ. 2485/1993 συμβόλαιο της ίδιας συμβολαιογράφου, που έχει μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής. Τα ως άνω υπ' αριθ. 2483/1993, 2484/1993 και 2485/1993 συμβόλαια συντάχθηκαν και υπογράφηκαν σε εκτέλεση της υπ' αριθ. 23/1993 πράξης τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημιώσεων λόγω ρυμοτομίας της Πολεοδομίας Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής, η οποία πράξη κυρώθηκε με την υπ' αριθ. 21966/952/19.7.1993 απόφαση του Νομάρχη Ανατολικής Αττικής και έχει νόμιμα μεταγραφεί στα βιβλία μεταγραφών του υποθηκοφυλακείου Αγίας Παρασκευής. Στον Ευ.Τ. το εν λόγω οικόπεδο περιήλθε δυνάμει του υπ' αριθ. 1261/1930 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Χ.Στ., νομίμως μεταγραφομένου στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών, με αγορά από την Ευ.Β., της οποίας οι άμεσοι και απώτεροι δικαιούχοι είχαν αποκτήσει τούτο με αδιάκοπη σειρά νομίμως μεταγραφομένων τίτλων ιδιοκτησίας από το 1850 μέχρι τότε, ενώ στη πενταώροφη πολυκατοικία με πυλότη και υπόγειο, που ανεγέρθηκε επί τούτου δυνάμει της υπ' αριθ. 253/1994 άδειας οικοδομής της Πολεοδομίας Αγίας Παρασκευής και της νομίμως μεταγραφομένης υπ' αριθ. 2908/30.6.1995 απόφασης περί μεταφοράς συντελεστή δόμησης της ίδιας Πολεοδομίας, οι οικοδομικές εργασίες με τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου της περαιώθηκαν τον Οκτώβριο του 1995. Εξάλλου, η περιοχή του Δήμου Αγίας Παρασκευής, στην περι-

φέρεια του οποίου βρίσκεται το ως άνω ακίνητο, έχει υπαχθεί στο Εθνικό Κτηματολόγιο και στην αρμοδιότητα του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής, με έναρξη λειτουργίας του την 11.4.2005, αφού διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχωρίσεως των πρώτων-αρχικών εγγραφών των ακινήτων στα κτηματολογικά βιβλία του. Ωστόσο, στο προσκομιζόμενο από τους διαδίκους κτηματολογικό φύλλο με ΚΑ-ΕΚ 050022101005/0/45 του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής, η προπεριγραφόμενη οριζόντια ιδιοκτησία των αιτούντων Γερ.Β. και Σπ.Β., έχουσα ποσοστό συγκυριότητας 9/1000 εξ αδιαιρέτου επί του γεωτεμαχίου με ΚΑΕΚ 050022101005/0/0 στην οδό..., φέρεται ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», καθόσον οι τελευταίοι, (Γερ.Β. και Σπ.Β.), δεν προέβησαν στις δέουσες ενέργειες δήλωσης της ιδιοκτησίας τους κατά τον ν. 2308/1995, με αποτέλεσμα την άνω εσφαλμένη εγγραφή. Ήδη το κυρίως παρεμβαίνον Ελληνικό Δημόσιο υποστηρίζει ότι το αναλογούν στην επίδικη οριζόντια ιδιοκτησία ποσοστό συγκυριότητας 9/1000 εξ αδιαιρέτου επί του γεωτεμαχίου, όπου είναι κτισμένη η ανωτέρω πολυκατοικία, ανήκει στο ίδιο, εφόσον τμήμα τούτου εκτάσεως 487 τ.μ., με Κ.Α.Ε.Κ. 050022101005/0/0, εμφανιζόμενο επίσης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», αποτελεί δημόσιο κτήμα, όπως εικονίζεται υπό τα στοιχεία Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Α στο από 4.1.2008 τοπογραφικό διάγραμμα της τοπογράφου μηχανικού του Υπουργείου Οικονομικών Μ.Ν., συνορευόμενο βορειοδυτικά εν μέρει επί της πλευράς Β-Γ με το ΚΑΕΚ 050022-101001, εν μέρει επί της πλευράς Δ-Ε με την οδό... (πρώην...) και εν μέρει επί της πλευράς Ζ-Η με το ΚΑΕΚ 050022-101007, βορειοανατολικά εν μέρει επί της πλευράς Ε-Ζ με το Κ.Α.Ε.Κ. 050022-101007, και εν μέρει επί της πλευράς Η-Θ με το Κ.Α.Ε.Κ. 050022-101013, νοτιοδυτικά εν μέρει επί της πλευράς Δ-Γ με το ΚΑΕΚ 050022-101001 και εν μέρει επί της πλευράς Β-Α με το ΚΑΕΚ 050022-101002 και νοτιοανατολικά επί της πλευράς Α-Θ με το υπόλοιπο του ιδίου 050022-101005 ΚΑΕΚ, πλην όμως οι ισχυρισμοί του αυτοί δεν επιβεβαιώνονται αλλά αντίθετα αναιρούνται από τις προσκομιζόμενες αποδεί-

ξεις. Ειδικότερα αποδεικνύεται ότι οι ως άνω ισχυρισμοί του Ελληνικού Δημοσίου προβλήθηκαν για πρώτη φορά κατά την προδικασία της διαδικασίας των κτηματολογικών εγγραφών και εξεταζόμενοι, μετά την υποβολή σχετικών ενστάσεων από τους συνιδιοκτήτες της συγκεκριμένης πολυκατοικίας, απορρίφθηκαν με τις εκδιδόμενες επί τούτων αποφάσεις της αρμόδιας τριμελούς επιτροπής του κτηματολογίου, που έκρινε ότι η κυριότητα των ενισταμένων, μεταξύ των οποίων και ο συνιδιοκτήτης οικοπεδούχος άμεσος δικαιοπάροχος των αιτούντων Α.Τ., προκύπτει από τους προσκομιζόμενους τίτλους ιδιοκτησίας τους. Έτσι, οι υπόλοιπες οριζόντιες ιδιοκτησίες της ίδιας πολυκατοικίας έχουν καταχωρηθεί στο όνομα των συνιδιοκτητών της, με εξαίρεση την επίδικη, η οποία φέρεται ως αγνώστου ιδιοκτήτη για τον προαναφερόμενο λόγο, ενώ επιπλέον δεν αποδεικνύεται ότι το επικαλούμενο από το Ελληνικό Δημόσιο τμήμα εμβαδού 487 τ.μ. του γεωτεμαχίου, όπου είναι κτισμένη η επίμαχη πολυκατοικία, φέρεται στο αντίστοιχο κτηματολογικό φύλλο του, με Κ.Α.Ε.Κ. 050022101005/0/0, ως «αγνώστου ιδιοκτήτη». Ενόψει των εκτεθέντων, αποδεικνύεται το επικαλούμενο εγγραπτό δικαίωμα συγκυριότητας των αιτούντων Γερ.Β. και Σπ.Β., κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας στην προπεριγραφόμενη οριζόντια ιδιοκτησία με στοιχεία (ΙΣ.2) κλειστός χώρος πάρκινγκ (γκαραζ) του ισογείου της πιλοτής πολυκατοικίας, κτισμένης στο προαναφερόμενο οικόπεδο της οδού... (πρώην...), στη θέση «...», εντός του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, ενώ αντίθετα δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη τέτοιου δικαιώματος του κυρίως παρεμβαίνοντος Ελληνικού Δημοσίου, έναντι του οποίου άλλωστε οι αιτούντες, νεμόμενοι το ως άνω ακίνητο, μαζί με τους δικαιοπαρόχους τους, καλόπιστα και αδιατάρακτα δυνάμει των προαναφερόμενων τίτλων ιδιοκτησίας τους, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα ετών μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3127/2003, θεωρούνται κύριοι τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ίδιου νόμου (ΑΠ 1120/2008, δημ. ΝΟΜΟΣ). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, όσον αφορά το εξεταζόμενο από αυτό το Δικαστήριο αίτημα

διόρθωσης της ανακριβούς πρώτης εγγραφής του επίδικου ακινήτου στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η υπό κρίση κυρία παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη και αφού γίνει δεκτή η υπό κρίση από 31.10.2007 αίτηση ως βάσιμη και κατ' ουσία, πρέπει να διαταχθεί η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό βιβλίο του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής, όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διαπίστωση ύπαρξης του εγγραπτεύου δικαιώματος των αιτούντων, η οποία, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, αποτελεί το μοναδικό αντικείμενο της προκειμένης δίκης. Τέλος, το κυρίως παρεμβαίνον Ελληνικό Δημόσιο, πρέπει, ενόψει σχετικού αιτήματος, να καταδικαστεί λόγω της ήττας του, στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων των καθών η κυρία παρέμβαση αιτούντων και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, (άρθρα 176, 183, 189, 191, 741, 746 ΚΠολΔ), μειωμένων όμως σύμφωνα με το άρθρο 22 § 1 του ν. 3693/1957, όπως ισχύει μετά την υπ' αριθ. 134423/8.12.1992 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών-Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 11/20.1.1993), ΟΛΑΠ 5/2002, ΕΛΔ 43,377, ΑΠ 322/2008, ΑΠ 1808/2008, δημ. ΝΟΜΟΣ και ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει τις από 18.3.2009 και 26.3.2009 εφέσεις κατά της υπ' αριθ. 3513/2008 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ερήμην του δεύτερου εφεσίβλητου (Ο.Κ.Χ.Ε.) στην από 26.3.2009 έφεση κατ' αντιμωλία των λοιπών διαδίκων.

Ορίζει το παράβολο για την περίπτωση ασκήσεως ανακοπής ερημοδικίας κατά της παρούσας απόφασης από τον Ο.Κ.Χ.Ε στο ποσό των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ.

Απορρίπτει την από 26.3.2009 έφεση κατά το μέρος που στρέφεται έναντι του δεύτερου εφεσίβλητου (Ο.Κ.Χ.Ε) ως απαράδεκτη.

Δέχεται κατά τα λοιπά τις ως άνω εφέσεις.

Εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση κατά το μέρος που απέρριψε ως αόριστο το αίτημα περί διορθώσεως της πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του περιγραφόμενου

στην από 31.10.2007 αίτηση και από 1.4.2008 κύρια παρέμβαση ακινήτου, με την περί δικαστικής δαπάνης διάταξή της.

Κρατεί και δικάζει κατά τούτο την υπόθεση.

Συνεκδικάζει την από 31.10.2007 (αριθ. κατάθεσης 237490/11302/2007) αίτηση και την από 1.4.2008 (αριθ. κατάθεσης 69278/3829/2008) κύρια παρέμβαση.

Απορρίπτει την από 1.4.2008 κύρια παρέμβαση του Ελληνικού Δημοσίου έναντι των δύο πρώτων των καθών-αιτούντων.

Δέχεται την από 31.10.2007 αίτηση των τελευταίων.

Διατάσσει α) τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής στα κτηματολογικά βιβλία του κτηματολογικού Γραφείου του Δήμου Αγίας Παρασκευής για την οριζόντια ιδιοκτησία με αριθμό Κ.Α.Ε.Κ. 050022101005/0/45 ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», έτσι ώστε αντί της εσφαλμένης αυτής ένδειξης, να φαίνεται ότι ανήκει στην αποκλειστική κυριότητα των αιτούντων Γερ.Β. και Σπ.Β., κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου στον καθένα και β) την εγγραφή και καταχώριση στα ίδια κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου του Δήμου Αγίας Παρασκευής του δικαιώματος αποκλειστικής κυριότητας, νομής και κατοχής των αιτούντων κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου ο καθένας, επί της οριζόντιας ιδιοκτησίας με στοιχεία (ΙΣ.2) κλειστός χώρος πάρκινγκ (γκαραζ) του ισογείου της πιλοτής πολυκατοικίας κτισμένης επί του περιγραφόμενου στο σκεπτικό οικοπέδου με αριθμό ΚΑΕΚ 050022101005/0/0, άρτιου και οικοδομήσιμου, έκτασης 1.330 τ.μ., που βρίσκεται στην Αγία Παρασκευή Αττικής, της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Αγίας Παρασκευής Αττικής, μέσα στο εγκεκριμένο σχέδιο του ίδιου Δήμου (Αγίας Παρασκευής), πριν Δήμου Χαλανδρίου και πιο πριν Δήμου Αθηναίων, στη θέση «...», στο υπ' αριθ. ... Οικοδομικό Τετράγωνο και επί της οδού... (πρώην...), εχούσης της οριζόντιας αυτής ιδιοκτησίας εμβαδόν 96 τ.μ. και ποσοστό συνιδιοκτησίας εξ αδιαιρέτου στο οικοπέδο (γεωτεμάχιο) 9%, το οποίο ποσοστό συμπεριλαμβάνεται στο ποσοστό συγκυριότητας επί του οικοπέδου (γεωτεμαχίου) της οριζόντιας ιδιοκτησίας, που συνορεύει βόρεια με τον υπό στοιχεία (ΙΣ. 1) κλειστό χώρο πάρκινγκ, νότια με

ακάλυπτο χώρο οικοπέδου, ανατολικά με ακάλυπτο χώρο οικοπέδου και δυτικά με τον υπό στοιχία (ΙΣ.1) κλειστό χώρο πάρκινγκ και πρασιά με τίτλο κτήσης το υπ' αριθ. 5048/8.10.1997 συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Βύρωνα Αττικής Γ.Κ.

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ. αριθ. 5848/2010

Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης κτηματολογικής εγγραφής, όταν το ακίνητο φέρεται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ποιος έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει τη διόρθωση. Ποιος νομιμοποιείται να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, π.χ. ο δανειστής ή ο κληρονόμος του δικαιούχου.

[...] Με το άρθρο 6 §§ 1 και 2 του ν. 2664/1998, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τους ν. 3127/2003 και 3481/2006 ορίζεται ότι: «Πρώτες εγγραφές είναι εκείνες που καταχωρίζονται ως αρχικές εγγραφές στο κτηματολογικό βιβλίο, κατά μεταφορά από τους κτηματολογικούς πίνακες, σύμφωνα με την παρ. 2 περ. β' του άρθρου 3. Οι πρώτες εγγραφές, επί των οποίων στηρίζεται κάθε μεταγενέστερη εγγραφή, υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου. Σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής μπορεί να ζητηθεί, με αγωγή ενώπιον του αρμόδιου καθ' ύλην και κατά τόπο πρωτοδικείου, η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση, ολικά ή μερικά, της πρώτης εγγραφής. Η αγωγή (αναγνωριστική ή διεκδικητική) ασκείται από όποιον έχει έννομο συμφέρον μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών, εκτός αν πρόκειται για το Ελληνικό Δημόσιο και για μόνιμους κατοίκους εξωτερικού ή εργαζόμενους μόνιμα στο εξωτερικό κατά τη λήξη της πενταετούς αυτής προθεσμίας, για τους οποίους η προθεσμία άσκησης της αγωγής είναι δέκα (10) ετών (τα εδάφια β' και γ' της παρ. 2 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο πέμπτο ν. 3559/2007, ΦΕΚ Α' /102/14.5.2007). Η αποκλειστική προθεσμία αυτής της παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της

απόφασης του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος, που προβλέπει το άρθρο 1 παρ. 3. Η αγωγή απευθύνεται κατά του αναγραφομένου ως δικαιούχου του δικαιώματος, στο οποίο αφορά η πρώτη εγγραφή ή κατά των καθολικών του διαδόχων και κοινοποιείται με ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως στον προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου...». Περαιτέρω, στην § 3 περ. α' του ως άνω άρθρου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 § 2 του ν. 3481/2.8.2006, ορίζεται στην περίπτωση των αρχικών εγγραφών με την ένδειξη «αγνώστου ιδιοκτήτη» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 9, αντί της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου αγωγής, η διόρθωση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση εκείνου που ισχυρίζεται ότι έχει εγγραφτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα, η οποία υποβάλλεται ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρις ότου οριστεί αυτός, στο Μονομελές Πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κατάθεσή της και επί ποινή απαραδέκτου, η αίτηση αυτή κοινοποιείται από τον αιτούντα στο Ελληνικό Δημόσιο και εγγράφεται στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου. Εφόσον η αίτηση γίνει τελεσιδικώς δεκτή διορθώνεται η εγγραφή. Εάν η αίτηση απορριφθεί ως νόμω και ουσία αβάσιμη, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού». Από τις συνδυασμένες ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι στην περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, όταν με την ανακριβή εγγραφή φέρεται το ακίνητο ως «αγνώστου ιδιοκτήτη», όποιος ισχυρίζεται ότι έχει εγγραφτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα και κατ' ανάλογη εφαρμογή της § 2 όποιος έχει έννομο συμφέρον (π.χ. δανειστής του πραγματικού κυρίου, ή ο καθολικός διάδοχος του πραγματικού κυρίου (βλ. Γ. Μαγουλάς, *Κτηματολογικές εγγραφές*, σελ. 71), ασκεί αίτηση ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου (και μέχρι να οριστεί στο Μονομελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας του ακινή-

του), που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, προκειμένου να ζητήσει τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής.

Αντικείμενο της δίκης αυτής είναι η διαπίστωση της ύπαρξης του σχετικού εγγραφτέου δικαιώματος του αιτούντος και η διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής σύμφωνα με αυτή τη διαπίστωση, χωρίς τη διάγνωση κανενός αμφισβητούμενου δικαιώματος, αφού η εγγραφή «αγνώστου ιδιοκτήτη» δεν ενέχει τέτοια αμφισβήτηση αλλά ακριβώς την έλλειψη διαπίστωσης του υπάρχοντος δικαιώματος. Συνακόλουθα του παραπάνω είναι ότι με την αίτηση αυτή δεν μπορεί να ζητηθεί η αναγνώριση δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή πρώτη εγγραφή στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου, ούτε να περιληφθεί αντίστοιχη διάταξη στην απόφαση που θα εκδοθεί, καθώς το αντικείμενο της δίκης δεν είναι η αυθεντική διάγνωση του δικαιώματος που αμφισβητείται, ανεξαρτήτως του ότι ελέγχεται, ως προϋπόθεση, η ύπαρξη συγκεκριμένου δικαιώματος για την αιτούμενη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Χωρίς όμως να καλύπτεται με ισχύ δεδικασμένου. Γι' αυτό άλλωστε, η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 6 § 3 του ν. 2664/1998, όπως αντικαταστάθηκε από τη διάταξη του άρθρου 2 § 2 του ν. 3481/2006, αναφέρεται μόνο στη διόρθωση της πρώτης εγγραφής και όχι και στην αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την εγγραφή αυτή, όπως προβλέπει η διάταξη του άρθρου 6 § 2 του ν. 2664/1998 στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας. Εξάλλου, με την αίτηση του άρθρου 6 § 3 μπορεί να ζητηθεί διόρθωση της πρώτης εγγραφής και στην περίπτωση που ο αιτών επικαλείται ως τίτλο κτήσης πράξη μεταγραφεία, χωρίς να έχει μεταγραφεί για οποιοδήποτε λόγο στο υποθηκοφυλακείο. Στην περίπτωση αυτή, εννοείται ότι ο τίτλος κτήσης πρέπει να φέρει ημερομηνία σύνταξης πριν την ημερομηνία έναρξης του Κτηματολογίου στη συγκεκριμένη περιοχή, όσο δηλαδή λειτουργούσε σε αυτή το Υποθηκοφυλακείο. Περαιτέρω, σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής, για την οποία δεν έχει συνταχθεί δήλωση αποδοχής κληρονομιάς και συνεπώς δεν έχει σημειωθεί τόσο η διαδοχή, όσο και ο τίτλος κτήσης στο κτηματολογικό φύλλο, η

διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής μπορεί να γίνει κατά δύο τρόπους:

A) Ο επικαλούμενος ότι έχει εγγραφτέο δικαίωμα από κληρονομική διαδοχή, ασκεί ως έχων άμεσο έννομο συμφέρον την αίτηση του άρθρου 6 § 3 και ζητεί την διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής με αίτημα να αναγραφεί ως δικαιούχος του δικαιώματος, ο κληρονομούμενος από τον οποίο και αντλεί το επικαλούμενο εγγραφτέο δικαίωμα, λόγω κληρονομικής διαδοχής. Στη συνέχεια και αφού εκδοθεί η τελεσίδικη απόφαση και γίνει η διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής με την εγγραφή του κληρονομούμενου στο κτηματολογικό φύλλο, προβαίνει σε αποδοχή κληρονομιάς την οποία εγγράφει ως μεταγενέστερη εγγραφή κατά το άρθρο 12 παρ. ιζ'.

B). Ο επικαλούμενος κληρονομικό δικαίωμα, κάνει χρήση των διατάξεων του άρθρου 7Α § 1α και 7 § 3 του ν. 2664/1998 και συγκεκριμένα: α) Ο κληρονόμος ή οι κληρονόμοι προβαίνουν σε δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς με τη χρήση υπάρχοντος κτηματολογικού αποσπάσματος, β) ασκούν την κατά περίπτωση αγωγή του άρθρου 6 § 2 ή την αίτηση του άρθρου 6 § 3 του ν. 2664/1998 για τη διόρθωση της ανακριβούς πρώτης εγγραφής περιλαμβάνοντας στη νομιμοποίησή τους την προηγηθείσα αποδοχή κληρονομιάς και γ) εγγράφουν ταυτόχρονα με την αγωγή του άρθρου 6 § 2 ή την αίτηση του άρθρου 6 § 3 στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, τη δήλωση αποδοχής της κληρονομιάς σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7Α § 1. Η εγγραφή αυτή είναι προσωρινή και τελεί υπό την αίρεση της αποδοχής της αίτησης ή της αγωγής και οριστικοποιείται μόλις καταστεί αμετάκλητη η απόφαση η οποία δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή ή την αίτηση. Η διορθωμένη κατά τον τρόπο αυτό εγγραφή καθίσταται οριστική και παράγει το προβλεπόμενο στην § 1 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 αμάχητο τεκμήριο υπέρ των φερομένων με τις εγγραφές αυτές ως δικαιούχων για τα δικαιώματα στα οποία αυτές αφορούν μετά την έκδοση της απόφασης επί της αγωγής ή αίτησεως. Η αγωγή ή η αίτηση για τη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής ασκείται από τους κληρονόμους αυτού ή από όποιον έχει έννομο

συμφέρον (π.χ. δανειστή των κληρονόμων) και έχει ως αίτημα την διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής και την εγγραφή του αληθούς δικαιούχου του δικαιώματος στο οικείο κτηματολογικό φύλλο κατά το χρόνο των πρώτων εγγραφών. Η διατύπωση του αιτήματος για τη διόρθωση της ανακριβούς εγγραφής και την εγγραφή ως αληθούς δικαιούχου του δικαιώματος στο οικείο κτηματολογικό φύλλο κατά τον χρόνο των πρώτων εγγραφών έχει άμεση σχέση και συναρτάται με το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου και συγκεκριμένα αν αυτός συνέβη πριν ή μετά την έναρξη λειτουργίας του οικείου κτηματολογικού γραφείου. Και αυτό γιατί η κτήση κυριότητας με κληρονομική διαδοχή έχει την ιδιαιτερότητα ότι, ανεξάρτητα από το χρόνο σύνταξης του σχετικού εγγράφου για την αποδοχή κληρονομιάς, αυτή ανατρέχει πάντοτε στο χρόνο επαγωγής (ex tunc) που είναι ο θάνατος του κληρονομούμενου κατά τα άρθρα 1193, 1195, 1198, 1199 και 1845 ΑΚ άσχετα με το χρόνο μεταγραφής ή εγγραφής του σχετικού εγγράφου αποδοχής κληρονομιάς. Συνεπώς α) αν ο θάνατος του κληρονομούμενου επήλθε μετά την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου, δηλαδή ο αποβιώσας κατά το χρόνο έναρξης αυτού ήταν εν ζωή, τότε δικαιούχος του εγγραπτέου δικαιώματος είναι ο κληρονομούμενος και με την αίτηση θα ζητείται η αναγραφή των στοιχείων του κληρονομούμενου στο κτηματολογικό φύλλο και β) αντίθετα αν ο θάνατος του κληρονομούμενου επήλθε πριν από την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου τότε δικαιούχοι του εγγραπτέου δικαιώματος είναι οι κληρονόμοι αυτού, δεδομένου ότι δε νοείται να είναι φορέας εμπραγμάτων δικαιωμάτων πρόσωπο το οποίο δεν υπάρχει, και με την αίτηση θα ζητείται η αναγραφή στο κτηματολογικό φύλλο των κληρονόμων του αποβιώσαντος με αιτία κτήσης κληρονομιά και τίτλο κτήσης την ήδη εγγραφείσα κατ' άρθρο 7Α πράξη δήλωσης αποδοχής κληρονομιάς (βλ. Γ. Μαγουλάς, ό.π, σελ. 81-83).

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπ. αριθ. 731/2011

Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Το ακίνητο που έχει μεταβιβασθεί από το ΑΟΟΑ

σε δικαιούχο. Η απαγόρευση του άρθρου 7 του ν.δ. 89/1973 δεν αποκλείει τη μεταβίβαση της κυριότητας του ακινήτου λόγω γονικής παροχής. Μη νόμιμα απορρίφθηκε η αίτηση.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 § 2 του ν. 2664/1998, σε περίπτωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής στα κτηματολογικά βιβλία, μπορεί να ζητηθεί με αγωγή ενώπιον του αρμοδίου καθ' ύλην και κατά τόπον Πρωτοδικείου, η αναγνώριση του δικαιώματος που προσβάλλεται με την ανακριβή εγγραφή και η διόρθωση, ολικά ή μερικά της πρώτης εγγραφής. Η αγωγή ασκείται, από όποιον έχει έννομο συμφέρον, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία οκτώ (8) ετών, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της απόφασης, που προβλέπεται στο άρθρο 1 § 3 του ίδιου νόμου. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 3 περ. β' του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, όπως η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 § 2 του ν. 3481/2006, στην περίπτωση των αρχικών εγγραφών με την ένδειξη «άγνωστου ιδιοκτήτη», κατά την έννοια της § 1 του άρθρου 9, αντί της προβλεπόμενης στην § 2 του παρόντος άρθρου αγωγής, η διόρθωση μπορεί να ζητηθεί με αίτηση εκείνου, που ισχυρίζεται ότι έχει εγγραπτέο στο Κτηματολόγιο δικαίωμα, η οποία υποβάλλεται ενώπιον του Κτηματολογικού Δικαστή της τοποθεσίας του ακινήτου και μέχρις ότου οριστεί αυτός, στο Μονομελές Πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου, που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Για τη διόρθωση της εγγραφής που διατάσσεται με απόφαση του Κτηματολογικού Δικαστή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, υποβάλλεται στο Κτηματολογικό Γραφείο αίτηση από όποιον έχει έννομο συμφέρον.

Με την κρινόμενη αίτησή της η αιτούσα και ήδη εκκαλούσα, εκθέτει ότι έχει καταστεί κυρία της περιγραφόμενης σ' αυτή κατά θέση, έκταση και όρια οριζόντιας ιδιοκτησίας, με παράγωγο τρόπο ήτοι δυνάμει αναφερομένου σ' αυτή συμβολαίου γονικής παροχής, το οποίο μεταγράφηκε νόμιμα. Ότι κατά τη διαδικασία της γενόμενης κτηματογράφησης, το ως άνω ακίνητο,

ανακριβώς καταχωρήθηκε με το αναφερόμενο ΚΑΕΚ, στα οικεία κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογικού Γραφείου του Δήμου Αγίας Παρασκευής, ως «άγνωστου ιδιοκτήτη». Ζήτησε δε να διαταχθεί η διόρθωση της αρχικής πρώτης εγγραφής, ως προς το ακίνητό της στα οικεία κτηματολογικά βιβλία, ώστε να καταχωρηθεί το δικαίωμα κυριότητάς της σ' αυτό, αντί του εσφαλμένου «άγνωστου ιδιοκτήτη». Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 4607/2010 οριστική απόφαση του ως άνω δικαστηρίου, με την οποία η αίτηση απορρίφθηκε κατ' ουσίαν. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται η αιτούσα με την ένδικη έφεσή της για λόγους αναγόμενους σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και για κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη με σκοπό να γίνει δεκτή η αίτησή της.

Στο άρθρο 12 του α.ν. 1563/1950 «περί ιδρύσεως Αυτόνομου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος», όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 7 του ν.δ. 89/1973 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί Αυτόνομου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών, Νομοθεσίας» ορίζεται:

§ 1: Επιφυλασσομένων των διατάξεων της επομένης παραγράφου του παρόντος άρθρου, μετά τη μεταβίβαση της κυριότητας στον δικαιούχο ή τους νομίμους υποκατάστατους αυτού, ανακύπτει πλήρες και απεριόριστο το επί ταύτης δικαίωμα κυριότητας τούτων,

§ 2: Ο καταστάς κύριος της κατοικίας δικαιούχος Αξιωματικός ή Ανθυπασπιστής, είτε εν ενεργεία είτε εν αποστρατεία διατελεί, απαγορεύεται επί ποινή απολύτου ακυρότητας, όπως μεταβιβάσει την κυριότητα της κατοικίας ή συστήσει σ' αυτή πάσης φύσεως εμπράγματο δικαίωμα προ της παρελεύσεως δεκαετίας από της παραχωρήσεως της νομής, χρήσεως και καρπώσεως ή πενταετίας από της αποκτήσεως της κυριότητας. Διαρκούσης της απαγορεύσεως ταύτης η κατοικία είναι ακατάσχετος,

§ 3: Η ως άνω απαγόρευση δεν ισχύει: α) Προκειμένου περί συστάσεως προικός υπέρ άγαμου θυγατρός ή αδελφής του δικαιούχου, β) για τους εν αποστρατεία Αξιωματικούς ή Ανθυπασπιστές, οι οποίοι μέχρι τη δημοσίευση του

παρόντος έχουν αναλάβει συμβατικές υποχρεώσεις, αποδεικνυόμενες με συμβολαιογραφικό έγγραφο,

§ 4: Κατ' εξαίρεση, κατόπιν αδείας του Δικαστηρίου και με αίτηση του δικαιούχου Αξιωματικού ή Ανθυπασπιστή, η απαγόρευση αυτή, δύναται να αρθεί, αν συντρέχει περίπτωση άφευκτης ανάγκης που επιβάλλει στον δικαιούχο την εκποίηση της κατοικίας ή τη σύσταση επ' αυτής εμπράγματος δικαιώματος.

Στην κρινόμενη υπόθεση από την εκτίμηση των εγγράφων που η αιτούσα νόμιμα επικαλείται και προσκομίζει, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με την με αριθμό 4680/1997 πράξη μεταβίβασης κυριότητας του Δ.Σ του Αυτόνομου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος [ΑΟΟΑ], που μεταγράφηκε νόμιμα, στις 12.11.1997, στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αγίας Παρασκευής, στον τόμο ΡΜΗ και με αριθμό..., ο Ιω.Π., επισμηναγός πατέρας της αιτούσας, κατέστη κύριος της με αριθμό δώδεκα (12) οριζόντιας ιδιοκτησίας-διαμερίσματος, του τετάρτου πάνω από το ισόγειο ορόφου πολυκατοικίας, που βρίσκεται σε οικόπεδο, μέσα στο εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του Δήμου Χολαργού και επί της συμβολής των οδών Δ... και Α..., η οποία έχει επιφάνεια 170,64 τ.μ., επιφάνεια εξωστών 42,49 τ.μ., όγκο 537,51 κ.μ., συμβατικό όγκο εξωστών 33,14 κ.μ., αναλογούνται όγκο κοινοχρήστων 115,05 κ.μ., αναλογούν ποσοστό εξ αδιαιρέτου επί ολοκλήρου του οικοπέδου 12,20%, ποσοστό συμμετοχής στις κοινές δαπάνες όλων των ιδιοκτησιών 116,16% ποσοστό συμμετοχής στις κοινές δαπάνες επί ολοκλήρου του οικοπέδου 12,20 % ποσοστό συμμετοχής στις δαπάνες ανελκυστήρος 133,75 % αριθμό, ψήφων κατά τις συνελεύσεις επί ολοκλήρου του οικοπέδου 12, το οποίο αποτελείται από πέντε (5) κύρια δωμάτια, χωλ, κουζίνα, λουτρό, w.c., δωμάτιο υπηρεσίας και οφίς και συνορεύει... . Να σημειωθεί ότι το εν λόγω διαμέρισμα είχε παραχωρηθεί στον πατέρα της ενάγουσας κατά νομή, χρήση και κάρπωση από τον Αυτόνομο Οικοδομικό Οργανισμό Αξιωματικών Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος ΑΟΟΑ, πολύ πριν από την παραπάνω πράξη μεταβίβασης

της κυριότητας σ' αυτόν ήτοι από τον μήνα Ιανουάριο του έτους 1979. Με το υπ' αριθ. 34522/27.2.1998 συμβόλαιο γονικής παροχής ψιλής κυριότητας οριζόντιας ιδιοκτησίας του συμβ/φου Λάρισας ΑΘ.Τ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του Δήμου Αγίας Παρασκευής, στον τόμο ΠΝΣΤ και με αριθμό..., ο Ιω.Π. μεταβίβασε λόγω γονικής παροχής στην αιτούσα, την ψιλή κυριότητα του ως άνω ακινήτου, παρακρατώντας εφ' όρου ζωής το δικαίωμα επικαρπίας σ' αυτό. Με το θάνατο αυτού, στις 17 Ιουνίου 2001 στη Θεσσαλονίκη, συνενώθηκε αυτοδικαίως η παρακρατηθείσα, κατά τα άνω, επικαρπία του αποβιώσαντος με την ψιλή κυριότητα που είχε περιέλθει ήδη στην αιτούσα με το συμβόλαιο της γονικής παροχής και έτσι αυτή κατέστη πλέον αποκλειστική κυρία, νομέας και κάτοχος της παραπάνω αυτοτελούς και ανεξάρτητης οριζόντιας ιδιοκτησίας πλην όμως το δικαίωμά της αυτό δεν εμφανίζεται στο κτηματολογικό φύλλο των βιβλίων του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής, που λειτουργεί σε αντικατάσταση του πρώην Υποθηκοφυλακείου Αγίας Παρασκευής, από τις 3.1.2005, σε ό,τι αφορά τα ακίνητα του Δήμου Χολαργού, διότι η αιτούσα δεν υπέβαλε τη δήλωση του β. 2308/1995, κατά το στάδιο της κτηματογράφησης, με συνέπεια, η ως άνω περιγραφόμενη ιδιοκτησία της, να φέρεται στις αρχικές εγγραφές του οικείου κτηματολογικού φύλλου, το οποίο έχει ΚΑΕΚ 05 148 06 09 009/0/139 «ως άγνωστου ιδιοκτήτη». Η ως άνω σύμβαση γονικής παροχής καθώς και η εκποιητική του δικαιώματος της ψιλής κυριότητας δικαιοπραξία, είναι καθόλα έγκυρες και ισχυρές και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7 §§ 3, 4 του ν.δ. 89/1973, διότι ανεξάρτητα από την παρέλευση δεκαετίας από την παραχώρηση της νομής, χρήσεως και καρπώσεως της παραπάνω οριζόντιας ιδιοκτησίας στον δικαιούχο της αιτούσας ή πενταετίας από την κτήση της κυριότητας απ' αυτόν, η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει διότι από το περιεχόμενο του συμβολαίου γονικής παροχής, προκύπτει ότι η ως άνω μεταβίβαση έγινε, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1509 ΑΚ ήτοι είχε ως αιτία τη σύσταση γονικής παροχής. Ο θεσμός αυτός καθιερώθηκε μετά την κατάργηση

του θεσμού της προίκας με τα άρθρα 56, 57 και 58 ν. 1329/1983, η οποία διάταξη επιτελεί σε πιο γενικευμένη μορφή, την λειτουργία που επιτελούσε άλλοτε η προίκα και δινόταν στην κόρη, κατά την τέλεση του γάμου της, σκοπός της δε είναι η αποκατάσταση του τέκνου, άσχετα από το φύλο του και αν είναι άγαμο ή έγγαμο, αφού διάκριση δεν κάνει η διάταξη, με την διαφορά ότι η σύστασή της γίνεται μόνο από τον γονέα, όχι από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο και ανεξάρτητα από τον γάμο. [Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, Αστικός Κώδικας ερμηνεία άρθρου 1509 ΑΚ, Κουμάντος, ΙΙ σελ. 164, Βαθρακοκοίλη, Ερμηνεία κατ' άρθρο Νέο Οικογεν. Δίκαιο έκδοση, 1990, ΣτΕ 2910 και 2575/1997, ΕφΠατρών 1197/2007 δημ. στη Νόμος]. Συνεπώς, εφόσον η μεταβίβαση της παραπάνω οριζόντιας ιδιοκτησίας στην αιτούσα έγινε λόγω γονικής παροχής, η απαγόρευση του άρθρου 7 § 2 του ν.δ. 89/1973 δεν ισχύει και με το προαναφερόμενο υπ' αριθ. 34.522/27.2.1998 συμβόλαιο γονικής παροχής ψιλής κυριότητας σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. 387/22.6.2001 ληξιαρχική πράξη θανάτου του ληξιάρχου Λάρισας, από την οποία προκύπτει ότι ο επικαρπωτής πατέρας της, απεβίωσε στις 17.6.2001, αυτή απέκτησε κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή την παραπάνω αυτοτελή και ανεξάρτητη οριζόντια ιδιοκτησία, με παράγωγο τρόπο. Συνεπώς, συντρέχει νόμιμη περίπτωση διόρθωσης της εγγραφής στο προαναφερόμενο κτηματολογικό φύλλο και η αιτούσα, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που απέρριψε την αίτησή της, ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, εσφαλμένα το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει η ένδικη έφεση να γίνει δεκτή ως ουσιαστικά βάσιμη, να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση, να κρατηθεί από το Δικαστήριο τούτο η υπόθεση και να εξετασθεί στην ουσία η κρινόμενη αίτηση, να γίνει δε αυτή δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη και να διαταχθεί η διόρθωση της αρχικής, με την ένδειξη «άγνωστου ιδιοκτήτη», εγγραφής του κτηματολογικού φύλλου των κτηματολογικών βιβλίων του Κτηματολογικού Γραφείου Αγίας Παρασκευής της οριζόντιας ιδιοκτησίας της αιτούσας.

ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ

Με την από 30/11/2012 καταχώριση στο βιβλίο εταιρειών του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου λύεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 284/1993 ΦΕΚ 123/27-7-2003 (τεύχ. Α'), η εταιρεία συμβολαιογράφων Αθηνών με την επωνυμία «Εταιρεία Συμβολαιογράφων Αικατερίνη Κοσμά – Ειρήνη Θωμοπούλου».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4093 (ΦΕΚ Α' 222/12-11-2012). Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.	771
---	-----

ΠΡΑΞΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ 5.12.2012 (ΦΕΚ Α' 237). Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων αρμοδιότητας των Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και λοιπές διατάξεις.	804
---	-----

ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ 18-12-2012 (ΦΕΚ Α' 246). Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.	806
---	-----

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση υπ' αριθμ. Α2 -1145/28.11.2012 (ΦΕΚ Β' 3313/12.12.2012 (τ. Β')/Υπ. Αναπτ. Αντ/τας, Υποδ. Μετ. και Δικ.. Νέα Αγορανομική Διάταξη σχετικά με τη λιανική πώληση καυσόξυλων και το δικαίωμα του καταναλωτή να μην καταβάλει αντίτιμο αν δεν λάβει το νόμιμο παραστατικό στοιχείο της συναλλαγής του.	808
---	-----

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 8/4045, 4968/18-12-2012/Εισ.Α.Π. Αυτοτέλεια ή μη συνεχόμενων άρτιων οικοπέδων ή γηπέδων περιερχομένων στον αυτό κύριο με ένα ή διαφορετικά συμβόλαια.	810
--	-----

Γνωμοδότηση υπ' αριθ. 593/2012/Ν.Σ.Κ. (Τμ. Α'). Ερωτάται: 1. Εάν απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας προκειμένου να μεταβιβασθεί το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας επί ακινήτων, σε εκτέλεση της υπ' αρ. 1902/2011 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών, 2. Σε καταφατική περίπτωση, εάν νομιμοποιείται η ενάγουσα Β. συζ. Κ.Σ. να ζητήσει και να λάβει αποδεικτικό ενημερότητας των εναγομένων, 3. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του πιστοποιητικού αυτού, λόγω οφειλών των εναγομένων, νομιμοποιείται η ενάγουσα να υποβάλει η ίδια αίτηση χορηγήσεως ρυθμίσεως ή διευκολύνσεως τμηματικής καταβολής για τις οφειλές των εναγομένων και να καταβάλει την πρώτη δόση, προκειμένου να συντρέξουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του αποδεικτικού, ώστε να της χορηγηθεί αυτό για να μεταβιβασθεί η ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων, χωρίς να καταστεί εγγυήτρια των οφειλών;	813
---	-----

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 42/2010 (Τμ. Α1 Πολ.). Αναγκαστική εκτέλεση. Πλειστηριασμός ακινήτου. Ακύρωση πλειστηριασμού. Δικαίωμα του υπερθεματιστή να αναλάβει το πλειστηρίασμα που	
--	--

- κατέβαλε σε περίπτωση ακύρωσης του πλειστηριασμού (1018 ΚΠολΔ). Ο υπερθεματιστής, όταν επισπεύδει πλειστηριασμό ο ίδιος με βάση το άρθρ. 1018 ΚΠολΔ, δικαιούται να αξιώσει προνομιακά και από τον καθού η εκτέλεση, στο πλαίσιο της νέας εκτελεστικής διαδικασίας, μόνο το κεφάλαιο της απαίτησης (ανάληψη πλειστηριάσματος), ενώ για τους τόκους δεν κατατάσσεται προνομιακά. Ματαίωση πλειστηριασμού με καταβολή από τον οφειλέτη. Ο πλειστηριασμός του άρθρ. 1018 ΚΠολΔ πρέπει να ματαιώνεται, δυνάμει του άρθρ. 1002 παρ. 2 ΚΠολΔ, όταν καταβληθεί το πλειστηρίασμα, οι απαιτήσεις των δανειστών που αναγγέλθηκαν με εκτελεστό τίτλο, καθώς και τα έξοδα. Καταβολή τόκων υπερημερίας δεν είναι νοητή και άρα δεν μπορεί να απαιτηθεί, εκτός και αν η σχετική απαίτηση αναγγέλθηκε με βάση εκτελεστό τίτλο. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 1373/2007 ΕφΘεσ). 818
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 95/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Η υποχρέωση συγκληρονόμου για συνεισφορά, η οποία συνεπάγεται, αν ασκηθεί η αντίστοιχη αξίωση, τον περιορισμό ή και μηδενισμό του μεριδίου του στην πραγματική ομάδα της κληρονομιάς, μπορεί να αντισταχθεί εναντίον του όχι μόνο με ένσταση στη δίκη διανομής των κληρονομιαιών, αλλά και στην αγωγή περί κλήρου. Επίσης, μπορεί να γίνει επίκληση της υποχρέωσης συνεισφοράς και με αναγνωριστική αγωγή, με αντικείμενο την αναγνώριση των μεριδίων των συγκληρονόμων στην ομάδα της κληρονομιάς. Τρόπος υπολογισμού κληρονομικής μερίδας. Η παραίτηση του κατιόντος κληρονόμου από το δικαίωμα συνεισφοράς δεν αποτελεί αποποίηση της κληρονομιάς αλλά παραίτηση από το δικαίωμά του για επίκληση της σχετικής αξίωσης για συνεισφορά, μπορεί δε να γίνει και με άτυπη και μη απευθυντέα σε άλλο δήλωση βουλήσεως, είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 40/2008 ΕφΝαυπλίου). 822
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 96/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Έννοια εμφύτευσης. Ο εμφυτευτής, ως δικαιούχος δικαιώματος επί αλλοτρίου ακινήτου, δεν ασκεί νομή αλλά οιονεί νομή σ' αυτό και δεν μπορεί να αποκτήσει κυριότητα επί του εμφυτευτικού κτήματος με χρησικτησία. Εξαγορά από τους εμφυτευτές του δικαιώματος της ψιλής κυριότητας εμφυτευτικών κτημάτων. 827
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 98/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Ακίνητα. Πράγματα κοινόχρηστα ή εκτός συναλλαγής. Ειδικότερα οι πλατείες και οι οδοί. Τρόπος κτήσης ιδιότητας κοινόχρηστου πράγματος. Καθεστώς κοινοχρησίας, σύμφωνα με το β.ρ. δίκαιο. Περιεχόμενο αγωγής και σχετικής απόφασης. Αναιρείται η προσβαλλόμενη απόφαση, γιατί αρκέσθηκε σε στοιχεία λιγότερα από αυτά που απαιτεί το προγενέστερο δίκαιο για τον χαρακτηρισμό ενός πράγματος ως κοινοχρήστου. (Αναιρεί την υπ' αριθμ. 26/2007 απόφαση ΠΠρΧαλκίδος). 828
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 112/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Αποδοχή κληρονομιάς με το ευεργέτημα της απογραφής. Απώλεια του ευεργετήματος λόγω δολίας συντάξεως ανακριβούς απογραφής. Η απώλεια χωρεί αυτοδικαίως αναδρομικά από το θάνατο του κληρονομούμενου και ο κληρονόμος έκτοτε γίνεται απλός κληρονόμος, ευθυνόμενος και με την ατομική του περιουσία. Κάθε δανειστής της κληρονομιάς έχει έννομο συμφέρον να εγείρει κατά του κληρονόμου αναγνωριστική αγωγή για να βεβαιωθεί η απώλεια του ευεργετήματος. Περιεχόμενο σχετικής αγωγής. Αναιρεί την υπ' αριθμ. 5712/2008 ΕφετΑθ. 829
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 820/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Ειδική εκκαθάριση επιχείρησης κατ' άρθρ. 46α του Ν. 1892/1990. Η ειδική εκκαθάριση έχει τη νομική φύση του δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού, η δε προσβολή αυτού και των επί μέρους πράξεων, μπορεί να γίνει, όπως και στην ατομική εκτέλεση, μόνο με την ανακοπή του άρθρ. 933 ΚΠολΔ. Τέτοια ανακοπή, κατά της εγκυρότητας της διαδικασίας του επισπευδόμενου και διενεργουμένου εκ μέρους του εκκαθαριστή πλειοδοτικού διαγωνισμού νομιμοποιείται να ασκήσει στο όνομά της ο μέχρι την υπαγωγή στην ανωτέρω ειδική εκκαθάριση φορέας της οφειλέτριας επιχείρησης ή και ο δανειστής της, όταν προβάλλει

κάποιο ιδιαίτερο έννομο συμφέρον. Δεν νομιμοποιείται στην άσκηση της ανακοπής αυτής ο εκκαθαριστής. Αναιρεί την υπ' αριθ. 372/2003 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου και παραπέμπει. ... 831

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 821/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Κτηματολογικός Κανονισμός Δωδεκανήσου. Από την παράλληλη εφαρμογή στη Δωδεκάνησο των διατάξεων του ΑΚ αφενός και των περί κτηματολογίου διατάξεων αφετέρου, δημιουργήθηκε σχέση μεταξύ κοινού δικαίου προς τοπικό δίκαιο, κατά γενική δε ερμηνευτική αρχή, σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ αυτών, υπερισχύει το τοπικό δίκαιο, εκτός εάν οι υπό εφαρμογή διατάξεις του κοινού δικαίου είναι απόλυτες ή αποκλειστικές, εκφράζουν δηλαδή αρχές που υπαγορεύθηκαν από το γενικότερο σκοπό ή συμφέρον, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται ενιαία σε ολόκληρη τη χώρα. Απαγορεύεται η παραγραφή κάθε δικαιώματος, νομικής φύσης μολκ, σε ακίνητα ιδιοκτησία του Δημοσίου. Με τις διατάξεις του άρθρ. 4 §§ 1 και 2 του ν. 3127/2003, που αποτελεί κοινό δίκαιο, ισχύουν για όλη την επικράτεια, και συνακόλουθα για τη Δωδεκάνησο, εισάγεται εξαίρεση από τις διατάξεις του άρθρ. 4 §§ 1 και 2 του α.ν. 1539/1938, που ρυθμίζουν το απαράγραπτο των δικαιωμάτων του Δημοσίου επί των ακινήτων κτημάτων και έτσι, ιδιώτης, μπορεί να αποκτήσει με χρησικτησία την κυριότητα ακινήτου ανήκοντος στο Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού. Αναιρεί την υπ' αριθμ. 200/2007 απόφαση του Εφετείου Δωδεκανήσου και παραπέμπει. 833

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1026/2010 (Τμ. Α1 Πολ.). Αν εκπλειστηριασθεί, με επίσπευση ενέγγυου πτωχευτικού δανειστή, που διατηρεί δικαίωμα ατομικής δίωξης, ακίνητο της πτωχευτικής περιουσίας, πριν από το στάδιο της ένωσης των πιστωτών, οι απαιτήσεις αυτές αναγγέλλονται στη διαδικασία της εκτέλεσης μόνο διά του συνδίκου, ο οποίος και κατατάσσει στη θέση και για λογαριασμό των πιστωτών στον οικείο πίνακα κατάταξης. Η πτωχευτική πίστωση που έγινε κατά τη διαδικασία της επαλήθευσης αποδεκτή, θεωρείται ότι αναγνωρίστηκε υπέρ και κατά της ομάδας των πιστωτών και γίνεται πλέον οριστική και απρόσβλητη. Οι μη καταταγέντες πιστωτές, μπορούν να ασκήσουν ανακοπή κατά του πίνακα και να ζητήσουν την κατάταξή τους και την αναγνώριση του προνομίου των απαιτήσεών τους, δεν μπορούν όμως να προτείνουν ισχυρισμούς για το κατά το ουσιαστικό δίκαιο υπαρκτό των απαιτήσεων, αλλά μόνο αντιρρήσεις δικονομικού χαρακτήρα από τη διαδικασία της κατάταξης. Κάθε δανειστής ασκεί δική του αυτοτελή ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης και τη στρέφει εναντίον εκείνων μόνων από τους δανειστές κατά των οποίων επιδιώκει να εξέλθει νικητής και όχι εναντίον όλων των δανειστών που αναγγέληκαν. Έτσι, μεταξύ των δανειστών δεν υφίσταται αναγκαστική ομοδικία. Όταν, όμως, ασκείται κοινή ανακοπή από ή κατά περισσότερων δανειστών ή συνεκδικάζονται ξεχωριστές ανακοπές, με τις οποίες προσβάλλεται η κατάταξη της ίδιας απαίτησης, υφίσταται μεταξύ των περισσότερων ανακοπτόντων και των περισσότερων καθ' ων οι ανακοπές αναγκαστική ομοδικία. Στην προνομιακή κατάταξη των απαιτήσεων των εργαζομένων περιλαμβάνονται και οι παρεπόμενες απαιτήσεις τους από τόκους. Αν οι παρεπόμενες απαιτήσεις από τόκους προέρχονται από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της εργασιακής σχέσης, δεν υπόκεινται σε κανένα χρονικό περιορισμό. Αν όμως είναι παρεπόμενες άλλων αξιώσεων από την εργασιακή σχέση κατατάσσονται προνομιακώς μόνο αν προέκυψαν την τελευταία διετία πριν την ημέρα του πλειστηριασμού ή, εφόσον πρόκειται για πτώχευση, την τελευταία διετία πριν από την κήρυξη της πτώχευσης. (Αναιρεί μερικά την υπ' αριθμ. 8544/2004 απόφαση ΕφετΑθ και παραπέμπει την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση ως προς τα αναιρούμενα κεφάλαια στο ίδιο Εφετείο). 834

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1413/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Αγροτικοί (ατομικοί) κλήροι. Προϋποθέσεις μεταβίβασης της κυριότητας αυτών στους δικαιούχους. Μετά την έναρξη ισχύος του α.ν. 431/1968 (23-5-1968), ο κατά την εποικιστική εν γένει νομοθεσία αποκατασταθείς κληρούχος δεν λογίζεται κατά πλάσμα του νόμου νομέας του κλήρου αν δεν κατέχει πράγματι αυτόν και συνεπώς είναι δυνατή η χωρίς τη θέλησή του κτήση από τρίτο της νομής ολόκληρου του κληροτεμαχίου, υπό

- τον όρο να μη κατατέμνονται τα τεμάχια της οριστικής διανομής. Ο περιορισμός της μη κατάτμησης των κληροτεμαχίων τίθεται ως γενική αρχή και έχει εφαρμογή σε κάθε μεταβίβαση του κληρού, τόσο όταν γίνεται με δικαιοπραξία όσο και στην περίπτωση απόκτησης της κυριότητας με χρησικτησία. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 684/2007 ΕφετΘράκης). 837
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 1416/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Ακίνητα. Βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ακίνητο αποκτούσε την ιδιότητα του κοινοχρήστου. Προϋποθέσεις ενός πράγματος ως κοινοχρήστου, σύμφωνα με το καθεστώς του ΑΚ. Δημόσια κτήματα. Ήταν δεκτικά έκτακτης χρησικτησίας σύμφωνα με το β.ρ. δίκαιο και το δίκαιο προ του ΑΚ. Αν είχε συμπληρωθεί χρησικτησία μέχρι 11-9-1915, τότε μπορούσε να αποκτηθεί κυριότητα σε δημόσια κτήματα. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 301/2004 ΕφετΑιγ). 838
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 1419/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Έννοια καταπιστεύματος. Καταπίστευμα σε βάρος του καταπιστευματοδόχου δεν αναγνωρίζεται από τον ΑΚ. Σε περίπτωση που συνίσταται με τη διαθήκη καταπίστευμα, όχι μόνο του βεβαρημένου με το καταπίστευμα κληρονόμου, αλλά και του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος. Ο διορισμός από το διαθέτη υποκατάστατου του καταπιστευματοδόχου, για την περίπτωση που ο τελευταίος εκπέσει πριν από την αποδοχή του καταπιστεύματος, διαφέρει από τη σύσταση δεύτερου καταπιστεύματος σε βάρος του πρώτου καταπιστευματοδόχου. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 749/2008 ΕφετΑθ). 839
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 1420/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Ανικανότητα για σύνταξη διαθήκης (1719 ΑΚ). Πότε υπάρχει έλλειψη συνείδησης των πράξεων. Δεν αποκλείεται η συνύπαρξη στο πρόσωπο του διαθέτη και των δύο περιπτώσεων ανικανότητας, που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρ. 1719 αριθμ. 3 ΑΚ, δηλαδή, τόσο της έλλειψης συνείδησης των πράξεών του, όσο και της ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής του που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του. 841
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 1427/2010 (Τμ. Δ' Πολ.). Μεταγραφτέες πράξεις. Ποιες είναι και πού ορίζονται. Υποβολή αιτήσεως μεταγραφής στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο. Αν αρνηθεί ο υποθηκοφύλακας να προβεί στη μεταγραφή, τότε η διαφορά αίρεται από το δικαστήριο. Τα πολιτικά δικαστήρια δεν έχουν εξουσία να διατάξουν τη διαγραφή άκυρης μεταγραφής ή άλλης τυχόν παράνομης εγγραφής στα βιβλία μεταγραφών. Ακύρωση της δικαιοπραξίας με τελεσίδικη απόφαση δυνάμει της οποίας έγινε η μεταγραφή. Σημειώνεται στο περιθώριο της μεταγραφτέας πράξης η ακυρότητα αυτή. Προβληματικές επιχειρήσεις. Καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης. Αρμοδιότητες του εκκαθαριστή. Δημόσιος πλειστηριασμός του ενεργητικού της επιχείρησης. Έννοια του ενεργητικού. Τέλος του πλειστηριασμού. Σύμβαση μεταβίβασης του ενεργητικού μεταξύ του πλειοδότη και του συμβολαιογράφου. Η σύμβαση αυτή επέχει θέση τελεσίδικης κατακύρωσης. Παράλληλα αποτελεί και περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης, η οποία μεταγράφεται. Από τη στιγμή της μεταγραφής της διαγράφονται τα διάφορα θάρη υπέρ τρίτων. Ο αποκτών έχει δικαίωμα να επισπεύσει αναγκαστική εκτέλεση (άμεση) κατά του νομέα ή κατόχου της επιχείρησης υπό εκκαθάριση. Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει την εξάλειψη των διαφόρων υποθηκών και προσημειώσεων. Οι διάφορες μισθώσεις των πραγμάτων της επιχείρησης ανήκουν στο παθητικό της επιχείρησης, συνεπώς δεν έχουν μεταβιθασθεί και αυτές στον πλειοδότη. Υφιστάμενες χρονομεριστικές μισθώσεις παραμένουν έγκυρες. Νομίμως ο υποθηκοφύλακας δεν προέβη στη διαγραφή αυτών. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 585/2008 ΕφετΘεσ). 841
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ** Υπ. αριθ. 1429/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Στην κατηγορία των Νέων Χωρών περιλαμβάνεται και η Μακεδονία, στην οποία από 1-2-1914 άρχισε να ισχύει η ελληνική νομοθεσία. Η κτήση κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος που έλαβε χώρα πριν από την εισαγωγή του ΑΚ, κρίνεται κατά το δίκαιο που ίσχυε κατά τον χρόνο που έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά,

- που απαιτούνται για την κτήση αυτών, ενώ η προστασία τους διέπεται εφ' εξής από τις διατάξεις του ΑΚ. Προϋποθέσεις κτήσης κυριότητας σε δημόσιες γαίες. 845
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1515/2010 (Τμ. Α1 Πολ.). Ανακοπή ΚΕΔΕ. Απαράδεκτη αν επιδόθηκε στον Υπουργό Οικονομικών και δεν επιδόθηκε στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Οι σχετικές ρυθμίσεις δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 93/2008 ΕφΚέρκ). 847
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1523/2010 (Τμ. Γ' Πολ.). Δωρεά. Λόγοι ανάκλησης. Ειδικότερα η ανάκληση λόγω αχαριστίας. Έννοια αχαριστίας. Δικονομία πολιτική. Αποδεικτικά μέσα. Ένορκες βεβαιώσεις. Δεν συνιστούν έγγραφα ούτε δικαστικά τεκμήρια. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 1739/2008 ΕφετΘεσ). 848
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 8/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Ο πλειστηριασμός προσημειωμένου ακινήτου, με ποινή ακυρότητας, δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που ορίζονται στο άρθρ. 999 ΚΠολΔ. Η διάταξη αυτή αφορά την καθόλου παράλειψη των σχετικών διατυπώσεων και όχι την περίπτωση που αυτές έλαβαν μεν χώρα, αλλά με τρόπο δικονομικώς άκυρο. Στην τελευταία περίπτωση, η ακυρότητα της σχετικής πράξης, ως ακυρότητα ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας, απαγγέλλεται κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται έως την έναρξη του πλειστηριασμού και για την ευδοκίμησή της, απαιτείται η επίκληση και η απόδειξη δικονομικής βλάβης. Η ακύρωση μιας ενδιάμεσης πράξης της εκτελεστικής διαδικασίας επιδρά ακυρωτικώς και στον εν συνεχεία πλειστηριασμό, ο οποίος αν αφορά ακίνητο και πρόκειται για εκτέλεση προς ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης, κηρύσσεται άκυρος κατόπιν ανακοπής που πρέπει να ασκείται μέσα σε προθεσμία 90 ημερών, αφοτου μεταγραφεί η περίληψη της οικείας κατακυρωτικής έκθεσης, καθώς η ακυρότητα αφορά την τελευταία πράξη της εκτέλεσης. Για να ασκηθεί παραδεκτά ανακοπή κατά του πλειστηριασμού λόγω δικονομικών ακυροτήτων της προδικασίας του, απαιτείται να έχει προσβληθεί ως άκυρη και η ελαττωματική πράξη της προδικασίας του μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 943 παρ. 16 ΚΠολΔ. Αν όμως δεν πρόκειται για ελάττωμα απλώς ή αταξία της προδικασίας του πλειστηριασμού, αλλά για παντελή έλλειψη όλων ή μίας των διατυπώσεων που τάσσει ο νόμος για τη διενέργειά του και παρά την έλλειψη αυτή ο πλειστηριασμός διενεργηθεί, τότε είναι άκυρος ανεξάρτητα από βλάβη και η ακυρότητά του κηρύσσεται ύστερα από ανακοπή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ ΚΠολΔ. Τα ίδια ισχύουν και στην περίπτωση που όλες ή κάποιες από τις διατυπώσεις του πλειστηριασμού δεν παραλείφθηκαν, αλλά έγιναν εκπρόθεσμα ή με τρόπο που τις καθιστά δικονομικά απαράδεκτες. Με ανυπαρξία επίδοσης περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης εξομοιώνεται και η επίδοσή της σε κατοικία διαφορετική από την πραγματική κατοικία αυτού που αφορά η επίδοση, αφού εξαιτίας της εσφαλμένης αυτής επίδοσης αυτός έχει άγνοια του επισπευδόμενου πλειστηριασμού και μπορεί, αν διενεργηθεί, να τον προσβάλλει ως άκυρο μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ ΚΠολΔ με ανακοπή. Άγνοια του πλειστηριασμού για τον ενδιαφερόμενο και επομένως ακυρότητά του συνεπάγεται και η επίδοση σ' αυτόν περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, στην οποία ως χρόνος πλειστηριασμού αναγράφεται ημερομηνία διαφορετική και μάλιστα μεταγενέστερη από την ημερομηνία διενέργειας του πλειστηριασμού. Και στην περίπτωση αυτή δικαιολογείται ανακοπή για ακύρωση του πλειστηριασμού μέσα στην προθεσμία του άρθρ. 934 παρ. 1γ ΚΠολΔ, δηλαδή δεν είναι αναγκαίο να έχει προηγουμένως προσβληθεί ως άκυρη και η ίδια η κρίσιμη πράξη της προδικασίας του πλειστηριασμού με ανακοπή. (Αναιρεί μερικά την υπ' αριθμ. 92/2008 απόφαση ΕφετΑθ και παραπέμπει για περαιτέρω εκδίκαση). 848
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 15/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Στην περίπτωση που συντάσσεται πίνακας κατάταξης, η έγγραφη πρόσκληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού προς το Δημόσιο, ως αναγα-

- γεθθέντα δανειστή, για να λάβει γνώση του πίνακα, κατά τ' άρθρ. 58 παρ. 4 ΚΕΔΕ και 979 ΚΠολΔ, πρέπει να επιδοθεί με ποινή απαραδέκτου και ακυρότητας, αντίστοιχα, τόσο στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., για απαίτηση της οποίας έγινε η αναγγελία, όσο και στον Υπουργό των Οικονομικών. Αναίρει την υπ' αριθ. 122/2009 απόφαση ΕφετΛαρ και παραπέμπει. 852
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 57/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Ακυρότητα πλειστηριασμού δημιουργεί και η ανώτερη βία που παρακωλύει την ελεύθερη προσέλευση πλειοδοτών, είτε συνίσταται σε φυσικά αίτια, είτε σε νομικά γεγονότα, όπως είναι η διεξαγωγή του πλειστηριασμού παρά το γεγονός της απαγόρευσης της εισόδου των πλειοδοτών στο κατάστημα που ορίσθηκε ως τόπος διενέργειας αυτού. Απορρίπτει αναίρεση κατά της υπ' αριθμ. 5381/2006 απόφασης ΕφετΑθ. 852
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 280/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Εφόσον η επικαρπία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο υποθήκης, άρα και αναγκαστικής εκποίησης υπέρ του ενυπόθηκου δανειστή, αποτελεί και αντικείμενο κατάσχεσης από όλους τους δανειστές του επικαρπωτή και όχι μόνον από τους ενυπόθηκους. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 6193/2007 απόφαση ΕφετΑθ). 854
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1187/2011 (Τμ. Γ' Πολ.). Οι υποχρεώσεις από προσύμφωνο είναι αγώγιμες και στοιχειοθετούν την αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως (άρθρ. 949 ΚΠολΔ). Καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως υπάρχει μόλις η απόφαση επί της αγωγής (εφόσον την κάνει δεκτή) γίνει τελεσίδικη. Φύση της αγωγής εκ του αρ. 949 ΚΠολΔ. Εφόσον η αγωγή ασκείται από κληρονόμο ή κατά κληρονόμου απαιτείται η αποδοχή της κληρονομίας να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο και μεταγραφή της δήλωσης της αποδοχής. Δεν απαιτείται αποδοχή κληρονομίας και μεταγραφή αυτής, σε αγωγή καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, που ασκεί ο κληρονόμος του προσυμφωνήσαντος τη διανομή του επίδικου επίκοινου ακινήτου. Αναίρει την υπ' αριθμ. 276/2004 απόφαση ΕφετΘεσ. 854
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1250/2011 (Τμ. Δ' Πολ.). Ο προσδιορισμός των κοινόκτητων και κοινόχρηστων μερών της οροφοκτησίας, γίνεται είτε με τη συστατική της οροφοκτησίας δικαιοπραξία είτε με ιδιαίτερες συμφωνίες μεταξύ όλων των οροφοκτητών, δηλαδή με σύμφωνη απόφασή τους, που πρέπει να καταρτισθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να μεταγραφεί. Αν αυτό δεν γίνει, τότε ισχύει ο προσδιορισμός που προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 3741/1929. Στην τελευταία περίπτωση, κριτήριο για το χαρακτηρισμό ως κοινόκτητου και κοινόχρηστου, είναι ο κατά τη φύση του προορισμός για την εξυπηρέτηση των συνιδιοκτητών με την κοινή από αυτούς χρήση του. Οποιοδήποτε μέρος του όλου ακινήτου δεν ορίστηκε ή δεν ορίστηκε έγκυρα, με το συστατικό της οροφοκτησίας τίτλο, ότι αποτελεί αντικείμενο της αποκλειστικής κυριότητας κάποιου συνιδιοκτήτη, υπάγεται αυτοδικαίως από το νόμο στα αντικείμενα της αναγκαστικής συγκυριότητας επί του εδάφους και θεωρείται κοινόκτητο και κοινόχρηστο μέρος του ακινήτου. Πότε είναι καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος. 855
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1394/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Πίνακας κατάταξης. Ανακοπή κατ' αυτού. Προθεσμία ασκήσεως αυτής της ανακοπής. Χρονικό σημείο έναρξης υπολογισμού αυτής της προθεσμίας. Για να αρχίσει η 12ήμερη προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, πρέπει να επιδοθεί σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσκληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, για να λάβει γνώση του πίνακα, και δεν αρκεί, για την έναρξη της προθεσμίας, η γνώση του περιεχομένου του πίνακα με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 698/2006 απόφαση ΕφετΑθ). 860
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1582/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Προκειμένου περί μεταβίβασης κυριότητας αγροτικών ακινήτων πέραν των 250 στρεμμάτων, κρίσιμος χρόνος για την έρευνα, αν ισχύει ή έχει αρθεί η οριζόμενη στο νόμο απαγόρευση με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, είναι ο χρό-

- νος μεταγραφής της εμπράγματης εκποιητικής δικαιοπραξίας, οπότε και κρίνεται η εγκυρότητα ή μη της σχετικής δικαιοπραξίας. Περιστατικά καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως για τη μεταβίβαση αγροτικού ακινήτου. 862
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1668/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Εκτέλεση κατά οφειλέτη του ΝΑΤ. Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Το εκδιδόμενο από το ΝΑΤ φύλλο εκκαθάρισης για τη βεβαίωση οφειλής στο δημόσιο ταμείο, ως τίτλος εκτελεστός, αποτελεί πλήρη απόδειξη για την ύπαρξη της απαίτησης του ΝΑΤ έναντι του οφειλέτη, όχι όμως και έναντι τρίτων, αμφισβητούντων με την ανακοπή του άρθρ. 979 ΚΠολΔ την απαίτηση του ΝΑΤ, την οποία απαίτηση το τελευταίο υποχρεούται να αποδείξει έναντι των άλλων δανειστών του οφειλέτη του. Απορρίπτει την αναίρεση. 865
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1859/2011 (Τμ. Α1 Πολ.). Εκπροσώπηση ετερόρρυθμης εταιρείας. Εκπροσώπηση από τρίτο - μη ομόρρυθμο εταίρο. Στις προσωπικές εταιρείες, δεν μπορεί να ανατεθεί η εξουσία διαχείρισης των υποθέσεων σε τρίτο πρόσωπο που δεν είναι εταίρος. Μόνον οι απεριόριστα ευθυνόμενοι ομόρρυθμοι εταίροι μπορούν να είναι διαχειριστές της ετερόρρυθμης εταιρείας και όχι οι ετερόρρυθμοι εταίροι ή τρίτα πρόσωπα. Με σύμβαση εντολής ή εργασίας μπορεί να ανατεθεί από τους εταίρους ετερόρρυθμης εταιρείας η διεξαγωγή συγκεκριμένων διαχειριστικών πράξεων σε ετερόρρυθμο εταίρο ή τρίτο πρόσωπο και να τους δοθεί και η αναγκαία πληρεξουσιότητα προκειμένου να ενεργήσουν ως εντολοδόχοι ή αναλόγως ως άμεσοι αντιπρόσωποι της εταιρείας, χωρίς όμως έτσι να γίνονται και διαχειριστές αυτής κατά την έννοια του νόμου ούτε όργανα του νομικού προσώπου της. Τύπος χορήγησης πληρεξουσιότητας. Ο de facto διαχειριστής τρίτος, που δεν διαθέτει γενική διαχειριστική εξουσία, ενεργεί ως αντιπρόσωπος της εταιρείας και τη δεσμεύει έγκυρα, εφ' όσον διαθέτει την αναγκαία για τη συγκεκριμένη συναλλαγή πληρεξουσιότητα, η οποία όταν η κύρια δικαιοπραξία είναι τυπική, πρέπει και αυτή να υποβληθεί στον αντίστοιχο τύπο. Αναιρεί την απόφαση 5039/2009 ΕφετΑθ. 866
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 1907/2011 (Τμ. Α2 Πολ.). Αν ο λόγος ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης συνίσταται σε απλή αμφισβήτηση και άρνηση από τον ανακόπτοντα της απαίτησης του καθ' ου που έχει καταταγεί ή του προνομίου της, για το ορισμένο του λόγου της ανακοπής αρκεί μόνο η άρνηση αυτή, δεδομένου ότι ο καθ' ου η ανακοπή βαρύνεται με την επίκληση και την απόδειξη των παραγωγικών της απαίτησής του ή του προνομίου της πραγματικών γεγονότων. Οι λοιποί δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση δεν δεσμεύονται από το δεδικασμένο απόφασης που έχει εκδοθεί σε δίκη του καθ' ου η εκτέλεση και ενός δανειστή του. 869
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθ. 49/2012 (Τμ. Δ' Πολ.). Ένορκες βεβαιώσεις στη μισθωτική διαδικασία. Για το παραδεκτό τους απαιτείται να έχει κλητευθεί ο αντίδικος 24 τουλάχιστον ώρες πριν από τη λήψη της. Ως κλήτευση θεωρείται και η δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου του διαδίκου στο ακροατήριο του δικαστηρίου που δίκασε την υπόθεση, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά περί του ότι θα εξετάσει μάρτυρες ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη ορισμένη ημέρα και ώρα μετά την παρέλευση 24 ωρών, αρκεί να παρίσταται νομίμως και ο αντίδικος με τον πληρεξούσιό του δικηγόρο. 870
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. Αριθμ. 306/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Μεταβίβαση ακινήτου. Κτήση της κυριότητας. Μεταγραφή. Μπορεί να γίνει και μετά το θάνατο εκείνου που μεταβίβασε την κυριότητα και δη τόσο πριν από την αποδοχή της κληρονομίας από τον κληρονόμο του, όσο και μετά την αποδοχή αυτήν, ακόμη και μετά τη μεταγραφή της δηλώσεως του κληρονόμου για αποδοχή της κληρονομίας, γιατί ο κληρονόμος αυτός δεν αποκτά έναντι εκείνου προς τον οποίο έγινε η μεταβίβαση μεγαλύτερα δικαιώματα από εκείνα που είχε εκείνος που κληρονομήθηκε. Προς την εκδοχή αυτή δεν αντίκειται ούτε η διάταξη του άρθρου 1033 του ΑΚ, με την οποία ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η κτήση ακινήτου με σύμβαση, αλλ' ούτε και η διάταξη του άρθρου 1199 του ίδιου

- Κώδικα, κατά την οποία με τη μεταγραφή κατά το άρθρο 1193 η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο θεωρούνται ότι περιήλθαν στον κληρονόμο ή στον κληροδόχο από το θάνατο του κληρονομούμενου, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την αναβλητική αίρεση ή προθεσμία. (Απορρίπτει την υπ' αριθμ. 58/2009 απόφαση ΕφετΛαμίας). 870
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. Αριθμ. 307/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Πολεοδομικά σχέδια. Κοινόχρηστοι χώροι. Γι' αυτούς δεν οφείλεται αποζημίωση λόγω ρυμοτομίας. Προϋποθέσεις με τις οποίες ένα ιδιωτικό ακίνητο αποκτά την ιδιότητα του κοινοχρήστου. Συνέπεια είναι η μίσθωση της κυριότητας επ' αυτών υπέρ του οικείου ΟΤΑ. Η οριστική κρίση για τη συνδρομή ή μη αυτών των προϋποθέσεων ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Διεκδικητική αγωγή. Αίτημα αυτής. Φύση της κτήσεως κυριότητας επί ακινήτου κατόπιν κληρονομικής διαδοχής. Χρονικό σημείο αφ' ότου αποκτά ο αποκτών την κυριότητα. Προϋποθέσεις κτήσεως της κυριότητας ακινήτου με χρησικτησία (αφενός με τακτική και αφετέρου με έκτακτη). Παθητική νομιμοποίηση της διεκδικητικής αγωγής. Βοηθός νομής. Προϋποθέσεις αυτού. Η διεκδικητική αγωγή δεν στρέφεται κατά του βοηθού της νομής. Κατάχρηση δικαιώματος. Προϋποθέσεις καταχρηστικής ασκήσεως ενός δικαιώματος. Κρίση ότι η άσκηση της διεκδικητικής αγωγής μετά πάροδο περίπου 6 ετών από την προσβολή δεν είναι καταχρηστική (μόνο για το λόγο αυτόν). (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 81/2009 απόφαση ΕφετΑθ). 873
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. Αριθμ. 309/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Εθνικό κτηματολόγιο. Ανακριθής πρώτη εγγραφή περιέχουσα ότι το ακίνητο είναι "αγνώστου ιδιοκτήτη". Αίτηση διορθώσεως της ανακριβούς εγγραφής. Διαδικασία εκδικάσεως είναι η εκουσία δικαιοδοσία. Αρμοδιότητα (υλική ή τοπική) του δικάζοντος δικαστηρίου (είναι το ΜΠρ της τοποθεσίας του ακινήτου). Όρια και περιεχόμενο το αντικείμενου της συγκεκριμένης δίκης. Δημόσια κτήματα. Καθεστώς του οθωμανικού δικαίου και πώς περιήλθαν αυτά στο ελληνικό Δημόσιο. Δάση. Προϋποθέσεις με τις οποίες μπορούσε να χαρακτηριστεί ένα δάσος ως ιδιωτικό. Προϋποθέσεις και χρονικό σημείο μέχρι του οποίου επιτρεπόταν (έκτακτη) χρησικτησία επί δημοσίου κτήματος. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 190/2009 απόφαση ΕφετΑθ). 879
- ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ Υπ. αριθμ. 322/2012 (Τμ. Γ' Πολ.). Κρητικός Α.Κ. Προϋποθέσεις τακτικής χρησικτησίας επί ακινήτου, σύμφωνα με το συγκεκριμένο νομοθετικό καθεστώς. Κτήση κυριότητας επί του επιδικίου ακινήτου προ του 1915. (Επικυρώνει την υπ' αριθμ. 580/2008 απόφαση ΕφετΚρήτης). 884
- ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ. αριθ. 1585/2010. Εκτέλεση. Περιεχόμενο. Υπέγγυο στους δανειστές είναι το ποσό του πλειστηριάσματος που απομένει μετά την αφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης, τα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ των προνομίων, ούτε κατατάσσονται στον πίνακα αλλά προαφαιρούνται. Τα έξοδα για την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων (ήδη περιλήψεων κατασχετήριας έκθεσης), μετά την, κατόπιν συμφωνίας του επισπεύδοντος δανειστή και του οφειλέτη, ματαίωση (ή αναστολή) του πλειστηριασμού, περιλαμβάνονται στα έξοδα εκτέλεσης που προαφαιρούνται, αφού και αυτά έγιναν για το κοινό συμφέρον των δανειστών και την πρόοδο της εκτελεστικής διαδικασίας. 887
- ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ. αριθ. 4959/2010. Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής με την ένδειξη "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση για την άσκηση της σχετικής αίτησης. Πότε είναι παραδεκτή η αίτηση. Μη νόμιμο το αίτημα αναγνώρισης της κυριότητας του αιτούντος κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας. Άσκηση κύριας παρέμβασης από το Ελληνικό Δημόσιο. Απαράδεκτη η έφεση του Δημοσίου κατά του ΟΚΧΕ, που δεν κατέστη διάδικος στην πρωτοβάθμια δίκη, μη αρκούσης της απεύθυνσης της αιτήσεως εναντίον του. Εσφαλμένα απορρίφθηκαν ως αόριστες η αίτηση και η παρέμβαση. Δεν απεδείχθη το δικαί-

ωμα κυριότητας του Δημοσίου, ενώ απεδείχθη η κυριότητα επί του επιδίκου των αιτούντων. Διατάσσεται η εγγραφή των δικαιωμάτων των αιτούντων στα κτηματολογικά βιβλία.	888
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ. αριθ. 5848/2010. Κτηματολόγιο. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης κτηματολογικής εγγραφής, όταν το ακίνητο φέρεται ως "αγνώστου ιδιοκτήτη". Ποιος έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει τη διόρθωση. Ποιος νομιμοποιείται να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, π.χ. ο δανειστής ή ο κληρονόμος του δικαιούχου.	897
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Υπ. αριθ. 731/2011. Διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής. Το ακίνητο που έχει μεταβιβασθεί από το ΑΟΟΑ σε δικαιούχο. Η απαγόρευση του άρθρου 7 του ν.δ. 89/1973 δεν αποκλείει τη μεταβίβαση της κυριότητας του ακινήτου λόγω γονικής παροχής. Μη νόμιμα απορρίφθηκε η αίτηση.	899
<u>ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΩΝ</u>	
«Εταιρεία Συμβολαιογράφων Αικατερίνη Κοσμά – Ειρήνη Θωμοπούλου»	902

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Κωδικός 6064

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Πρόεδρος Συντονιστικής Επιτροπής
Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδος
Αφροδίτης 1, Βάρκιζα Αττικής 166 72
Τηλ. 210 8970054, 210 8971939

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

**ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΦΕΤΕΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 450, 210 33 07 460
Fax: 210 38 48 335, 210 38 12 249
E-mail: notaries@notariat.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΜΠΙΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείων Αθηνών-Πειραιώς-Αιγαίου και Δωδεκανήσου
Γ. Γενναδίου 4 – Αθήνα 106 78
Τηλ. 210 33 07 470, 210 33 07 480

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

Κ. ΠΛΕΤΣΑΣ – Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ Ο.Ε.

Χαρ. Τρικούπη 107, Αθήνα 114 73
Τηλ: 210 36 07 132, 210 38 20 148
Fax: 210 38 20 148
e-mail: info@typografio.gr

Μετά την κατάργηση του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 30 του Ν. 4507/1966 , η δαπάνη εκτύπωσης της Συμβολαιογραφικής Επιθεώρησης βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στον φορέα 17-130 (υποθηκοφυλακεία) και τον ΚΑΕ 08000843.
